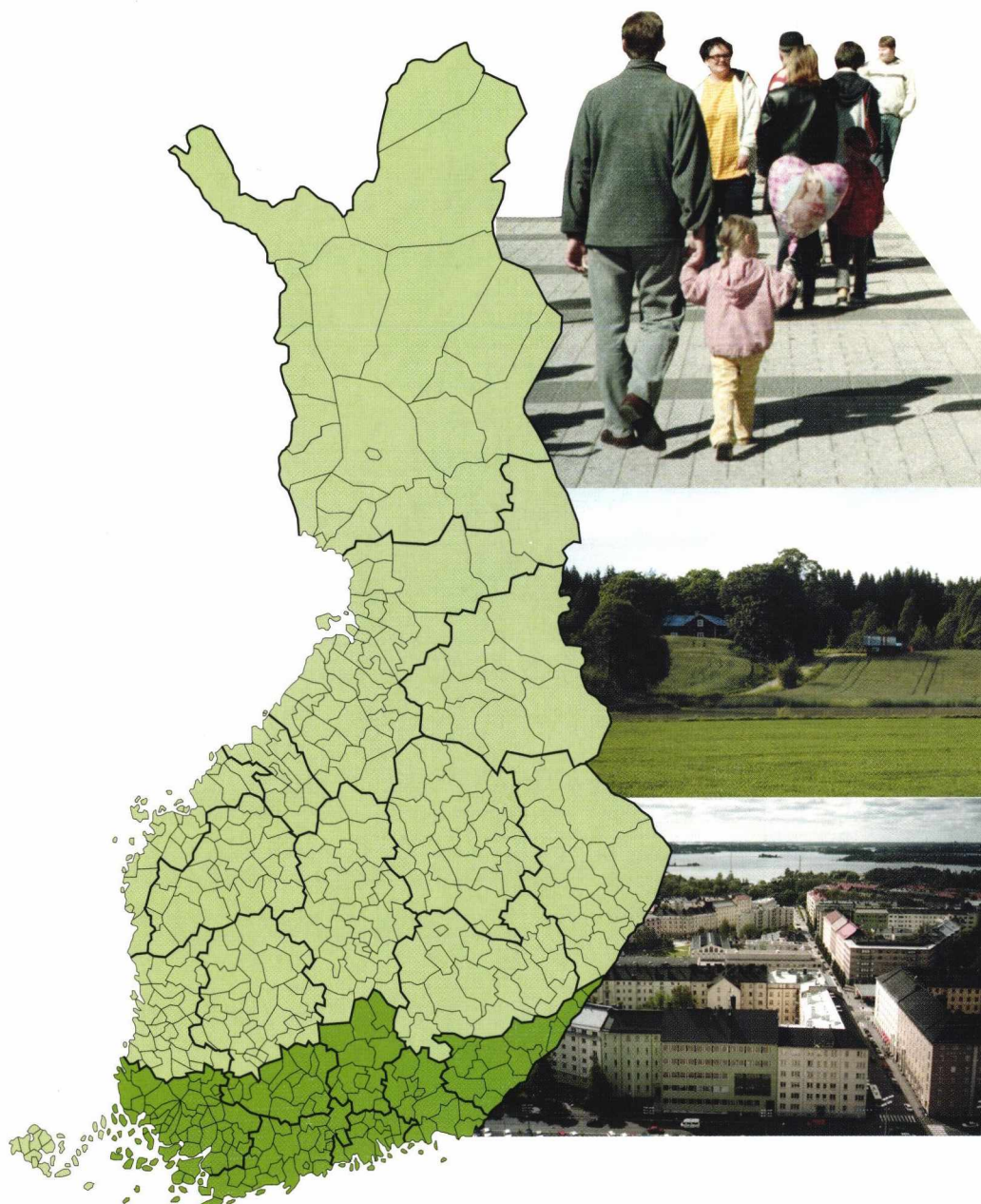

Etelä-Suomen katsaus 2004

Tilastokeskus
Statistikcentralen
Statistics Finland

Etelä-Suomen katsaus

Tiedustelut:

Esko Syrjäkari (08) 535 1414

Leena Jäntti (08) 535 1412

Sirkku Hiltunen (08) 535 1411

oulu@tilastokeskus.fi

Kansikuva: Jenni Riikonen

ISSN 1239-7474

ISBN 952-467-284-7

© 2004 Tilastokeskus

Tietoja lainattaessa lähteenä on mainittava Tilastokeskus.

Multiprint, Oulu 2004

ALKUSANAT

Etelä-Suomen katsaus 2004 on jatkoa aiemmin 8 kertaa tuotetulle vuosijulkaisulle. Ennen julkaisu ilmestyi aina joulukuussa. Vuodesta 2004 alkaen julkaisu valmistuu jo toukokuussa uusien väestötilastojen ilmestyttyä. Se on alueellista tilastotietoa visuaalisessa muodossa tarjoava julkaisu. Vastaavalla tietosisällöllä ja esitystavalla tuotetaan myös Itä-Suomen, Pohjois-Suomen ja Länsi-Suomen katsaukset. Katsaussarjan koko maata eri aluetasoilla käsittelevät julkaisut ovat Seutukunta- ja maakuntakatsaus sekä Kuntakatsaus.

Etelä-Suomen katsauksen tavoitteena on antaa alueellista tietoa Etelä-Suomesta, sen kunnista, maakunnista ja lääneistä, sekä niiden keskinäisistä eroavaisuuksista. Tiedot esitetään visuaalisesti joko kuntapohjaisina teemakarttoina tai diagrammeina.

Katsauksen tietosisältö on pyritty pitämään kutakuinkin samanlaisena edellisten julkaisujen kanssa, jotta ajallinen vertailtavuus säilyisi. Katsauksen tilastokuvioiden pohjana ovat viimeisimmät käytettävissä olevat tilastotiedot, aihepiireistä riippuen, vuosilta 2001–2004. Katsaus sisältää yhteensä 192 diagrammia tai teemakarttaa. Julkaisun tietolähteinä on käytetty muitakin kuin Tilastokeskuksen tuottamia tilastoja.

Etelä-Suomen katsaus ja sen sisältämä materiaali on kokonaisuudessaan saatavana Internetistä AlueOnline -palvelun kautta (tilastokeskus.fi/alueonline). Itse julkaisujen pdf-muotoisten tekstitiedostojen lisäksi tarjolla on kaikki katsausten teemakartat ja diagrammit PowerPoint-kuvina. Paperijulkaisuista poiketen internetpalvelun koko kuvamateriaali on värillistä. Se on myös tietosisällöltään selvästi paperijulkaisuja laajempi. Internetpalveluun kuvia päivitetään jatkuvasti ja saatavilla on aina tuorein tieto.

Etelä-Suomen katsaus 2004 on tehty Tilastokeskuksen Oulun aluepalvelussa. Sen toteutuksesta ovat vastanneet suunnittelijat Leena Jäntti ja Sirkku Hiltunen.

Helsingissä ja Oulussa, toukokuussa 2004

Jussi Melkas

Tietopalvelujohtaja

Esko Syrjäkari

Aluepäällikkö

Sisällysluettelo

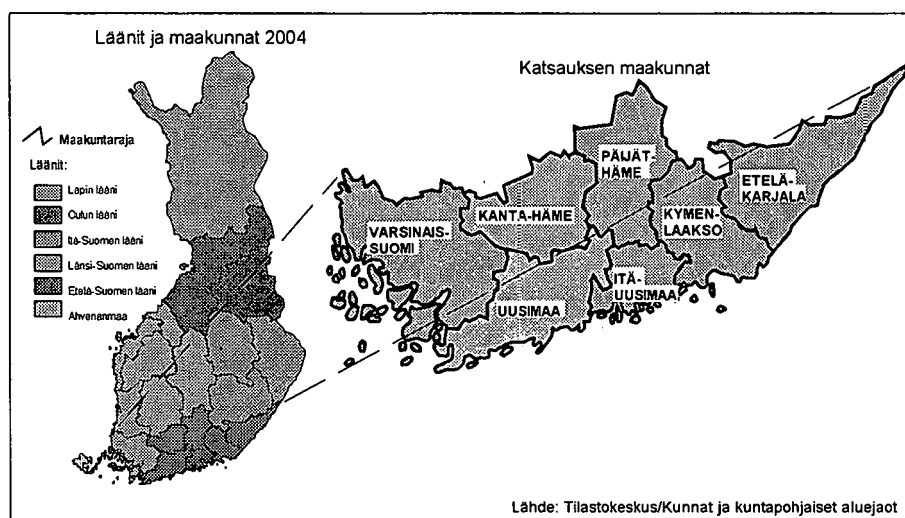
SIVU

Etelä-Suomi.....	7
Väestö.....	11
Väkiluvun kehitys.....	14
Väestönmuutokset.....	18
Ikä- ja sukupuolirakenne.....	26
Ruotsinkieliset.....	30
Ulkomaalaisväestö.....	30
Elinkeinoelämä.....	32
Yritysten toimipaikat.....	32
Elinkeinorakenne.....	39
Alkutuotanto.....	42
Jalostus.....	47
Palvelut.....	53
Tulot.....	57
Aluetilinpito.....	61
Työllisyys ja työttömyys.....	64
Koulutus.....	71
Terveys- ja sosiaalipalvelut.....	76
Rakentaminen ja asuminen.....	82
Vapaa-ajan asuinrakennukset.....	88
Liikenne ja matkailu.....	90
Majoitus- ja ravitsemispalvelut.....	92
Energiatalous.....	96
Ympäristön tila.....	99
Oikeustilastot.....	103
Kunnallistalous.....	106
Läänit.....	112
Toimialamuutokset.....	119
Kuvaluettelo.....	121
Käytetyt tietolähteet ja lyhenteet.....	123
Liite 1. Perustietoja Etelä-Suomen kunnista	

Etelä-Suomi

Tässä katsauksessa Etelä-Suomella tarkoitetaan aluetta, joka käsittää *Etelä-Suomen läänin* ja *Varsinais-Suomen maakunnan*, joka kuuluu Länsi-Suomen lääniin. Etelä-Suomen lääni muodostuu Uudenmaan, Kanta-Hämeen, Päijät-Hämeen, Kymenlaakson ja Etelä-Karjalan maakunnista. Suomen kuuden läänin erityispiirteitä esitellään katsauksen viimeisessä kappaleessa diagrammikuvien avulla.

Katsauksen tarkastelualueella sijaitsee Suomen 444 kunnasta 144, jotka muodostavat 21 seutukuntaa.

Kuva 1.1. Läänit ja maakunnat 2004.

NUTS-luokitus ja suuralueet

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa NUTS-luokitusta uudistettiin vuonna 2003, jolloin Suomen suuralueiden määrä väheni kuudesta viiteen. NUTS (Nomenclature of Territorial Units for Statistics) on kolmitasoinen hierarkkinen alueluokitusjärjestelmä, jota käytetään Euroopan unionin jäsenvaltioissa. Tämän luokituksen mukaan Suomi on jaettu ylimmällä NUTS 1 -tasolla Manner-Suomeen ja Ahvenanmaahan. Suuralueet muodostavat NUTS 2 -tason ja 20 maakuntaa NUTS 3 -tason. Lisäksi seutukunnat ja kunnat muodostavat omat tasonsa (NUTS 4 ja NUTS 5). Tämän katsauksen kaikki 7 maakuntaa kuuluvat Etelä-Suomen suuralueeseen.

Maakunnat

Uudenmaan maakunnassa on 24 kuntaa, joista puolet on kaupunkeja. Väestöltään pienimmät ovat alle 1 500 asukkaan kunnat, Sammatti ja Karjalohja. Väkirikkain on maan pääkaupunki Helsinki. Yhteensä maakunnassa asui vuoden 2003 lopussa 1 338 180 henkilöä eli hieman yli neljäsnes suomalaisista. Maakunnan maapinta-ala on 6 366 km² ja väestötiheys 210,2 asukasta neliökilometrillä.

Itä-Uudenmaan maakunnan kymmenestä kunnasta maakuntakeskus Porvoo ja Loviisa ovat kaupunkeja. Väestöltään pienimpiä ovat Liljendalin ja Pukkilan kunnat. Vuonna 2003 Etelä-Suomen pienimmässä maakunnassa asui yhteensä 91 689 henkeä. Maakunnan maapinta-alan ollessa 2 747 km² asukastiheys on 33,4 asukasta neliökilometrillä.

Varsinais-Suomen maakunnassa on 56 kuntaa, joista kaupunkeja on 11. Väkimäärältään suurin on Länsi-Suomen läänin pääkaupunki Turku ja pienimpiä saaristokunnat Iniö, Velkua, Houtskari ja Särkisalo. Yhteensä maakunnassa asui vuoden 2003 lopussa 452 444 henkeä. Varsinais-Suomen maapinta-ala on 10 624 km² ja väestötiheys siten 42,6 asukasta neliökilometrillä.

Kanta-Hämeen maakunnassa oli vuoden 2003 lopussa 166 648 asukasta. Etelä-Suomen läänin pääkaupunki Hämeenlinna on alueen kolmesta kaupungista väkirikkain. Yhteensä Kanta-Hämeessä on 16 kuntaa, joista Tuuloksessa on vähiten asukkaita. Pinta-alaa maakunnalla on 5 204 km², joten asukastiheys on 32 asukasta neliökilometrillä.

Päijät-Hämeen maakunnan väestömäärä oli vuoden 2003 lopussa 198 434 ja asukastiheys 38,7 asukasta/km². Maakunnan maapinta-ala on 5 133 km². Alueen 12 kunnasta kolme on kaupunkeja, ja niistä suurin on Lahti. Vähiten asukkaita oli Artjärven kunnassa.

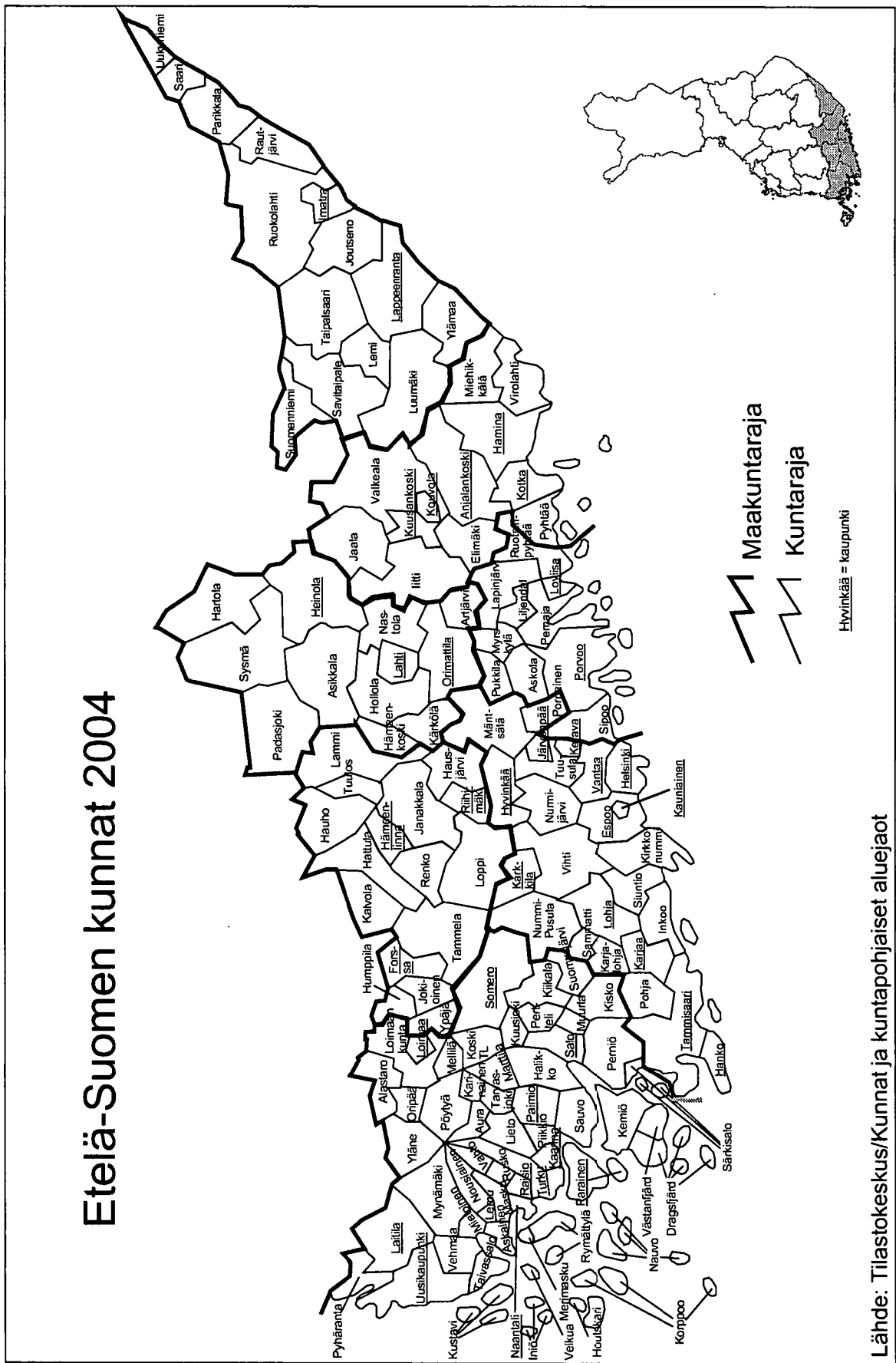
Kymenlaakson maakunnassa on 12 kuntaa, kun Vehkalahti ja Hamina yhdistyivät vuoden 2003 alussa. Alueen kunnista Kotka on väkirikkain. Jaalassa asukkaita oli vuoden 2003 lopussa vähiten. Kotkan lisäksi maakunnassa on neljä kaupunkia. Kymenlaakson asukasluku oli 185 662 ja väestötiheys 36,4 as/km². Maakunnan pinta-ala on 5 106 km².

Etelä-Karjalan maakunnan pinta-ala on 5 618 km² ja väkimäärä vuoden 2003 lopussa 136 301 asukasta. Väestötiheys on Etelä-Suomen maakuntien matalin, 24,3 asukasta neliökilometrillä. Alueella on kaksi kaupunkia, Imatra ja Lappeenranta, joista Lappeenranta on väkimäärältään alueen suurin. Pienimpiä kuntia ovat Uukuniemi ja Suomenniemi. Yhteensä kuntia on neljätoista.

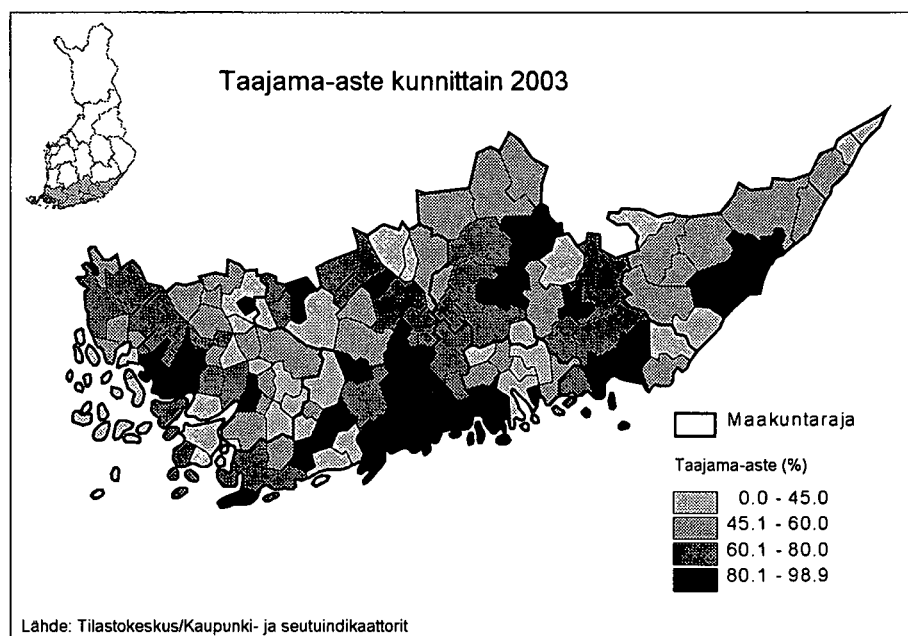
Kunnat

Vuoden 2004 alussa kuntien määrä laski kuntaliitosten vuoksi 446:sta 444:aan. Helsinki on väkiluvultaan maan suurin kaupunki (559 330 asukasta 31.12.2003) ja Ahvenanmaalla sijaitseva Sottunga puolestaan pienin kunta (134 as). Katsauksen tarkastelualueella sijaitsevista kunnista Velkualla on vähiten asukkaita, 233. Kaupunkeja Etelä-Suomessa on 38. Pinta-alaltaan alueen suurin kunta on Ruokolahti ja pienin Kauniainen.

Taajama-asteella mitataan taajamissa asuvien henkilöiden osuutta alueen koko väestöstä. Koko maassa taajama-aste oli vuonna 2003 82,5 %.

Kuva 1.2. Etelä-Suomen kunnat 2004.

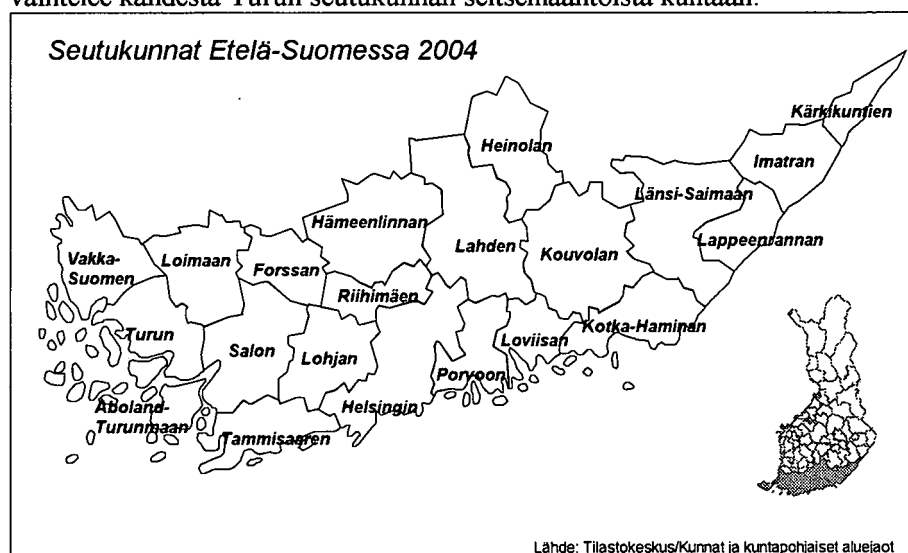

Kuva 1.3. Taajama-aste kunnittain 2003.

Seutukunnat

Seutukunnat ovat kahden tai useamman kunnan muodostamia kuntaryhmiä. Poikkeuksena tästä on Maarianhaminan kaupunki, joka muodostaa oman seutukuntansa. Seutukuntien muodostamisen kriteerinä on käytetty kuntien välistä yhteistyötä ja työssäkäyntiä. Sisäasiainministeriö on määritellyt seutukunnat aluepoliittisen tukialuejaon perusalueiksi. Seutukuntajakoa muutettiin viimeksi 1.1.2004, jolloin seutukuntien määrä väheni kahdella. Saarijärven ja Viitasaaren seutukunnat yhdistyivät tuolloin Saarijärven-Viitasaaren seutukunnaksi ja Kaakkois-Satakunnan seutukunta lakkautettiin. Lisäksi usea kunta vaihtoi seutukuntaa vuoden 2004 alussa.

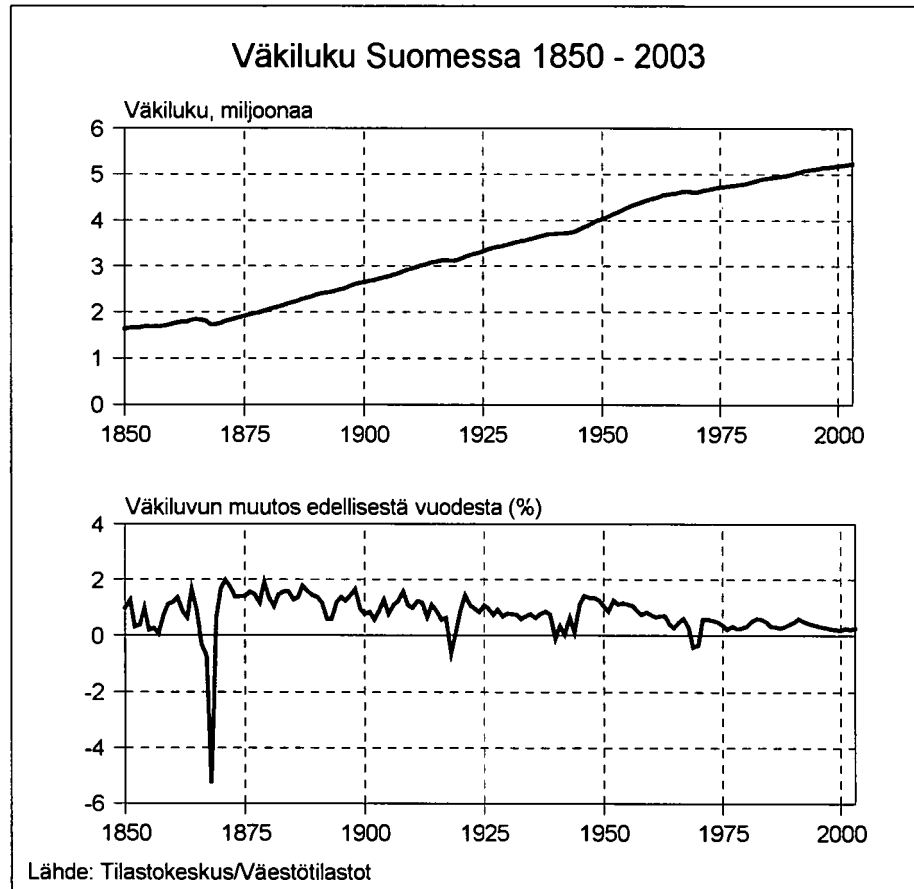
Suomen kaikkiaan 80 seutukunnasta 21 sijaitsee Etelä-Suomen katsauksen alueella. Varsinais-Suomessa seutukuntia on 5 ja Etelä-Karjalassa 4. Uudellamaalla ja Kanta-Hämeessä seutukuntia on kussakin 3, Itä-Uudella- maalla, Päijät-Hämeessä ja Kymenlaaksossa 2. Kuntien määrä seutukunnissa vaihtelee kahdesta Turun seutukunnan seitsemääntoista kuntaan.

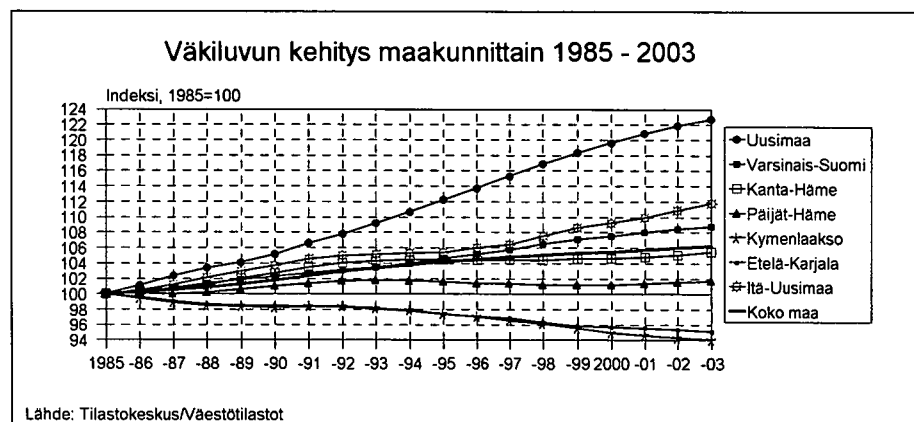
Kuva 1.4. Seutukunnat Etelä-Suomessa 2004.

Väestö

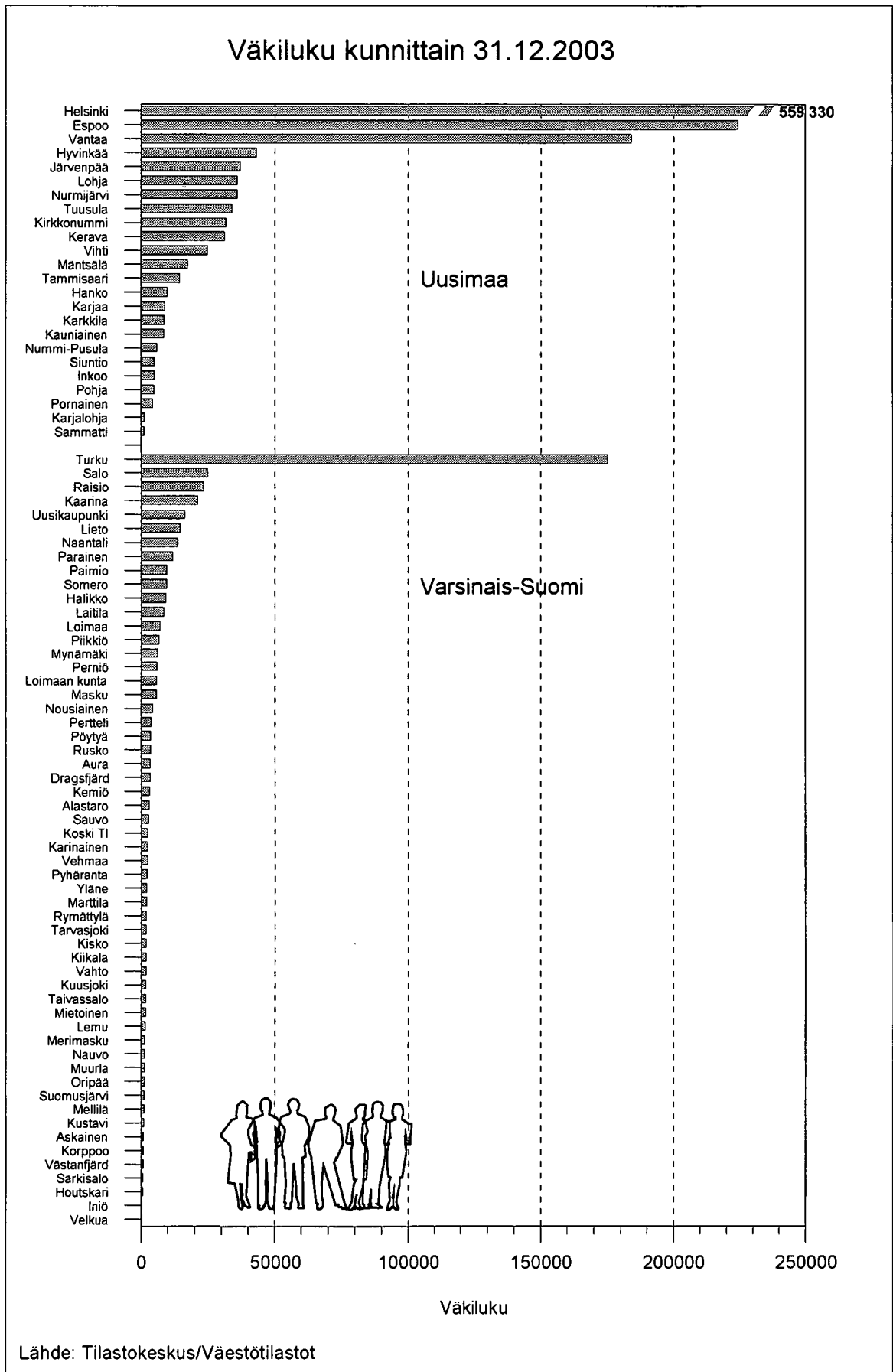
Väestöllä tarkoitetaan tietyllä alueella vakinaisesti asuvaa väestöä. Ne henkilöt, joilla väestön keskusrekisterin mukaan on kotipaikka Suomessa 31.12. kuuluvat väestöön kansalaisuudestaan riippumatta, samoin ne Suomen kansalaiset, jotka asuvat tilapäisesti ulkomailla. Väestöä tarkastellaan myös *keskiväkiluvulla*, joka on kahden peräkkäisen vuoden väkilukujen keskiarvo. Keskiväkilukua käytetään laskettaessa erilaisia väestöllisiä tunnuslukuja. Vuoden 2003 lopussa Suomen väkiluku oli 5 219 732 ja keskiväkiluku samana vuonna 5 213 014 henkilöä.

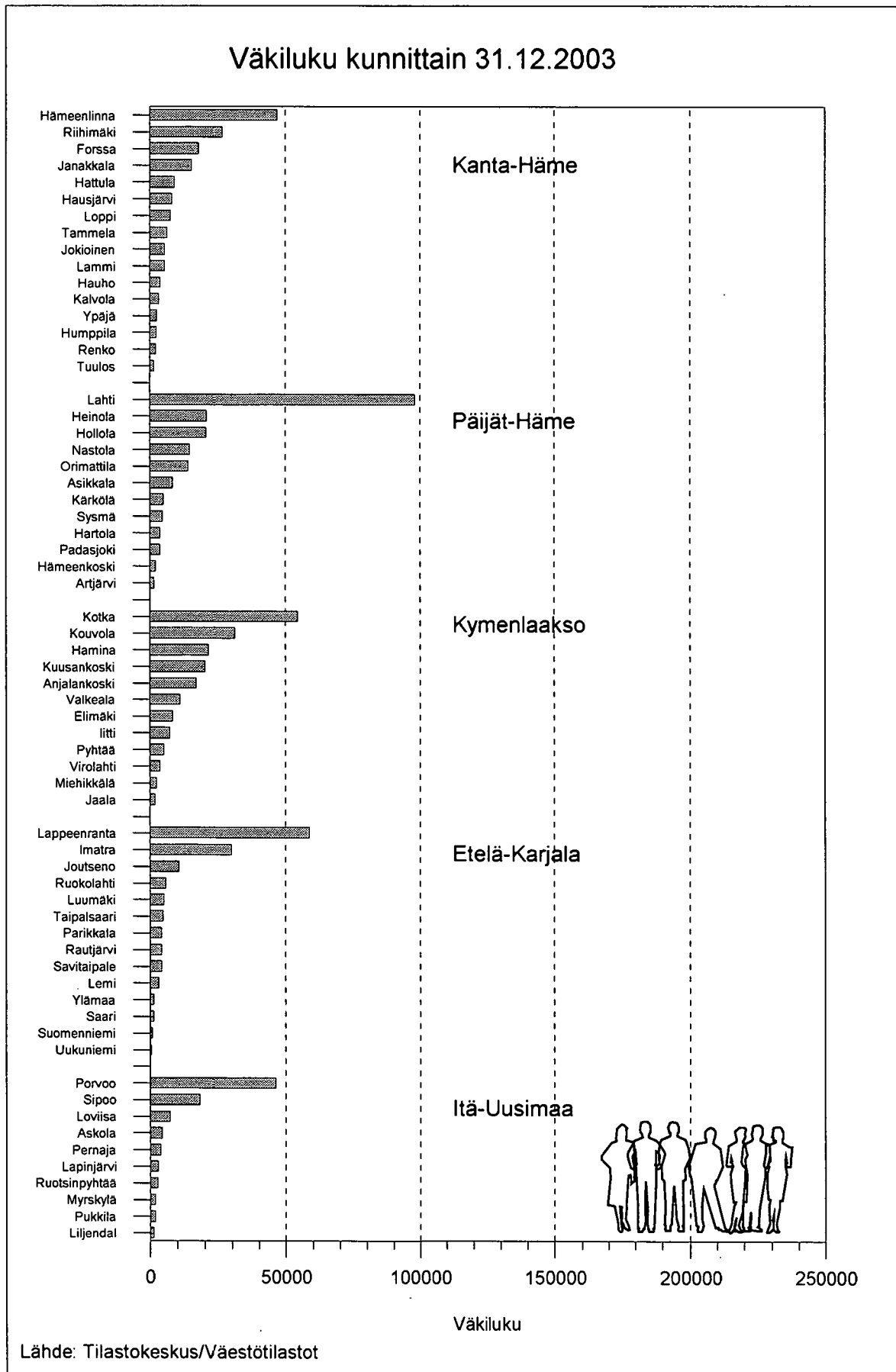
Kuva 2.1. Väkiluku Suomessa 1850–2003.

Kuva 2.2. Väkiluvun kehitys maakunnittain 1985–2003 (1985=100).

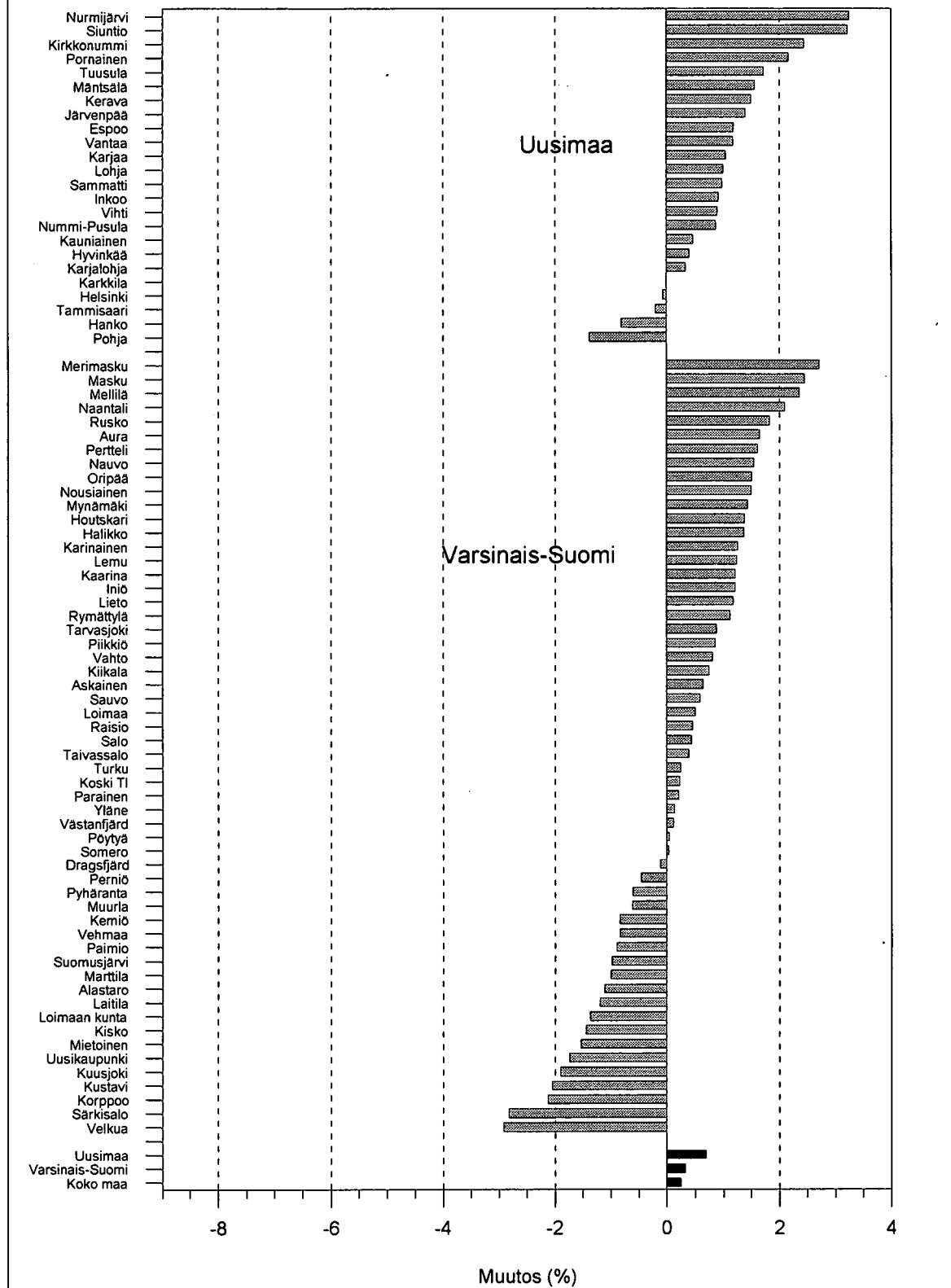

Kuva 2.3a. Väkiluku kunnittain 31.12.2003.

Kuva 2.3b. Väkiluku kunnittain 31.12.2003.

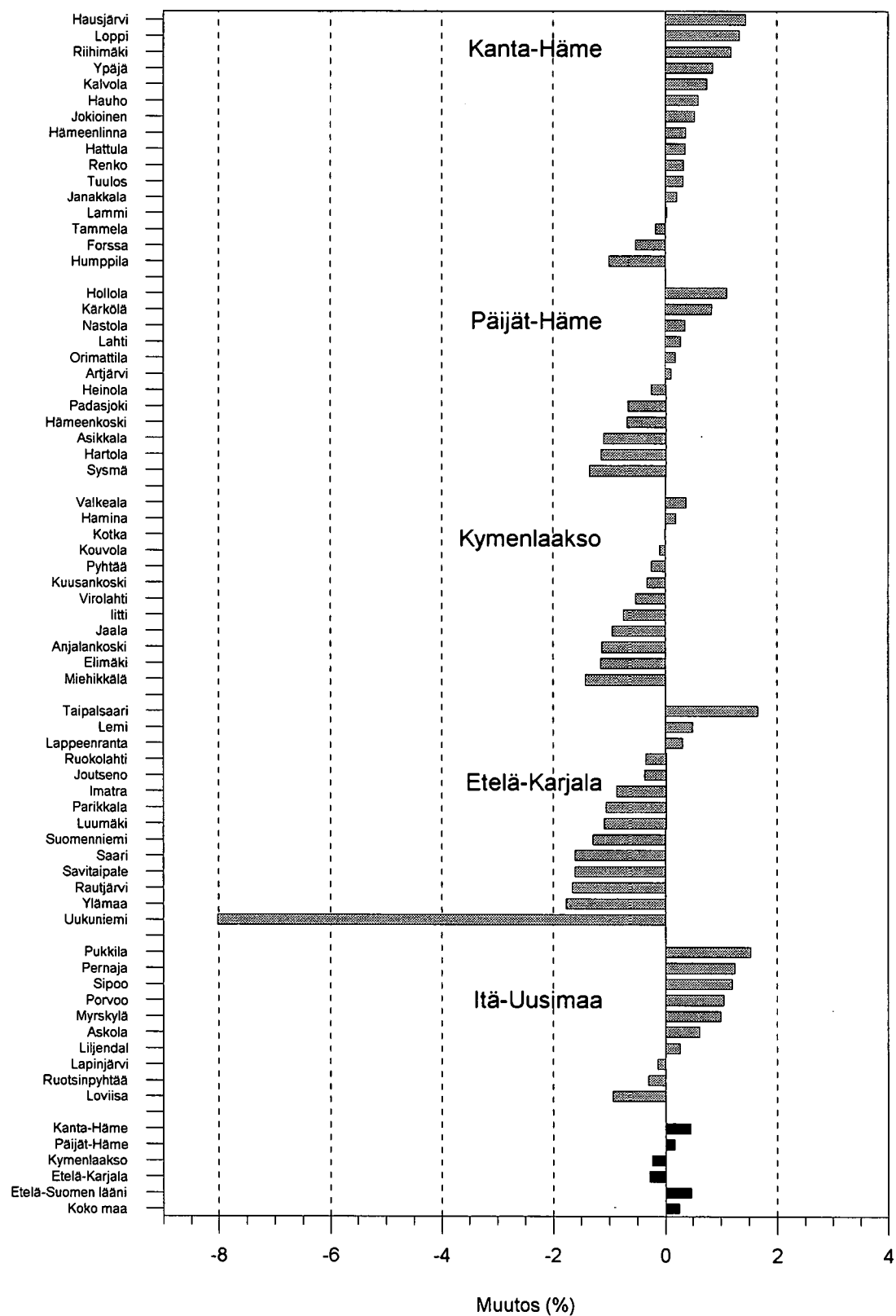
Väkiluvun muutos kunnittain 2003

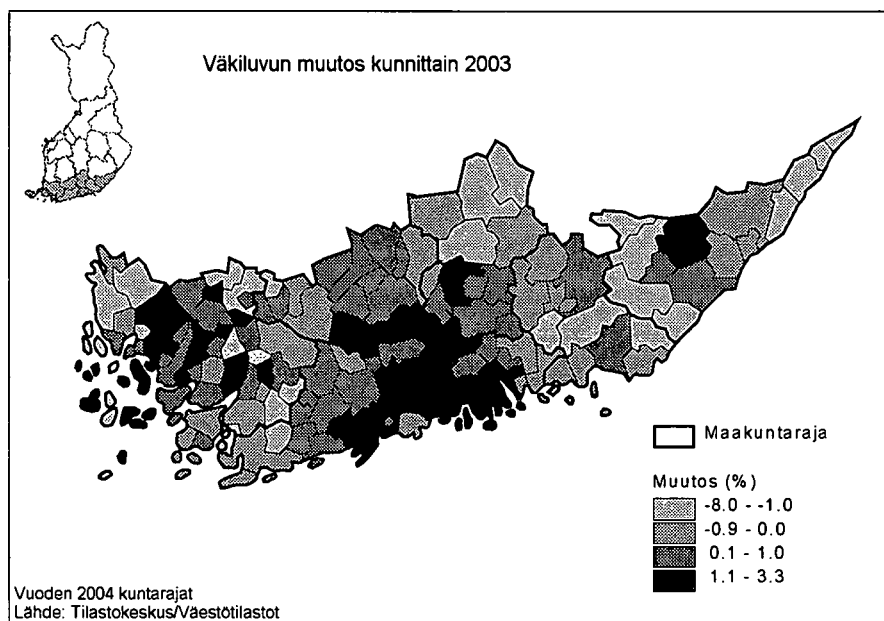
Lähde: Tilastokeskus/Väestötillastot

Kuva 2.4a. Väkiluvun muutos kunnittain 2003.

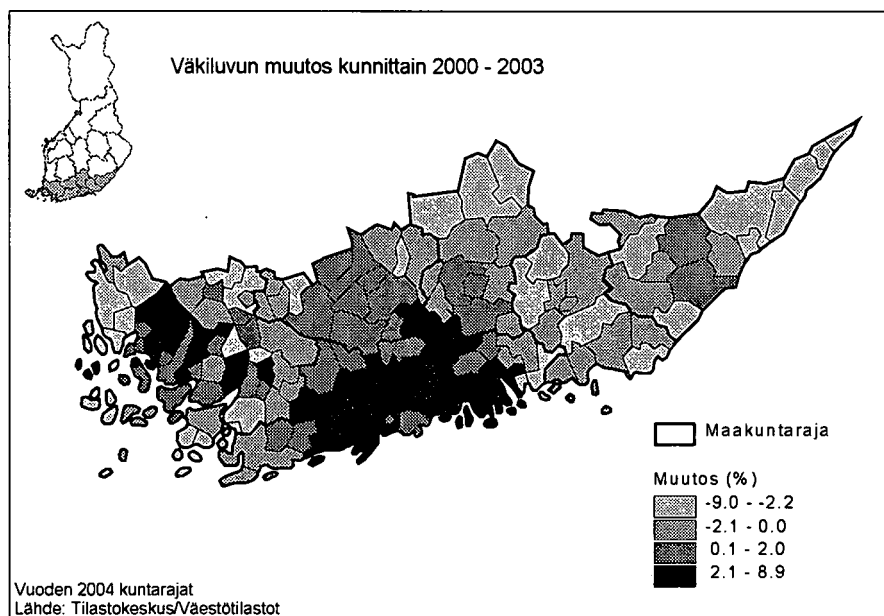
Väkiluvun muutos kunnittain 2003

Kuva 2.4b. Väkiluvun muutos kunnittain 2003.

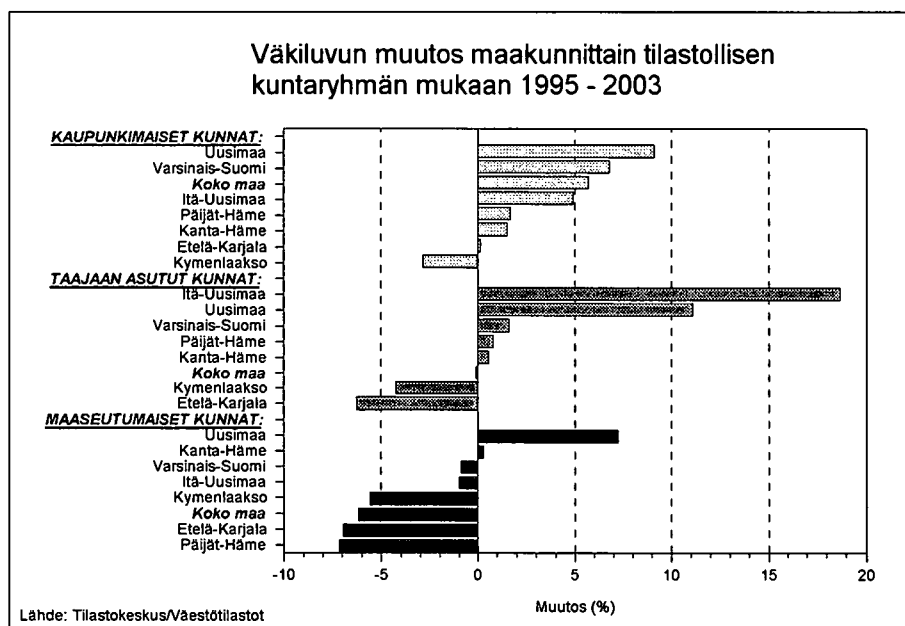

Kuva 2.5. Väkiluvun muutos kunnittain 2003.

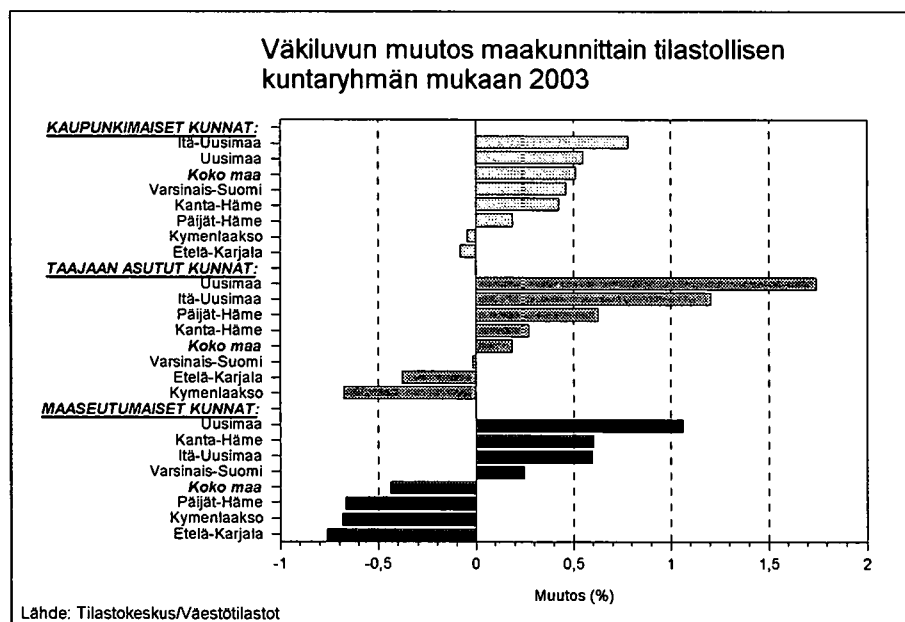

Kuva 2.6. Väkiluvun muutos kunnittain 2000–2003.

Väkiluvun muutos on väestönlisäys huomioituna väkiluvun rekisterikorjauksella. *Väestönlisäys* saadaan laskemalla yhteen syntyneiden enemmisyys ja nettomaahanmuutto. Koko maan väkiluvun muutos oli 0,26 % vuonna 2003. Tuolloin väkimäärä kasvoi 170 kunnassa. Koko maan väkiluku on kasvanut 0,75 % vuodesta 2000.

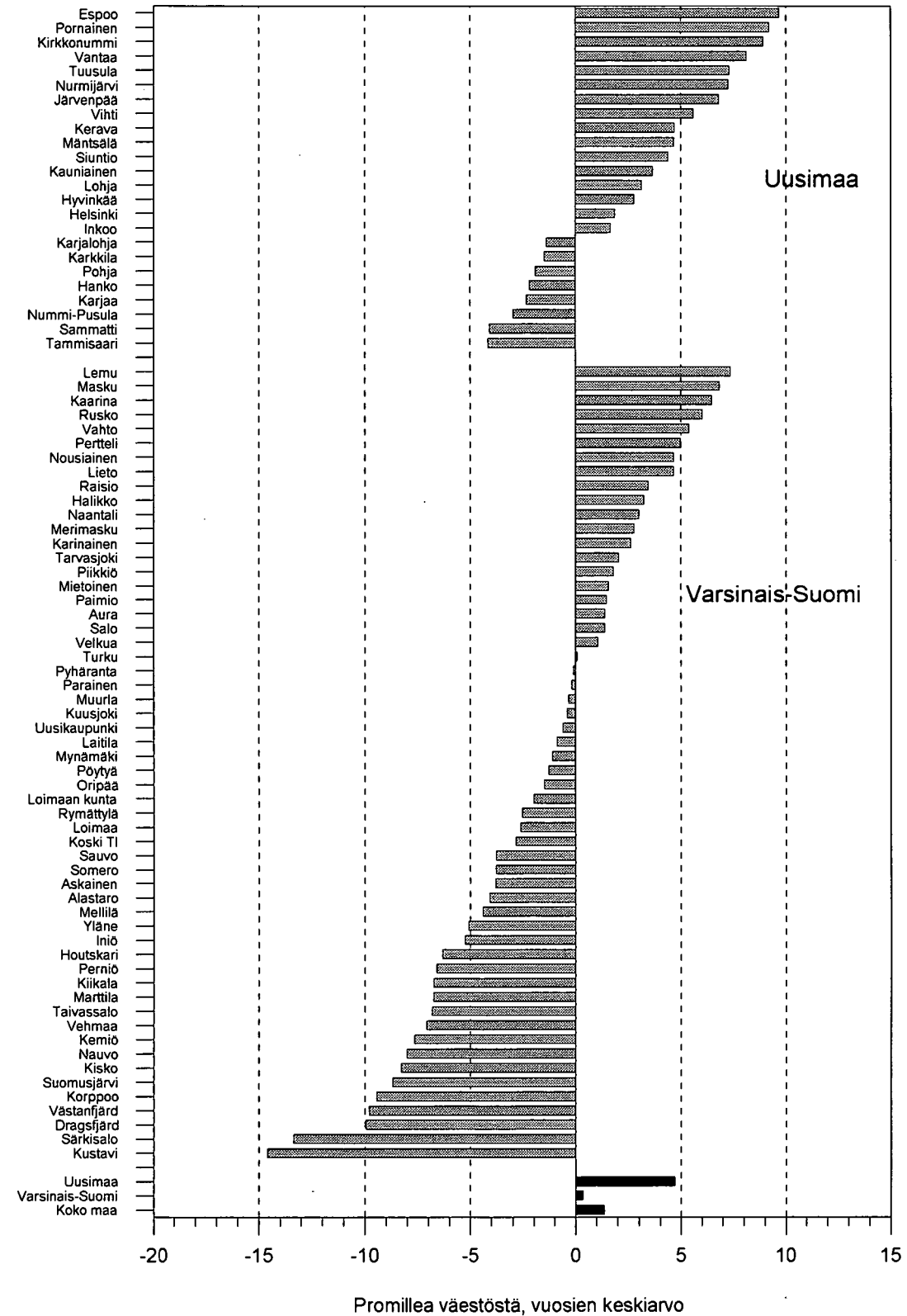
Kuva 2.7. Väkiluvun muutos maakunnittain tilastollisen kuntaryhmän mukaan 1995–2003.

Kuva 2.8. Väkiluvun muutos maakunnittain tilastollisen kuntaryhmän mukaan 2003.

Vuodesta 1995 lähtien kunnat ovat voineet itse päättää kaupungiksi ryhtymisestään ja sen voimaantulon ajankohdasta. Koska kaupunkijako ei kuvaa kunnan kaupunkimaisuutta, on Tilastokeskuksessa kehitetty ns. *tilastollinen kuntaryhmitys*, jossa kunnat on jaettu kaupunkimaisiin, taajaan asuttuihin ja maaseutumaisiin kuntiin. Ryhmitys perustuu taajamassa asuvan väestön osuuteen ja suurimman taajaman väestömäärään. Vuonna 2003 koko maan väestöstä 62 % asui kaupunkimaisissa, 17 % taajaan asutuissa ja 21 % maaseutumaisissa kunnissa. Väestön määrä kasvoi kaupunkimaisissa kunnissa 0,5 % ja taajaan asutuissa kunnissa 0,2 %. Maaseutumaisissa kunnissa väestön määrä väheni 0,4 % vuonna 2003. Vuodesta 1995 vuoteen 2003 väestön määrä on kasvanut vain kaupunkimaisissa kunnissa.

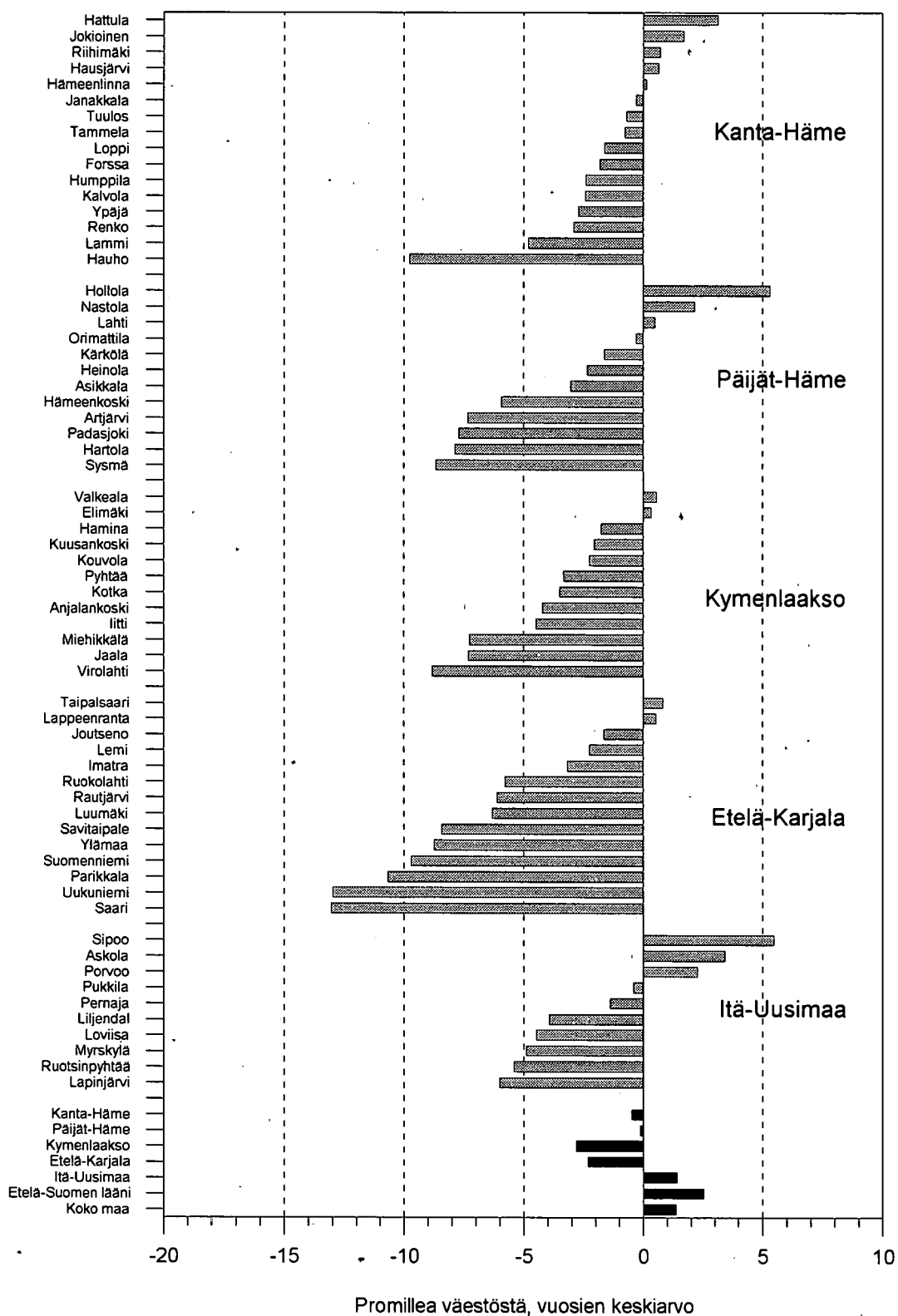
Syntyneiden enemmitys kunnittain 2000 - 2003

Lähde: Tilastokeskus/Väestötillastot

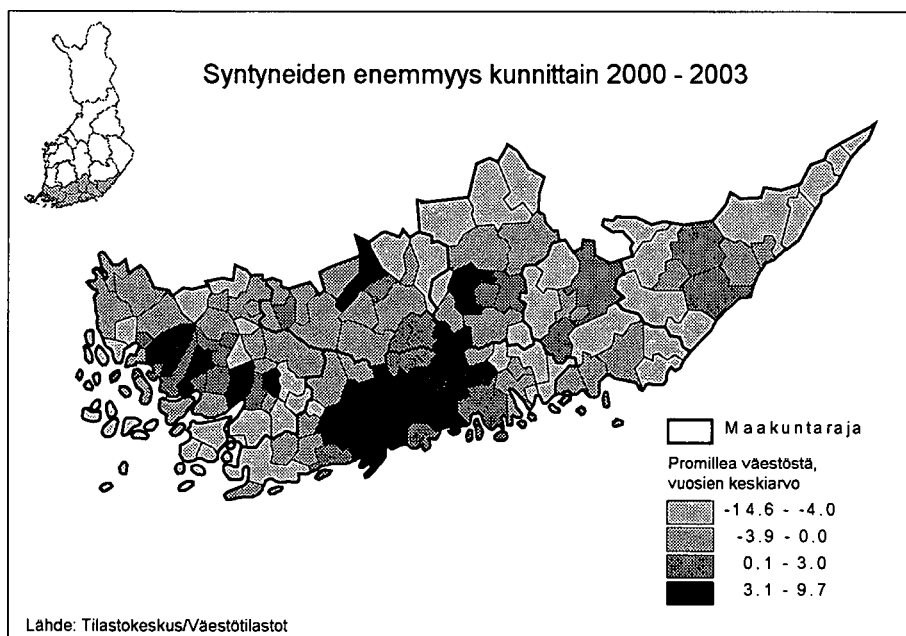
Kuva 2.9a. Syntyneiden enemmitys kunnittain 2000–2003.

Syntyneiden enemmitys kunnittain 2000 - 2003

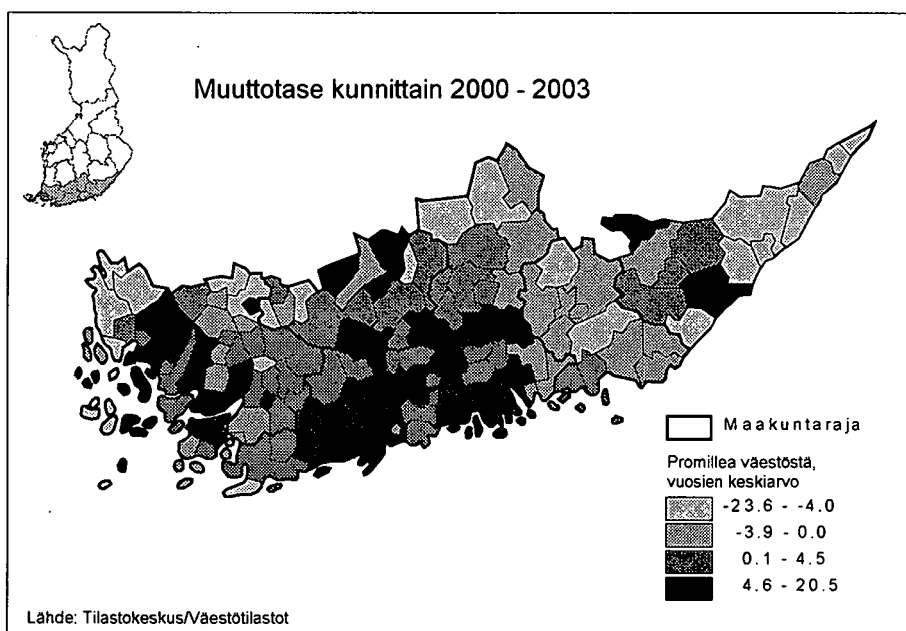
Lähde: Tilastokeskus/Väestötillatot

Kuva 2.9b. Syntyneiden enemmitys kunnittain 2000–2003.

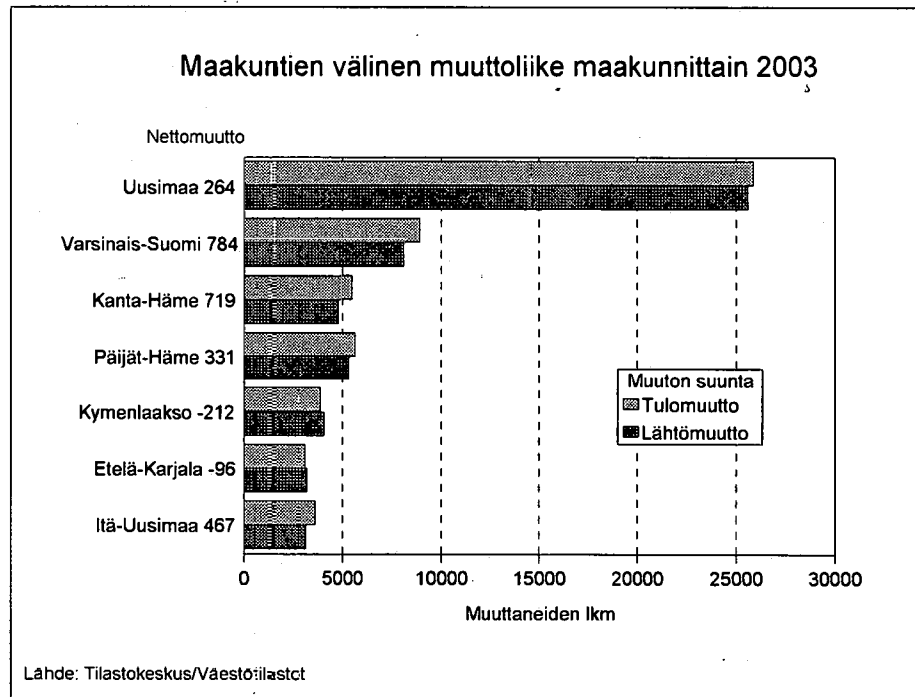
Kuva 2.10. Syntyneiden enemmitys kunnittain 2000–2003.

Syntyneiden enemmitys eli luonnollinen väestönlisäys on elävänä syntyneiden ja kuolleiden erotus. Suomessa vakinaisesti asuvien naisten elävänä synnyttämät lapset otetaan huomioon kun puhutaan *elävänä syntyneistä*. Vuonna 2003 syntyneiden enemmitys oli koko maassa 7 634 henkilöä, eli elävänä syntyneitä oli tämän verran enemmän kuin kuolleita.

Kuva 2.11. Muuttotase kunnittain 2000–2003.

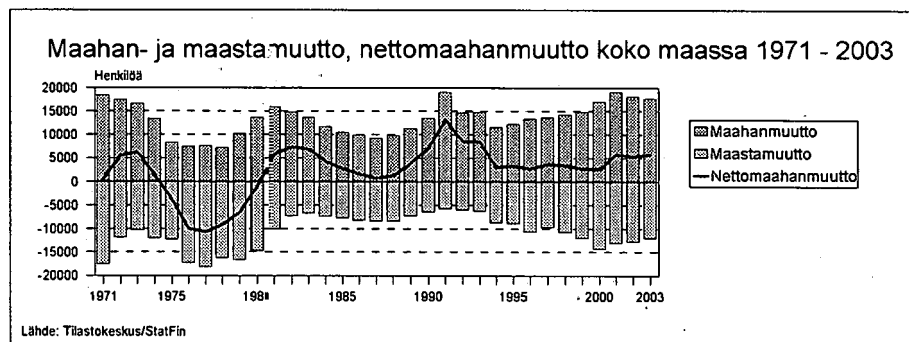
Muuttotaseessa on huomioitu nettomaassamuutto ja nettomaahanmuutto, jotka suhteutetaan keskväkilukuun ja ilmoitetaan promilleina. Muuttotase oli vuonna 2003 koko maassa 1,1 promillea.

Kuva 2.12. Maakuntien välinen muuttoliike maakunnittain 2003.

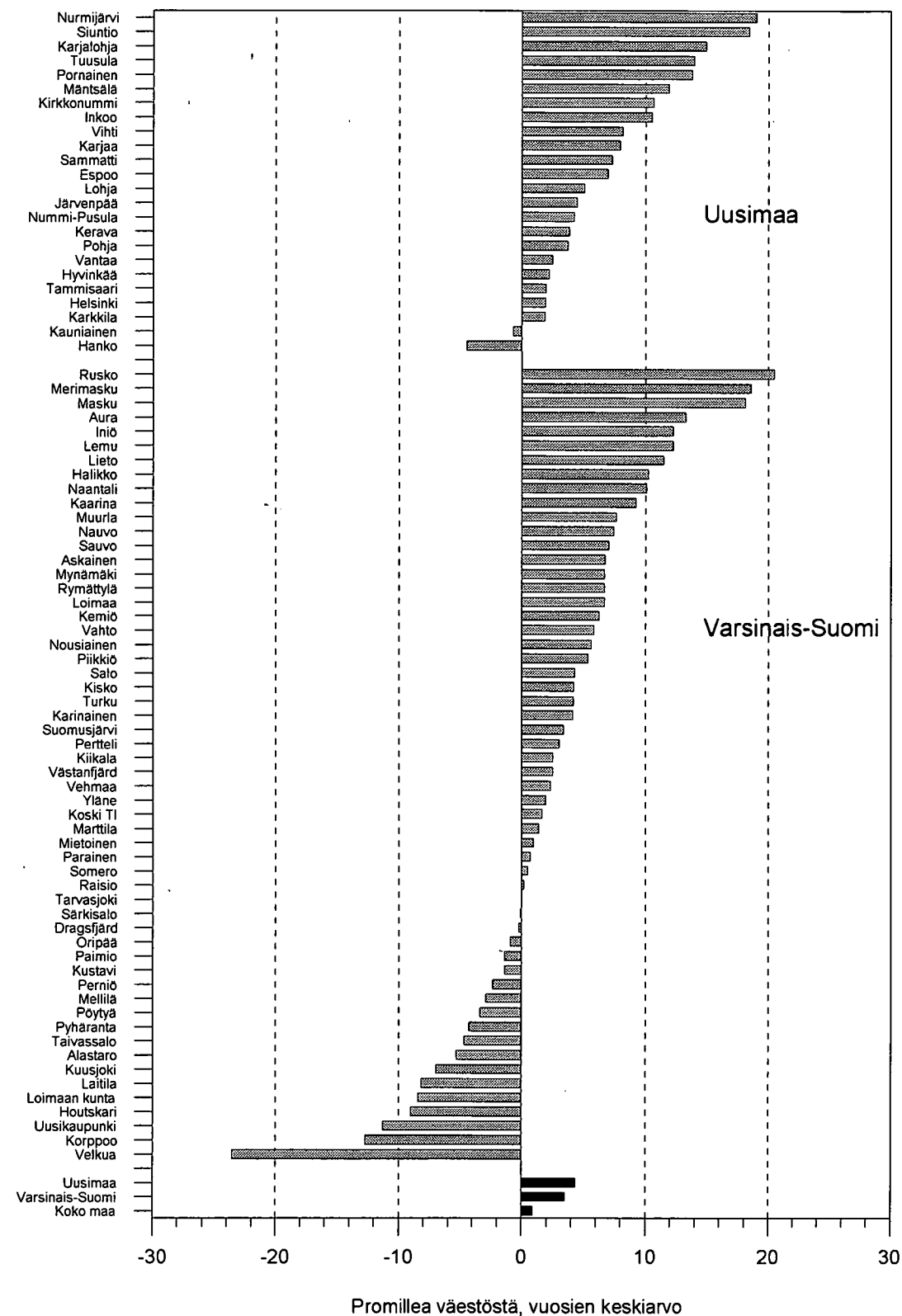
Kuntien välisen muuton tilastointi perustuu maistraateille toimitettaviin muuttoilmoituksiin. Opiskelijoiden muutot opiskelupaikkakunnalle on voitu katsoa vakituiksi muutoiksi vuodesta 1994 lähtien, jolloin tuli voimaan kotikuntalaki. Vuonna 2003 kuntien välinen muutto oli yli 272 300 koko maassa, mikä on noin 680 muuttoja vähemmän kuin vuotta aiemmin. *Kunnassamuutto* käsittää huoneistosta toiseen tapahtuvat muutot saman kunnan sisällä. Näin muutti yli 576 700 henkilöä vuonna 2003.

Maahanmuuttajaksi lasketaan henkilö, joka aikoo oleskella tai on oleskellut Suomessa yhtämittaisesti yli vuoden. *Maastamuuttaneiksi* katsotaan pääasiassa henkilöt, jotka muuttavat ulkomaille asumaan yhtä vuotta pitemmäksi ajaksi. Pohjoismaisen sopimuksen mukaisesti tilapäistä oleskelua, joka kestää alle kuusi kuukautta ei pidetä muuttona. *Nettomaahanmuutto* eli nettosiirtolaisuus on maahanmuuton ja maastamuuton erotus. Nettomaahanmuutto on ollut kahdenkymmenen vuoden ajan positiivinen.

Kuva 2.13. Maahan- ja maastamuutto, nettomaahanmuutto koko maassa 1971–2003.

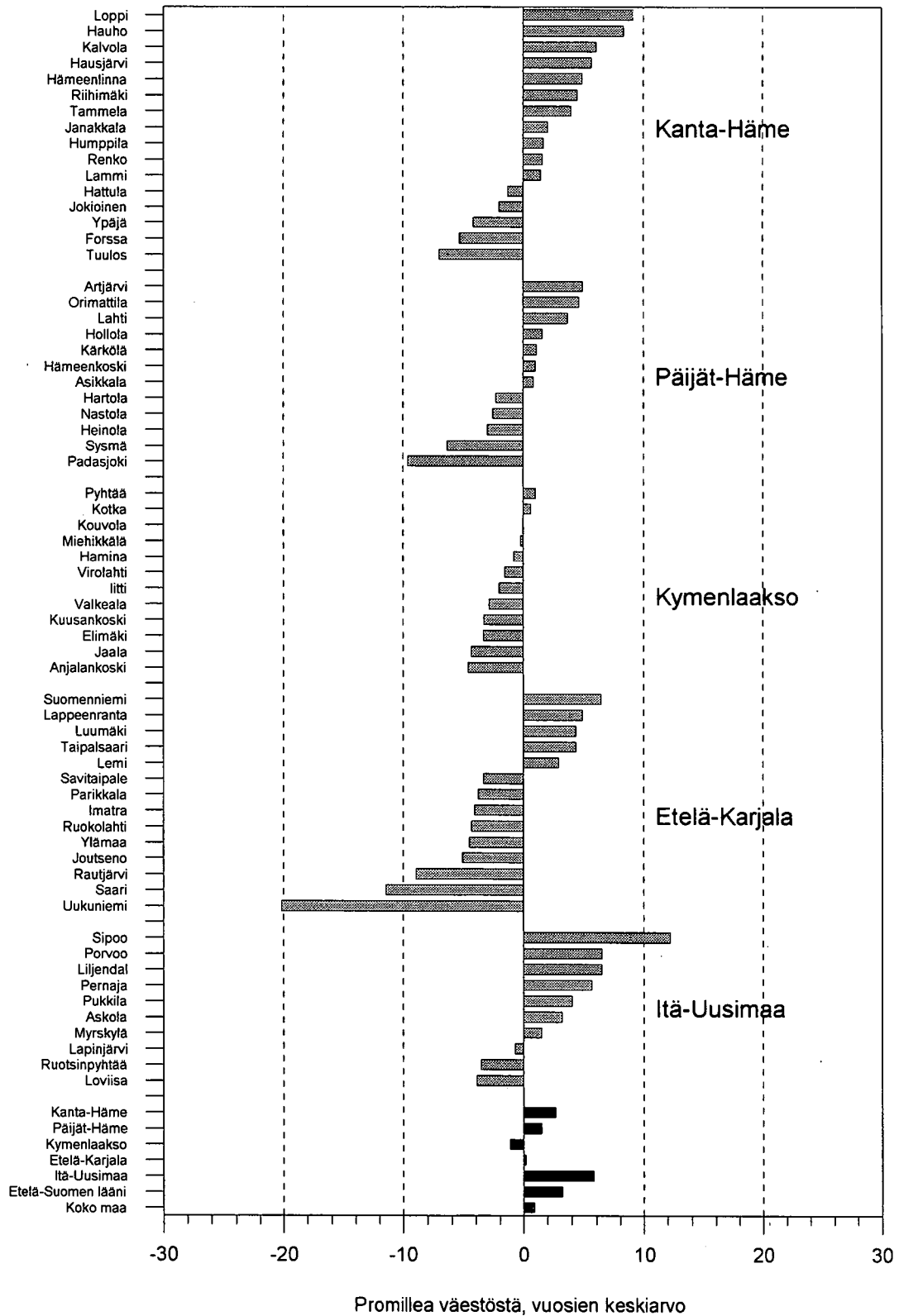
Muuttotase kunnittain 2000 - 2003

Lähde: Tilastokeskus/Väestötilastot

Kuva 2.14a. Muuttotase kunnittain 2000–2003.

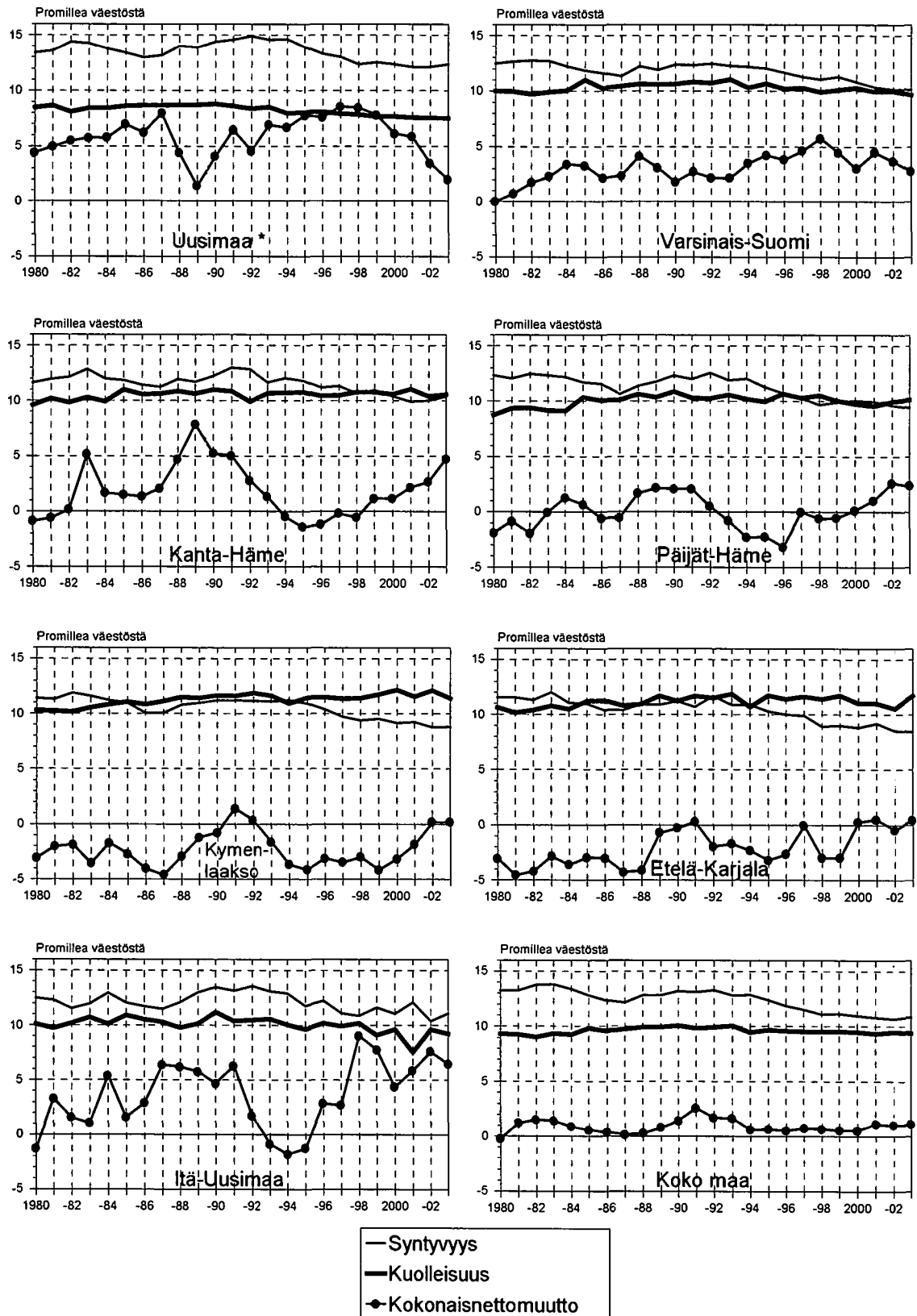
Muuttotase kunnittain 2000 - 2003

Lähde: Tilastokeskus/Väestötilastot

Kuva 2.14b. Muuttotase kunnittain 2000–2003.

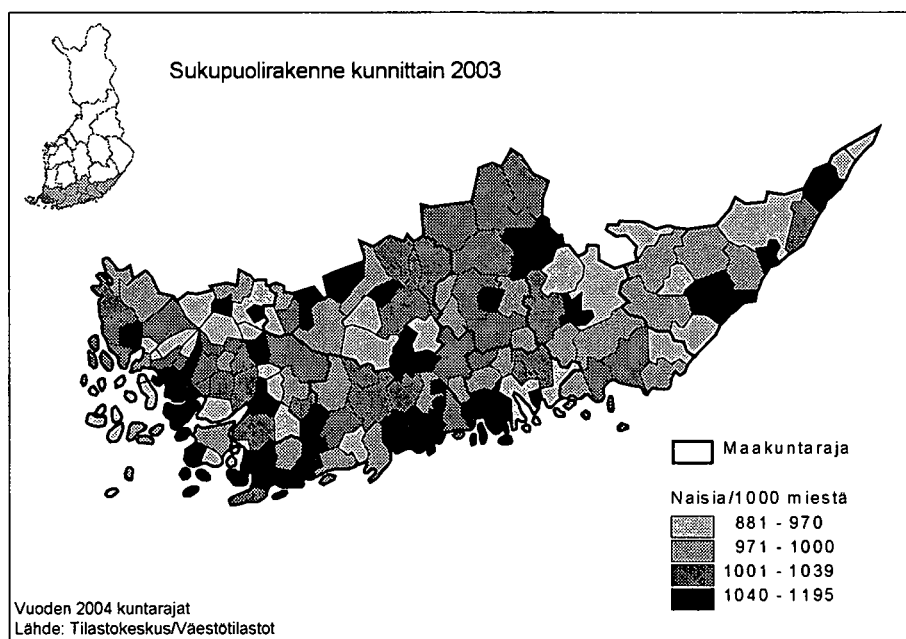
Väestönmuutokset maakunnittain 1980 - 2003

Lähde: Tilastokeskus/Väestötilastot

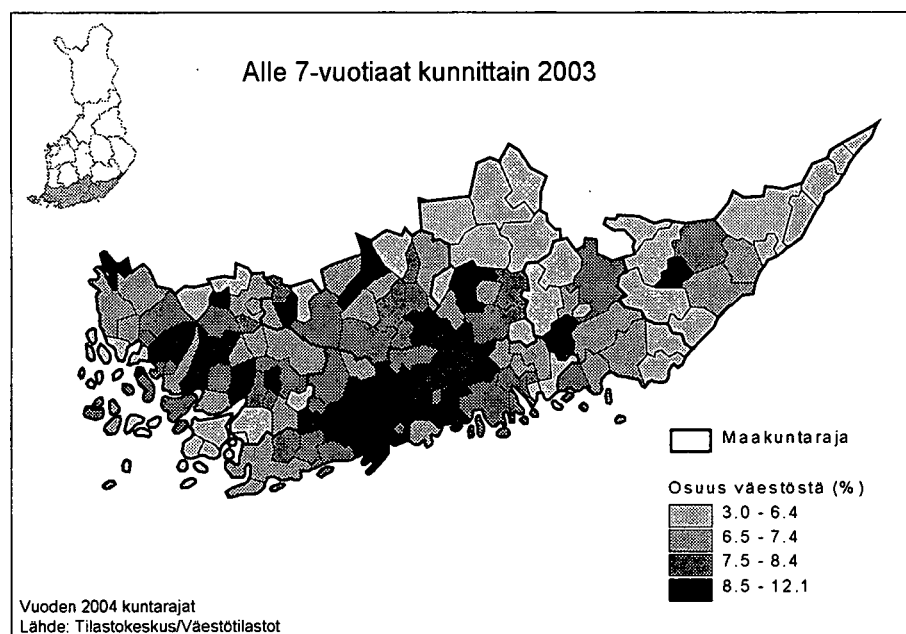
*Uusimaa nykyisten rajojen mukaisena

Kuva 2.16. Väestönmuutokset maakunnittain 1980–2003.

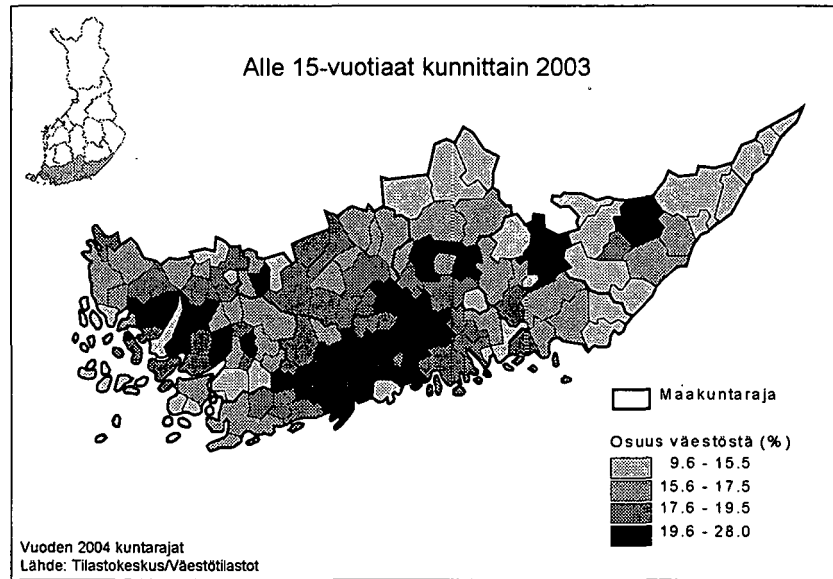
Kuva 2.17. Sukupuolirakenne kunnittain 2003.

Sukupuolirakenne. Suomessa asui vuoden 2003 lopussa 2 552 893 miestä ja 2 666 839 naista. Miehiä on väestöstä 48,9 % ja naisia 51,1 %. Keskimäärin 1 000 miestä kohti on siis 1 045 naista. Naiset ovat enemmistönä yli 55-vuotiaiden ikäluokissa, vastaavasti alle 55-vuotiaiden ikäryhmissä on miehiä enemmän.

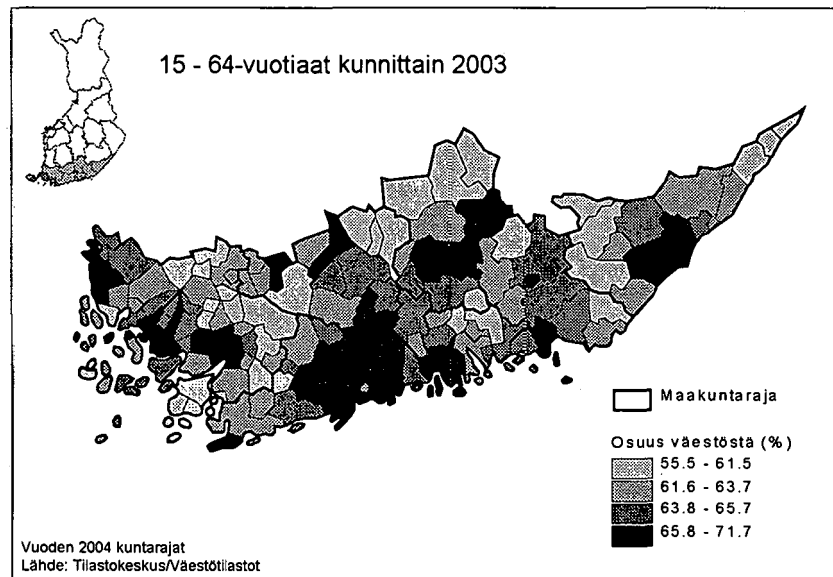

Kuva 2.18. Alle 7-vuotiaat kunnittain 2003.

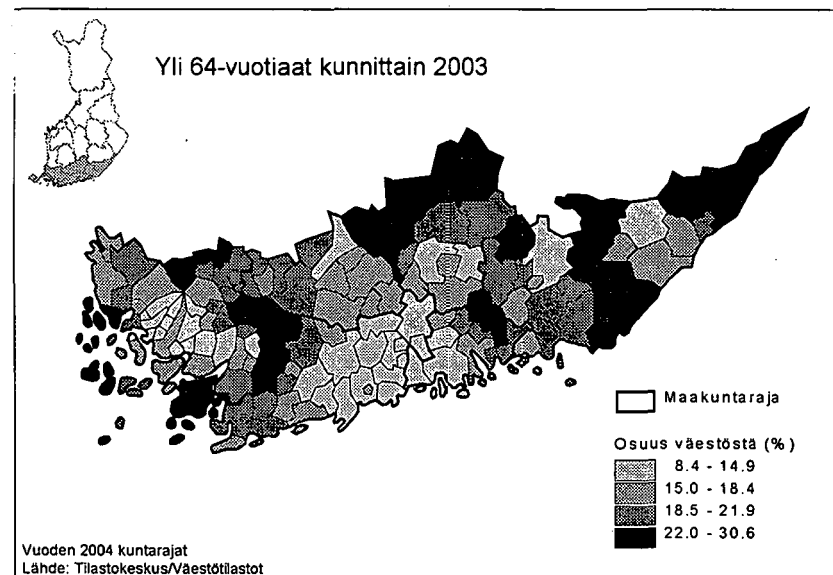
Ikä tarkoittaa henkilön ikää kokonaisina vuosina vuoden viimeisenä päivänä. 50–54 -vuotiaat muodostivat suurimman 5-vuotisikäryhmän vuoden 2003 lopussa koko maassa. Alle 15 -vuotiaiden osuus väestöstä oli 17,6 % ja yli 64 -vuotiaiden osuus oli 15,6 %. Työikäisten (15–64 -vuotiaiden) osuus oli siten 66,8 %.

Kuva 2.19. Alle 15 -vuotiaat kunnittain 2003.

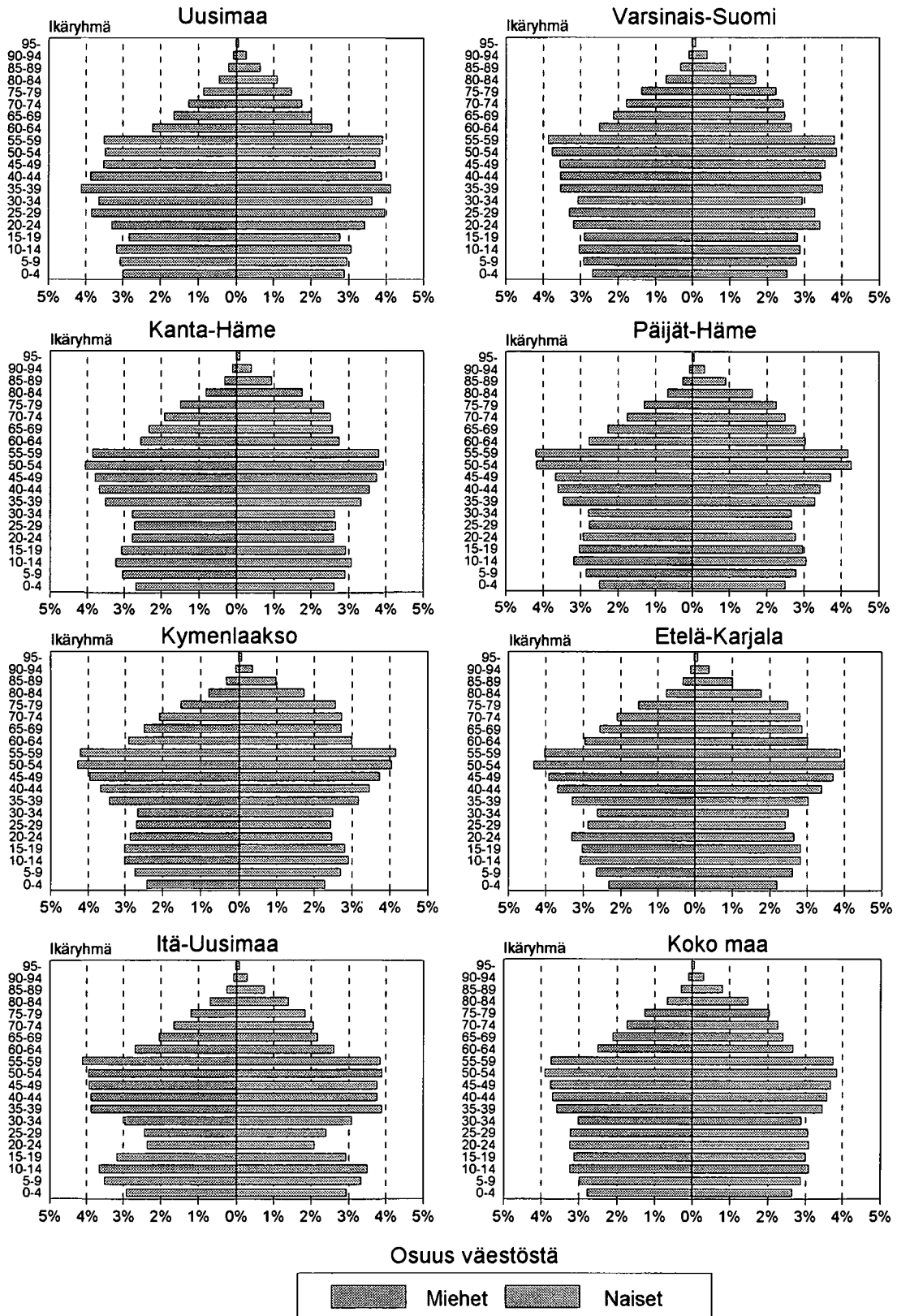

Kuva 2.20. 15-64 -vuotiaat kunnittain 2003.

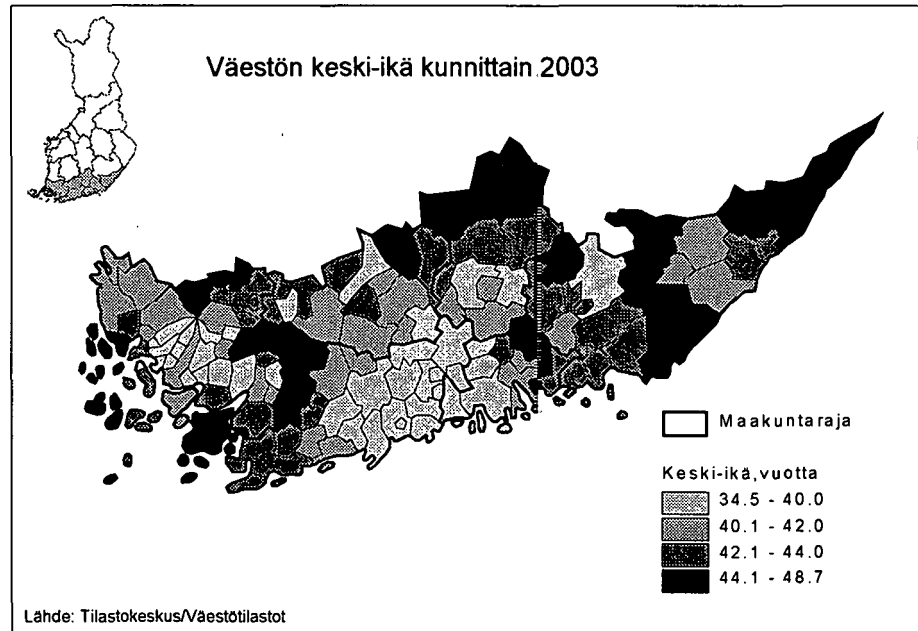

Kuva 2.21. Yli 64 -vuotiaat kunnittain 2003.

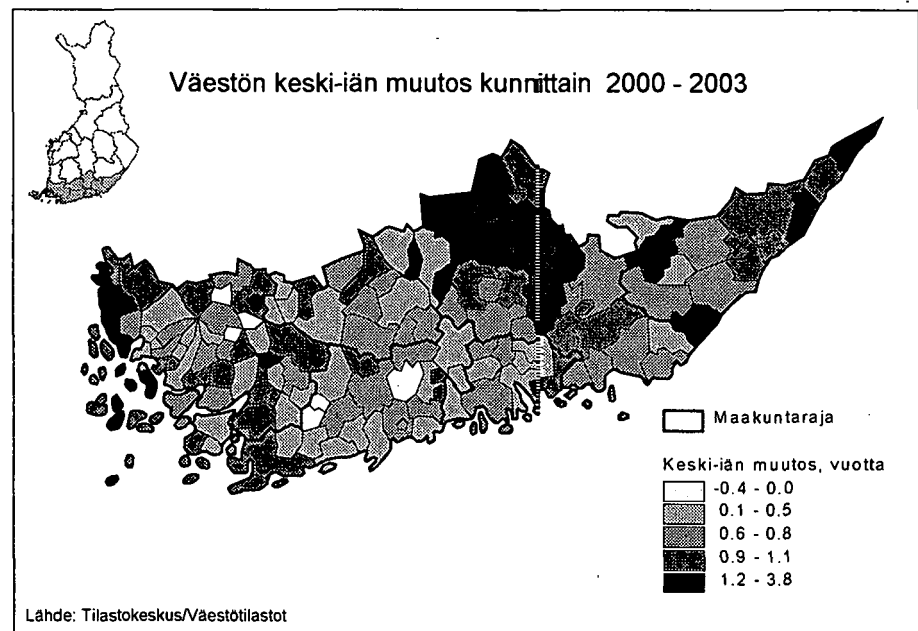
Väestön ikä- ja sukupuolirakenne maakunnittain 2003

Kuva 2.22. Väestön ikä- ja sukupuolirakenne maakunnittain 2003.

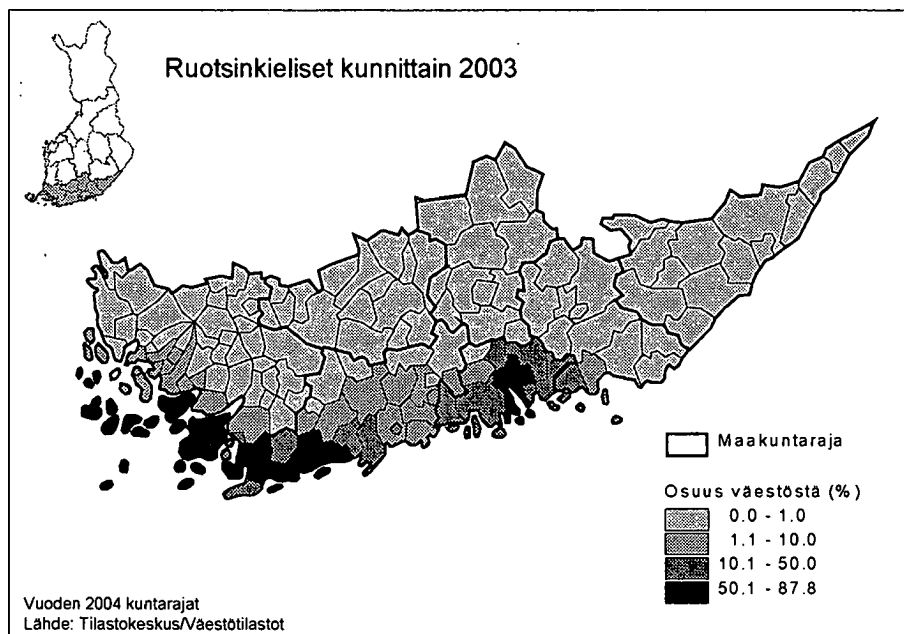

Kuva 2.23. Väestön keski-ikä kunnittain 2003.

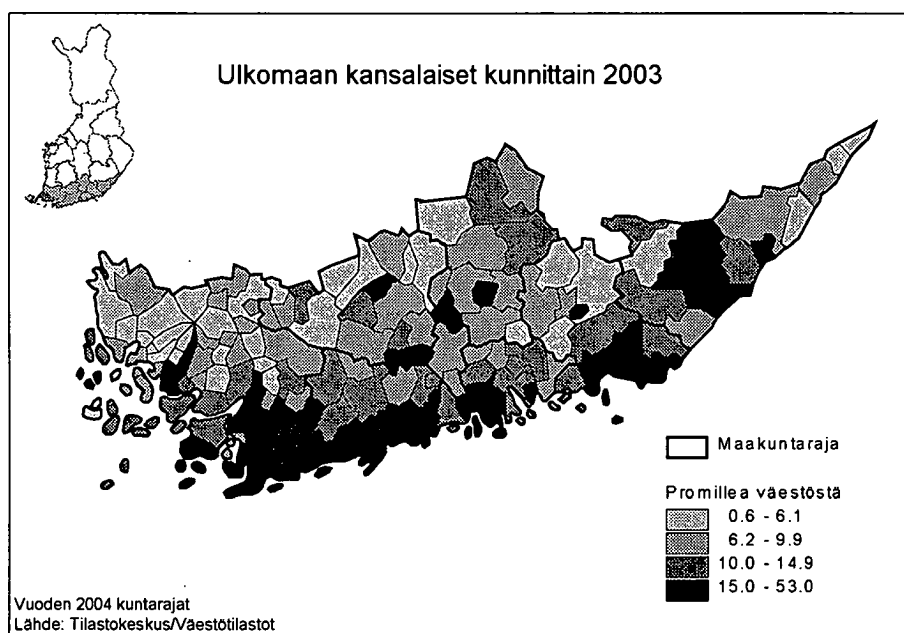

Kuva 2.24. Väestön keski-ian muutos kunnittain 2000–2003.

Väestön keski-ikä saadaan laskemalla vuoden viimeisenä päivänä kaikkien henkilöiden iät, jonka jälkeen summa jaetaan näiden henkilöiden määrällä. Väestön keski-ikä oli koko maassa 40,1 vuotta vuonna 2003. Se on noussut 0,7 vuotta vuodesta 2000 ja 4,4 vuotta vuodesta 1980.

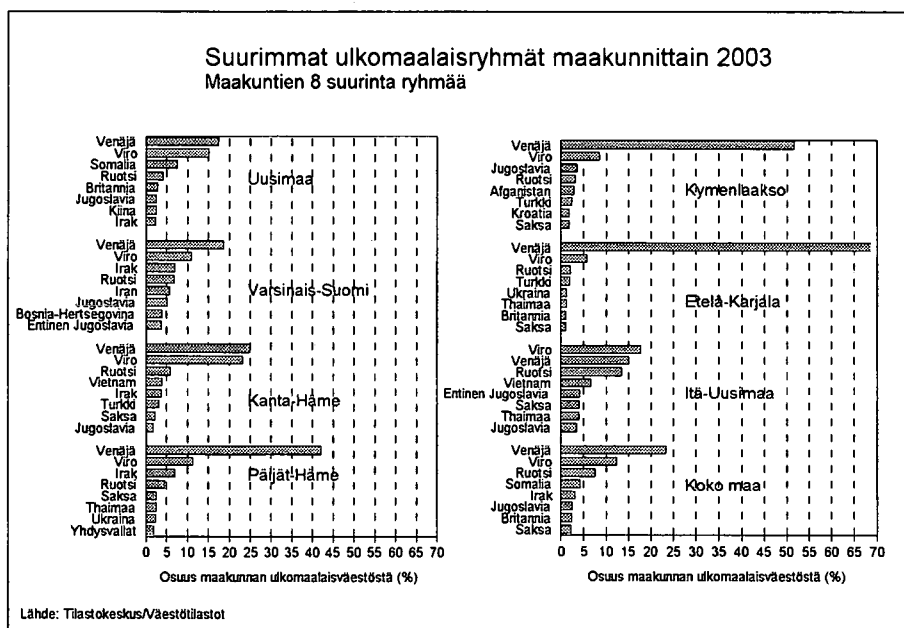
Kuva 2.25. Ruotsinkieliset kunnittain 2003.

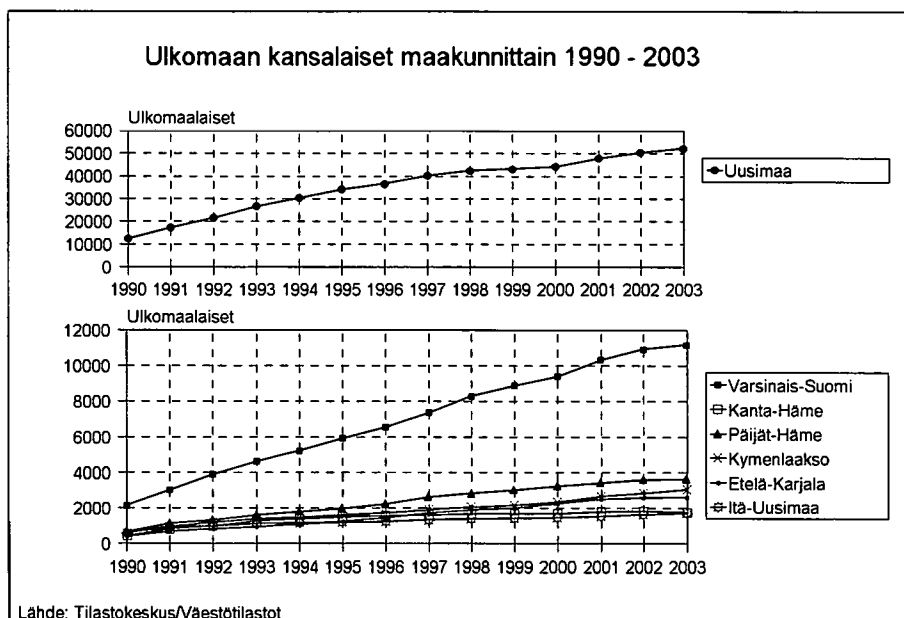
Kuva 2.26. Ulkomaan kansalaiset kunnittain 2003.

Ruotsinkieltä äidinkielenään puhuvia henkilöitä oli koko maassa vuonna 2003 hieman alle 290 000, eli 5,6 % koko maan väestöstä. 24 kunnassa koko maassa ei ollut lainkaan äidinkieleltään ruotsinkielisiä. Enimmillään ruotsinkielisiä oli 96,3 % kunnan väestöstä.

Kansalaisuudella tarkoitetaan jonkin maan kansalaisena olemista. Yleensä kansalaisuus saadaan syntyessä, mutta se voidaan vaihtaa muuttaessa toiseen maahan asumaan. Henkilöllä voi olla myös useamman maan kansalaisuus. Jos henkilöllä on kahden maan kansalaisuus, joista toinen on Suomen, hän on tilastoissa Suomen kansalainen.

Kuva 2.27. Suurimmat ulkomaalaisryhmät maakunnittain 2003.

Kuva 2.28. Ulkomaan kansalaiset maakunnittain 1990–2003.

Suomen kansalaisia väestöstä on 98 %. Muiden maiden kansalaisia oli vuoden 2003 lopussa 107 000. Suomessa tilastoitiin 164 eri maiden kansalaisuutta, joista suurimman ryhmän muodostivat Venäjän kansalaiset.

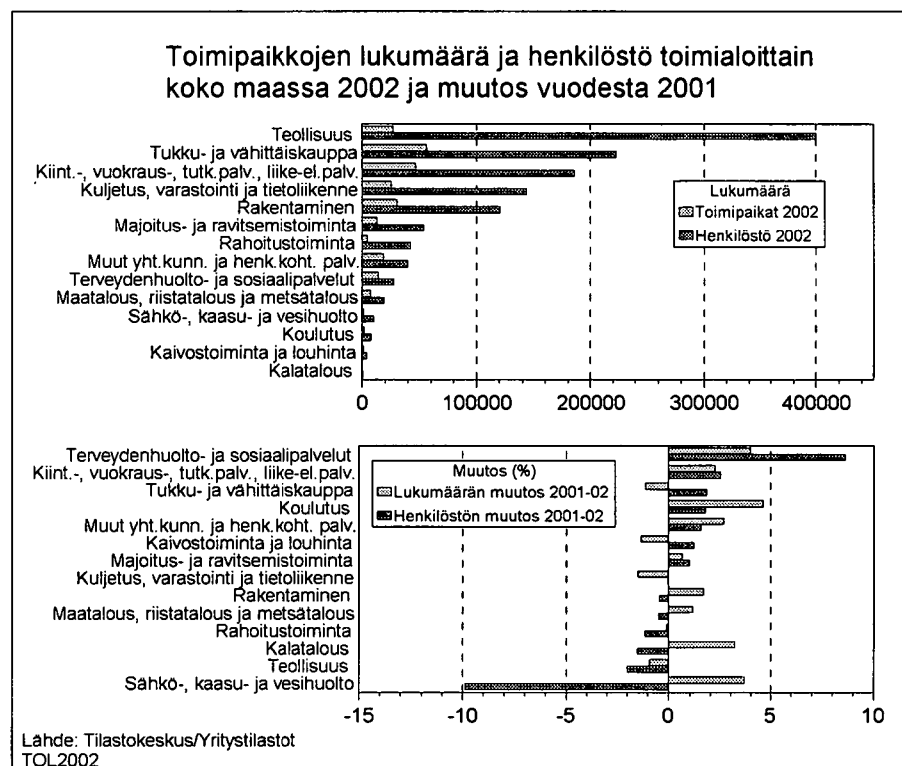
Elinkeinoelämä

Yritysten toimipaikat

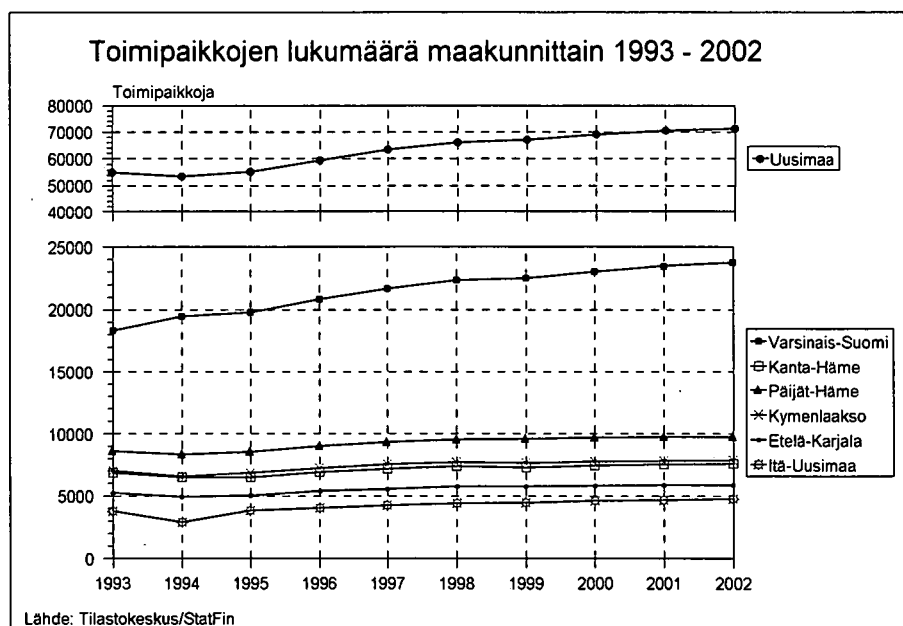
Julkaisun tiedot perustuvat Tilastokeskuksen yritys- ja toimipaikkarekisteriin, joka kattaa kaikki arvonlisäverovelvollisina, työnantajina tai ennakkoperintärekisteriin kuuluvina toimivat yritykset. Toimipaikat on kunnittain tilastoitu. Toimipaikkoihin sisältyvät sekä yksitoimipaikkaiset yritykset että monitoimipaikkaisten yritysten toimipaikat. Yritys- ja toimipaikkarekisterin tiedoissa ei ole mukana valtion virastoja, kuntia ja kuntayhtymiä tai niiden toimipaikkoja. Viimeisimmät rekisteritiedot ovat tammikuulta 2004.

Viimeisimmät tarkistetut tilastotiedot ovat vuodelta 2002, jolloin yritysten toimipaikkojen lukumäärä kasvoi koko maassa 1 634 toimipaikalla (0,6 %) edelliseen vuoteen verrattuna. Kaikkien toimipaikkojen henkilöstön määrä kasvoi 0,1 % ja liikevaihto 1,0 %. Koko maan tasolla toimipaikkojen määrä kasvoi määrällisesti eniten liike-elämän palveluissa, 1 040 toimipaikalla. Myös henkilöstön määrä kasvoi näillä toimialoilla eniten, yli 4 500 henkilöllä. Suhteellisesti suurinta kasvu oli kuitenkin koulutuksessa sekä terveydenhuolto- ja sosiaalipalveluissa.

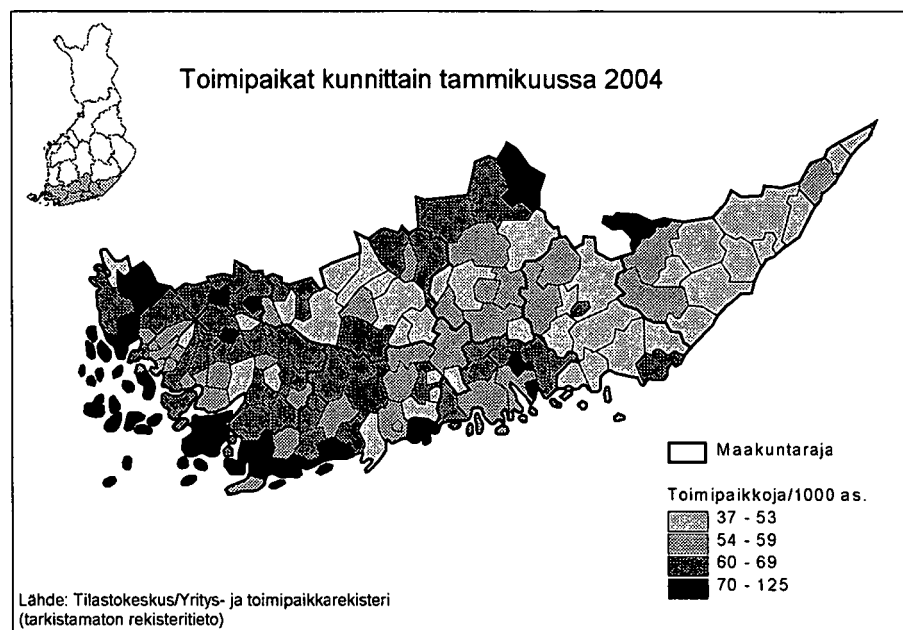
Toimipaikkojen lukumäärä oli suurin kaupan toimialoilla vuonna 2002. Henkilöstöä oli kuitenkin eniten teollisuudessa.

Kuva 3.1. Toimipaikkojen lukumäärä ja henkilöstö toimialoittain koko maassa 2002 ja muutos vuodesta 2001.

Kuva 3.2. Toimipaikkojen lukumäärä maakunnittain 1993-2002.

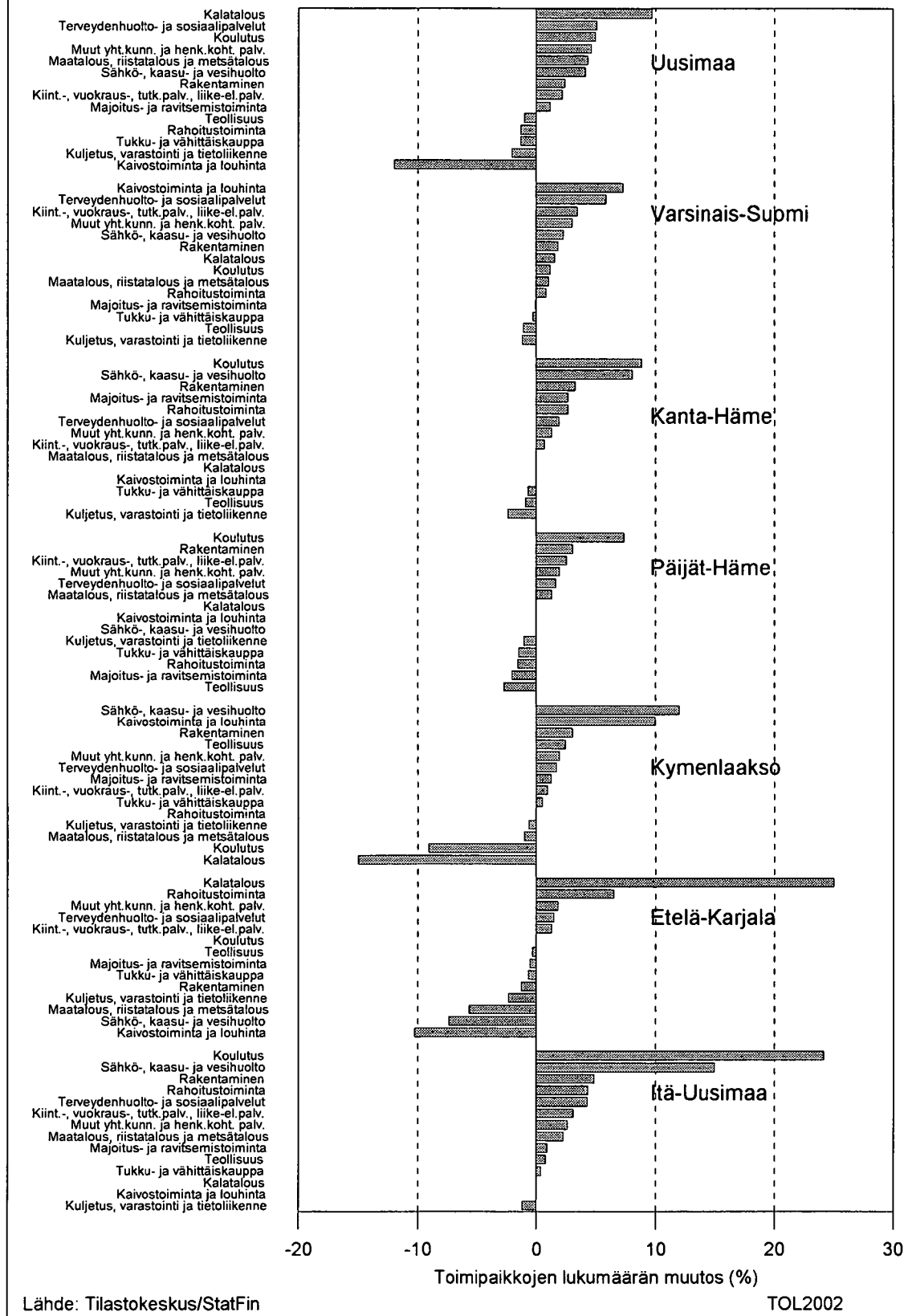

Kuva 3.3. Toimipaikat kunnittain tammikuussa 2004.

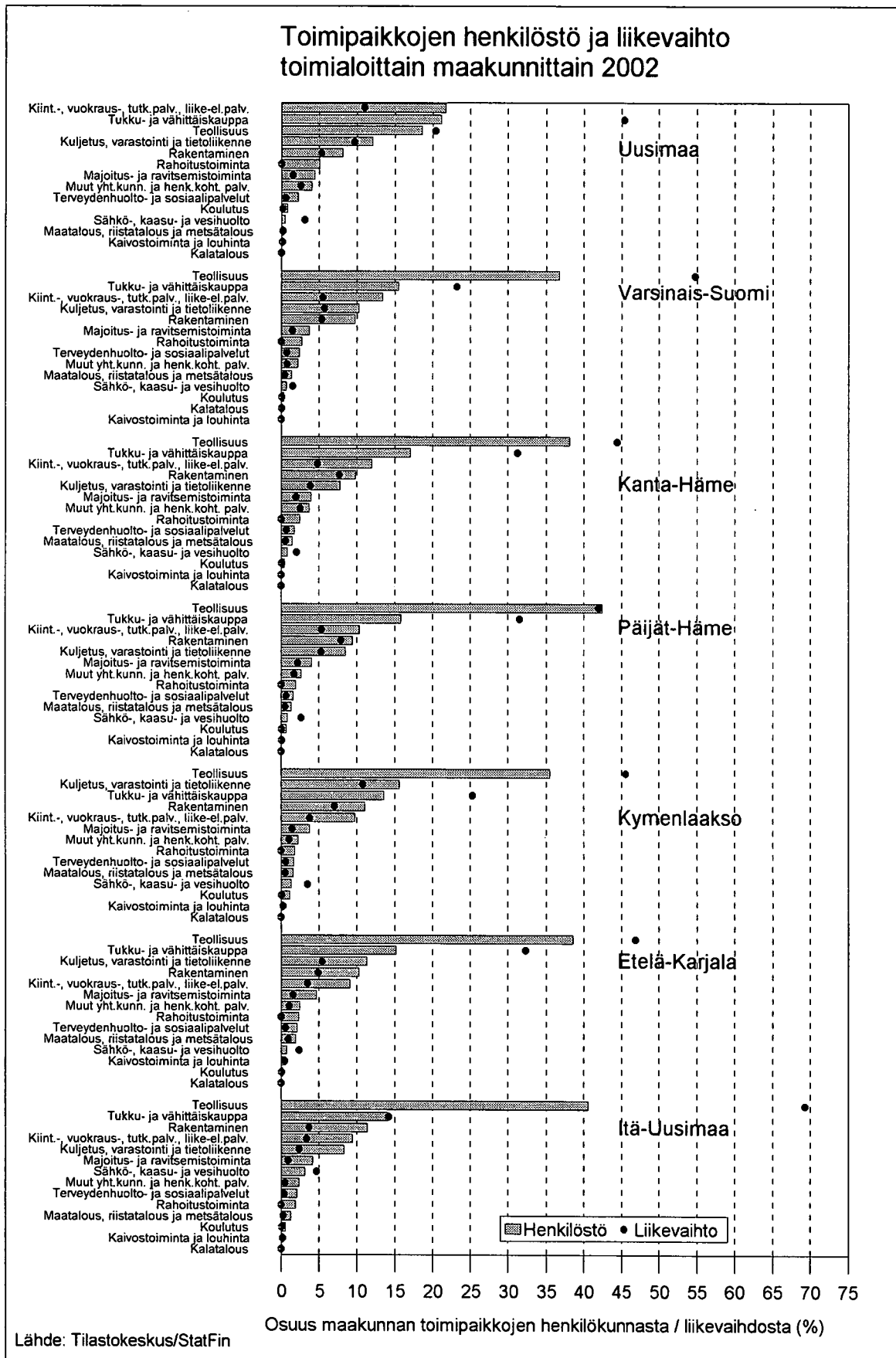
Tilastokeskuksen yritys- ja toimipaikkarekisterin tarkistamattoman rekisteritiedon mukaan tammikuussa 2004 koko Suomessa oli 300 000 yritysten toimipaikkaa, mikä on yli 4 800 kappaletta enemmän kuin vuotta aiemmin. Koko maassa oli siten 58 toimipaikkaa tuhatta asukasta kohden.

Koko maan toimialoista koulutuksen sekä terveydenhuollon ja sosiaalipalveluiden toimipaikkojen määrä lisääntyi eniten vuonna 2002.

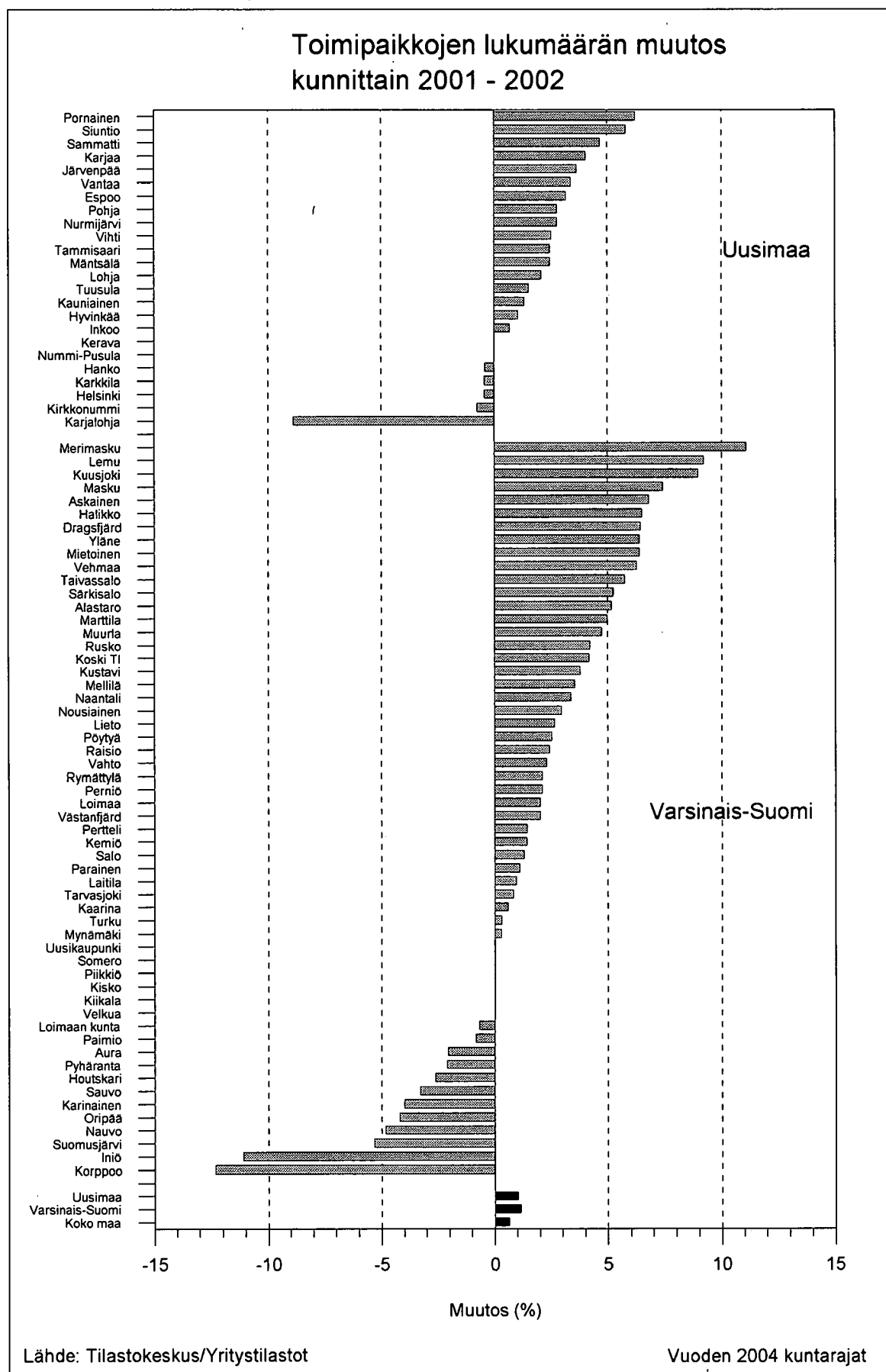
Toimipaikkojen lukumäärän muutos toimialoittain maakunnittain 2001 - 2002

Kuva 3.4. Toimipaikkojen lukumäärän muutos toimialoittain maakunnittain 2001–2002.

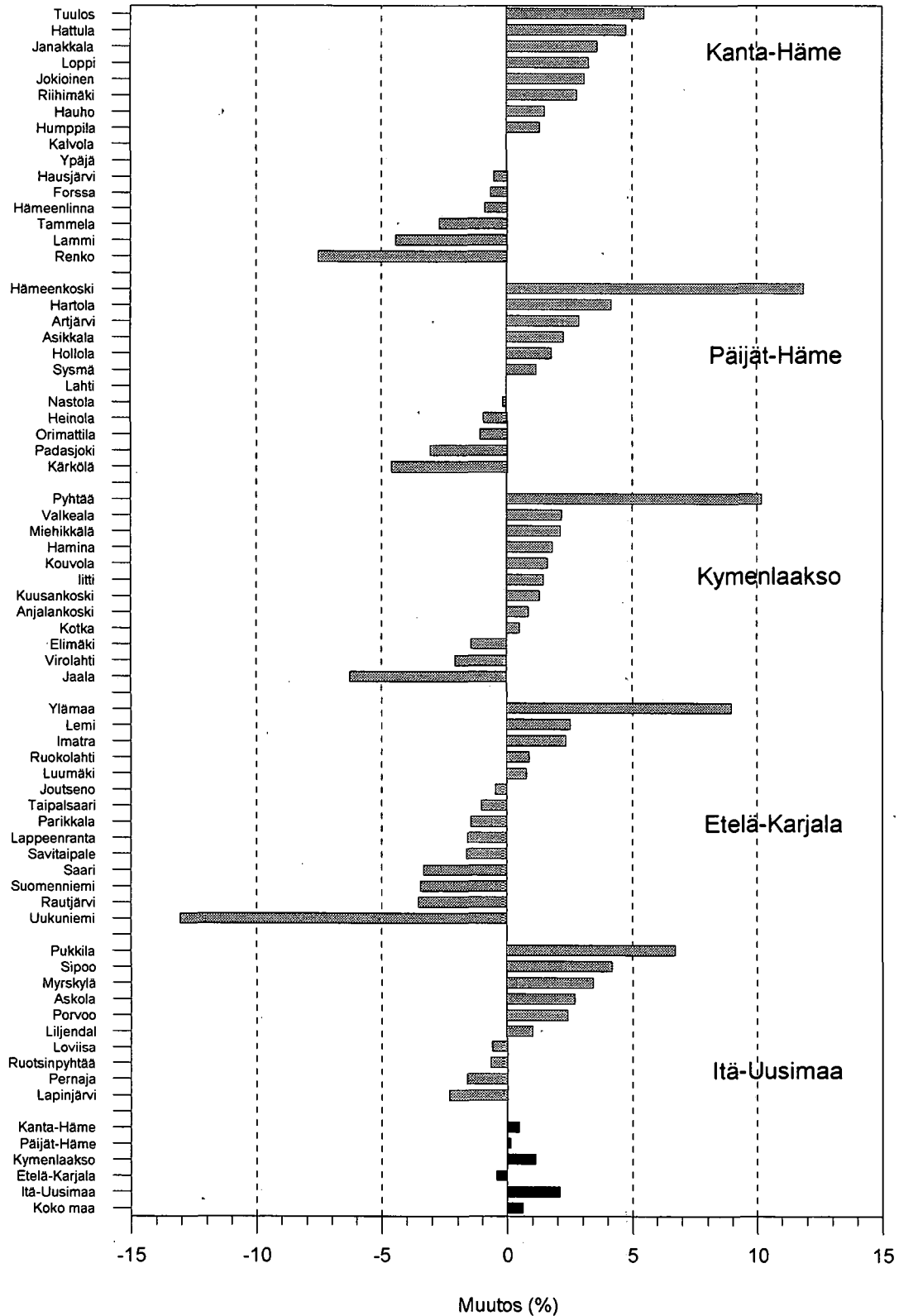

Kuva 3.5. Toimipaikkojen henkilöstö ja liikevaihto toimialoittain maakunnittain 2002.

Kuva 3.6a. Toimipaikkojen lukumäärän muutos kunnittain 2001–2002.

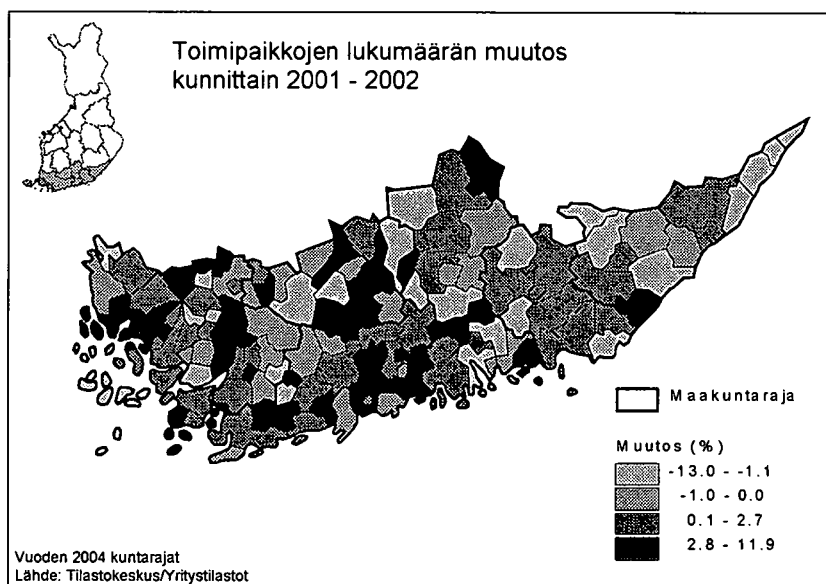
Toimipaikkojen lukumäärän muutos kunnittain 2001 - 2002

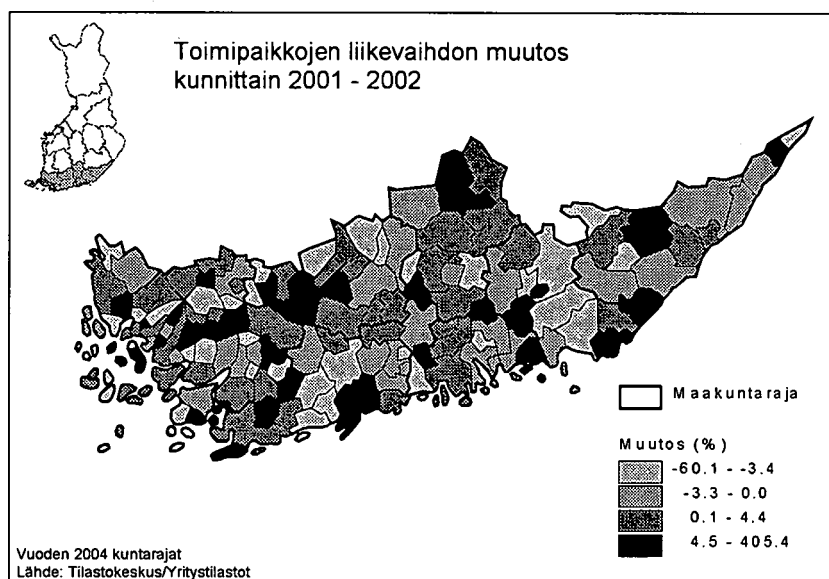
Lähde: Tilastokeskus/Yritystilastot

Vuoden 2004 kuntarajat

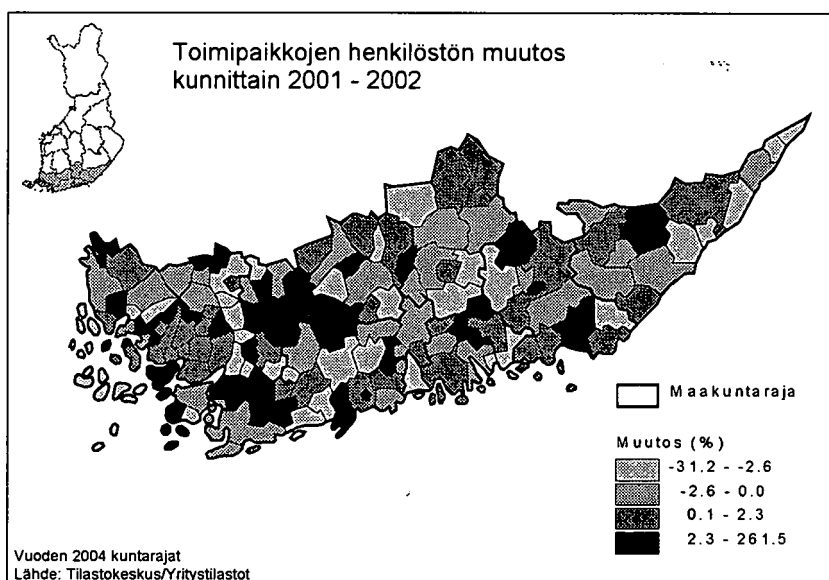
Kuva 3.6b. Toimipaikkojen lukumäärän muutos kunnittain 2001–2002.

Kuva 3.7. Toimipaikkojen lukumäärän muutos kunnittain 2001–2002.

Kuva 3.8. Toimipaikkojen liikevaihdon muutos kunnittain 2001–2002.

Kuva 3.9. Toimipaikkojen henkilöstön muutos kunnittain 2001–2002.

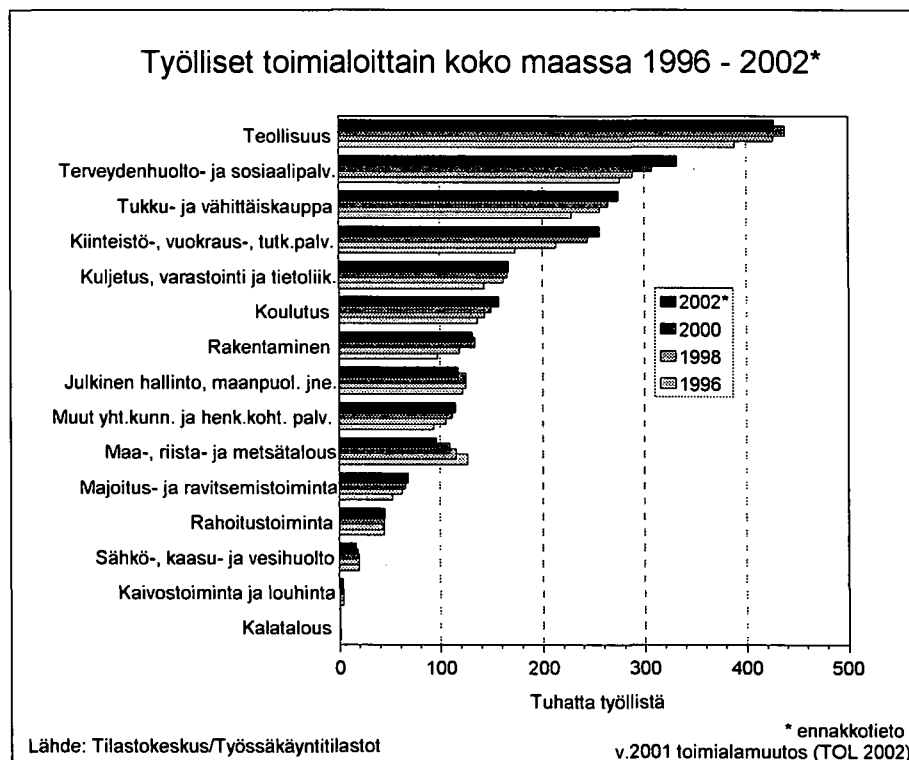
Elinkeinorakenne

Työllisten määrä väheni Suomessa 1990-luvun alussa etenkin palveluissa ja jalostuksessa. Vuoden 1993 jälkeen työllisten määrä on kuitenkin näillä toimialoilla kasvanut. Alkutuotannossa työllisten määrä on sen sijaan vähentynyt koko tarkastelujakson vuosina 1987–2002. Työssäkäyntitilaston vuoden 2002 tiedot ovat ennakkotietoja.

Vuoden 2001 työssäkäyntiluvuista lähtien on käytössä uusi *toimialaluokitus TOL 2002*, joka korvaa toimialaluokituksen 1995. Toimialaluokituksen uudistamisen myötä muutamia toimintoja on siirretty eri toimialoille tai luotu uusia (ks. sivulta 119). Muutos vaikeuttaa hieman joidenkin toimialojen vertailukelpoisuutta edellisiin vuosiin.

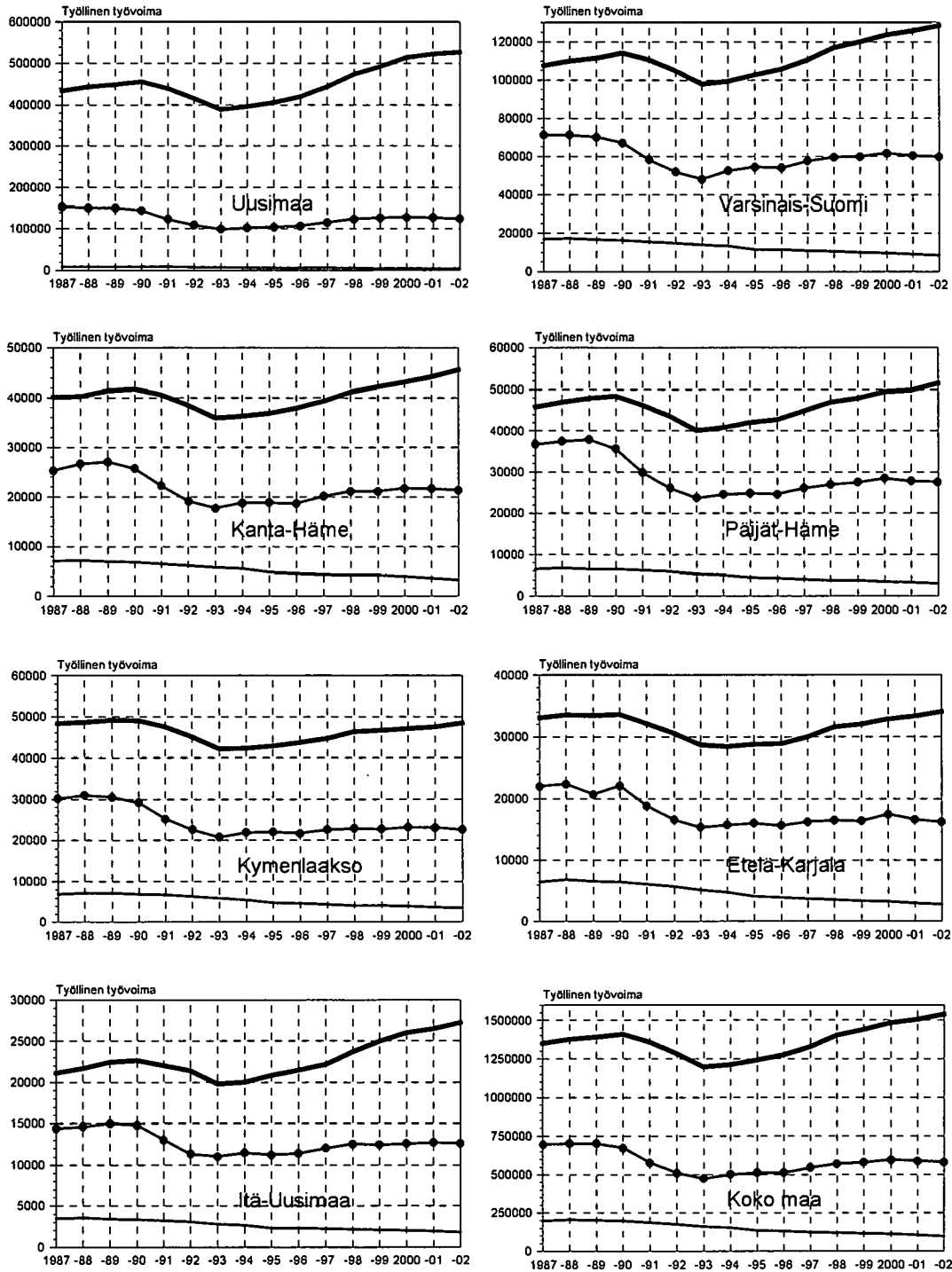
Toimialoista teollisuus on suurin työllistäjä. Ala työllisti vuonna 2002 koko maassa joka viidennen työllisen. Seuraavaksi työllistävimmät sektorit olivat terveydenhuolto- ja sosiaalipalvelut sekä tukku- ja vähittäiskauppa.

Työllisten määrä on kasvanut voimakkaimmin kiinteistö-, vuokraus- ja tutkimuspalveluissa sekä muissa liike-elämän palveluissa vuodesta 1996 lähtien. Maa-, metsä-, riista- ja kalatalouden toimialoilla työllisten määrä on vähentynyt voimakkaimmin, yli 31 000 työllisellä vastaavana aikana. Myös julkisen hallinnon, sähkö-, kaasu- ja vesihuollon sekä kalatalouden toimialoilla vuonna 2002 työllisten määrä oli pienempi kuutta vuotta aiempaan tilanteeseen verrattuna.

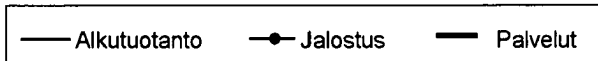

Kuva 3.10. Työlliset toimialoittain koko maassa 1996–2002.

Työllinen työvoima maakunnittain 1987 - 2002*

**Huom! Erilaiset
asteikot**

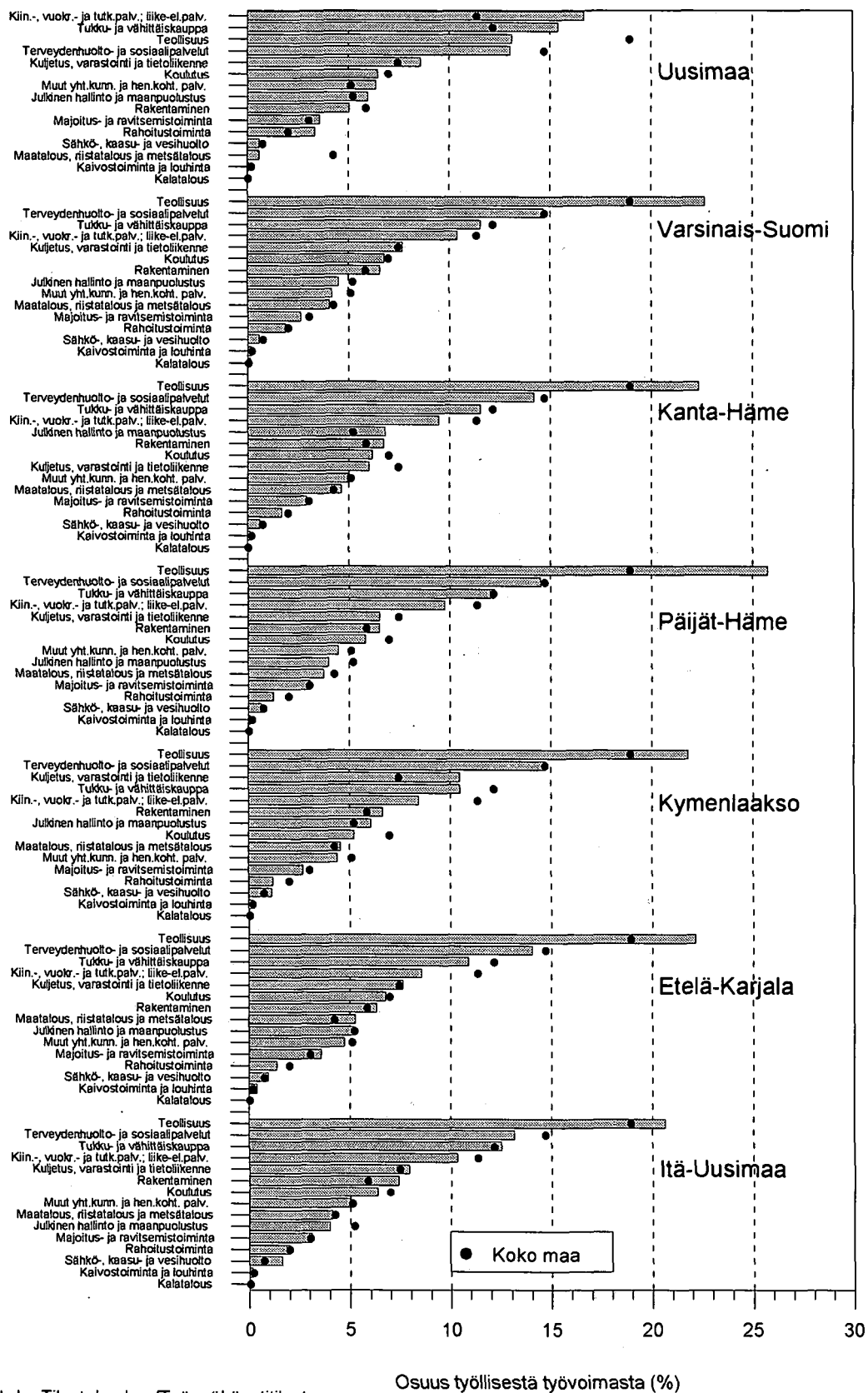

Lähde: Tilastokeskus/Työssäkäyntitilastot

* ennakkotieto
v. 2001 toimialamuutos (TOL 2002)

Kuva 3.11. Työllinen työvoima maakunnittain 1987–2002.

Elinkeinorakenne maakunnittain 2002*

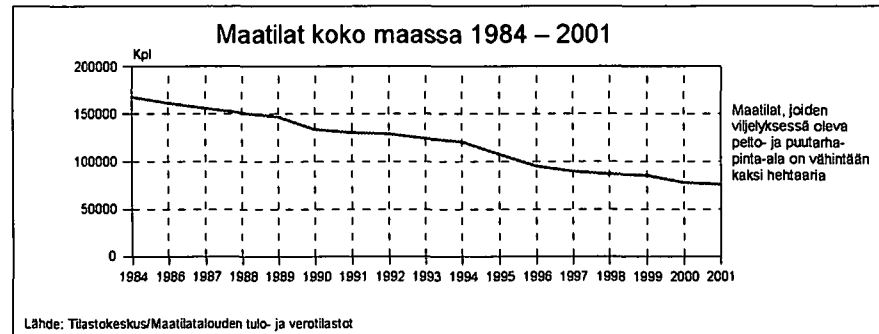

Kuva 3.12. Elinkeinorakenne maakunnittain 2002.

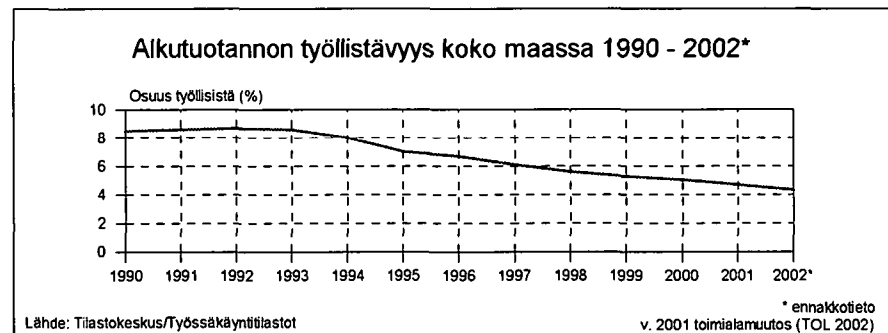
Alkutuotanto

Vuoden 2001 maaseutuelinkeinorekisterin mukaan Suomessa oli 75 774 sellaista maatilaa, joiden viljelyksessä oleva pelto- tai puutarhapinta-ala oli vähintään kaksi hehtaaria. Vuodesta 1984 yli kahden hehtaarin tilojen lukumäärä on vähentynyt lähes 90 000 tilalla.

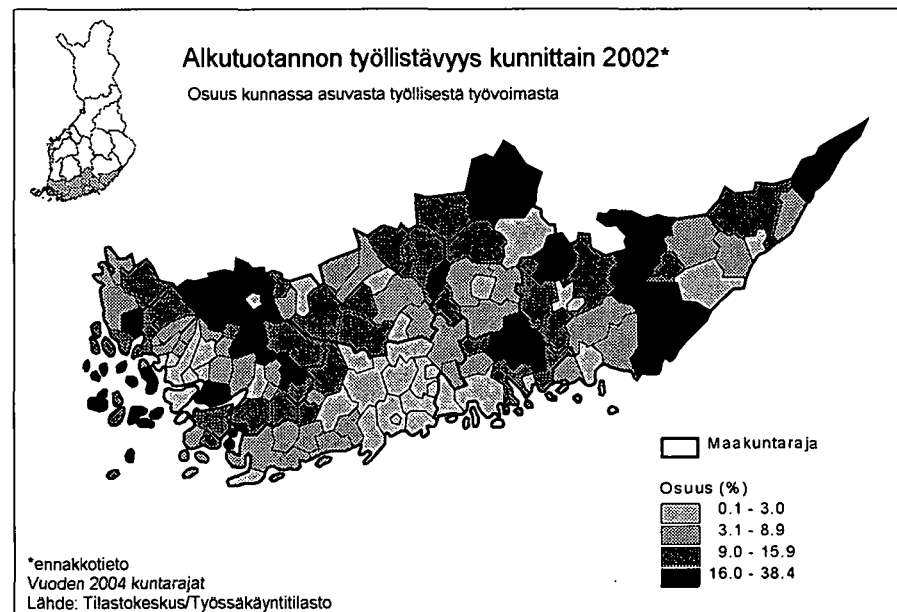
Alkutuotanto työllisti vuonna 2002 4,3 % koko maan työllisistä.

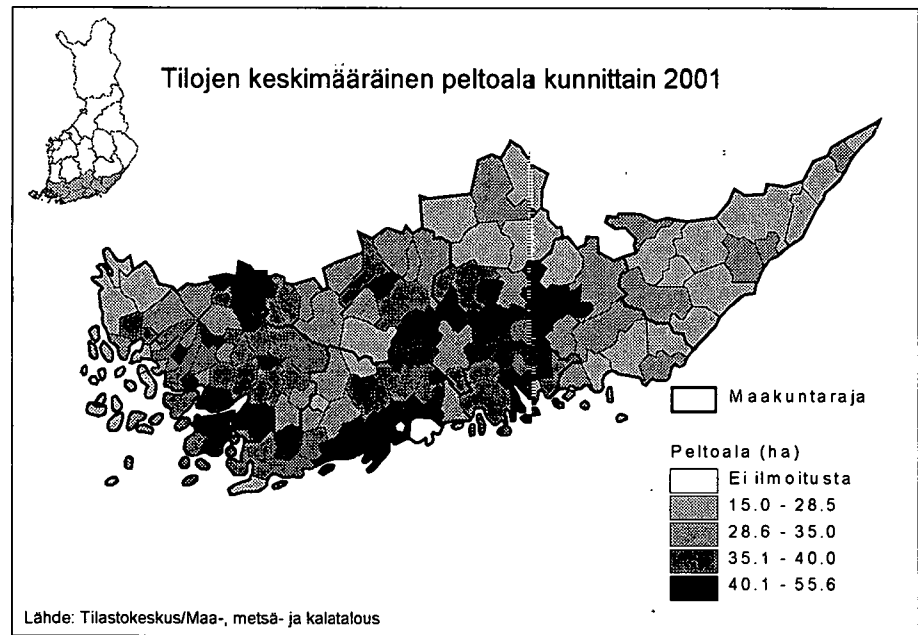
Kuva 3.13. Maatilat koko maassa 1984–2001.

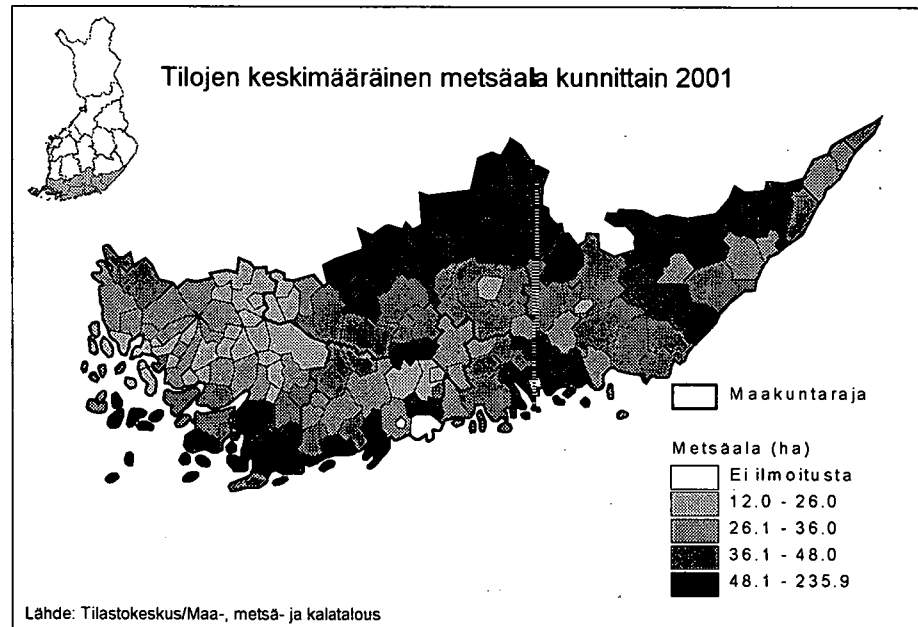
Kuva 3.14. Alkutuotannon työllistävyys koko maassa 1990–2002.

Kuva 3.15. Alkutuotannon työllistävyys kunnittain 2002.

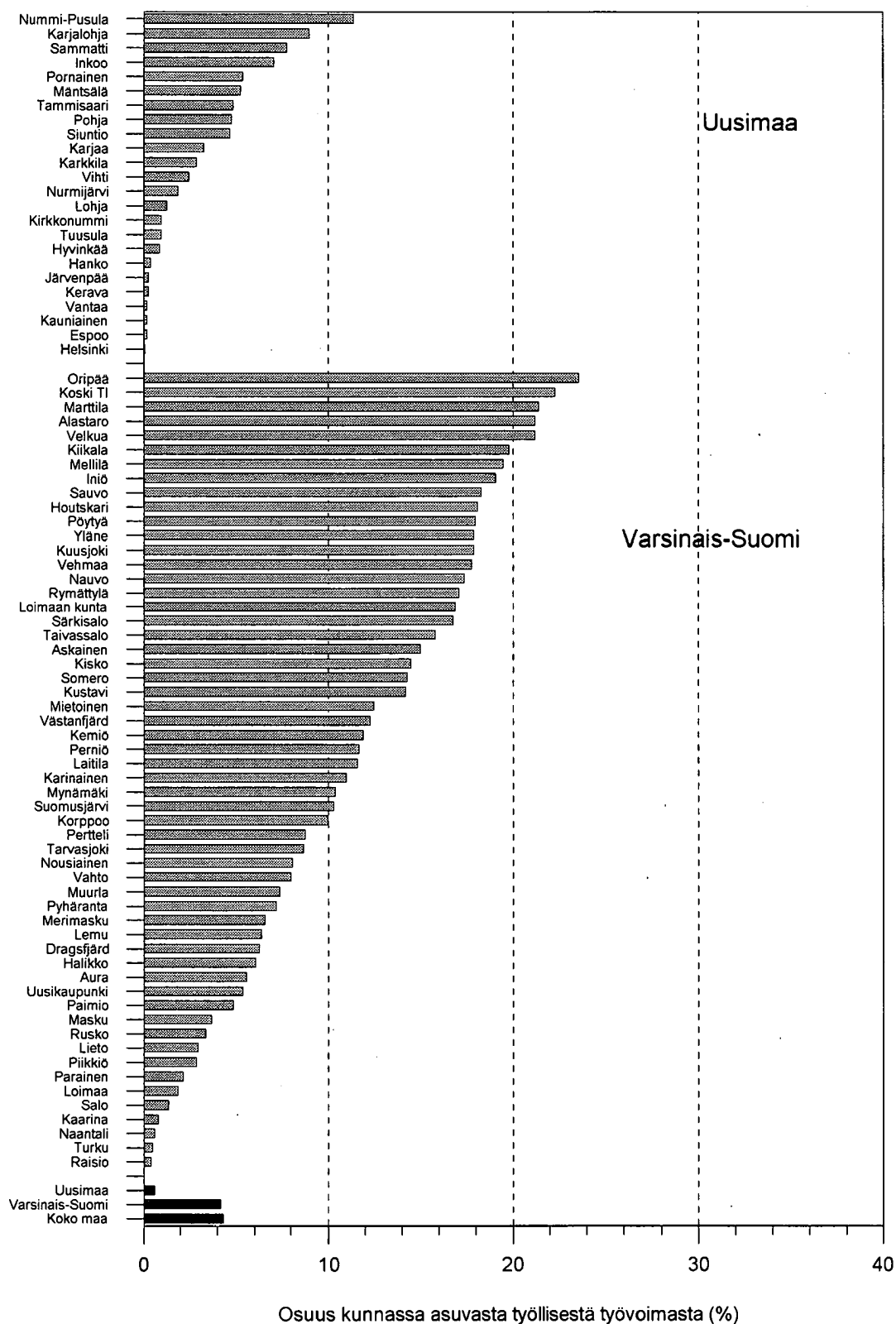
Kuva 3.16. Tilojen keskimääräinen peltoala kunnittain 2001.

Kuva 3.17. Tilojen keskimääräinen metsäala kunnittain 2001.

Vuonna 2001 tilojen keskimääräinen peltoala koko maassa oli 29,2 hehtaaria ja metsäala 48,2 hehtaaria. Peltoalaltaan suurimmat tilat sijaitsivat eteläisessä Suomessa, metsäalat taas ovat suurimmat pohjoisessa.

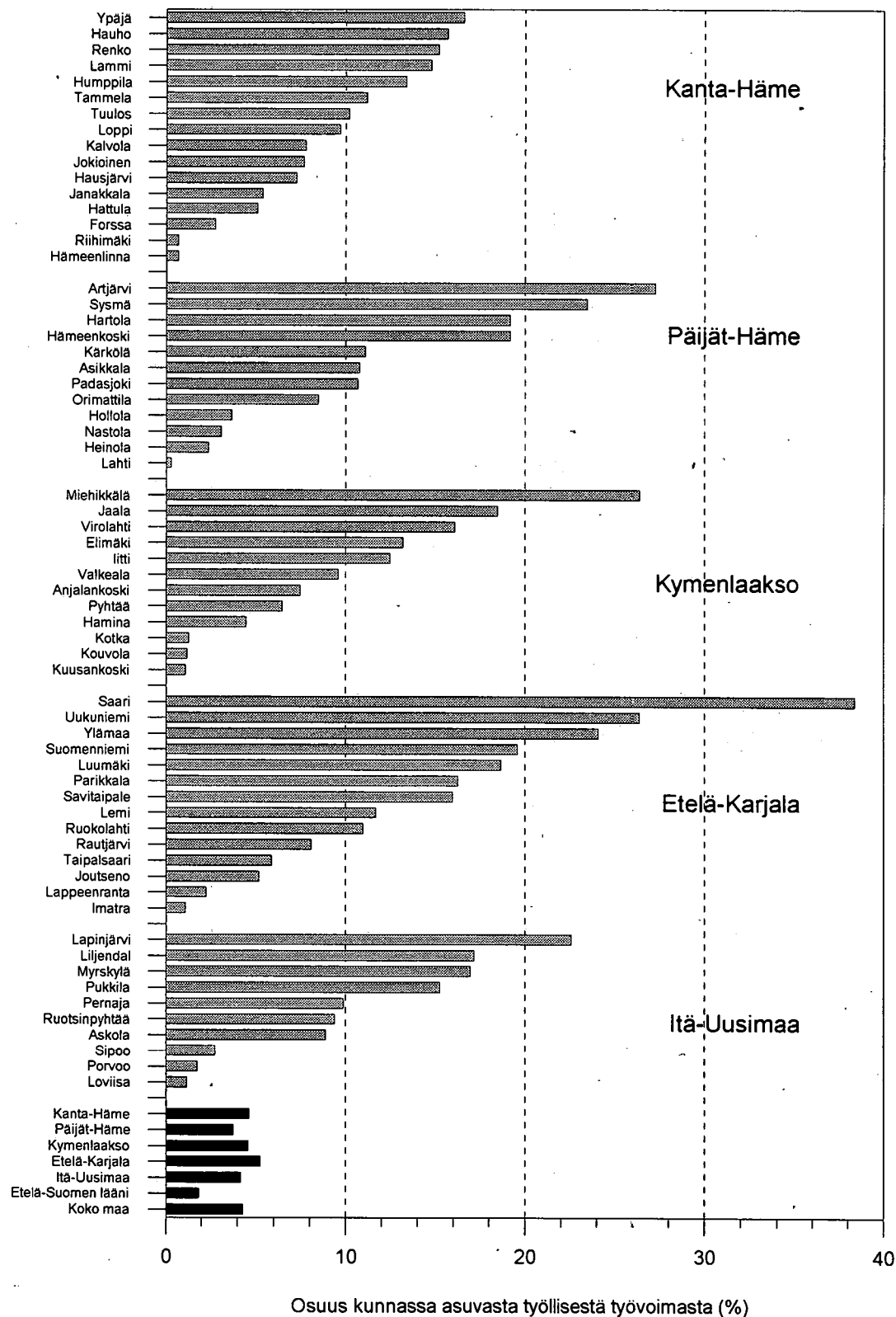
Alkutuotannon työllistävyys kunnittain 2002*

Lähde: Tilastokeskus/Työssäkäyntitilastot

Kuva 3.18a. Alkutuotannon työllistävyys kunnittain 2002.

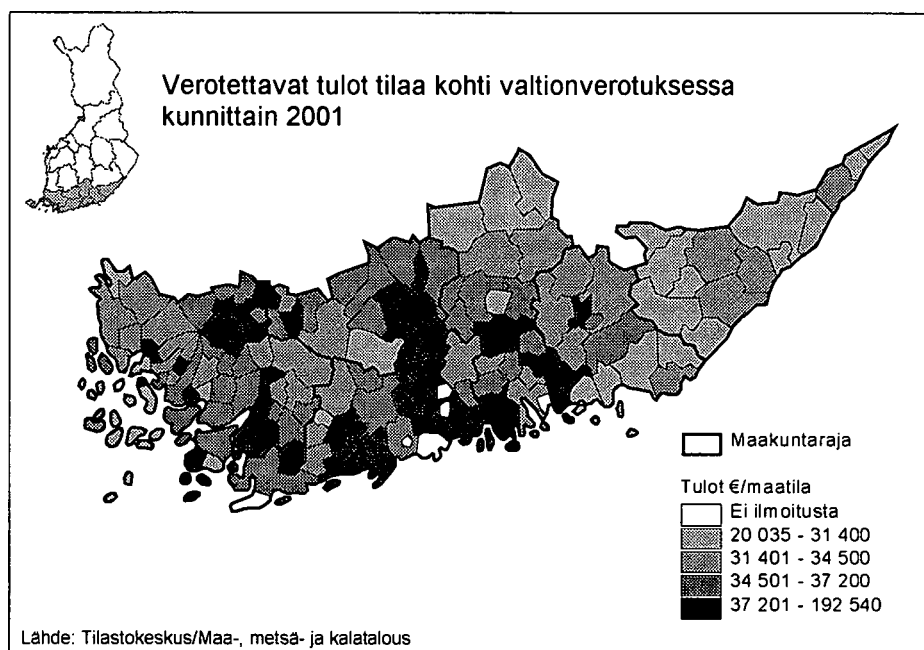
Alkutuotannon työllistävyys kunnittain 2002*

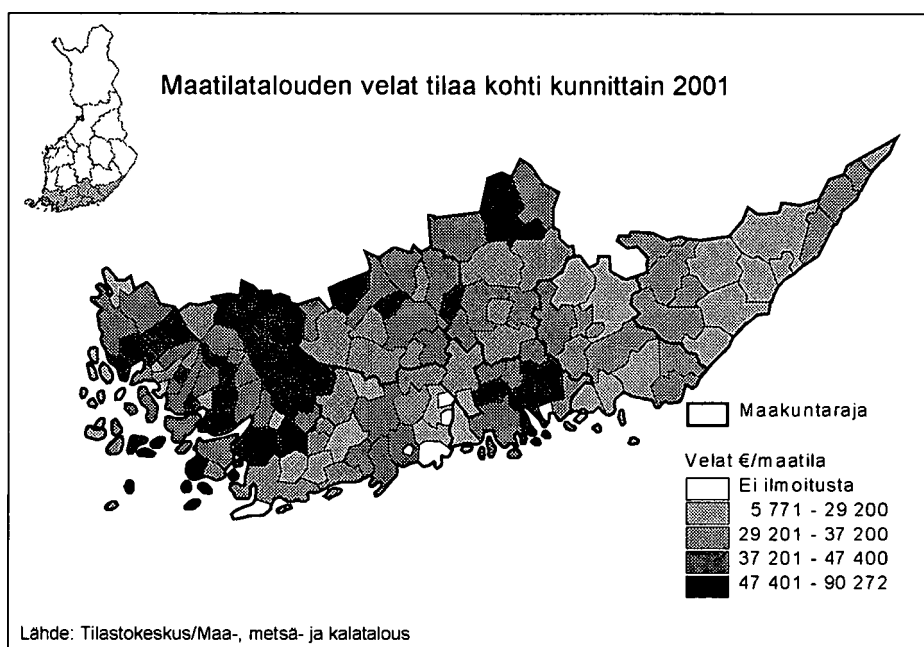
Lähde: Tilastokeskus/Työssäkäyntitilastot

*ennakkotieto
Vuoden 2004 kuntarajat

Kuva 3.18b. Alkutuotannon työllistävyys kunnittain 2002.

Kuva 3.19. Verotettavat tulot tilaa kohti valtionverotuksessa kunnittain 2001.

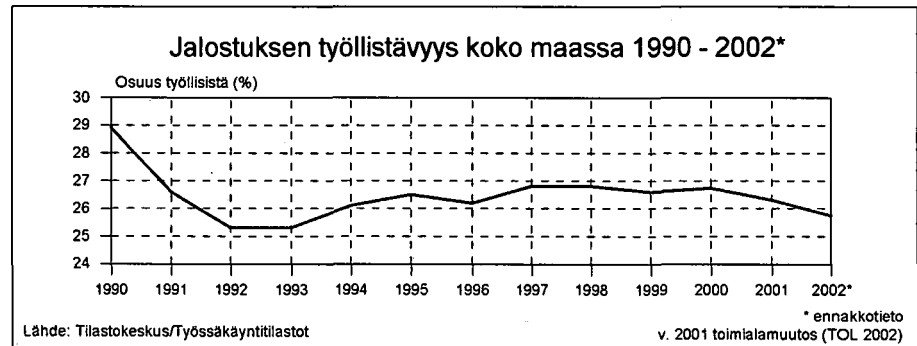

Kuva 3.20. Maatilatalouden velat tilaa kohti kunnittain 2001.

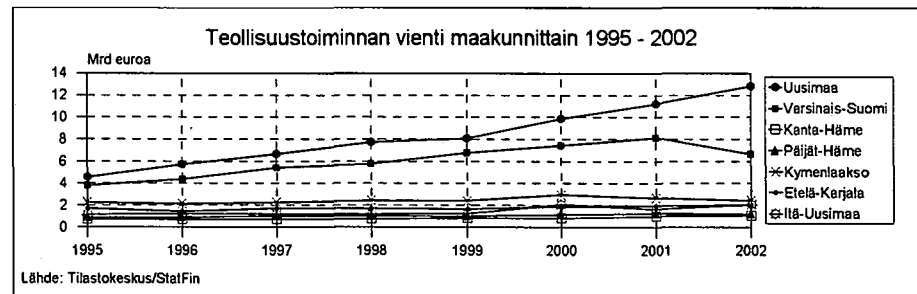
Keskimääräinen veronalainen tulo tilaa kohti vuonna 2001 oli koko maassa 33 166 euroa. Maatilatalouden velkaa tiloilla oli keskimäärin 37 539 euroa.

Jalostus

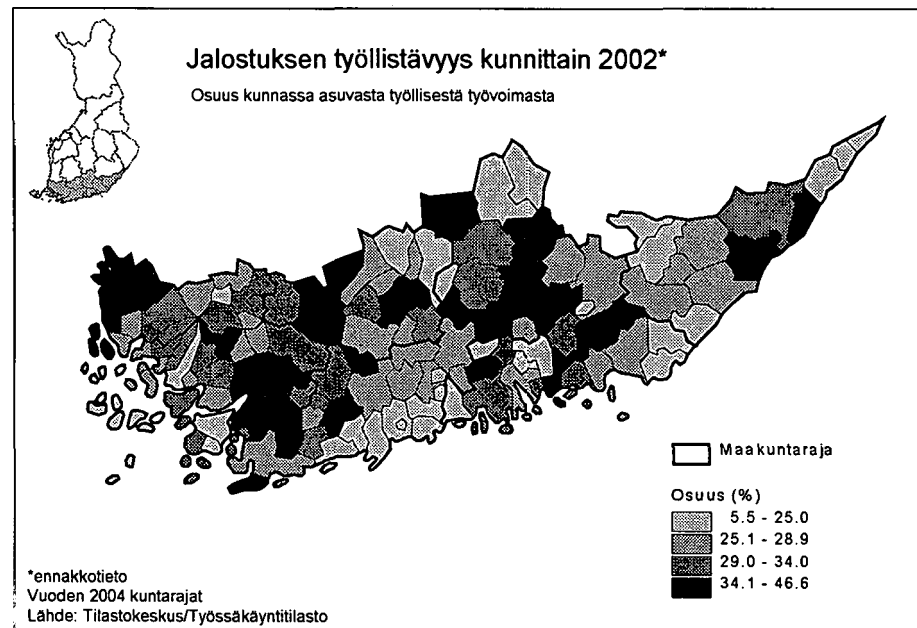
Jalostuselinkeinot työllistivät vuonna 2002 yli neljäsosan koko maan työllisestä työvoimasta. *Jalostuksen* toimialoihin lasketaan kuuluviksi teollisuuden (D) lisäksi myös kaivostoiminta ja louhinta (C), sähkö-, kaasuja vesihuolto (E) sekä rakentaminen (F). *Teollisuustoimintaan* taas lasketaan kuuluvaksi jalostustoimialat lukuun ottamatta rakentamista.

Kuva 3.21. Jalostuksen työllistävyys koko maassa 1990–2002.

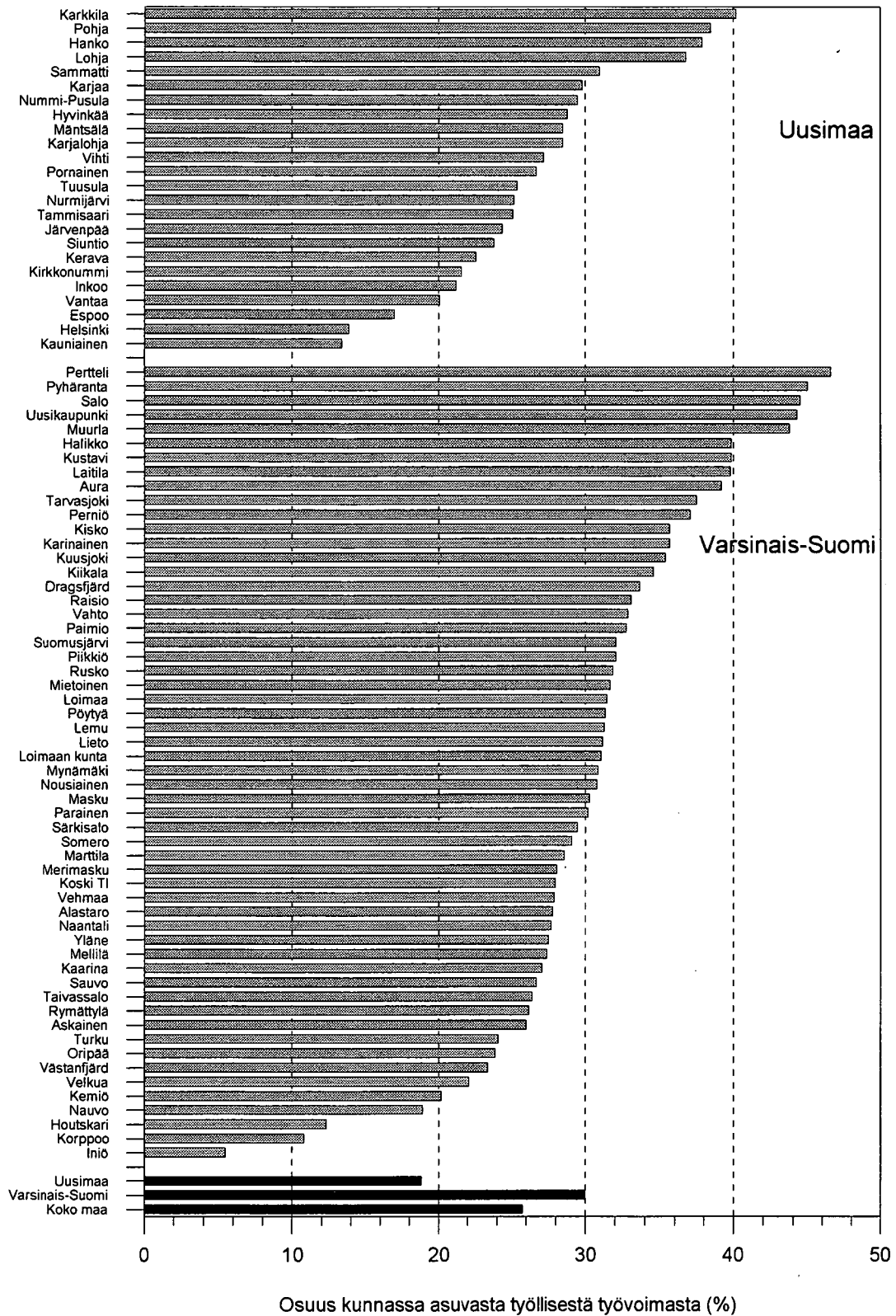

Kuva 3.22. Teollisuustoiminnan vienti maakunnittain 1995–2002.

Kuva 3.23. Jalostuksen työllistävyys kunnittain 2002.

Jalostuksen työllistävyys kunnittain 2002*

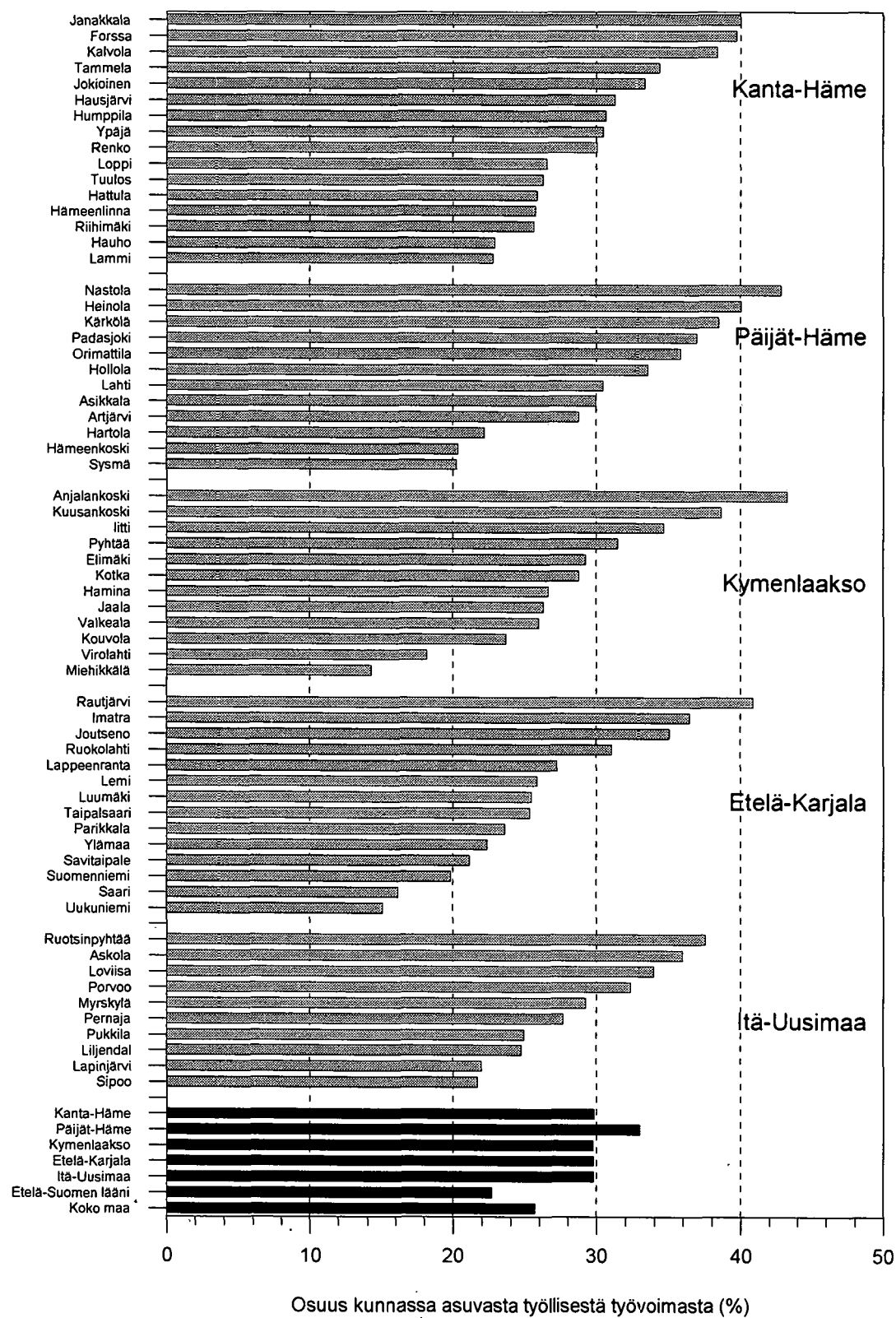

Lähde: Tilastokeskus/Työssäkäyntitilastot

*ennakkotieto
Vuoden 2004 kuntarajat

Kuva 3.24a. Jalostuksen työllistävyys kunnittain 2002.

Jalostuksen työllistävyys kunnittain 2002*

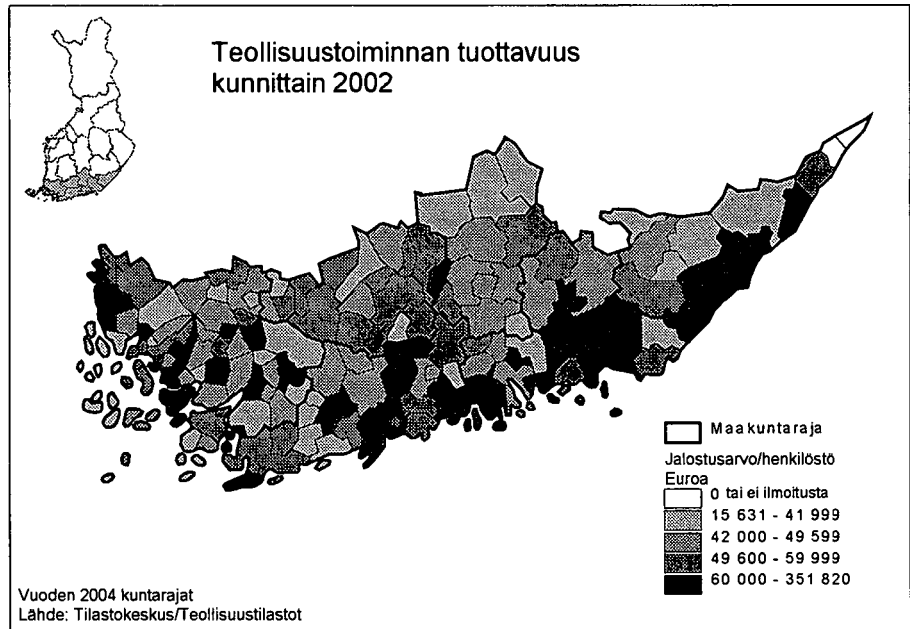

*ennakkotieto

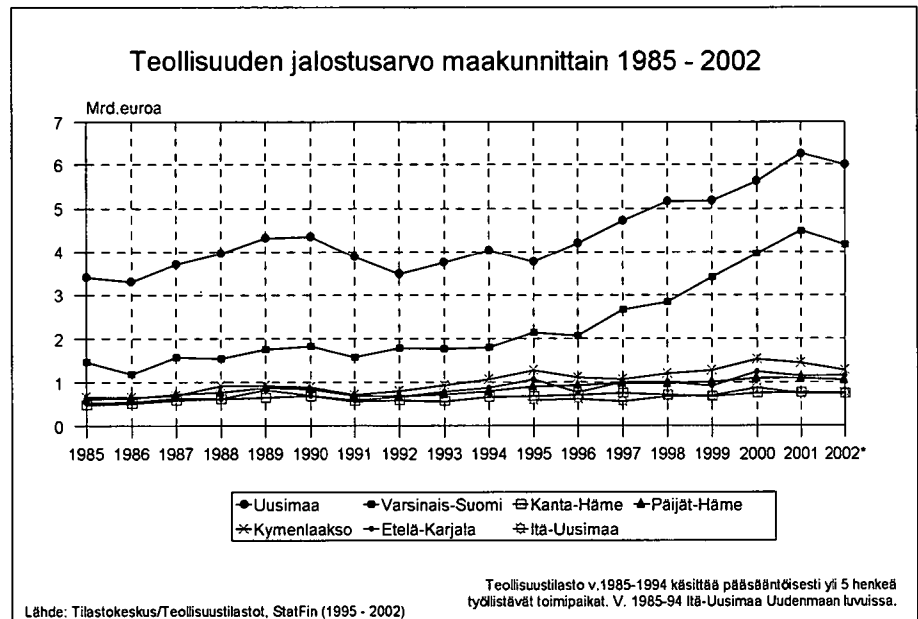
Vuoden 2004 kuntarajat

Lähde: Tilastokeskus/Työssäkäyntitilastot

Kuva 3.24b. Jalostuksen työllistävyys kunnittain 2002.

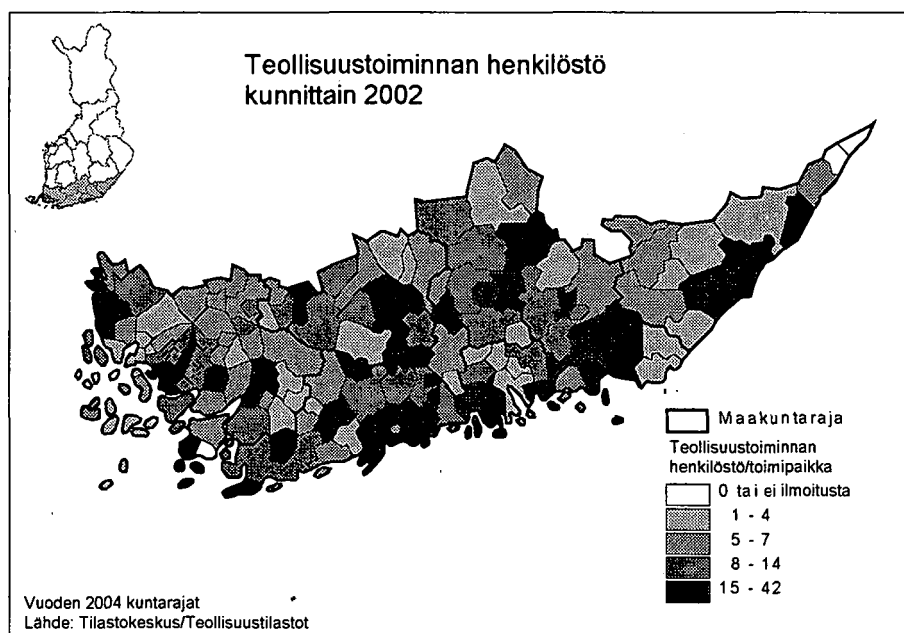
Kuva 3.25. Teollisuustoiminnan tuottavuus kunnittain 2002.

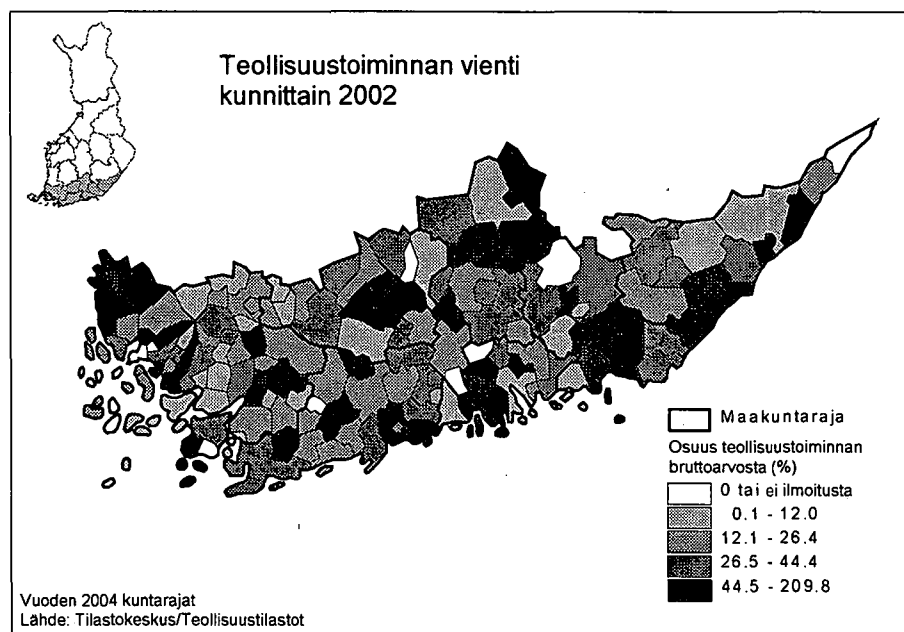
Kuva 3.26. Teollisuuden jalostusarvo maakunnittain 1985–2002.

Tuotannon jalostusarvo (EU:n määritelmän mukainen arvonlisäys perushintaan sisältäen tukipalkkiot) mittaa eri tuotannontekijöiden yhteenlaskettua jalostusarvoa toimipaikan liiketoiminnasta. Tuotannon bruttoarvon avulla voidaan laskea jalostusarvo seuraavasti: **BRUTTOARVO** - aine- ja tarvikeostot - ostot yrityksen muilta toimipaikoilta - varastojen muutos - ulkopuoliset palvelut - muut kiinteät ja muuttuvat kulut pl. henkilöstökulut + kauppatavaroiden hankinta = **JALOSTUSARVO**.

Teollisuustoiminnan tuottavuutta laskettaessa jalostusarvo suhteutetaan teollisuustoimipaikkojen henkilöstön määrään.

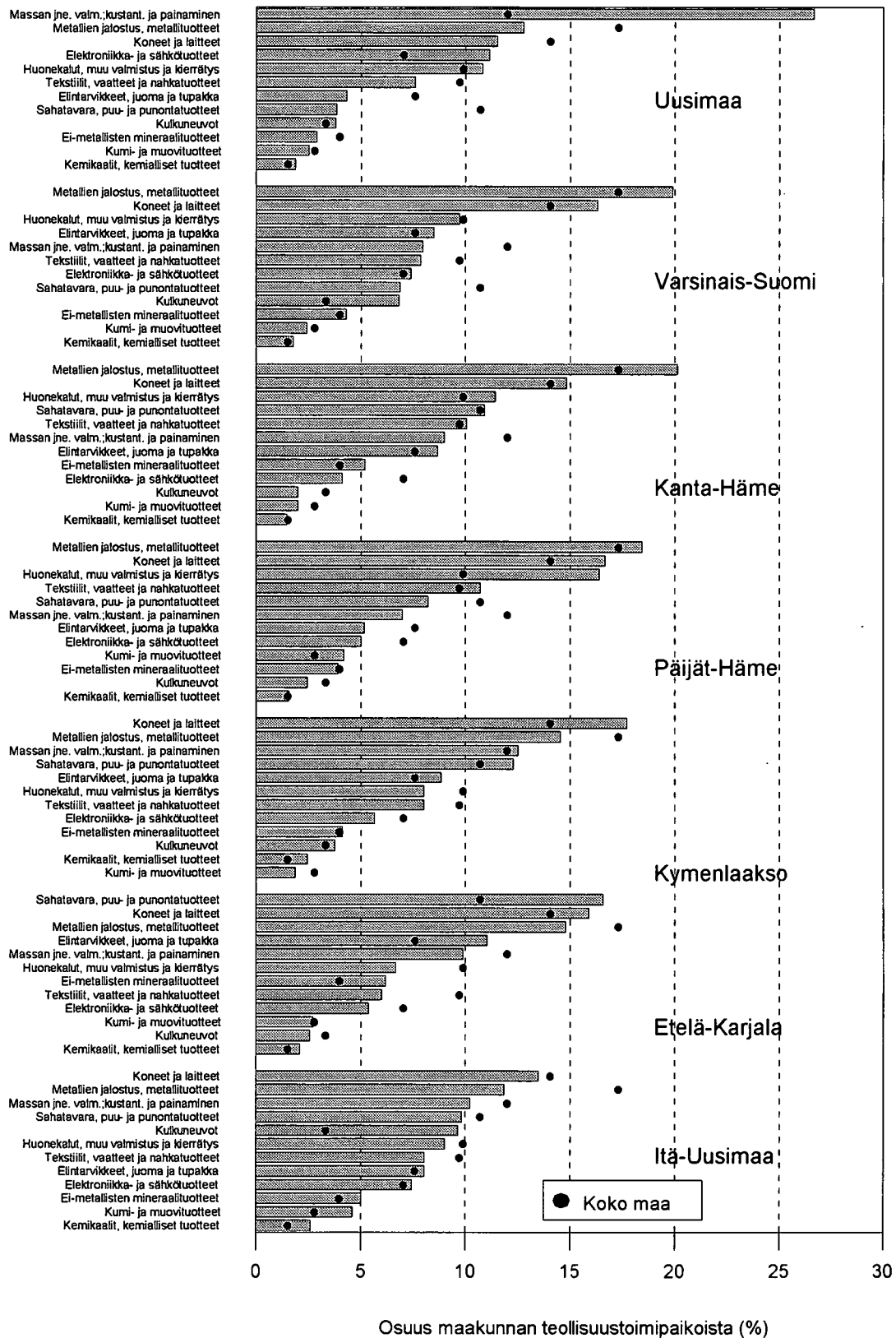
Kuva 3.27. Teollisuustoiminnan henkilöstö kunnittain 2002.

Kuva 3.28. Teollisuustoiminnan vienti kunnittain 2002.

Tuotannon bruttoarvo (EU:n määritelmän mukainen, sisältää tukipalkkiot) mittaa yrityksen tai toimipaikan oman tuotannon arvoa, sen tosiasiallista tuotantoa. Tuotantotoimintaan lasketaan mukaan kaikki tuotantoon liittyvät tuotot ja niitä oikaistaan käyttöomaisuuden luovutusvoitoilla. Tuotannon bruttoarvo lasketaan toimipaikan ilmoittaman laskennallisen käyttökateen avulla. Tuotannon bruttoarvon kaava on seuraava: Liikevaihto + toimitukset yrityksen muiden toimipaikkojen käyttöön + valmisteverastojen muutos + valmistus omaan käyttöön + liiketoiminnan muut tuotot - käyttöomaisuuden luovutusvoitot - kauppatarvaroiden hankinta = BRUTTOARVO.

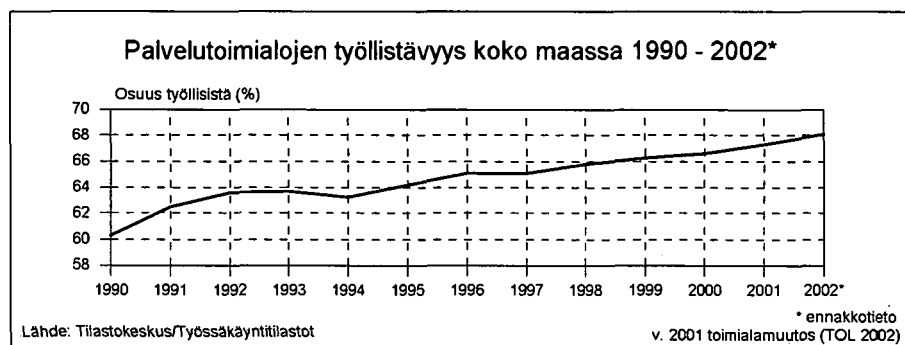
Teollisuuden toimipaikat toimialoittain maakunnittain 2002

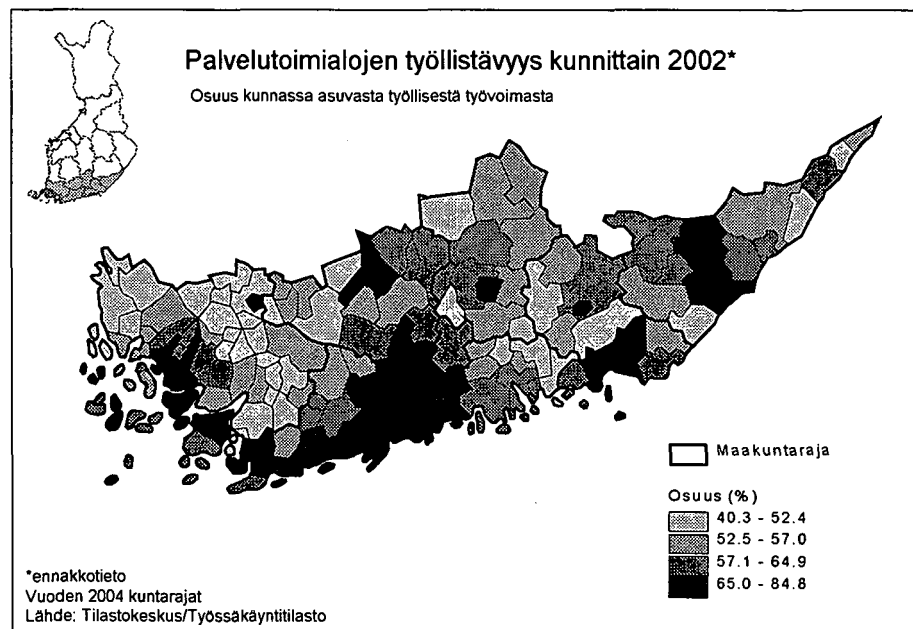
Kuva 3.29. Teollisuuden toimipaikat toimialoittain maakunnittain 2002.

Palvelut

Palvelusektorin työpaikkojen määrä väheni koko maassa yli 200 000:lla 1990-luvun alkuvuosina (kuva 3.11.). Vasta vuonna 1999 palvelutoimialojen työpaikkojen määrä ylsi vuosikymmenen alun tasolle. Suhteellisesti tarkasteltuna palvelutoimialat ovat kuitenkin voimistaneet merkitystään koko 1990-luvun ajan. Vuoden 2002 ennakkotilastojen mukaan koko maan työllisistä 68 % työskenteli palvelualoilla, kun kaksitoista vuotta aiemmin vastaava osuus oli 60 % työllisistä. *Palvelutoimialoihin* lasketaan kuuluviksi kauppa, majoitus- ja ravitsemispalvelut, kuljetus, varastointi ja tietoliikenne, rahoitustoiminta, liike-elämän palvelut, julkinen hallinto, koulutus sekä terveydenhuolto ja sosiaalipalvelut (toimialaluokat G - Q).

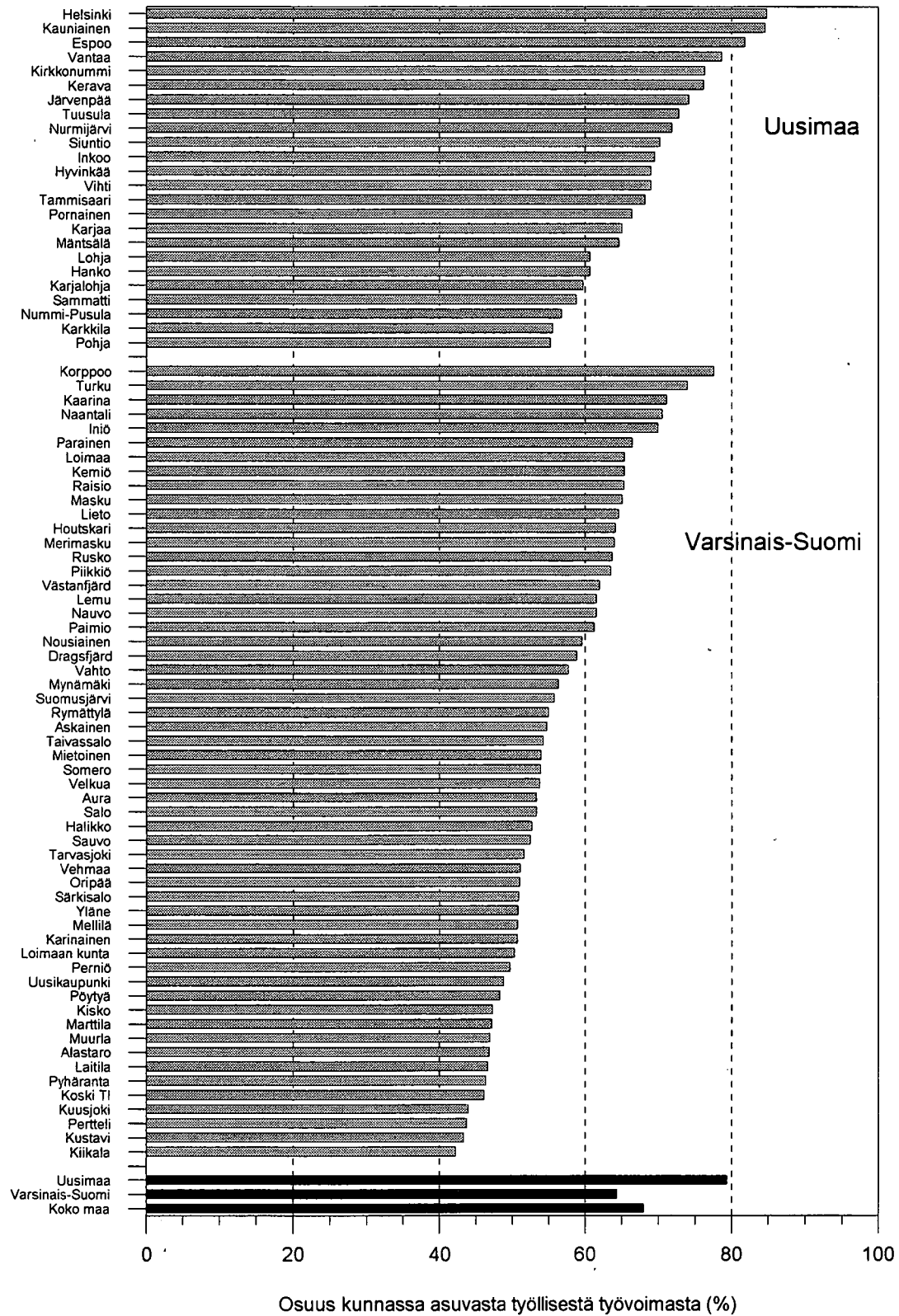

Kuva 3.30. Palvelutoimialojen työllistävyys koko maassa 1990 – 2002.

Kuva 3.31. Palvelutoimialojen työllistävyys kunnittain 2002.

Palvelutoimialojen työllistävyys kunnittain 2002*

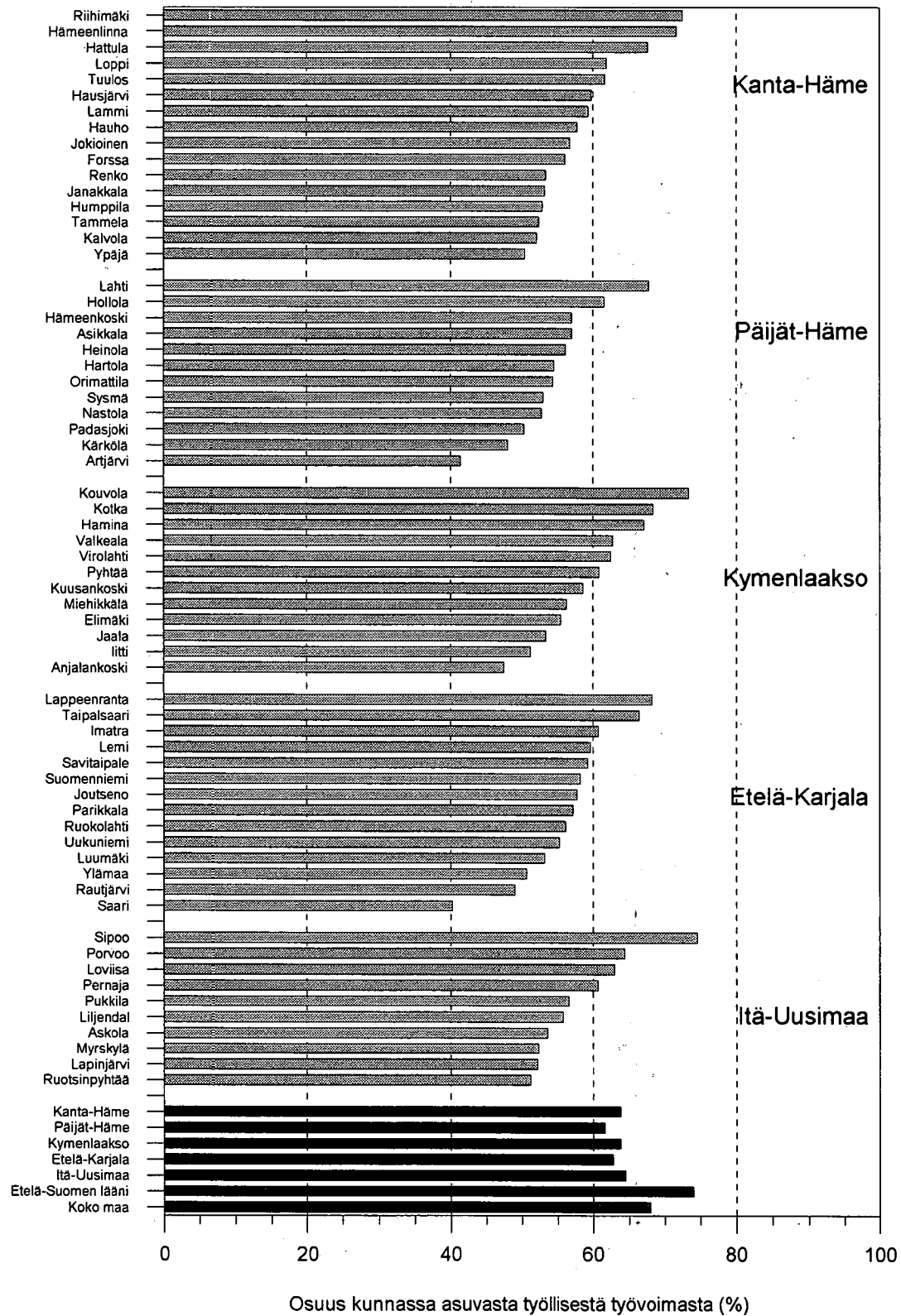

Lähde: Tilastokeskus/Työssäkäyntitilastot

*ennakkotieto
Vuoden 2004 kuntarajat

Kuva 3.32a. Palvelutoimialojen työllistävyys kunnittain 2002.

Palvelutoimialojen työllistävyys kunnittain 2002*

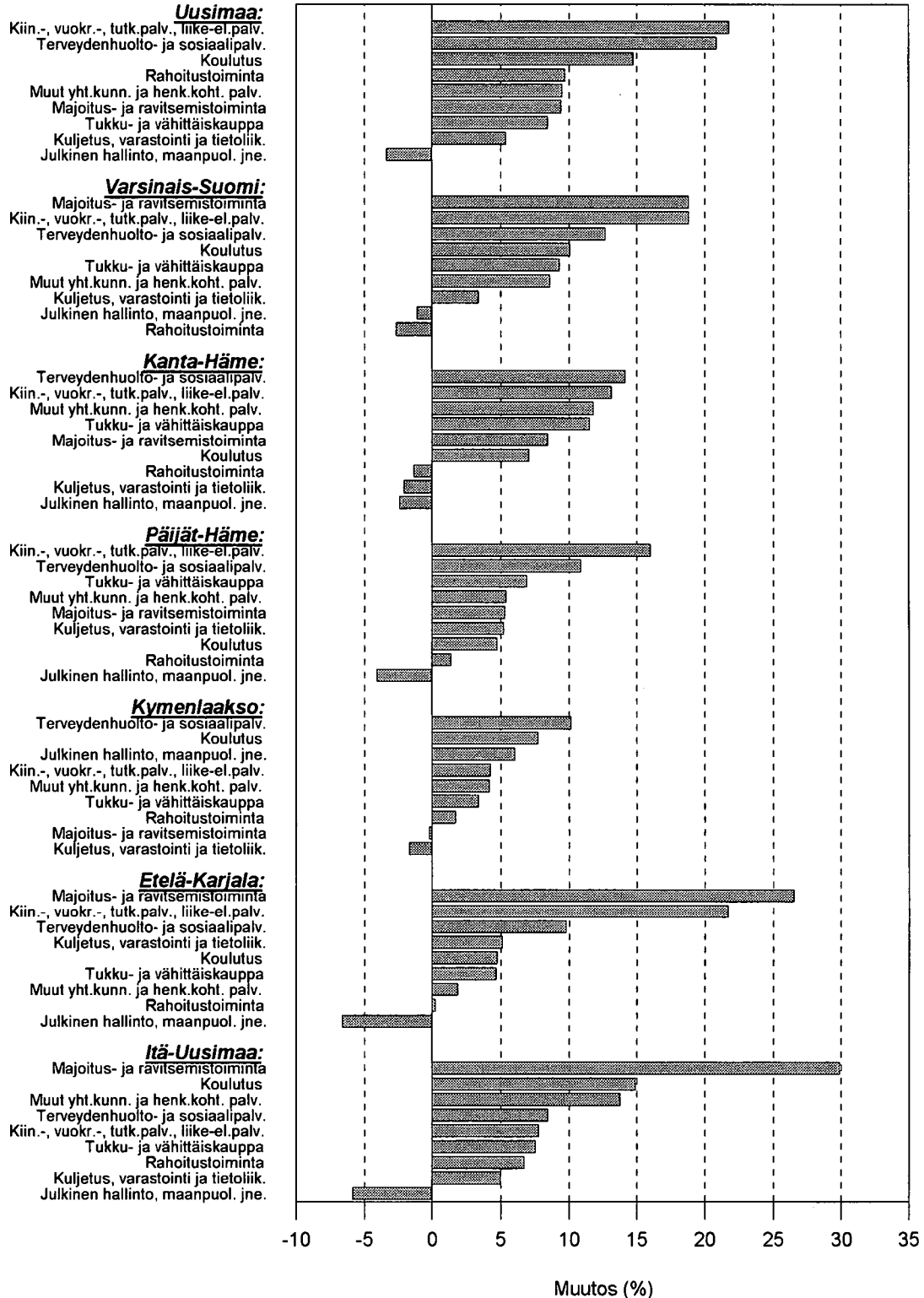

Lähde: Tilastokeskus/Työssäkäyntitilastot

*ennakkotieto
Vuoden 2004 kuntarajat

Kuva 3.32b. Palvelutoimialojen työllistävyys kunnittain 2002.

Työpaikkojen muutokset maakunnittain palvelutoimialoilla 1998 - 2002*

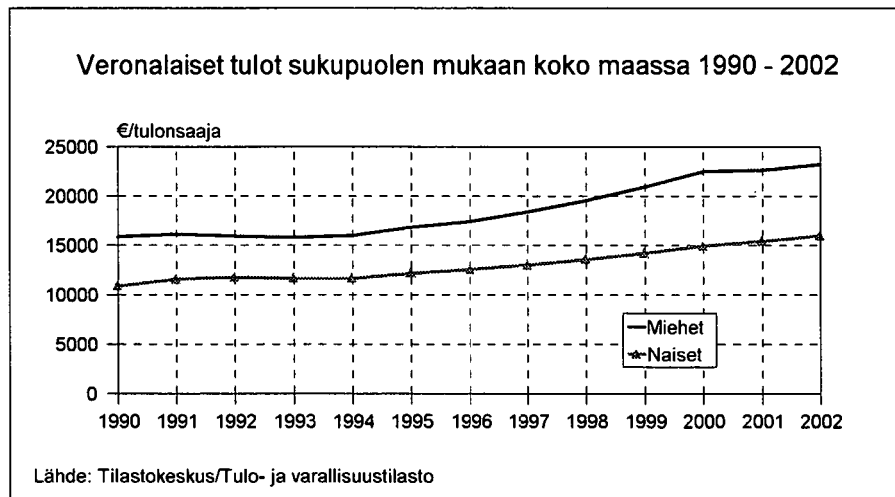
Lähde: Tilastokeskus/Työssäkäyntitilastot

* ennakkotieto
v. 2001 toimialamuutos (TOL 2002)

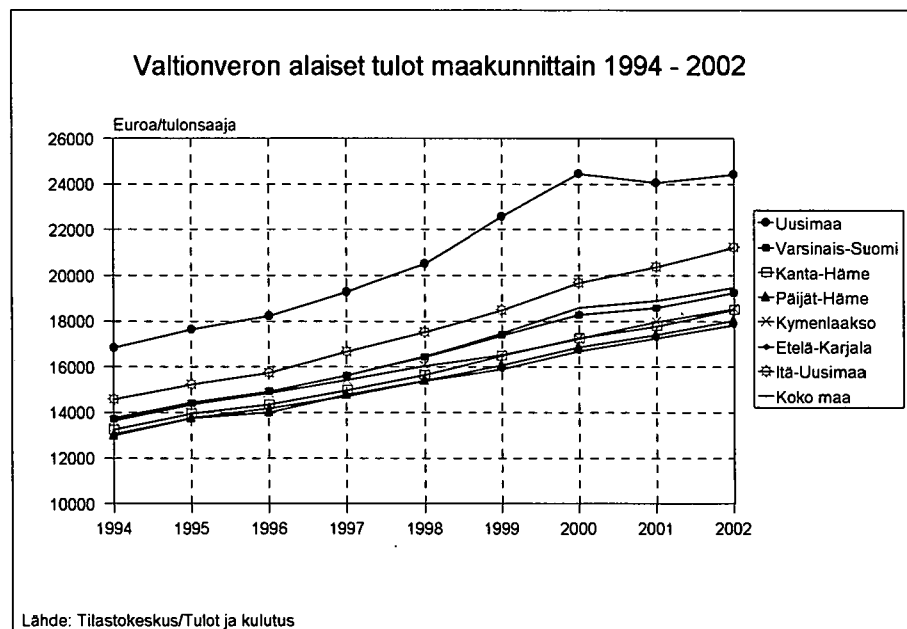
Kuva 3.33. Työpaikkojen muutokset maakunnittain palvelutoimialoilla 1998–2002.

Tulot

Tulonsaajat ansaitsivat vuonna 2002 keskimäärin 19 471 euroa, mikä on reilu kolme prosenttia enemmän kuin vuotta aiemmin. Sukupuolten väliset tuloerot olivat suuria naisten keskitulojen ollessa 69 % miesten keskimääräisistä tuloista. Vuodesta 2001 miesten tulot kasvoivat 2,5 % ja naisten 3,8 %. Tätä ennen tulokehitys oli päinvastainen. Miesten veronalaiset keskitulot kasvoivat vuosina 1990–2001 naisten tuloja enemmän.

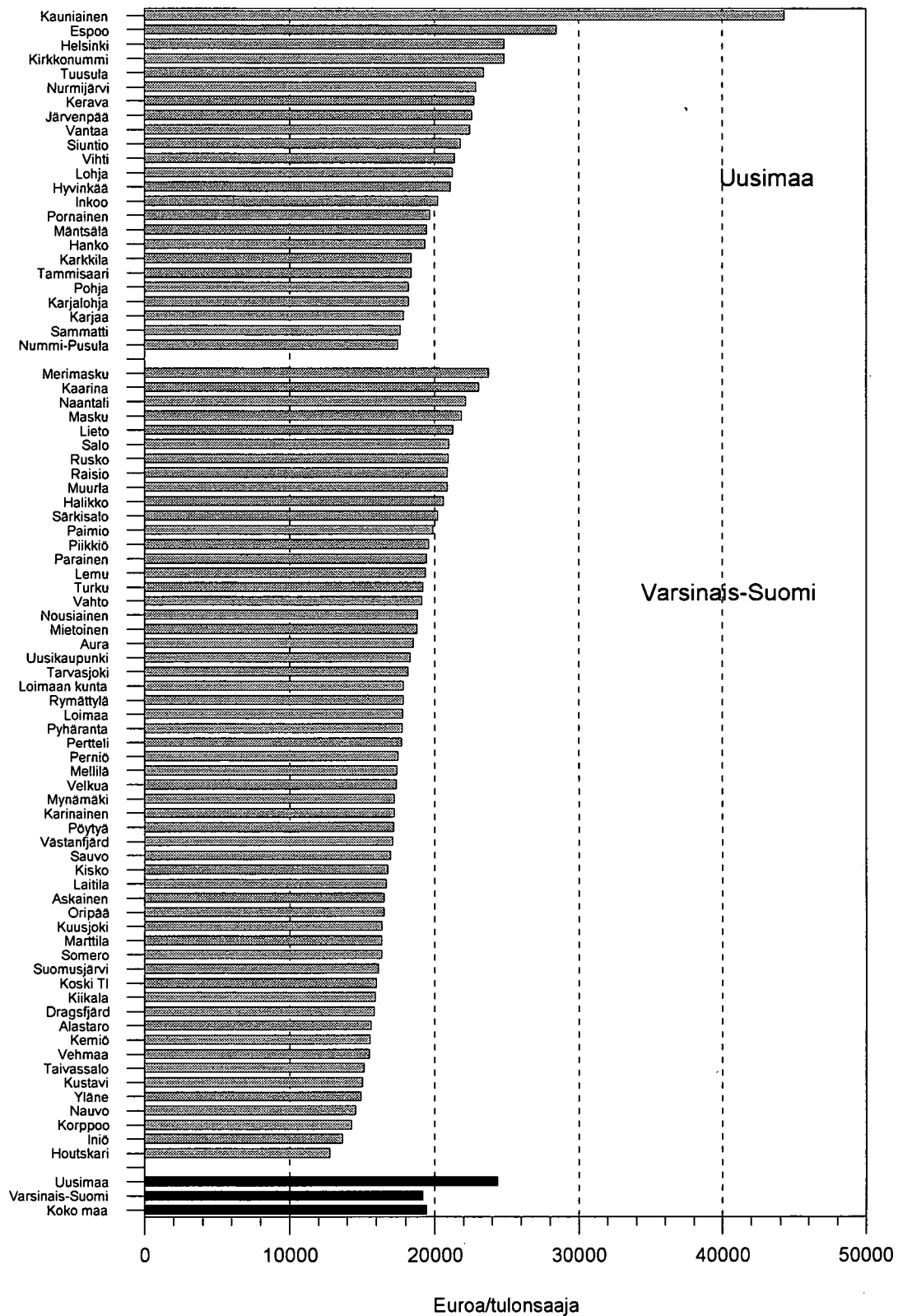

Kuva 4.1. Veronalaiset tulot sukupuolen mukaan koko maassa 1990–2002.

Kuva 4.2. Valtionveron alaiset tulot maakunnittain 1994–2002.

Valtionveron alaiset tulot kunnittain 2002

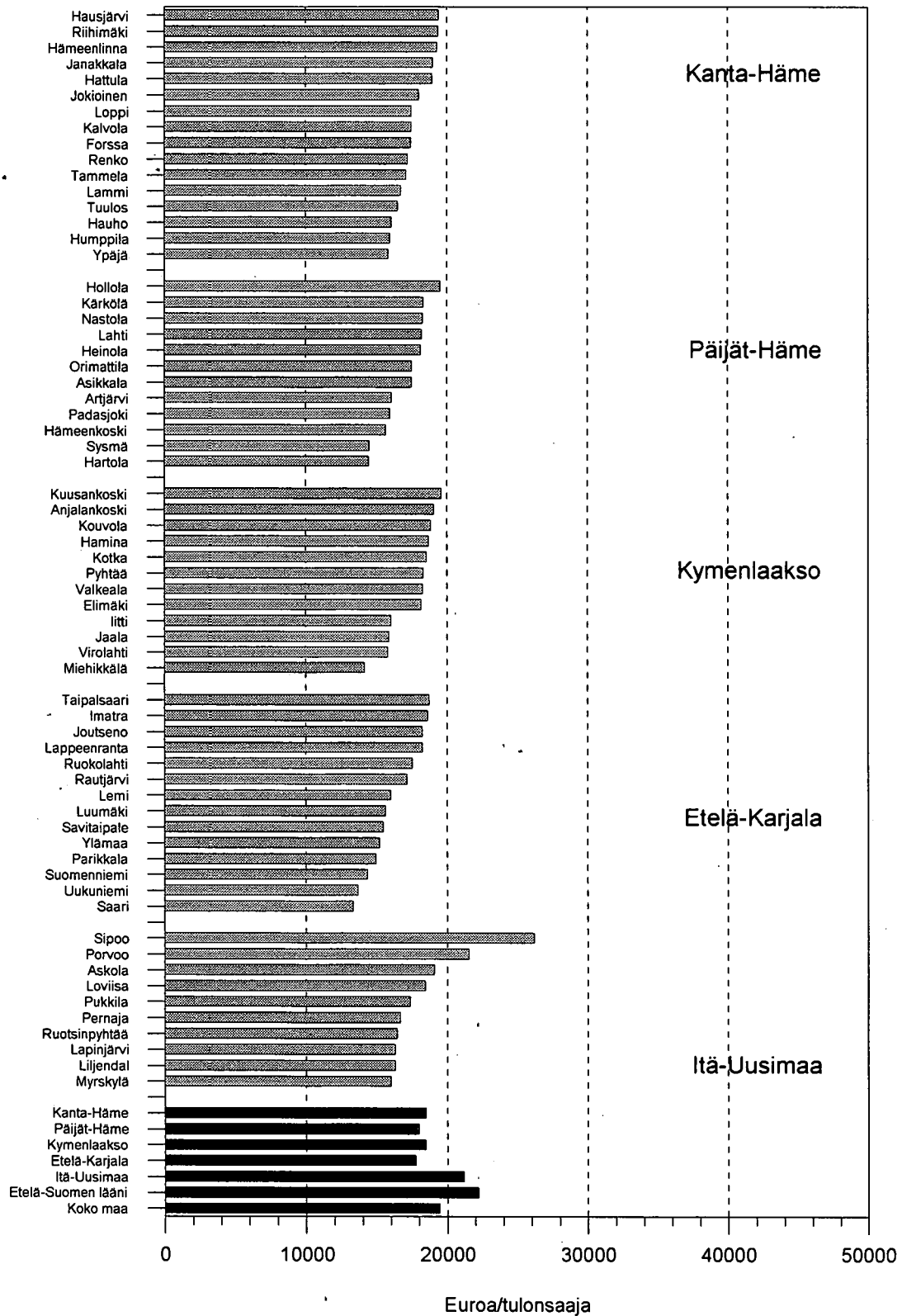

Lähde: Tilastokeskus/Tulot ja kulutus

Vuoden 2003 kuntarajat

Kuva 4.3a. Valtionveron alaiset tulot kunnittain 2002.

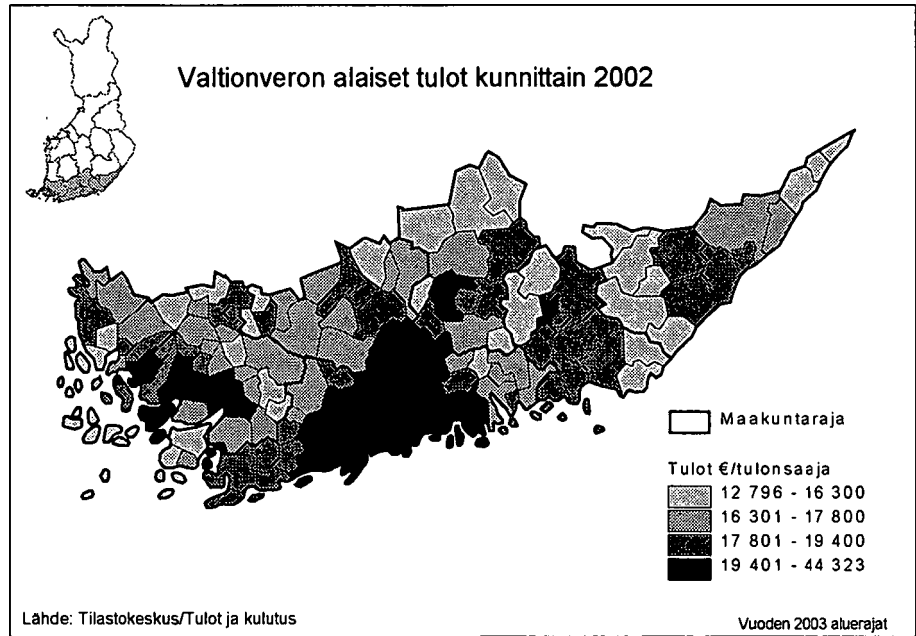
Valtionveron alaiset tulot kunnittain 2002

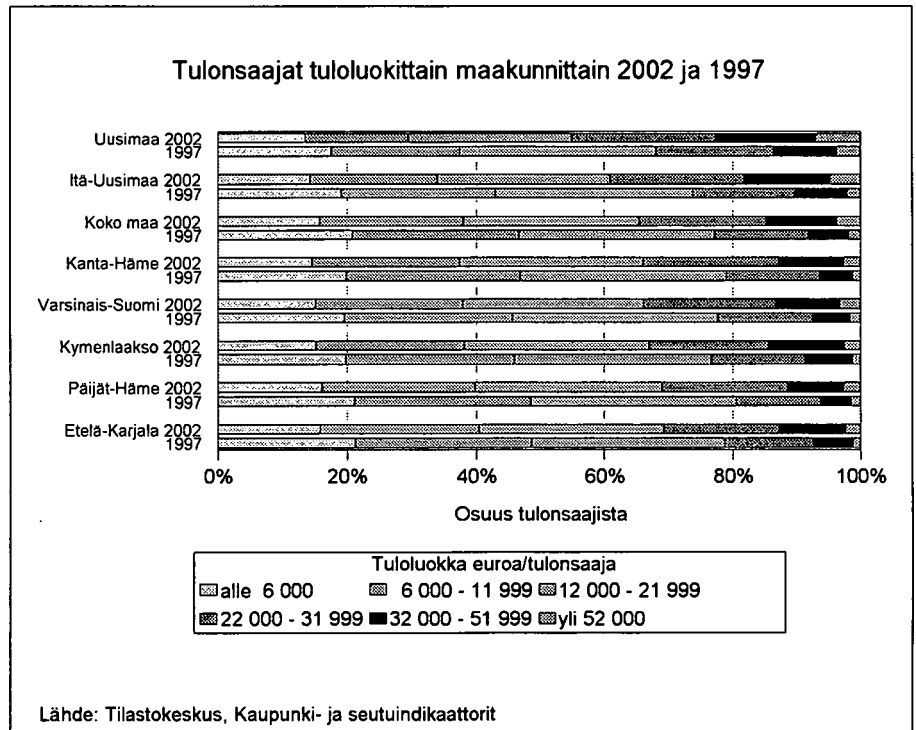
Lähde: Tilastokeskus/Tulot ja kulutus

Vuoden 2003 kuntarajat

Kuva 4.3b. Valtionveron alaiset tulot kunnittain 2002.

Kuva 4.4. Valtionveron alaiset tulot kunnittain 2002.

Kuva 4.5. Tulonsaajat tuloluokittain maakunnittain 2002 ja 1997.

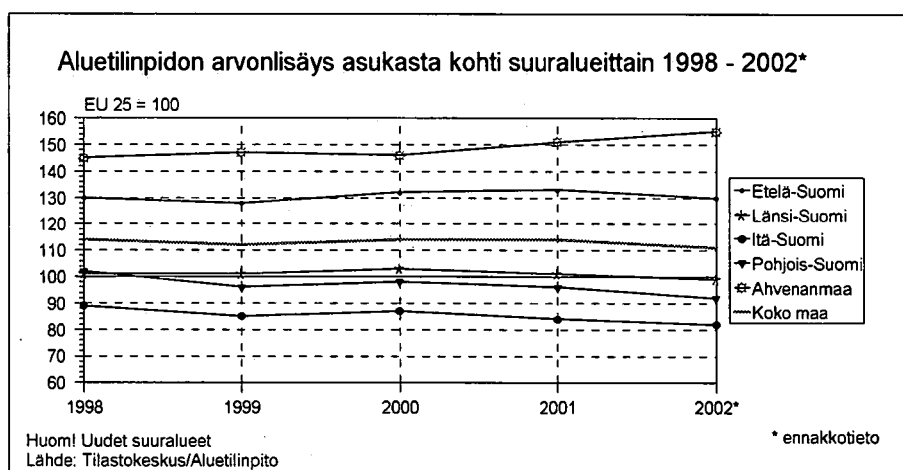
Tulonsaajista 38 % ansaitsi alle 12 000 euroa vuonna 2002, 47 % ansaitsi 12 000–32 000 euroa ja 15 % yli 32 000 euroa. Vähintään 52 000 euroa ansaitsi 4 % ja alle 6 000 euroa 16 % tulonsaajista.

Tulonsaajien määrä on viidessä vuodessa kasvanut lähes 3 prosenttia. Tulonsaajien tulotaso on samalla myös noussut. Yli 22 000 euroa ansaitsevien tuloluokkien osuus on kasvanut vuodesta 1997 lähes 12 prosentilla.

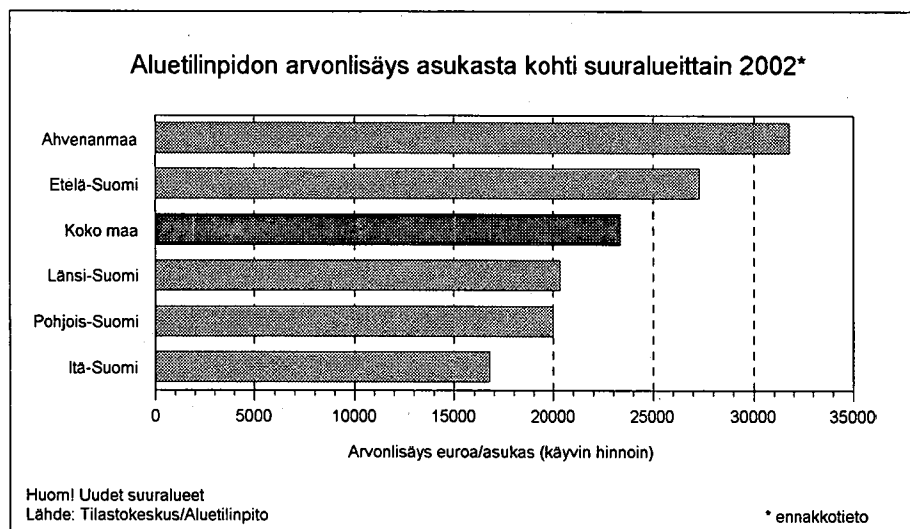
Aluetilinpito

Aluetilinpito vastaa käsitteiltään ja luokituksiltaan Euroopan kansantalouden tilinpitojärjestelmän 1995 ohjeistusta (EKT95). Aluetilinpidon tiedot ovat yhteensopivia koko maan kansantalouden tilinpidon tietojen kanssa. Aluetilinpidon tietoja on toistaiseksi saatavissa vuosilta 1995 - 2002 (ennakkotieto). Näiden tietojen aluejakona on suuralue, maakunta ja seutukunta.

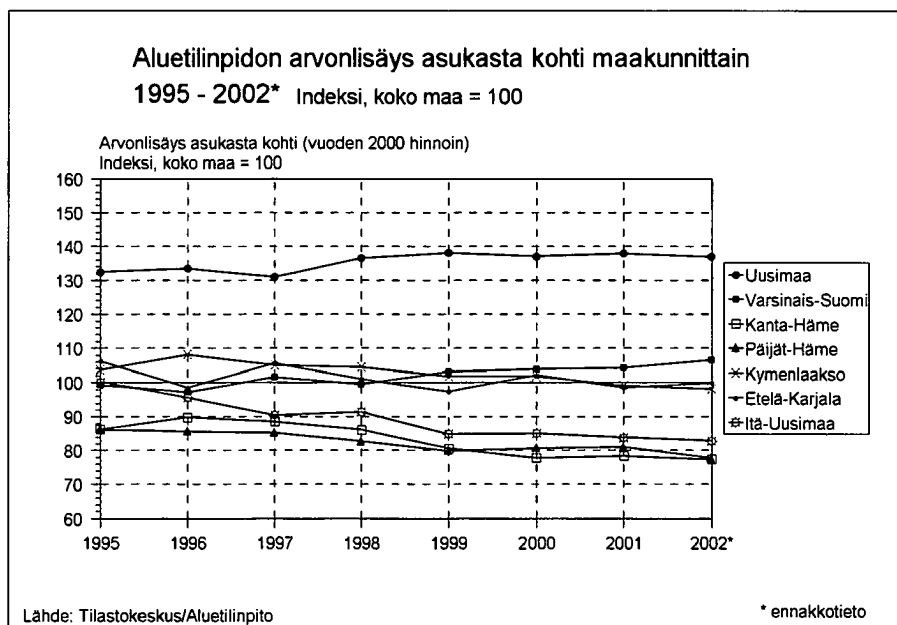
Suuralueittain tarkasteltuna aluetilinpidon arvonlisäys asukasta kohti laskettuna oli Ahvenanmaalla ja Etelä-Suomessa yli koko maan keskiarvon vuonna 2002 (ennakkotieto). Nämä suuralueet ylsivät myös EU:n keskimääräisen (EU25) tason yläpuolelle. EU25-tarkastelussa koko maa sai vuonna 2002 (ennakkotieto) arvon 111.

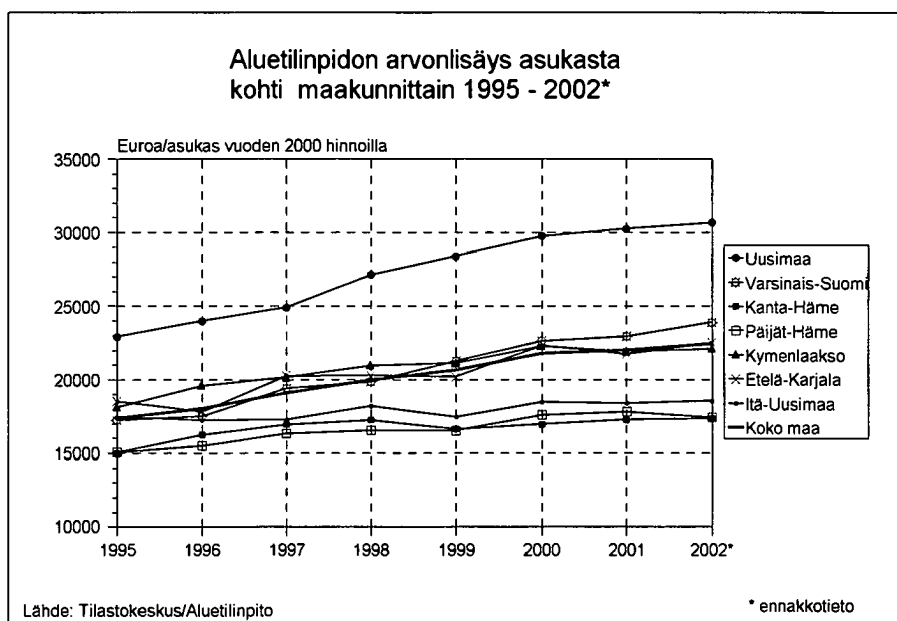
Kuva 5.1. Aluetilinpidon arvonlisäys asukasta kohti suuralueittain, 1998–2002, indeksi EU 25 = 100.

Kuva 5.2. Aluetilinpidon arvonlisäys asukasta kohti suuralueittain 2002.

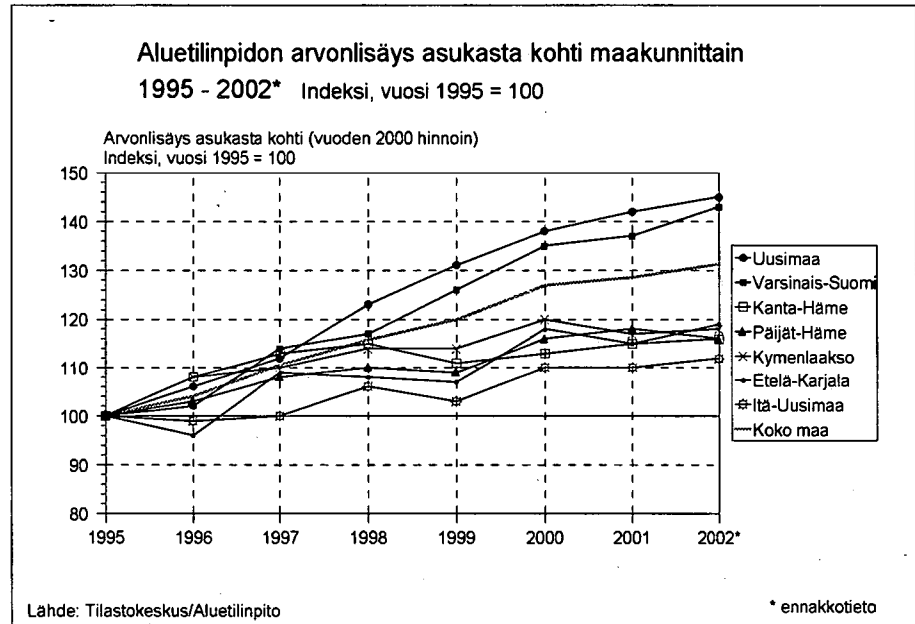

Kuva 5.3. Aluetilipidon arvonlisäys asukasta kohti maakunnittain 1995–2002, koko maa = 100.

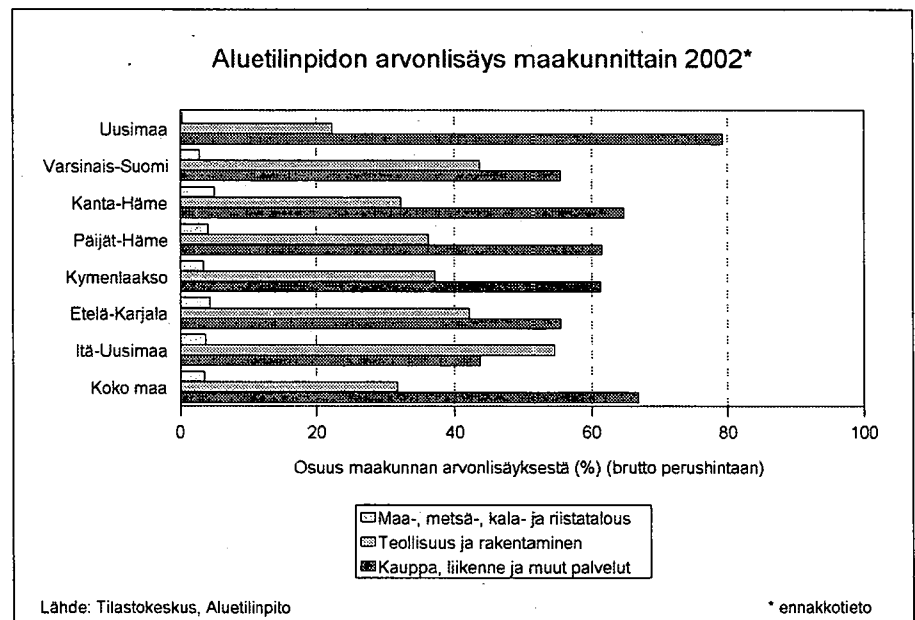

Kuva 5.4. Aluetilipidon arvonlisäys asukasta kohti maakunnittain 1995–2002.

Asukasta kohti laskettu arvonlisäys (vuoden 2000 hinnoilla) oli koko maassa vuonna 2002 (ennakkotieto) 22 500 euroa. Kasvua siinä oli 2,2 % edelliseen vuoteen verrattuna. Tarkastelujakson voimakkain kasvu tapahtui vuonna 1997, jolloin arvonlisäys kasvoi yli 6 % edellisestä vuodesta.

Kuva 5.5. Aluetilipidon arvonlisäys asukasta kohti maakunnittain 1995–2002, vuosi 1995 = 100.

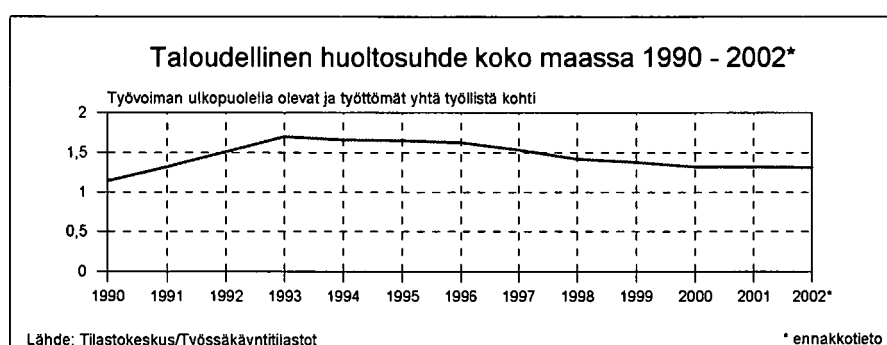
Kuva 5.6. Aluetilipidon arvonlisäys maakunnittain 2002.

Koko maan arvonlisäys on kasvanut noin 30 % vuodesta 1995 vuoden 2000 hinnoilla laskettuna. Toimialoista kauppa, liikenne ja muut palvelut muodostivat yli kaksi kolmasosaa koko maan arvonlisäyksen määrästä vuonna 2002 (ennakkotieto).

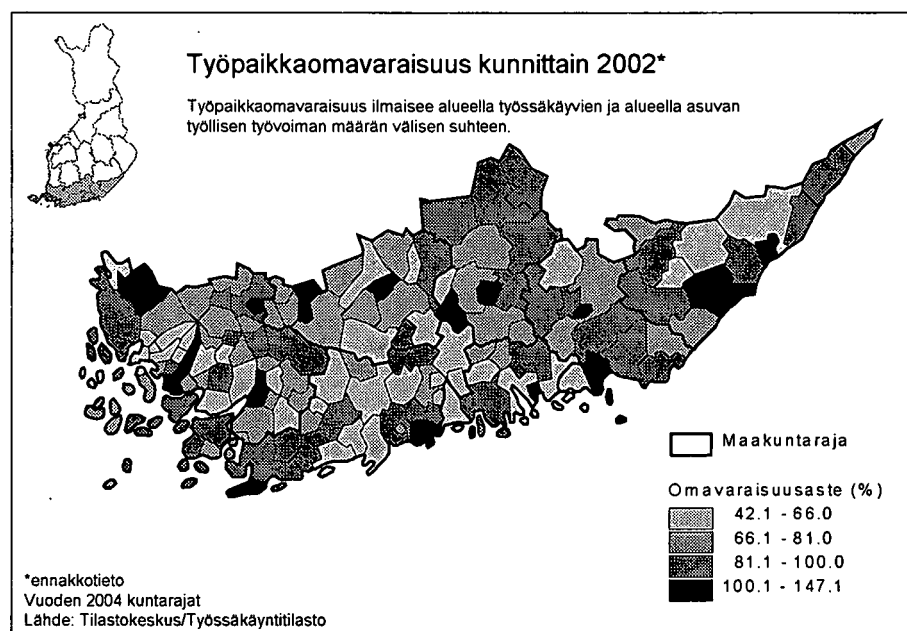
Työllisyys ja työttömyys

Katsauksessa tarkastellaan työllisyyttä *Tilastokeskuksen* Työssäkäyntitilastojen sekä työttömyyttä *Työministeriön* tilastojen avulla. Tilastokeskuksen Työssäkäyntitilasto on vuositilasto, joka tuottaa alueittaista tietoa väestön taloudellisesta toiminnasta ja työssäkäynnistä. Tilaston viiteajankohta on vuoden viimeinen viikko, mutta tilasto sisältää myös kertymätietoja tilastovuoden ajalta (esim. tulotiedot, työ- ja työttömyyskuukaudet).

Taloudellinen huoltosuhde, joka kuvaa työvoiman ulkopuolella olevien ja työttömien määrää yhtä työllistä kohti, oli korkeimmillaan koko maassa vuonna 1993. Vuoden 2002 ennakkotiedon mukaan koko maan huoltosuhde oli 1,31.

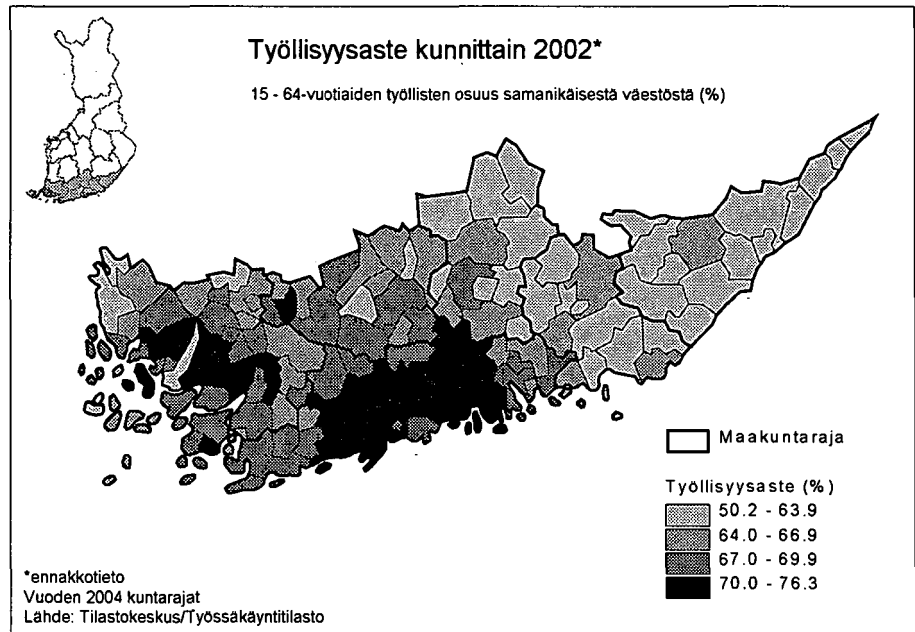

Kuva 6.1. Taloudellinen huoltosuhde koko maassa 1990–2002.

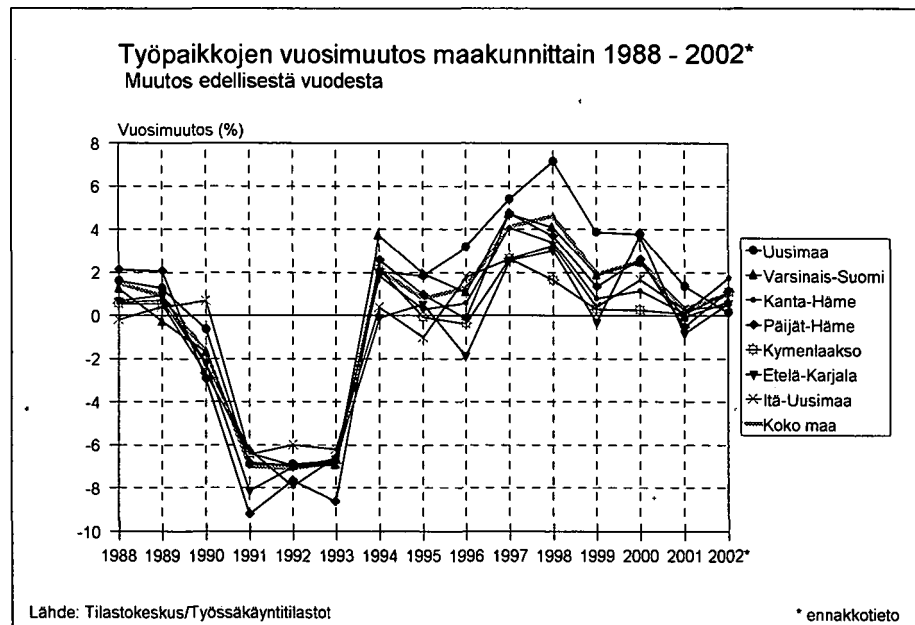
Kuva 6.2. Työpaikkaomavaraisuus kunnittain 2002.

Työpaikkaomavaraisuus kuvaa alueella työpaikkojen ja työllisten suhdetta. Mikäli alueen työpaikkojen määrä on suurempi kuin työllisten määrä, alueen omavaraisuusaste ylittää 100 %.

Kuva 6.3. Työllisyysaste kunnittain 2002.

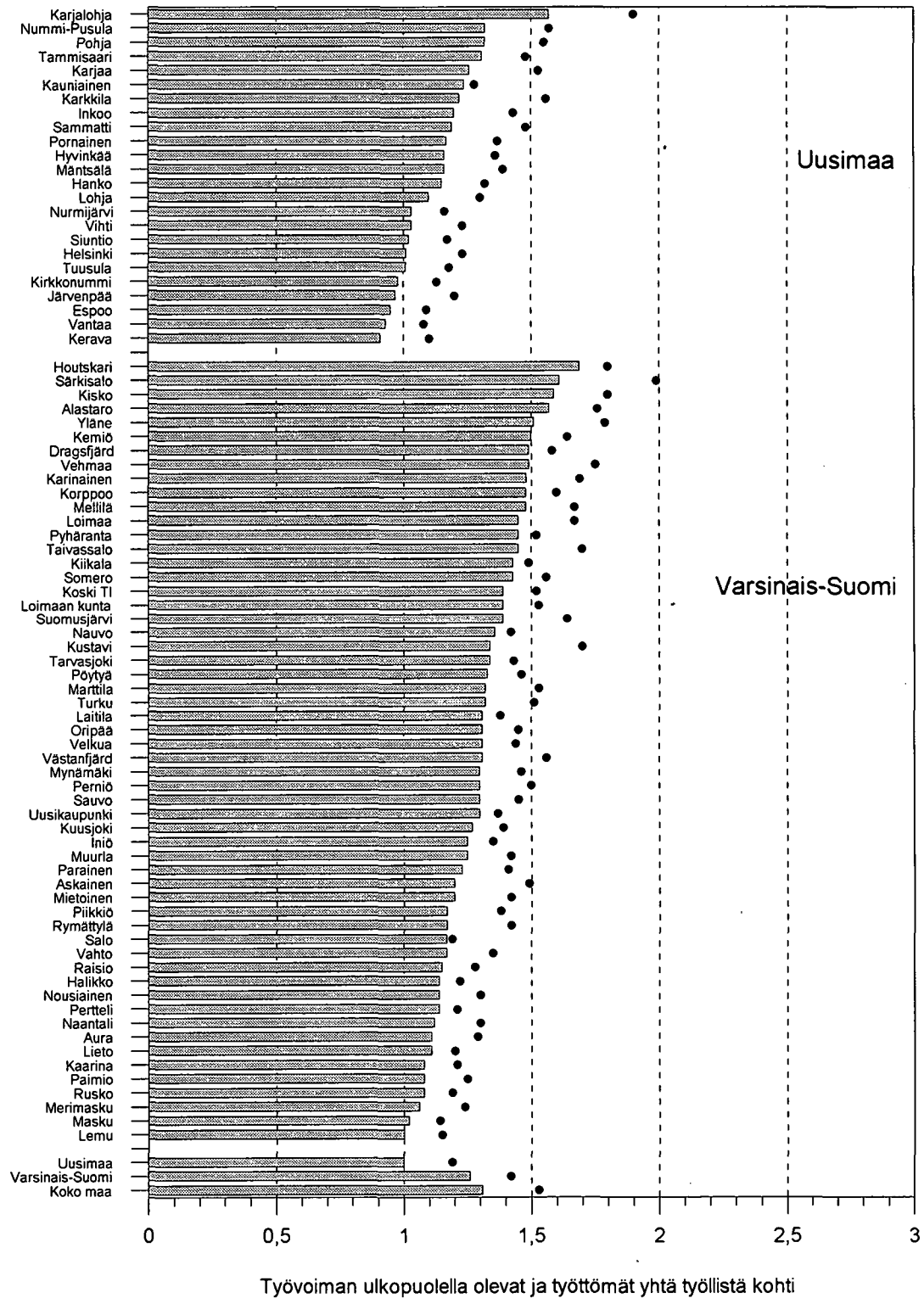
Työllisyysaste lasketaan 15 - 64-vuotiaiden työllisten prosentiosuutena samanikäisestä väestöstä. Koko maan työllisyysaste oli 64,6 % vuoden 2002 ennakkotietojen mukaan.

Kuva 6.4. Työpaikkojen vuosimuutos maakunnittain 1988–2002.

Lamavuosien jälkeen työpaikkojen määrä on kasvanut, mutta edelleen määrä on alhaisempi kuin 1980-90 -lukujen vaihteessa. Vuodesta 2001 vuoteen 2002 (ennakkotieto) työpaikkojen määrä kasvoi kaikissa Suomen maakunnissa. Koko maassa kasvu oli prosentin eli lähes 23 000 työpaikkaa.

Taloudellinen huoltosuhte kunnittain 1997 ja 2002*

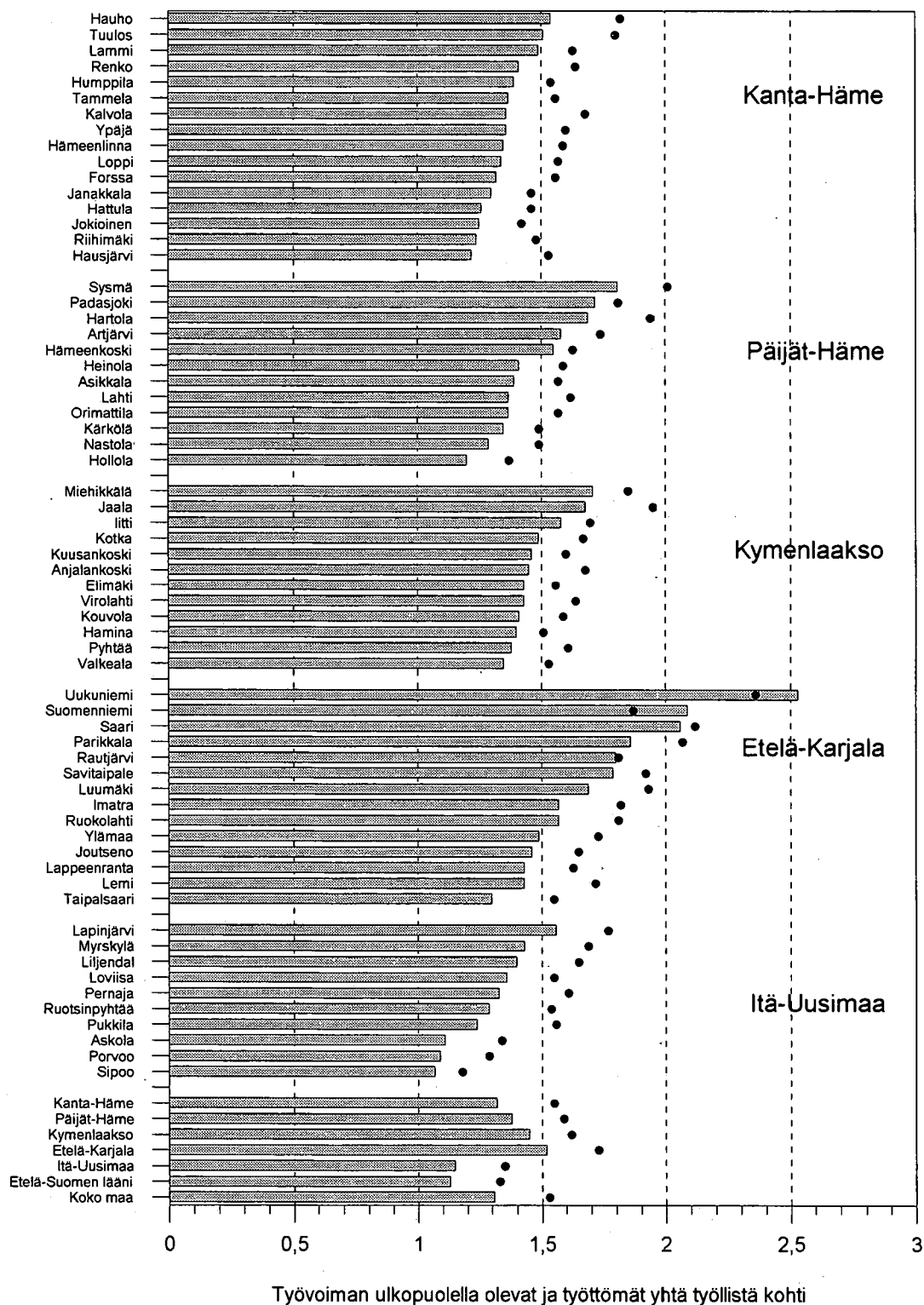
*ennakkotieto

Vuoden 2004 kuntarajat

Lähde: Tilastokeskus/Työssäkäyntitilastot

Kuva 6.5a. Taloudellinen huoltosuhte kunnittain 1997 ja 2002.

Taloudellinen huoltosuhde kunnittain 1997 ja 2002*

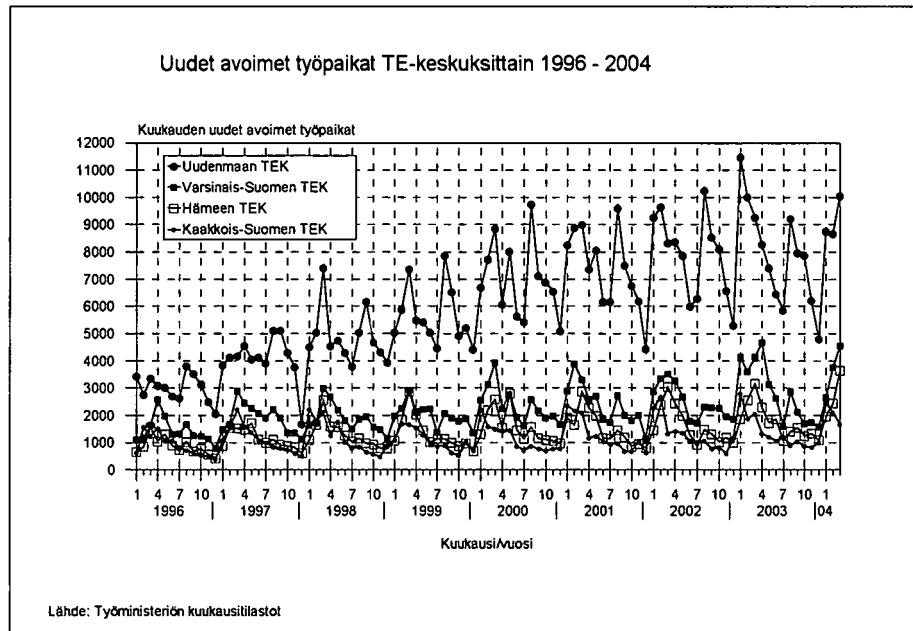

*ennakkotieto

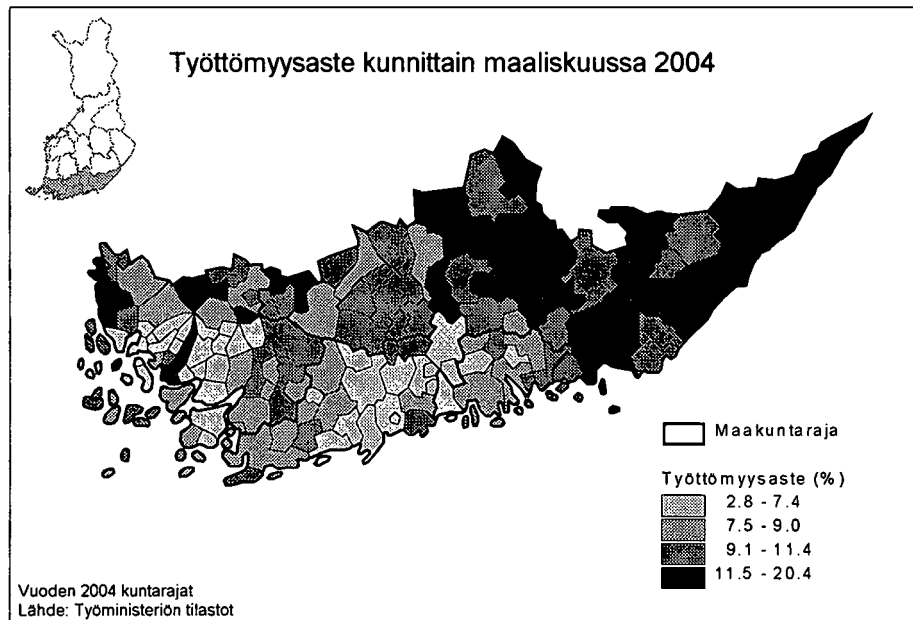
Vuoden 2004 kuntarajat

Lähde: Tilastokeskus/Työssäkäyntitilastot

Kuva 6.5b. Taloudellinen huoltosuhde kunnittain 1997 ja 2002.

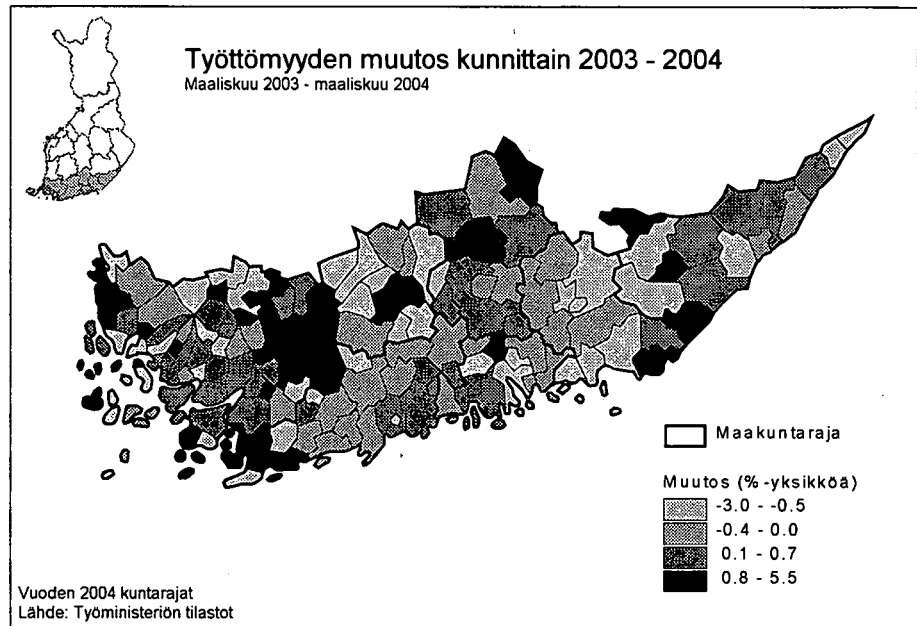
Kuva 6.6. Uudet avoimet työpaikat TE-keskuksittain 1996–2004.

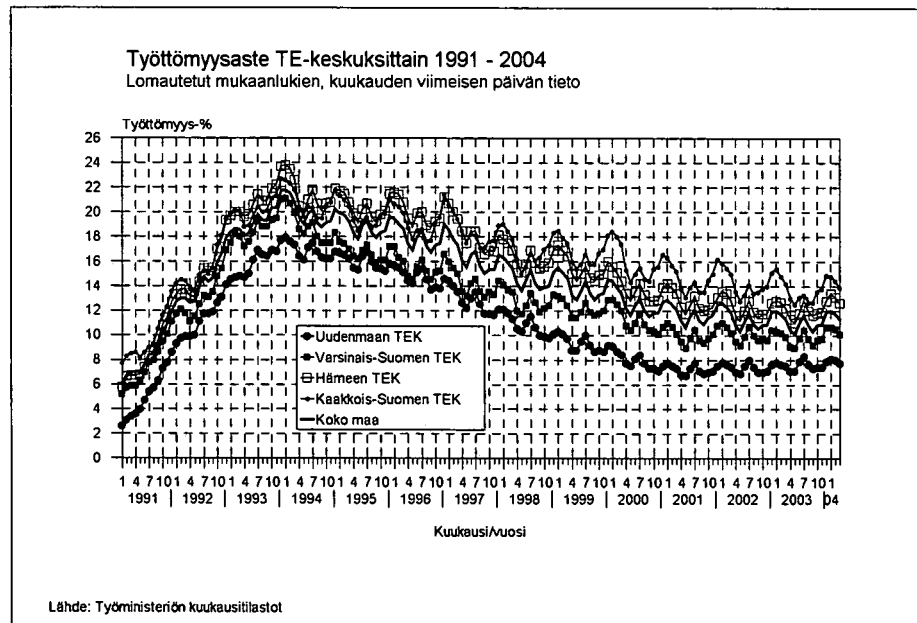
Kuva 6.7. Työttömyysaste kunnittain maaliskuussa 2004.

Tämän katsauksen työttömyystiedot perustuvat Työministeriön keräämiin tilastoihin. *Työttömyysaste* lasketaan työttömien työnhakijoiden (lomautetut mukaan lukien) prosenttiosuutena työvoimasta. Työvoiman määrä taas tilastoidaan Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksella.

Maaliskuun 2004 työttömyysaste koko maassa oli 11,3 %, mikä oli sama kuin vuotta aiemmin. *Pitkäaikaistyöttömäksi* lasketaan henkilö, joka on ollut yhtäjaksoisesti yli vuoden ilman työtä ja kokopäivätyöhön käytettävissä tai joka odottaa sovitun työn alkamista. Maaliskuussa 2004 työttömistä työnhakijoista neljäsosa oli pitkäaikaistyöttömiä.

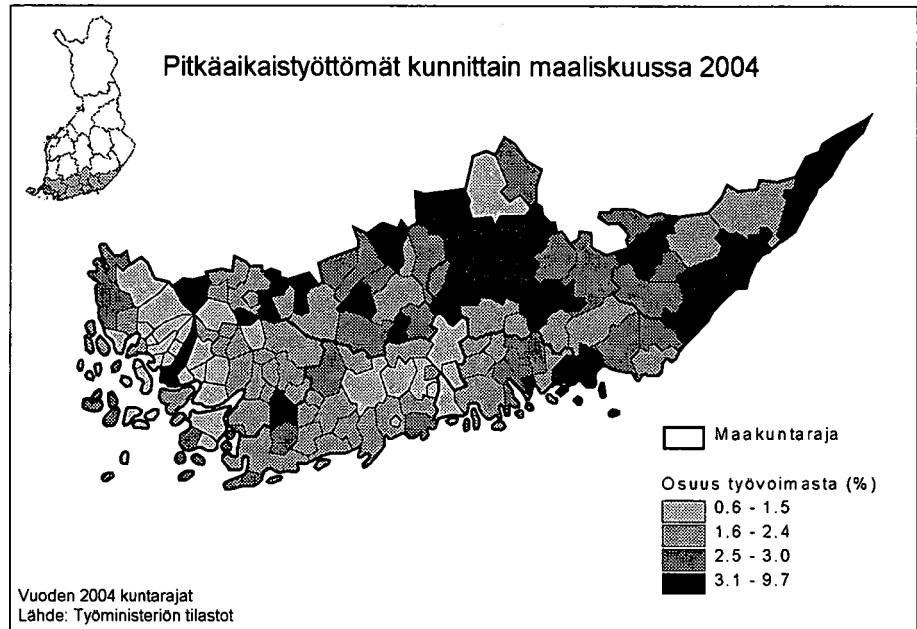

Kuva 6.8. Työttömyyden muutos kunnittain 2003–2004.

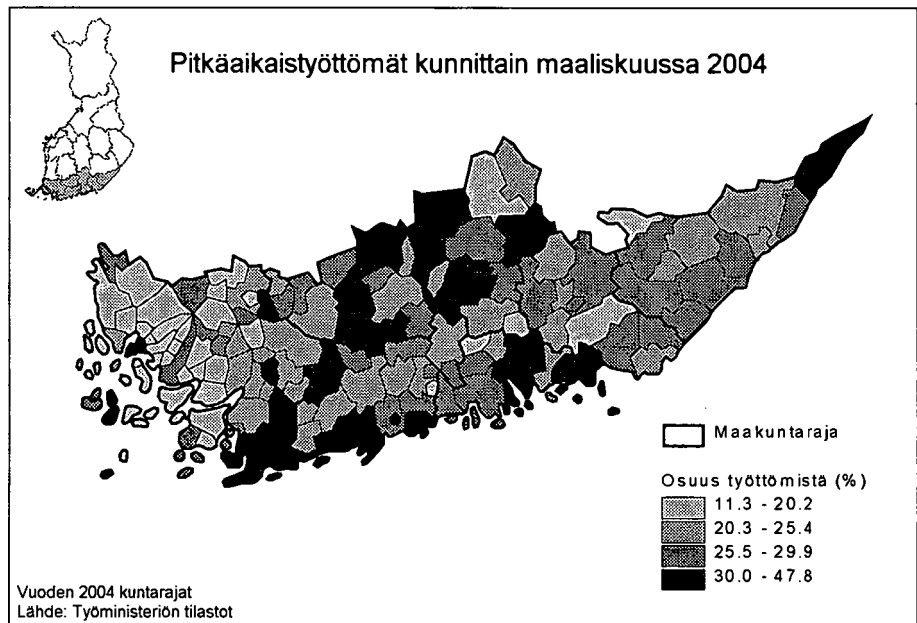

Kuva 6.9. Työttömyysaste TE-keskuksittain 1991–2004.

Työministeriön ilmoittamat avoimet työpaikat ja työttömien määrät kuvaavat kuukauden viimeistä arkipäivää. Molemmassa tilastoissa on selkeitä kausivaihteluita. Maalis-, huhti- ja toukokuussa avoimia työpaikkoja on yleensä tarjolla eniten, vastaavasti joului-tammikuussa vähiten, jolloin työttömiä on taas eniten.

Kuva 6.10. Pitkäaikaistyöttömät kunnittain maaliskuussa 2004 (osuus työvoimasta).

Kuva 6.11. Pitkäaikaistyöttömät kunnittain maaliskuussa 2004 (osuus työttömistä).

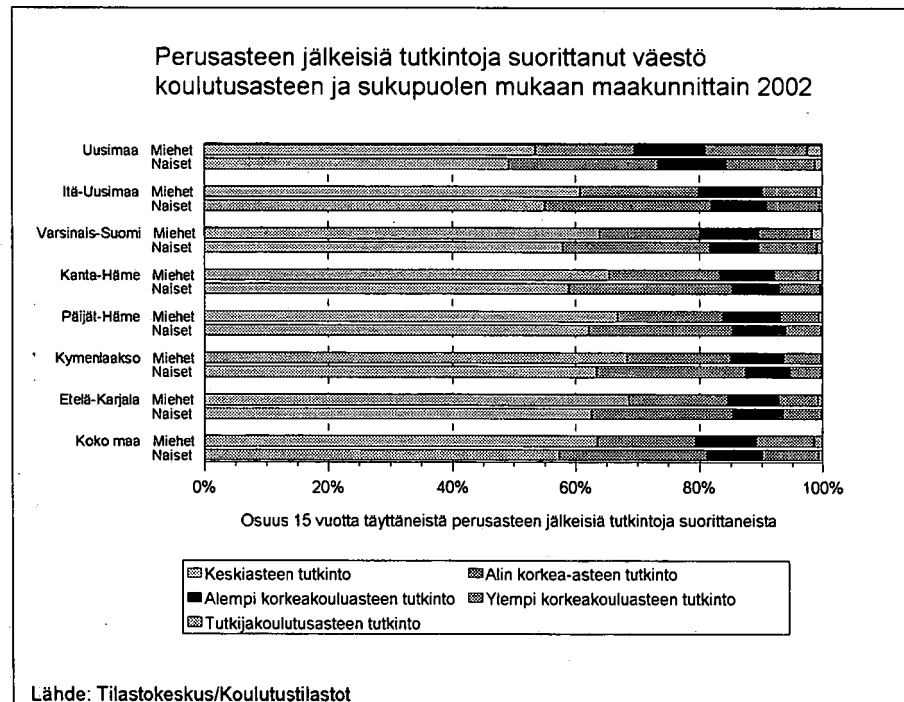
Koulutus

Tutkinnon suorittaneella väestöllä tarkoitetaan lukioissa, ammatillisissa oppilaitoksissa, ammattikorkeakouluissa, yliopistoissa ja korkeakouluissa tutkinnon suorittaneita sekä näyttötutkintona ammatillisen perustutkinnon, ammatti- tai erikoisammattitutkinnon suorittaneita. Perusasteen jälkeisiä opintoja suorittaneiden osuus 15 vuotta täyttäneestä väestöstä oli koko maassa vuonna 2002 61 %. Miehillä osuus oli 61,3 % ja naisilla 60,8 %.

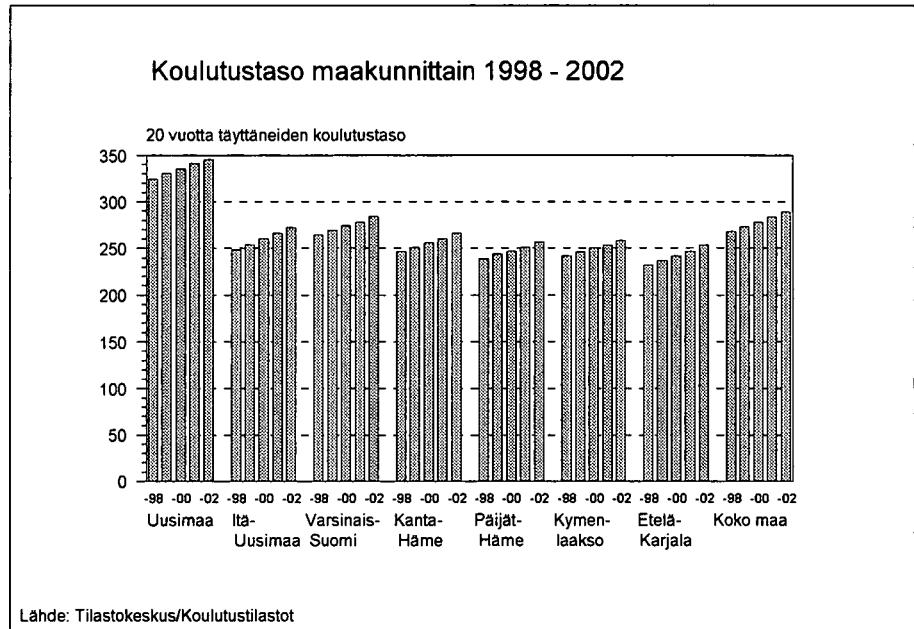
Koulutusastejaottelu noudattaa pääosin koulujärjestelmän rakennetta, jossa koulutus etenee vuosijaksoittain alemmilla ylemmille koulutusasteille. *Keskiasteen* koulutuksiksi luetaan ylioppilastutkinnot, 1–3-vuotiset ammatilliset tutkinnot, ammatilliset perustutkinnot, ammattitutkinnot ja erikoisammattitutkinnot. Koulutus kestää pääsääntöisesti 2–3 vuotta. *Korkea-asteen* koulutus jaotellaan; *alin korkea-aste* (mm. teknikon ja sairaanhoitajan tutkinnot), *alempi korkeakouluaste* (insinöörin tutkinnot), *ylempi korkeakouluaste* (maisteritutkinnot) ja *tutkijakoulutusaste* (lisenssiaatin- ja tohtorintutkinnot).

Keskiasteen tutkinnon suorittaneita on väestössä eniten. Vuonna 2002 15 vuotta täyttäneistä miehistä 39 % ja naisista 35 % oli suorittanut keskiasteen tutkinnon. Naisilla korkea-asteen tutkinnon suorittaminen on hieman yleisempää kuin miehillä. Yleisin korkea-asteen koulutusaste oli alimman korkea-asteen tutkinto.

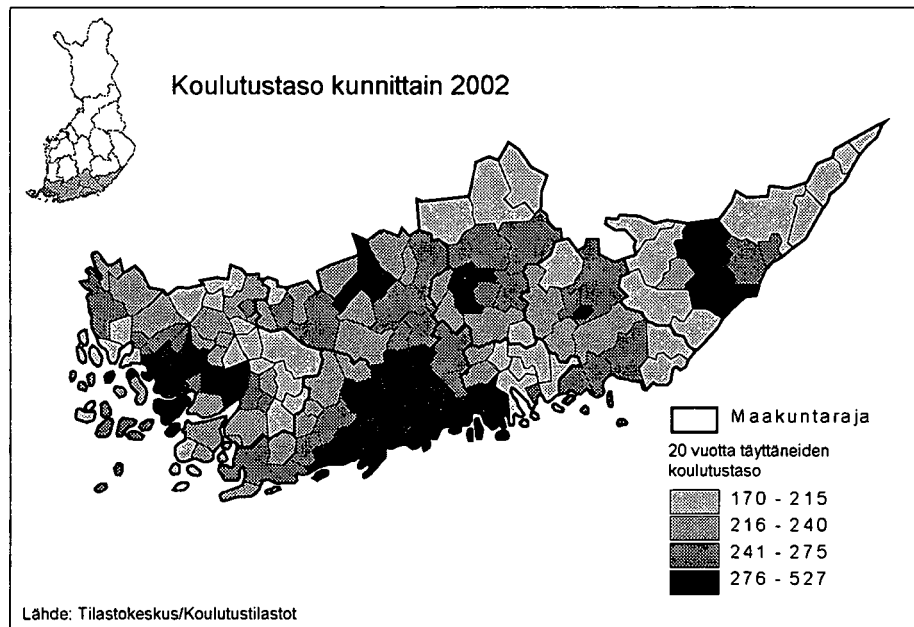
Koulutustasoa mitataan Tilastokeskuksessa kehitetyllä kolminumeroisella väestön koulutustasomittaimella. Luku osoittaa alueen tutkintojen keskiarvon suhteutettuna 20 vuotta täyttäneeseen väestöön, ja sen kriteerinä on koulutusaika vuosina. Eli mitä pitempi on koulutuksen kokonaispituus sitä korkeampi on koulutustaso. Vuonna 2002 väestön koulutustasomittain oli koko maassa keskimäärin 289. Naisten koulutustaso oli 288 ja miesten 290.

Kuva 7.1. Perusasteen jälkeisiä tutkintoja suorittanut väestö koulutusasteen ja sukupuolen mukaan maakunnittain 2002.

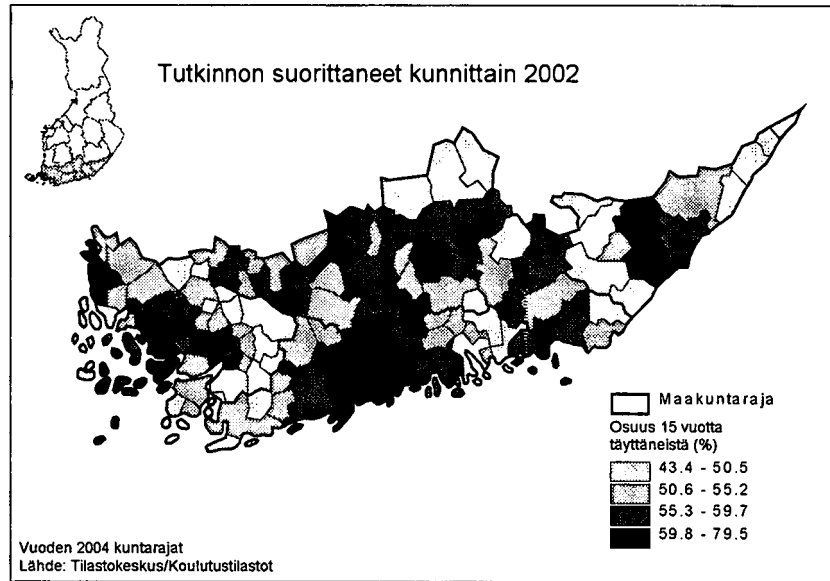

Kuva 7.2. Koulutustaso maakunnittain 1998 - 2002.

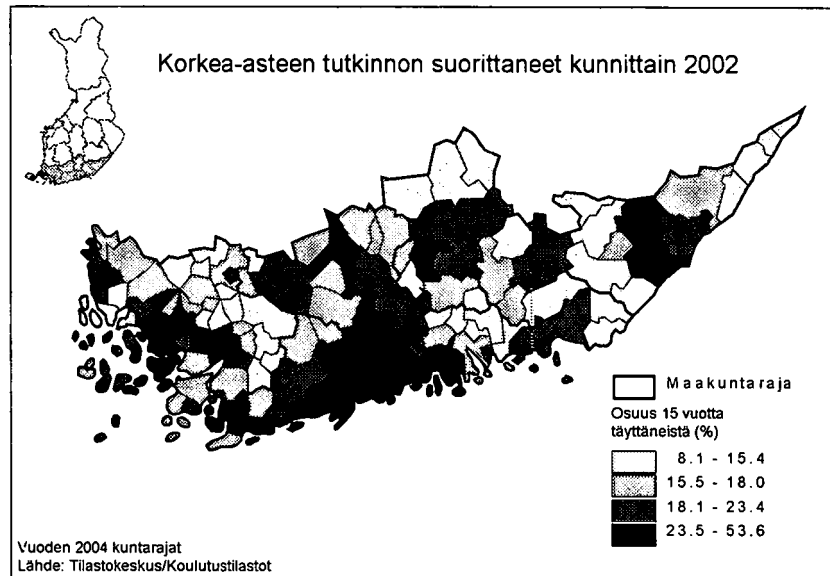

Kuva 7.3. Koulutustaso kunnittain 2002.

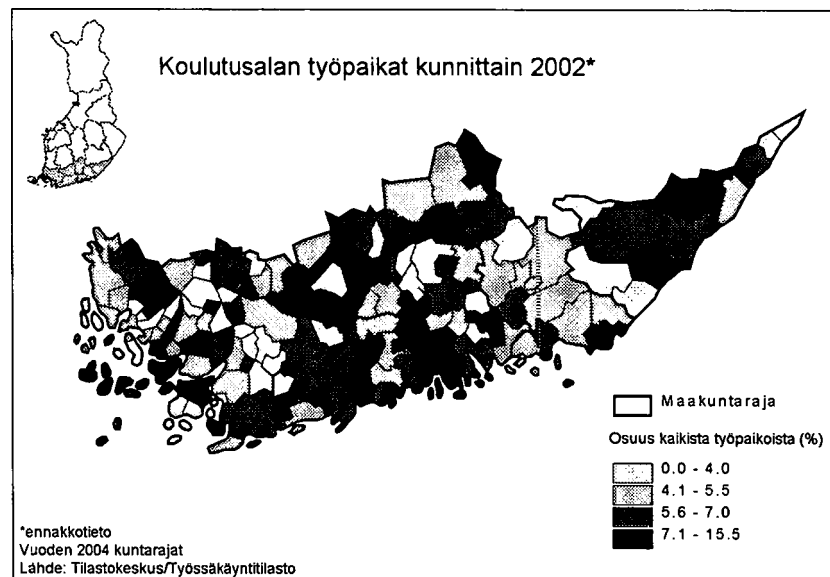
Tilastokeskuksen työssäkäyntitilaston mukaan vuonna 2002 (ennakkotieto) koulutusalailla työskenteli koko maassa 157 500 henkilöä, joista 66 % oli naisia. Koulutusalan työllistävyys oli 7 % kaikista työllisistä.

Kuva 7.4. Tutkinnon suorittaneet kunnittain 2002.

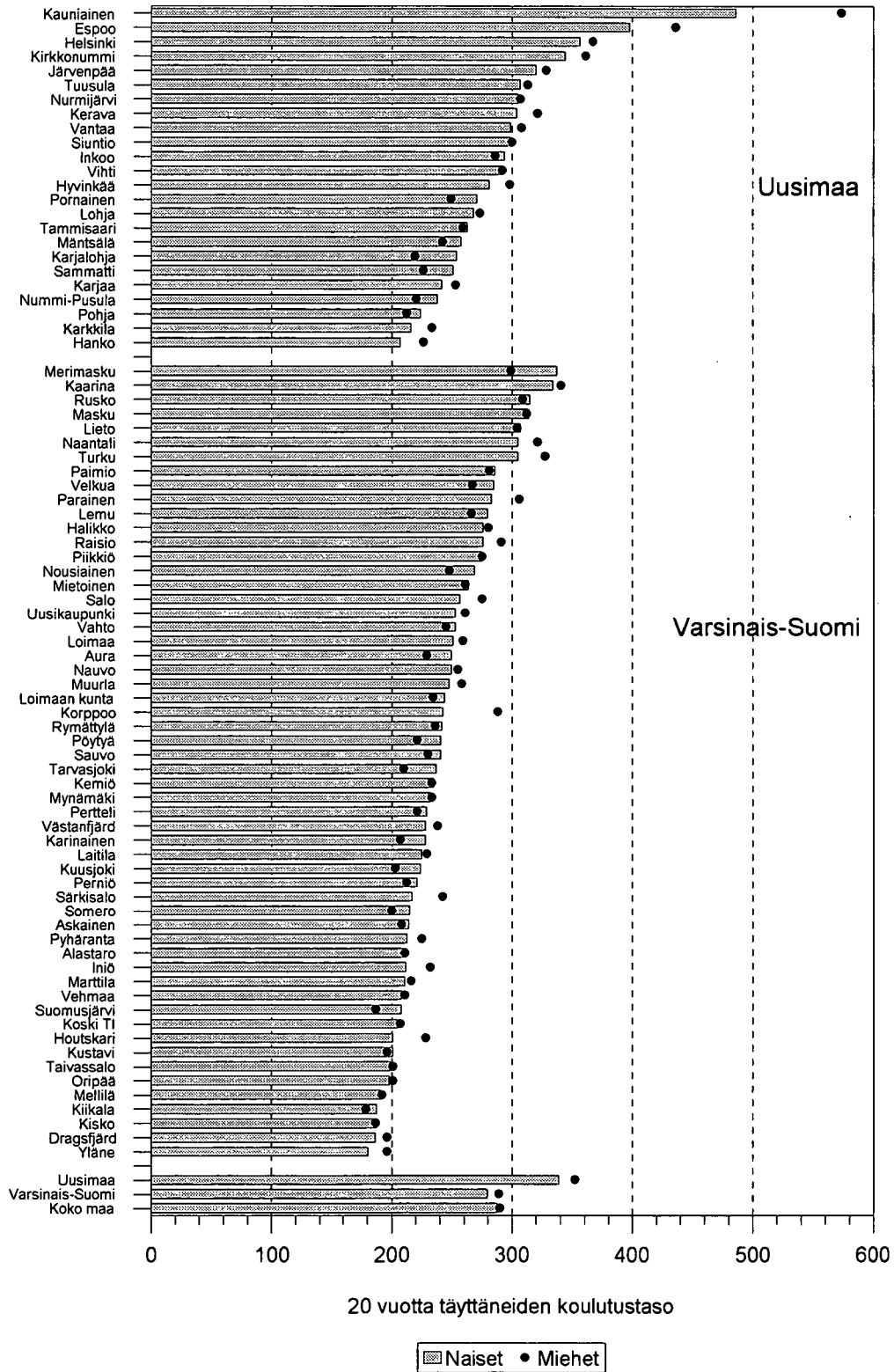

Kuva 7.5. Korkea-asteen tutkinnon suorittaneet kunnittain 2002.

Kuva 7.6. Koulutusalan työpaikat kunnittain 2002.

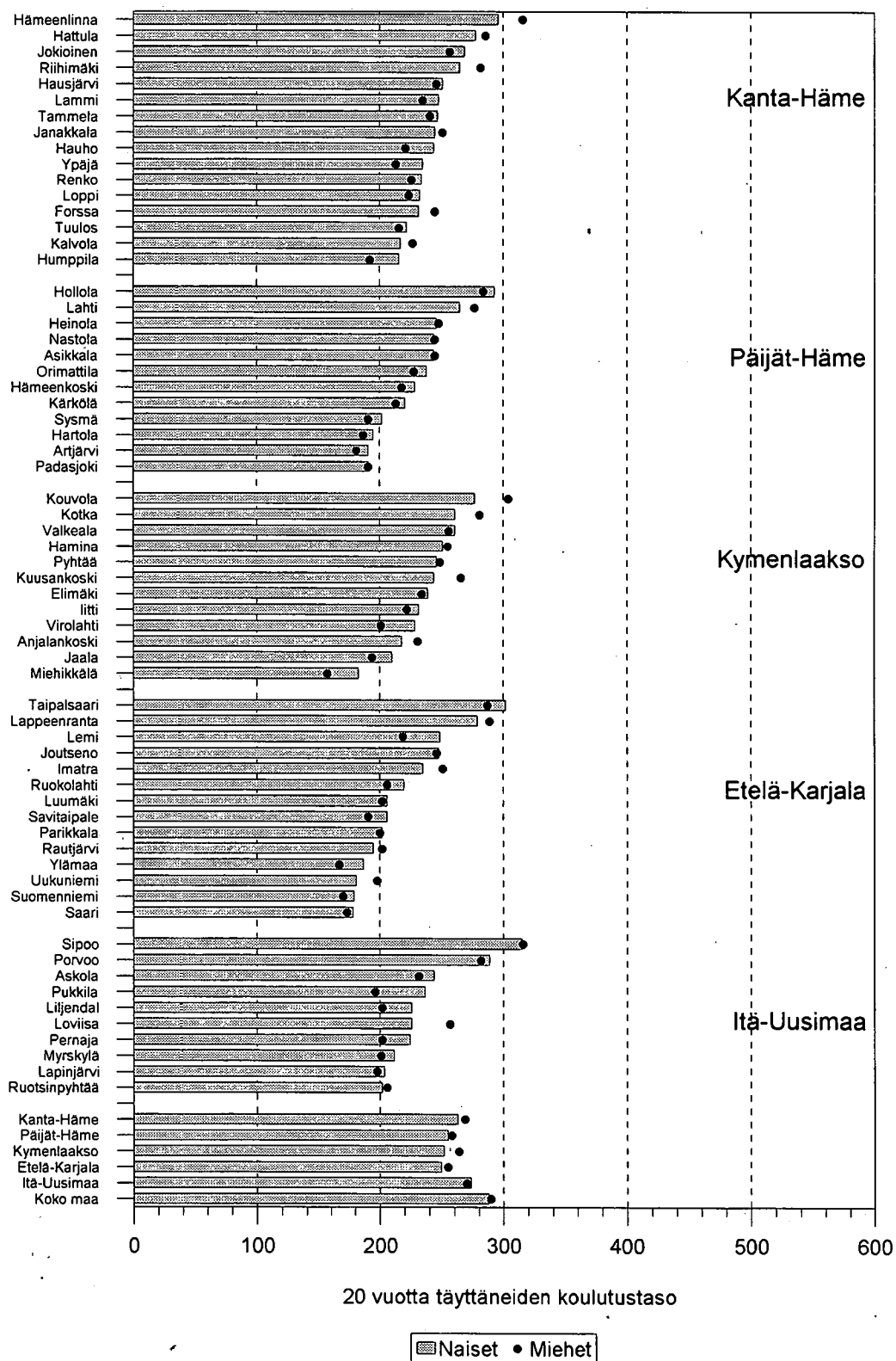
Koulutustaso sukupuolen mukaan kunnittain 2002

Lähde: Tilastokeskus/Koulutustilastot

Kuva 7.7a. Koulutustaso sukupuolen mukaan kunnittain 2002.

Koulutustaso sukupuolen mukaan kunnittain 2002

Lähde: Tilastokeskus/Koulutustilastot

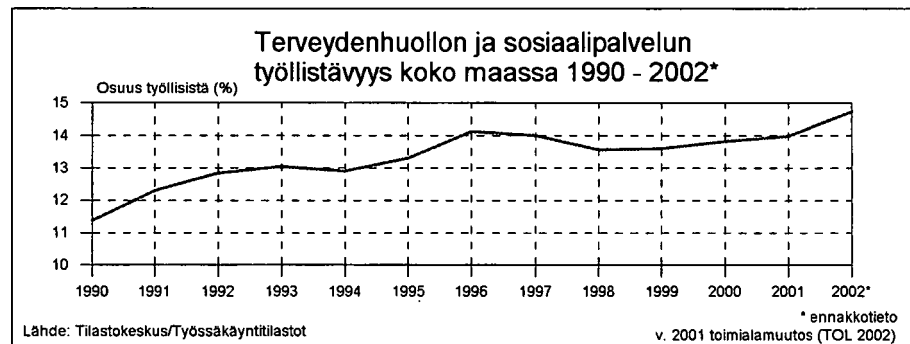
Kuva 7.7b. Koulutustaso sukupuolen mukaan kunnittain 2002.

Terveys- ja sosiaalipalvelut

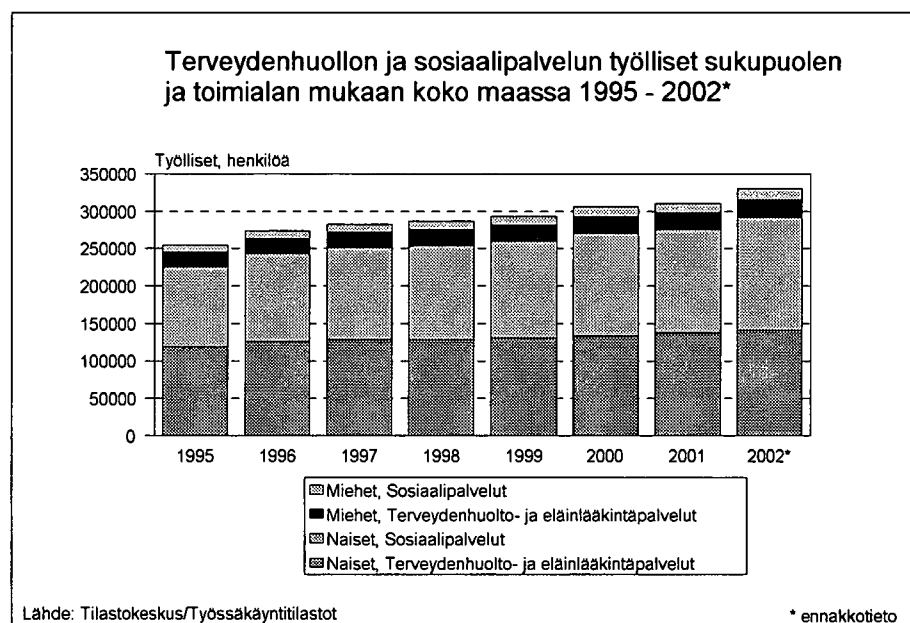
Koko maan terveydenhuollon ja sosiaalipalvelun työllisten osuus kaikista työllisistä on noussut kymmenessä vuodessa 2 prosenttiyksikköä. Vuonna 2002 (ennakkotieto) nämä alat työllistivät vajaa 15 % kaikista työllisistä.

Tilastokeskuksen työssäkäyntitilaston ennakkotietojen mukaan terveys- ja sosiaalipalveluiden toimialoilla työskenteli yhteensä reilu 332 000 henkilöä vuonna 2002. Valtaosa näillä toimialoilla työskentelevistä on naisia. Vuonna 2002 sosiaalipalveluiden työllisten määrä ylitti terveystoimialan työllisten määrän. Enemmistö miehistä työskentelee kuitenkin edelleen terveystoimialan puolella.

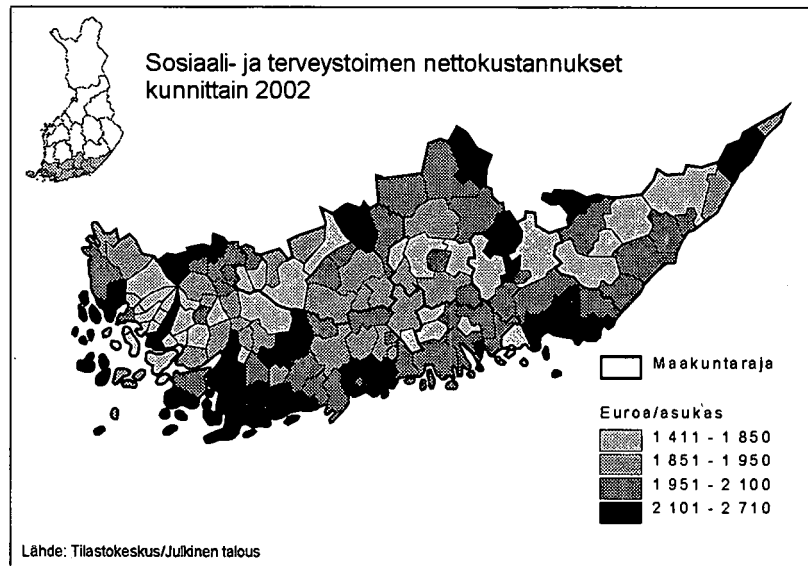
Sosiaali- ja terveystoimen *nettokustannukset* olivat Manner-Suomen kunnissa 2 090 euroa asukasta kohti vuonna 2002. Erikoissairaanhoidon osuus tästä oli 656 euroa, lasten päivähoiton 318 euroa ja perusterveydenhuollon (sis. hammashuolto) osuus 425 euroa. Kotipalvelun nettokustannukset olivat 77 euroa asukasta kohti ja toimeentulotukimenot 1 651 euroa tapausta kohti.

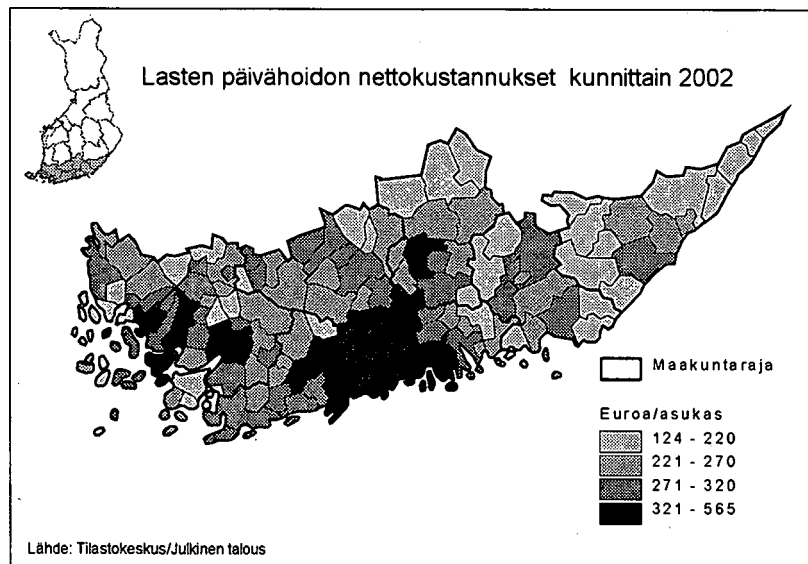
Kuva 8.1. Terveydenhuollon ja sosiaalipalvelun työllistävyys koko maassa 1990–2002.

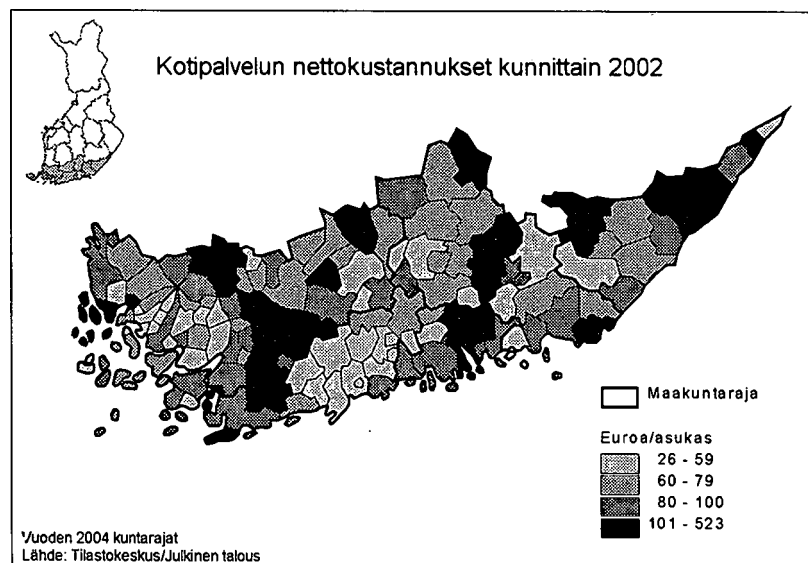
Kuva 8.2. Terveydenhuollon ja sosiaalipalvelun työlliset sukupuolen ja toimialan mukaan koko maassa 1995–2002.

Kuva 8.3. Sosiaali- ja terveystoimen nettokustannukset kunnittain 2002.

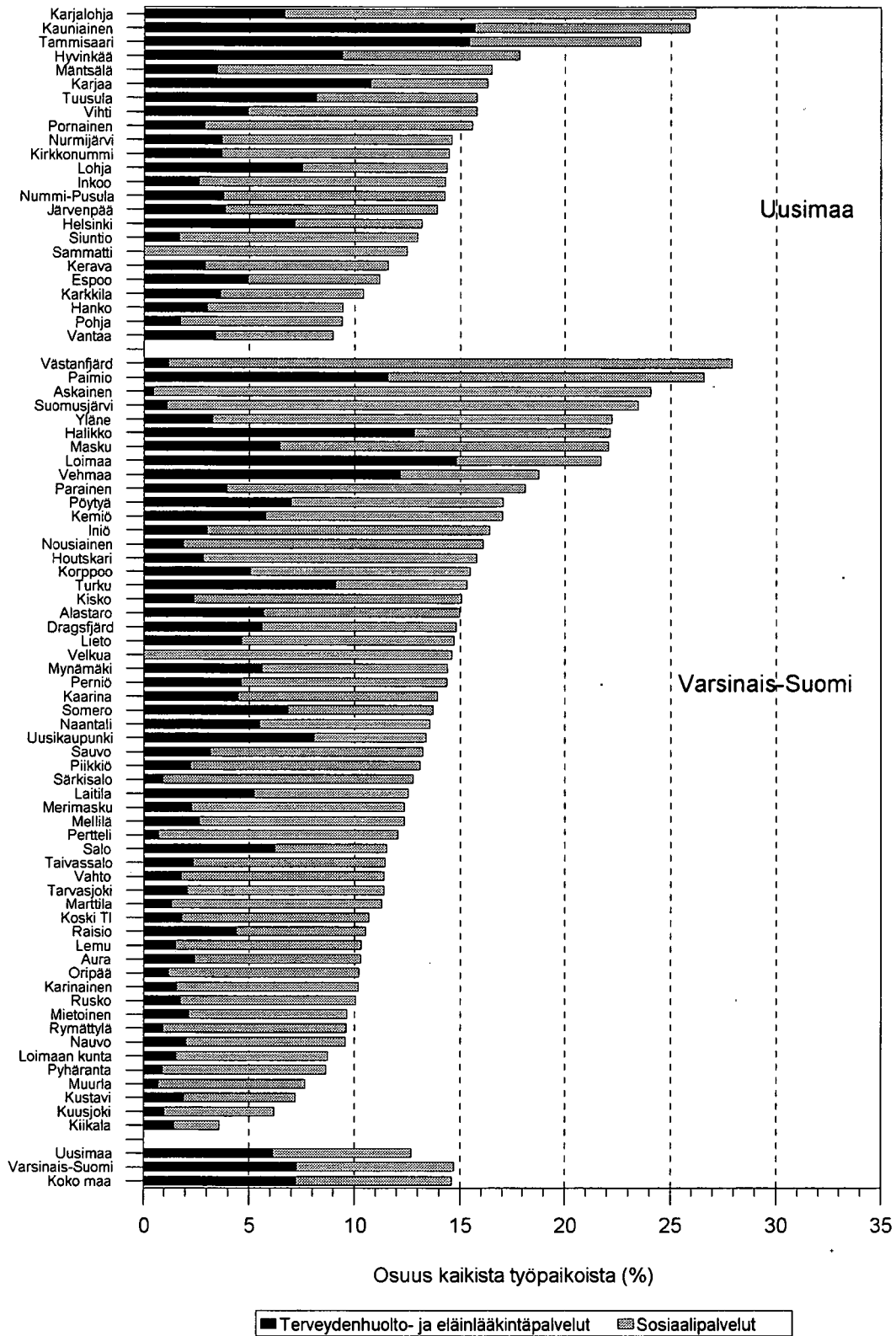

Kuva 8.4. Lasten päivähoiton nettokustannukset kunnittain 2002.

Kuva 8.5. Kotipalvelun nettokustannukset kunnittain 2002.

Terveysthuolto- ja sosiaalipalveluiden työpaikat kunnittain 2002*

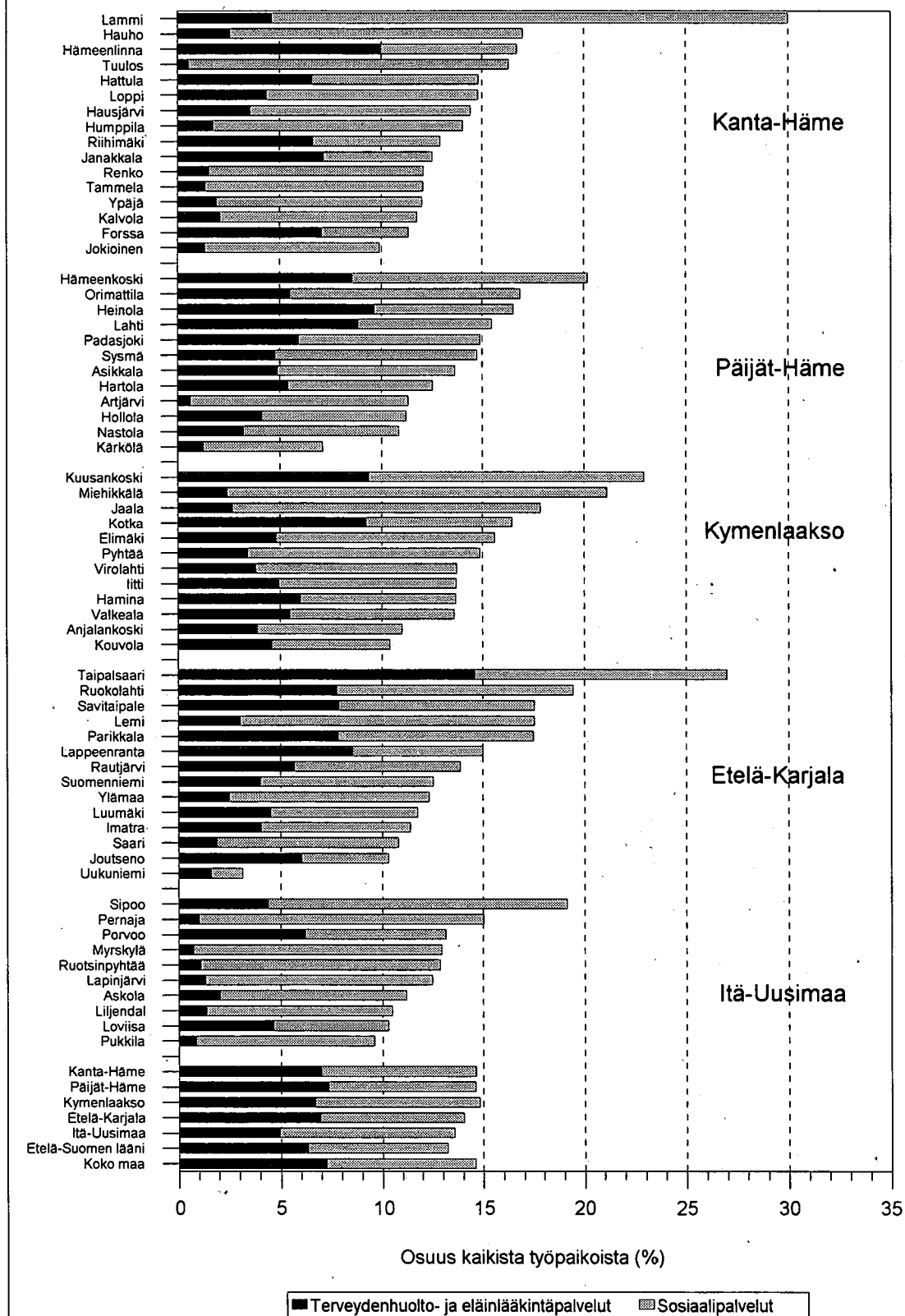

Lähde: Tilastokeskus/Työssäkäyntitilasto

* ennakkotieto

Kuva 8.6a. Terveysthuolto- ja sosiaalipalveluiden työpaikat kunnittain 2002.

Terveydenhuolto- ja sosiaalipalveluiden työpaikat kunnittain 2002*

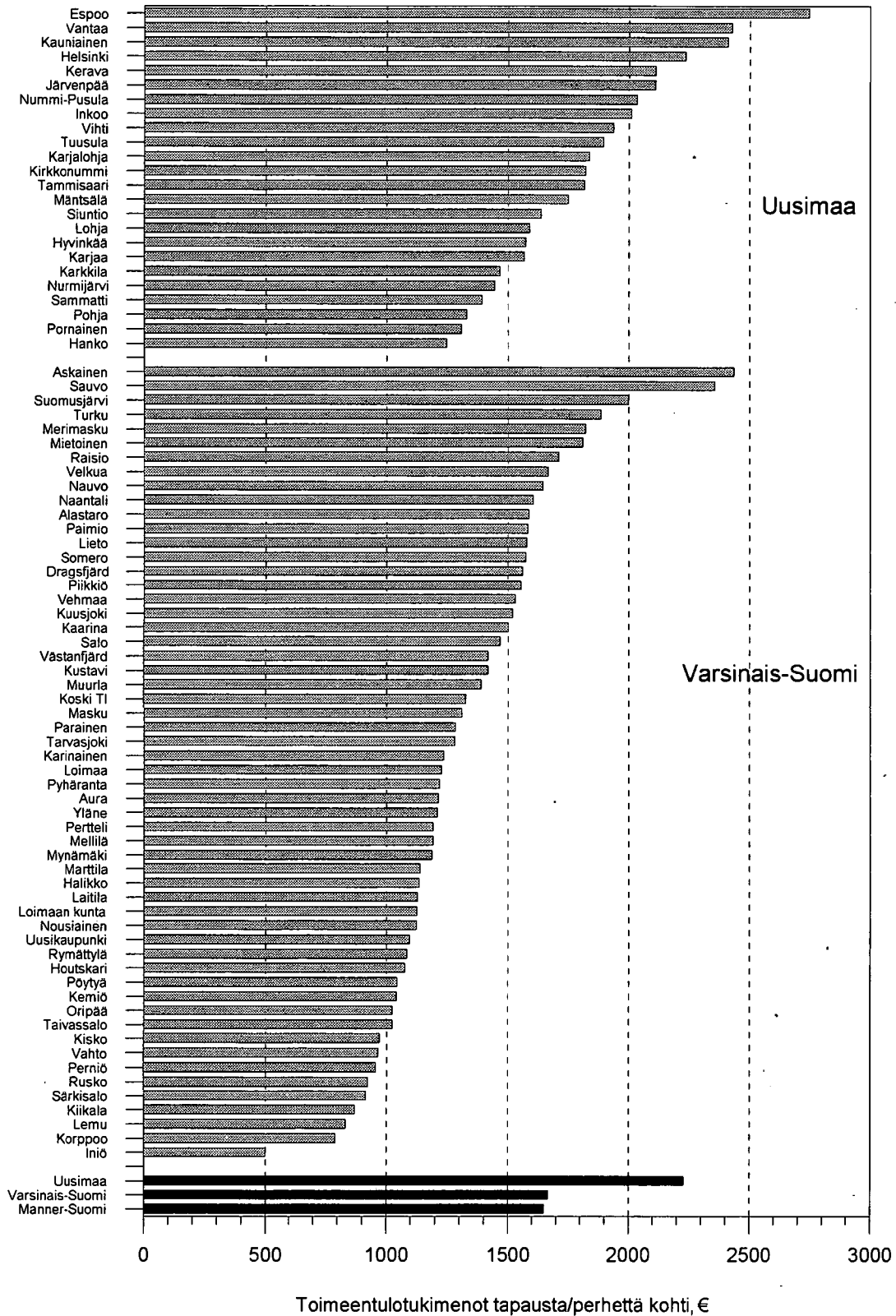

Lähde: Tilastokeskus/Työssäkäyntitilasto

* ennakkotieto

Kuva 8.6b. Terveydenhuolto- ja sosiaalipalveluiden työpaikat kunnittain 2002.

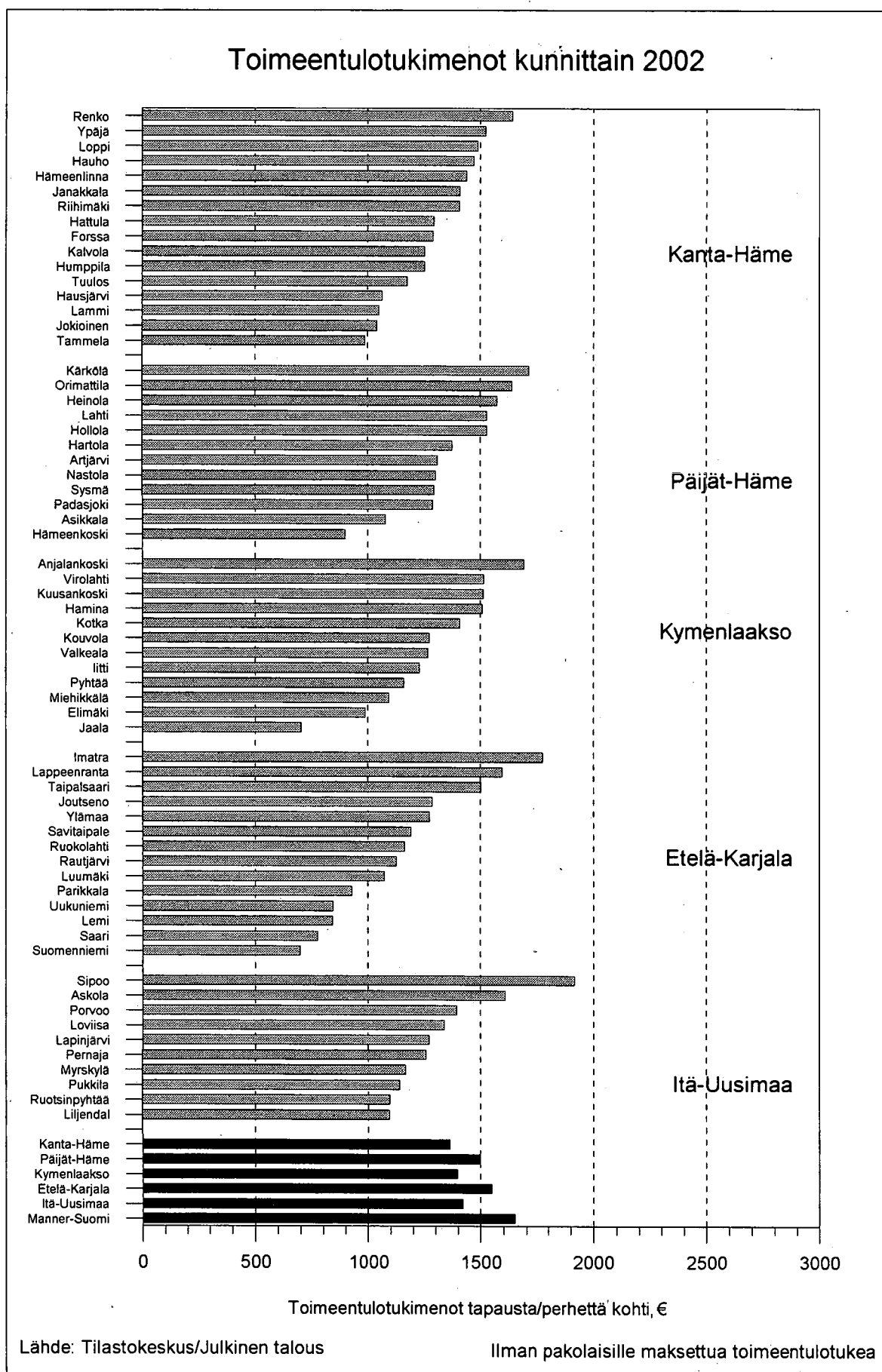
Toimeentulotukimenot kunnittain 2002

Lähde: Tilastokeskus/Julkinen talous

Ilman pakolaisille maksettua toimeentulotukea

Kuva 8.7a. Toimeentulotukimenot kunnittain 2002.

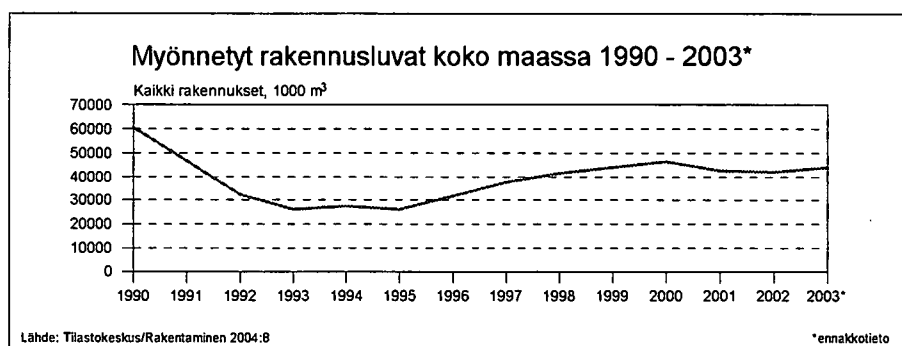

Kuva 8.7b. Toimeentulotukimenot kunnittain 2002.

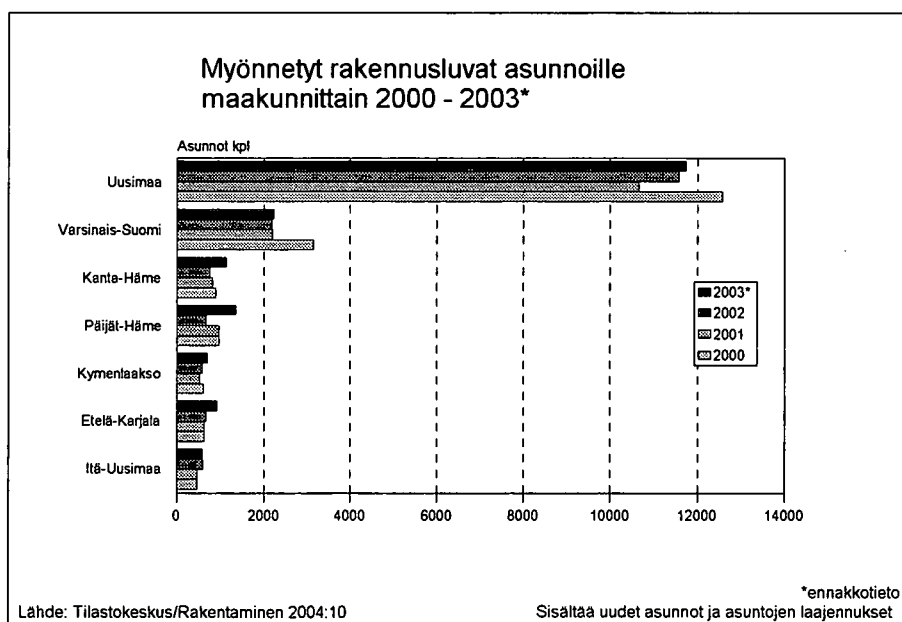
Rakentaminen ja asuminen

Rakennustuotantoon tilastoidaan erilliset pientalot, rivi- ja ketjutalot, asuinkerrostalot, vapaa-ajan-, liike-, toimisto-, liikenteen, hoitoalan, kokoon-
tumis-, opetus- ja pelastustoimen, teollisuus-, varasto-, maatalous- ja muut
rakennukset. Rakennustuotantotiedot ovat pääasiassa rakennusten
kuutiomäärätietoja. Vuoden 2003 ennakkollisen tiedon mukaan rakennuslupia
myönnettiin koko maassa noin 43 miljoonan kuutiometrille, mikä on 4 %
enemmän kuin vuonna 2002.

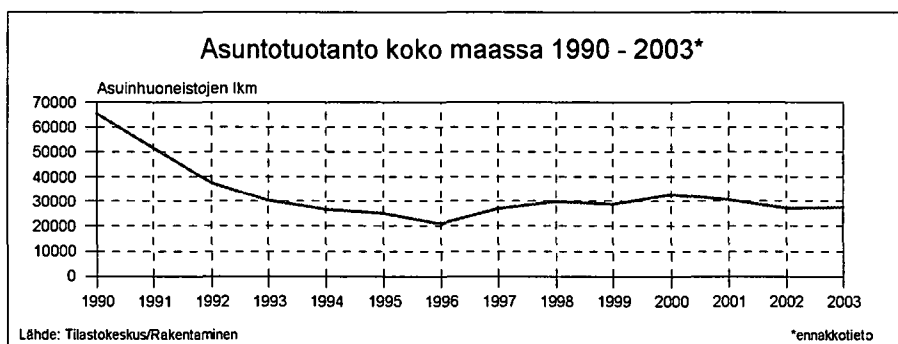
Myönnettyjen rakennuslupien tilasto perustuu kuntien rakennusvalvonta-
viranomaisten kuukausittain myöntämiin rakennuslupiin. Tilasto sisältää
sekä uudet talonrakennukset että rakennusten laajennukset, mutta ei sisällä
rakennusten korjauksia. Vuoden 2003 ennakkotiedon mukaan rakennuslupia
asunnoille myönnettiin koko maassa hieman alle 36 000 kpl, mikä on noin 15
% enemmän kuin vuotta aiemmin.

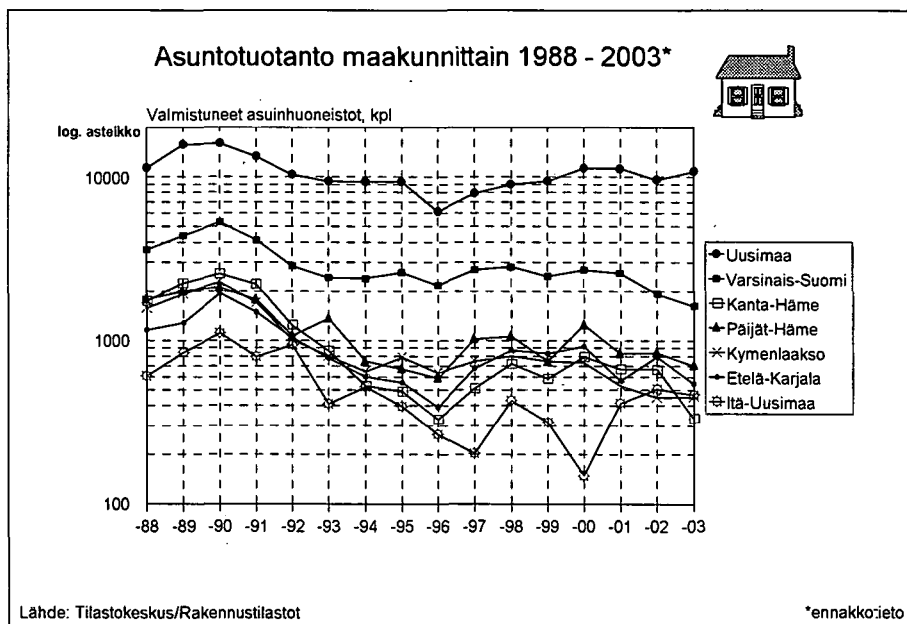
Kuva 9.1. Myönnetyt rakennusluvut koko maassa 1990–2003.

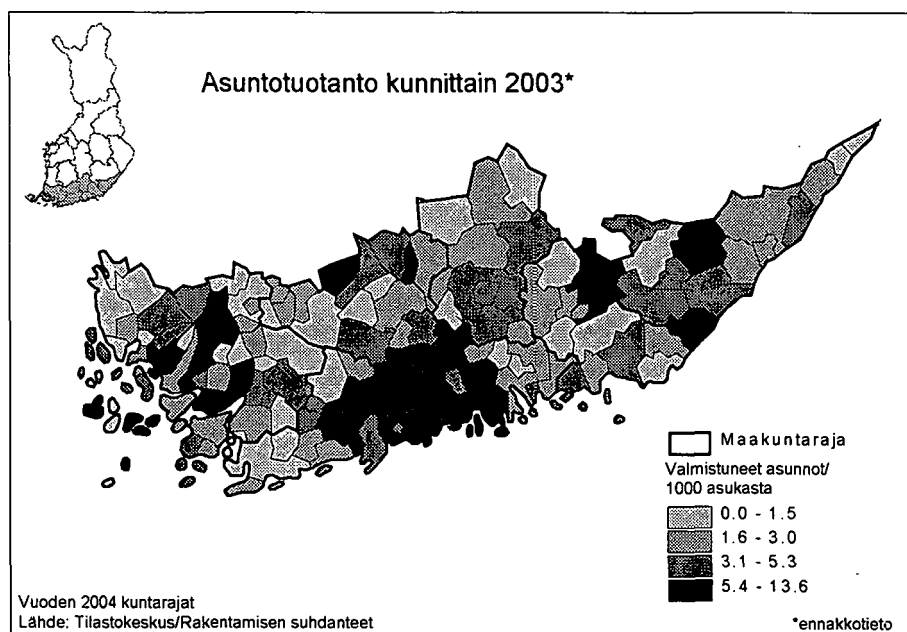
Kuva 9.2. Myönnetty rakennusluvut asunnoille maakunnittain 2000–2003.

Kuva 9.3. Asuntotuotanto koko maassa 1990–2003.

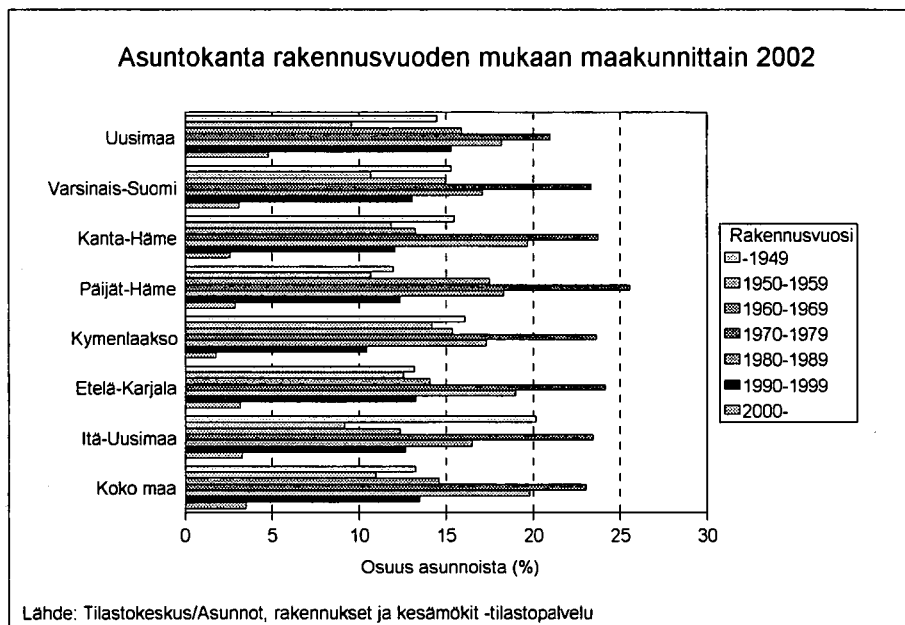

Kuva 9.4. Asuntotuotanto maakunnittain 1988–2003.

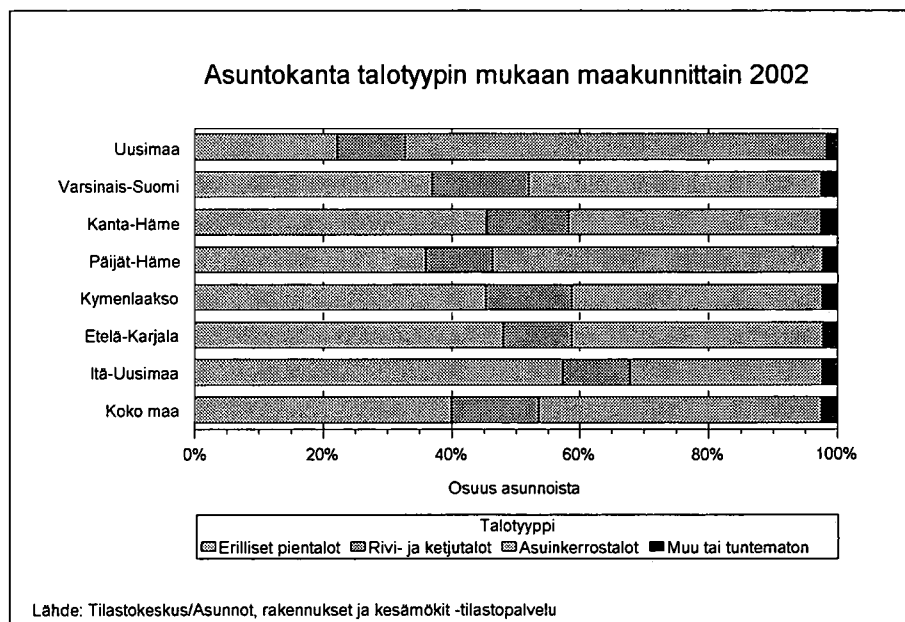

Kuva 9.5. Asuntotuotanto kunnittain 2003.

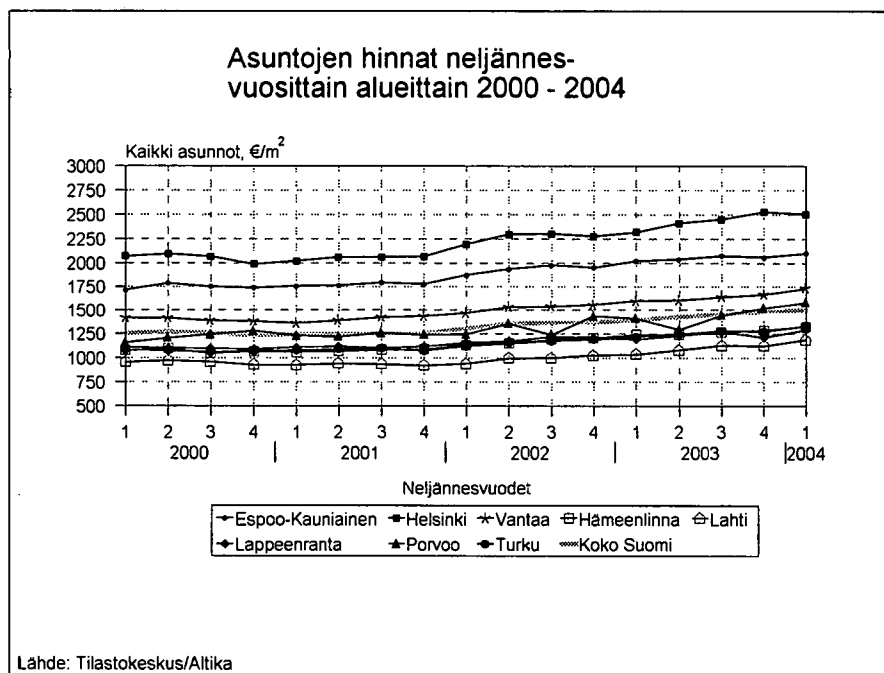
Asuntotuotanto on vakiintunut vuoden 1996 notkahduksen jälkeen ja vuodessa valmistuu keskimäärin 30 000 asuinhuoneistoa. Vuoden 2003 ennakkotietojen mukaan asuinhuoneistoja valmistui 27 439 kpl. Maamme asuntokanta kasvoi nopeimmin 1970-luvulla. Noin 60 % asuntokannasta onkin rakennettu vuoden 1969 jälkeen.

Kuva 9.6. Asuntokanta rakennusvuoden mukaan maakunnittain 2002.

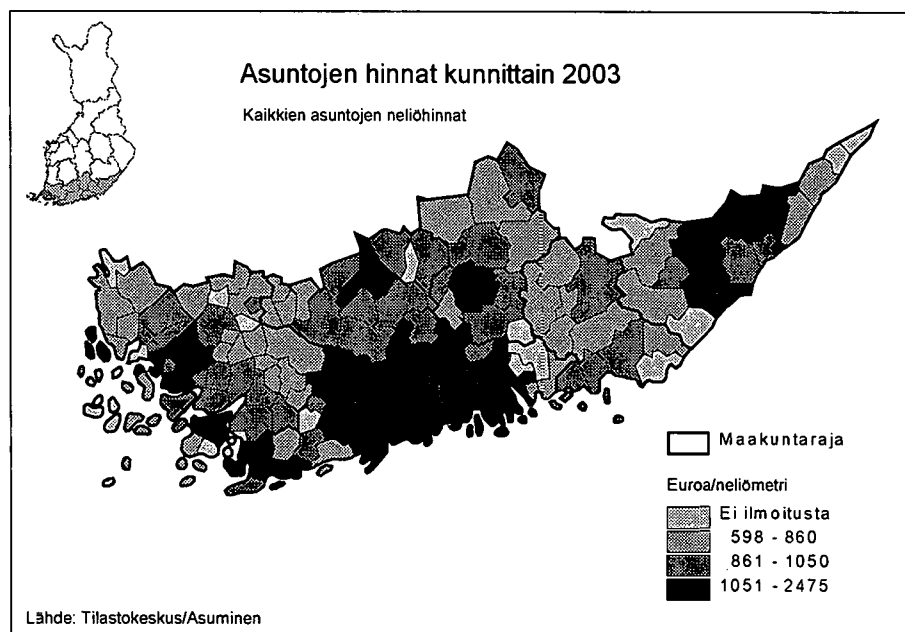

Kuva 9.7. Asuntokanta talotyyppin mukaan maakunnittain 2002.

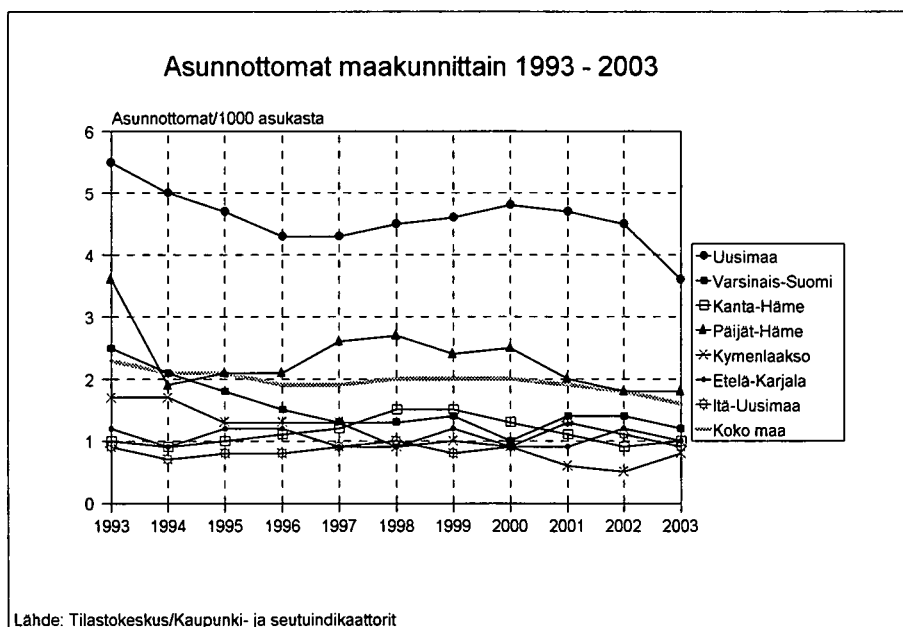

Kuva 9.8. Asuntojen hinnat neljännesvuosittain alueittain 2000–2004.

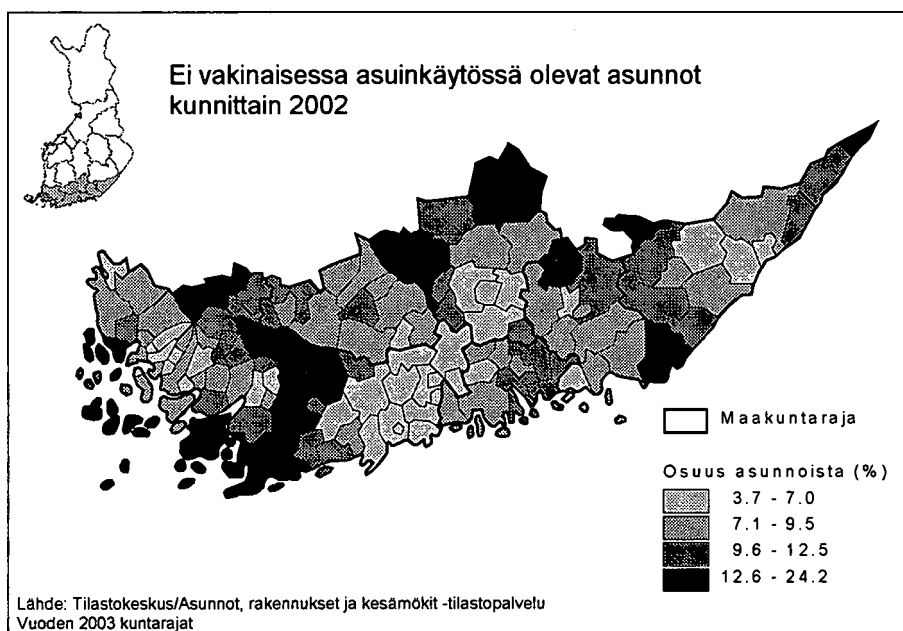
Asuntojen neliöhinnat ovat nousseet vuoden 2001 lopulta lähtien. Vuonna 2003 neliöhinta oli koko maassa keskimäärin 1 439 euroa/m², 90 euroa enemmän kuin vuotta aiemmin. Vuoden 2004 ensimmäisellä neljänneksellä neliöhinta oli koko maassa keskimäärin 1 500 euroa/m². Muutos edelliseen vuosineljännekseen oli 1,2 % ja vuosimuutos oli 7,1 %.

Kuva 9.9. Asuntojen hinnat kunnittain 2003.

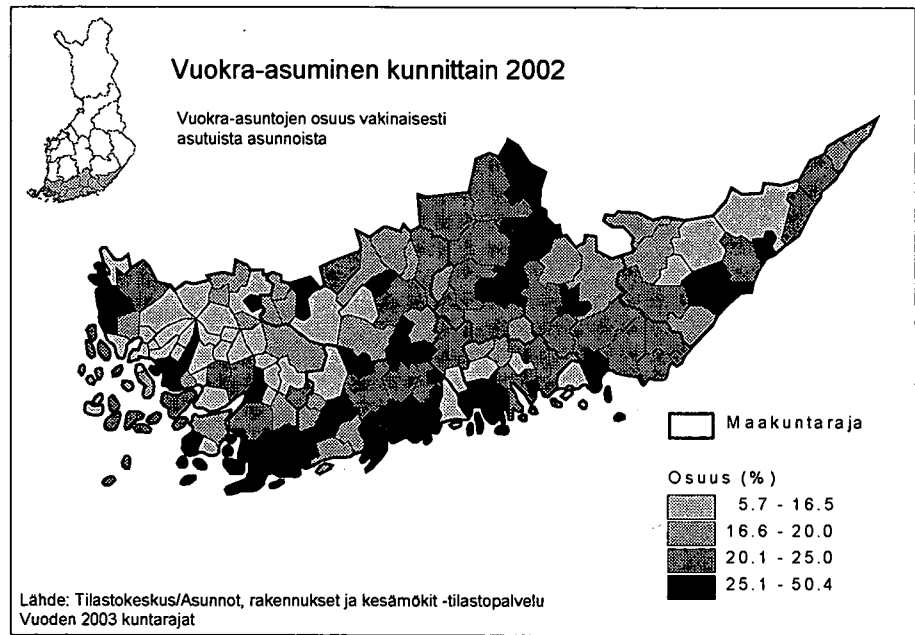
Kuva 9.10. Asunnottomat maakunnittain 1993–2003.

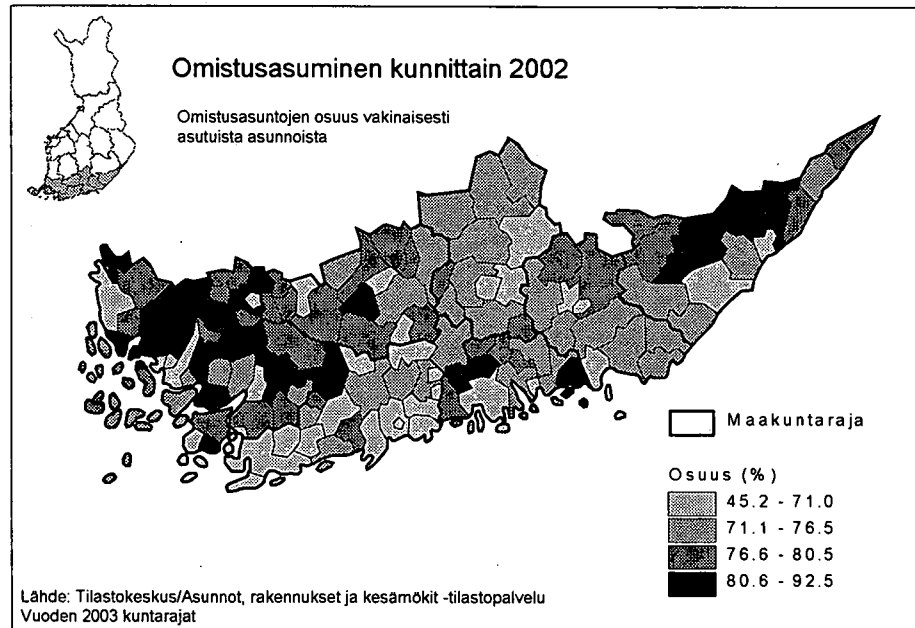
Kuva 9.11. Ei vakinaisessa asuinkäytössä olevat asunnot kunnittain 2002.

Asunnottomiin tilastoidaan ulkona, erilaisissa tilapäissuojissa ja yömajoissa olevat sekä erilaisissa laitoksissa asunnon puutteen vuoksi asustavat ja myös vapautuvat vangit, joilla ei ole asuntoa tiedossa. Tilapäisesti tuttavien ja sukulaisten luona asustavat ja kiertelevät luetaan myös asunnottomiksi. Vuonna 2003 asunnottomiksi tilastoitiin 1,6 henkilöä 1000 asukasta kohti.

Ei vakinaisessa asuinkäytössä olevia asuntoja oli koko maassa vuonna 2002 8,4 % ja vakinaisesti asuttuja asuntoja oli vastaavasti 91,4 %.

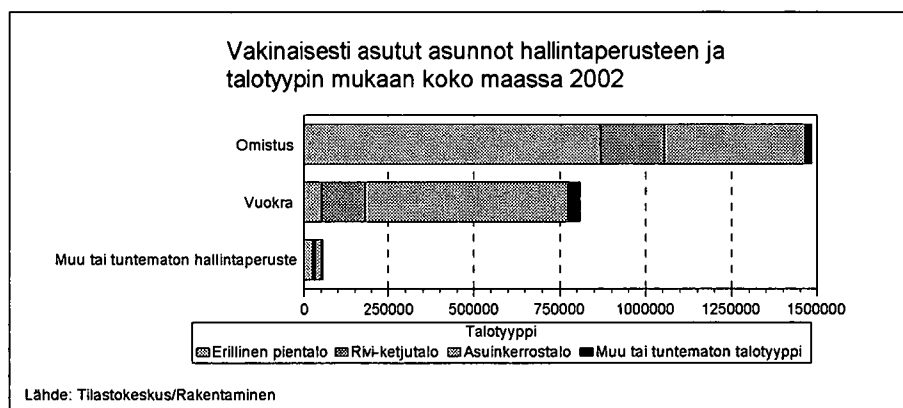

Kuva 9.12. Vuokra-asuminen kunnittain 2002.

Kuva 9.13. Omistusasuminen kunnittain 2002.

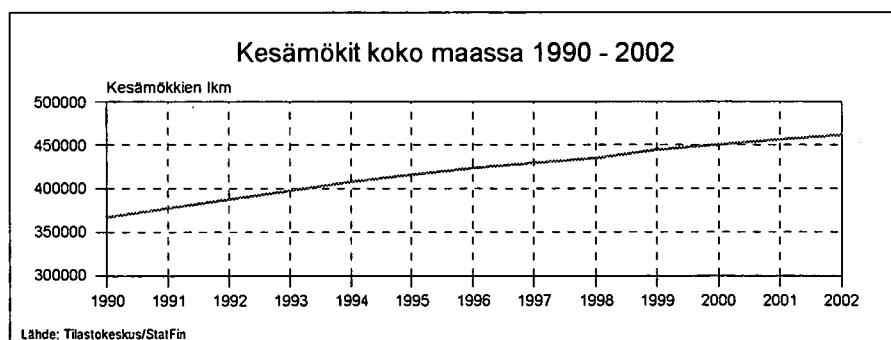
Vuonna 2002 vakituisesti asutuista asunnoista 63 % oli omistusasuntoja ja 36 % vuokra-asuntoja. Omistusasunnoista valtaosa (60 %) oli erillisiä pientaloja. Vuokralla asuvilla yleisin talotyyppi oli kerrostalo, yli 70 % vuokra-asunnoista oli kerrostaloissa vuonna 2002.

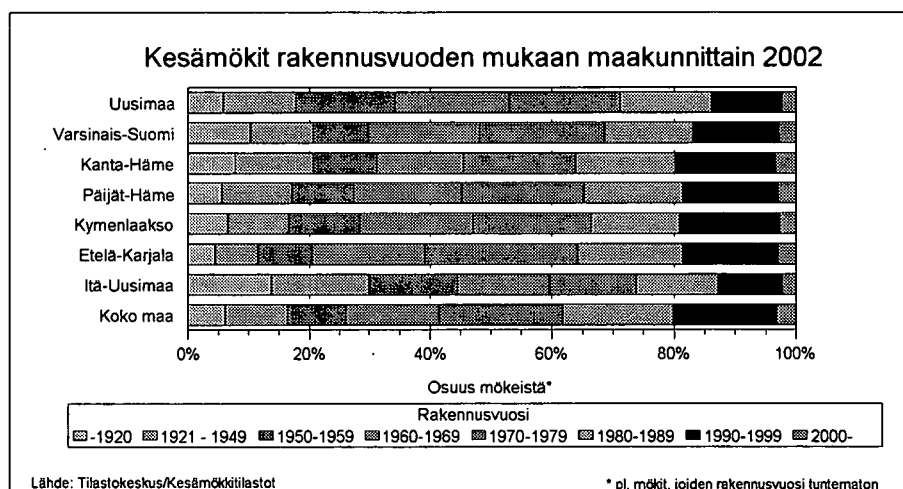
Kuva 9.14. Vakinaisesti asutut asunnot hallintaperusteen ja talotyypin mukaan koko maassa 2002.

Vapaa-ajan asuinrakennukset

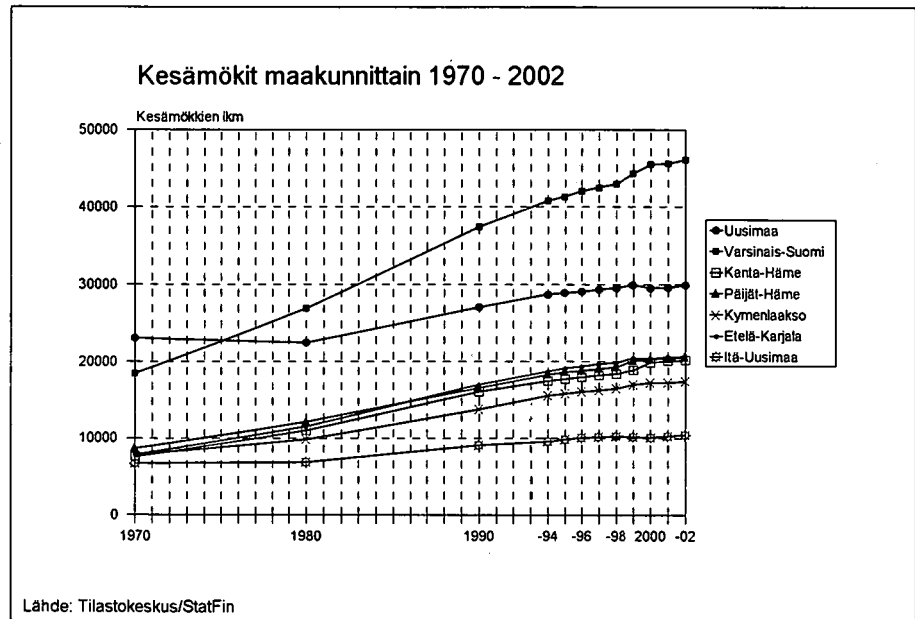
Vuoden 2002 kesämökkitilastossa on vapaa-ajan asuinrakennukseksi luettu kaikki ne rakennukset, joiden käyttötarkoitus oli 31.12.2002 vapaa-ajan asuinrakennus tai joita ko. ajankohtana käytettiin loma-asumiseen. Kesämökeiksi ei ole luettu vakinaisessa asuinkäytössä olevia vapaa-ajan asuntoja. Myöskään majoitustoimintaa harjoittavien liikeyritysten vuokrattavia lomamökkejä ei ole luettu kesämökkitilastoon, vaan ne tilastoidaan rakennuskannan majoitusliikerakennuksiin (ks. Kesämökkit 2002).

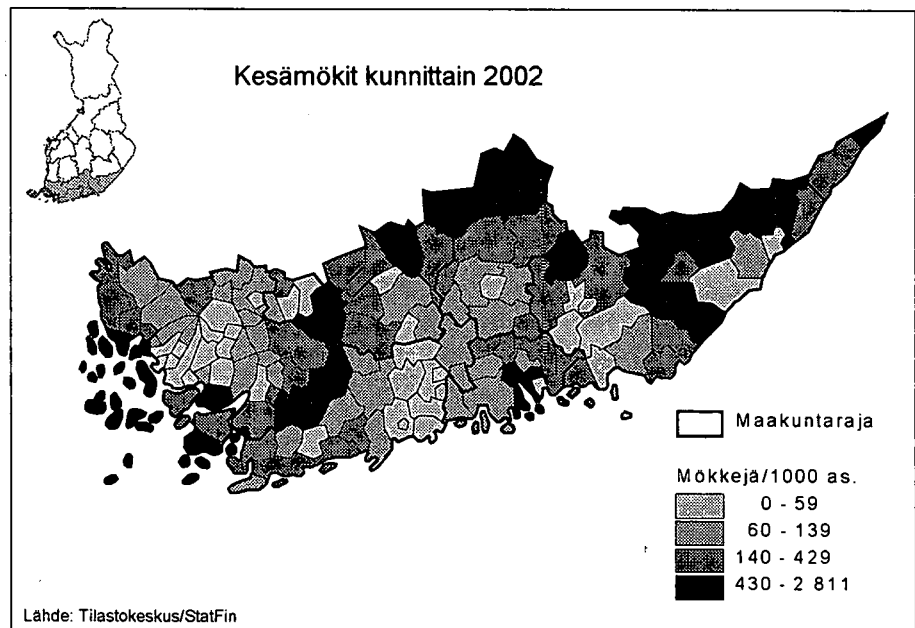
Kuva 9.15. Kesämökkit koko maassa 1990–2002.

Kuva 9.16. Kesämökkit rakennusvuoden mukaan maakunnittain 2002.

Kuva 9.17. Kesämökkiä maakunnittain 1970–2002.

Kuva 9.18. Kesämökkiä kunnittain 2002.

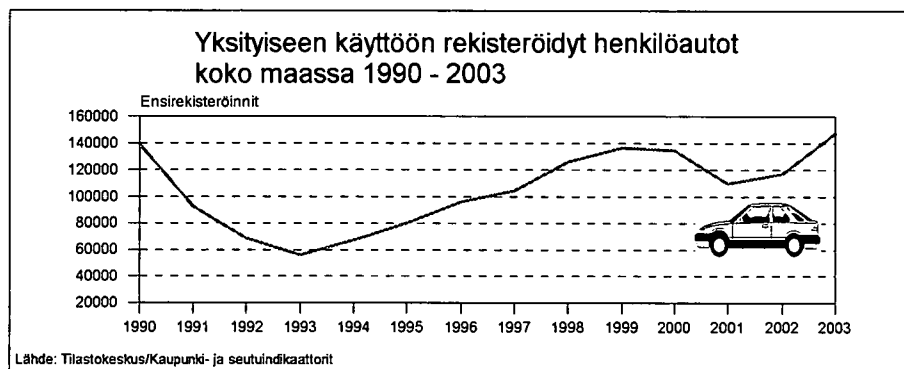
Vuoden 2002 lopussa kesämökkejä tilastoitiin 461 435 kappaletta. Keskimäärin mökkejä oli 89 kappaletta tuhatta asukasta kohti. Vuodesta 1990 kesämökkien määrä on kasvanut lähes 94 000 mökkillä, eli noin 20 %.

Nopeimmin mökkikanta kasvoi 1970- ja -80-luvuilla. Vain neljännes mökeistä on valmistunut ennen vuotta 1960.

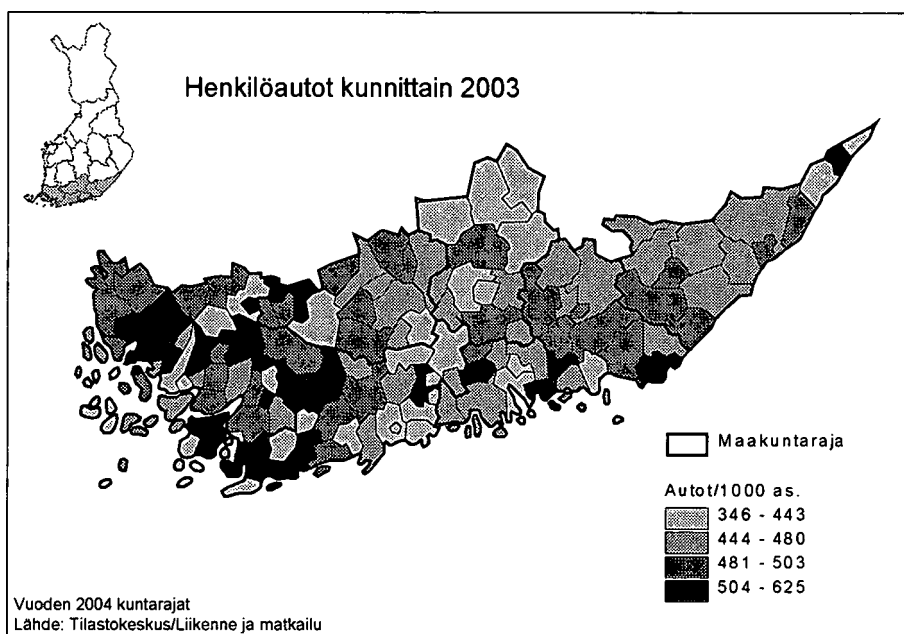
Liikenne ja matkailu

Liikenne

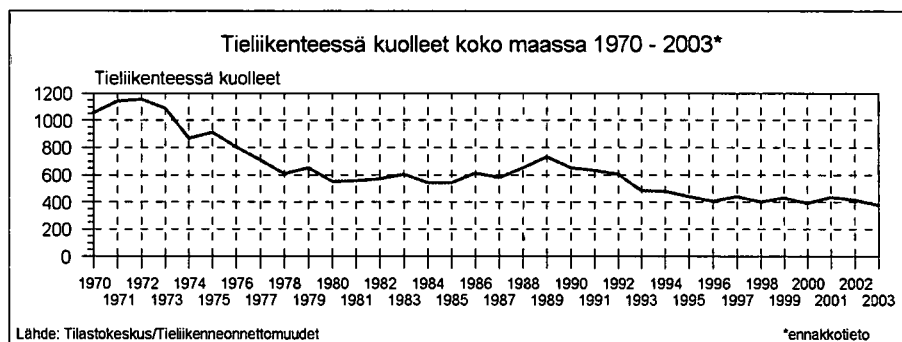
Rekisterissä olevia henkilöautoja oli vuoden 2003 lopussa koko maassa keskimäärin 435 tuhatta asukasta kohti. Kaikkiaan rekisterissä olevia henkilöautoja oli 2,3 miljoonaa kappaletta. Vuonna 2003 yksityiseen käyttöön ensirekisteröitiin yli 147 400 henkilöautoa.

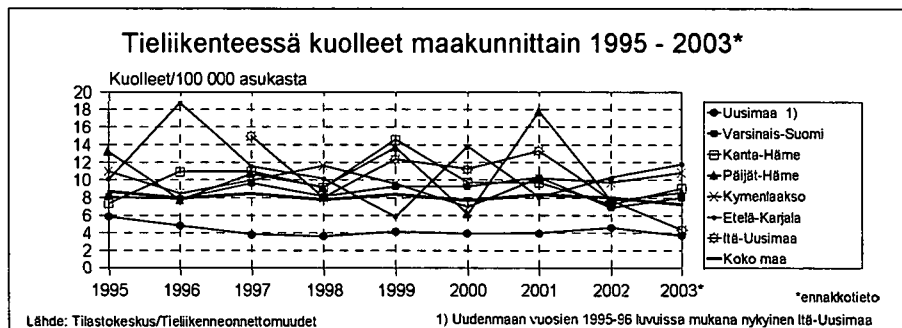
Kuva 10.1. Yksityiseen käyttöön rekisteröidyt henkilöautot koko maassa 1990–2003.

Kuva 10.2. Henkilöautot kunnittain 2003.

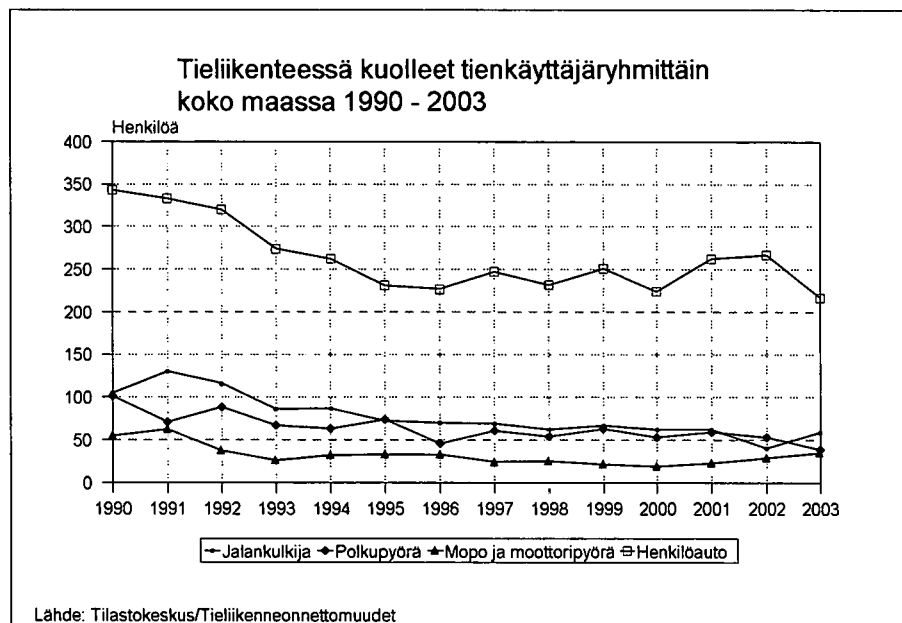

Kuva 10.3. Tieliikenteessä kuolleet koko maassa 1970–2003.

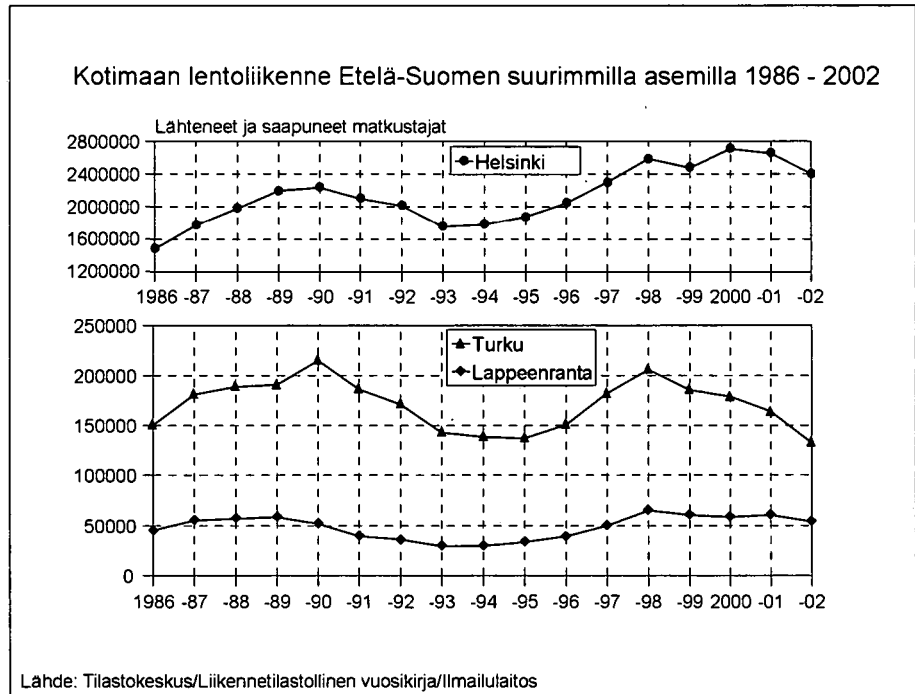

Kuva 10.4. Tieliikenteessä kuolleet maakunnittain 1995–2003.

Koko maan liikenneonnettomuuksissa menehtyi 379 henkilöä vuonna 2003. Määrä on koko tarkastelujakson alhaisin, kun esimerkiksi kolme vuosikymmentä sitten liikenteessä menehtyi synkimpinä vuosina yli 1 000 henkilöä. Vuosittain liikenteessä kuolee keskimäärin 8 henkilöä 100 000 asukasta kohti. Yli puolet liikenneuhreista menehtyy henkilöauto-onnettomuuksissa.

Kuva 10.5. Tieliikenteessä kuolleet tienkäyttäjärhmittain koko maassa 1990–2003.

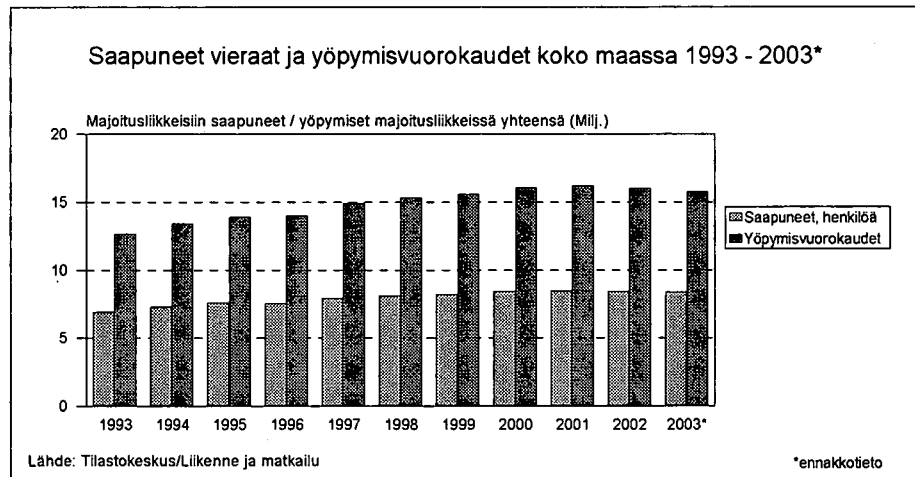

Kuva 10.6. Kotimaan lentoliikenne Etelä-Suomen suurimmilla asemilla 1986–2002.

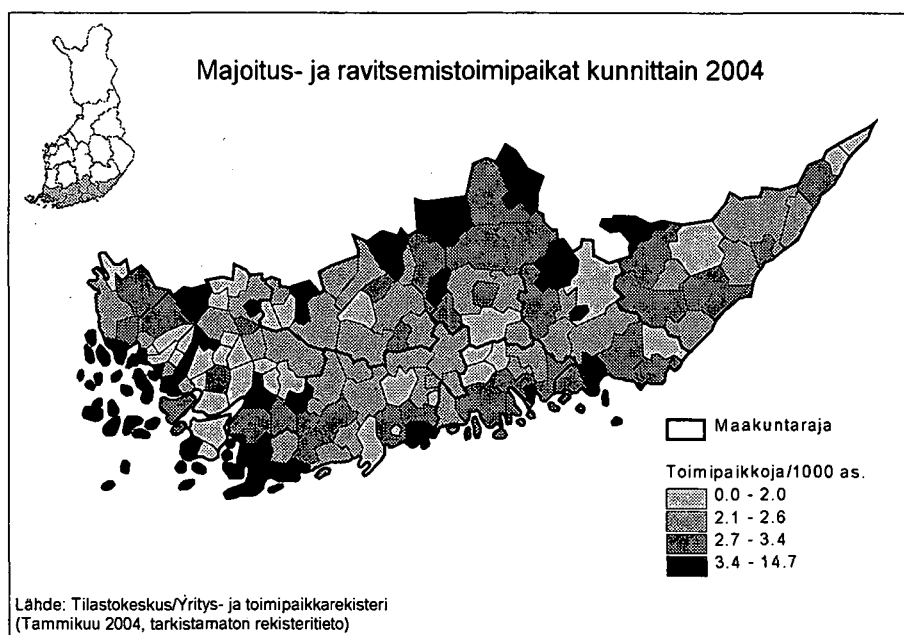
Majoitus- ja ravitsemispalvelut

Suomen majoitusliikkeissä kirjattiin 15,8 miljoonaa yöpymisvuorokautta vuonna 2003. Yöpymisten kokonaismäärä väheni prosentin vuoteen 2002 verrattuna.

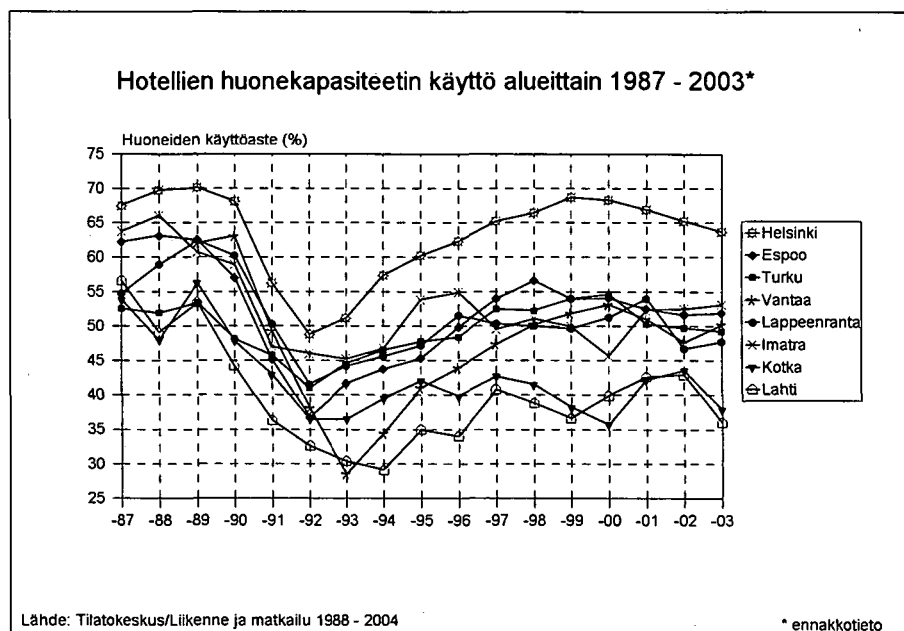
Majoitusliikkeisiin saapuneiksi kirjattiin vajaat 6,4 miljoonaa suomalaista ja noin 2 miljoonaa ulkomaalaista.

Kuva 10.7. Saapuneet vieraat ja yöpymisvuorokaudet koko maassa 1993–2003.

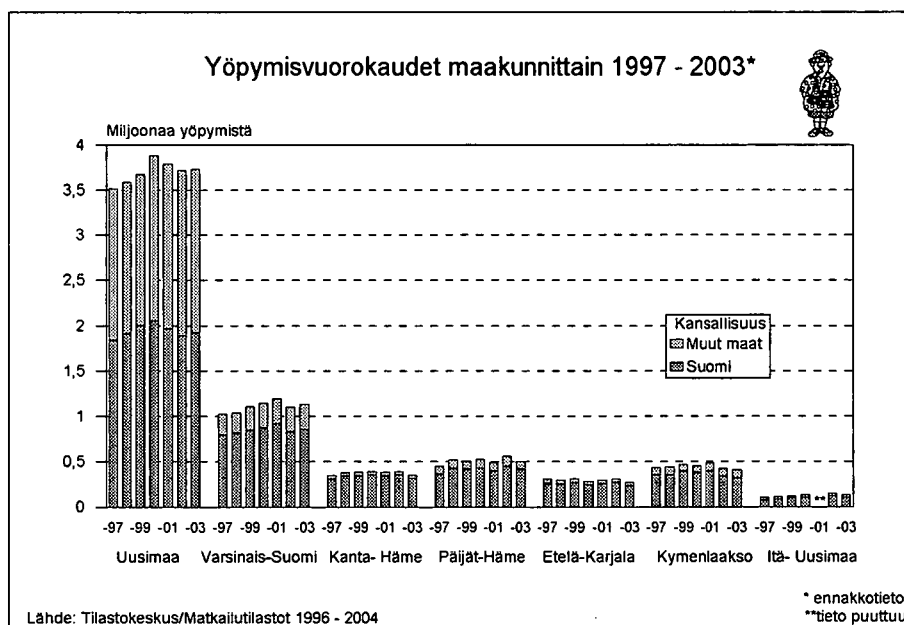
Kuva 10.8. Majoitus- ja ravitsemistoimipaikat kunnittain 2004.

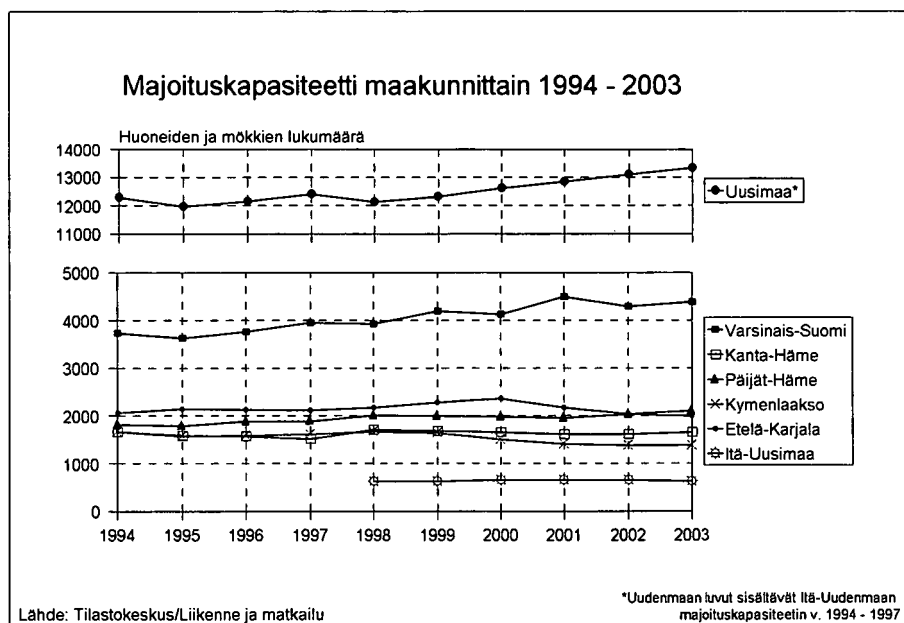
Kuva 10.9. Hotellien huonekapasiteetin käyttö alueittain 1987–2003.

Tilastokeskuksen yritys- ja toimipaikkarekisterin tarkistamattoman rekisteritiedon mukaan tammikuussa 2004 koko maassa oli 16 000 majoitus- ja ravitsemisalalan toimipaikkaa, mikä on reilu 900 kappaletta enemmän kuin vuotta aiemmin. Näillä aloilla oli siten koko maassa 3,1 toimipaikkaa tuhatta asukasta kohden.

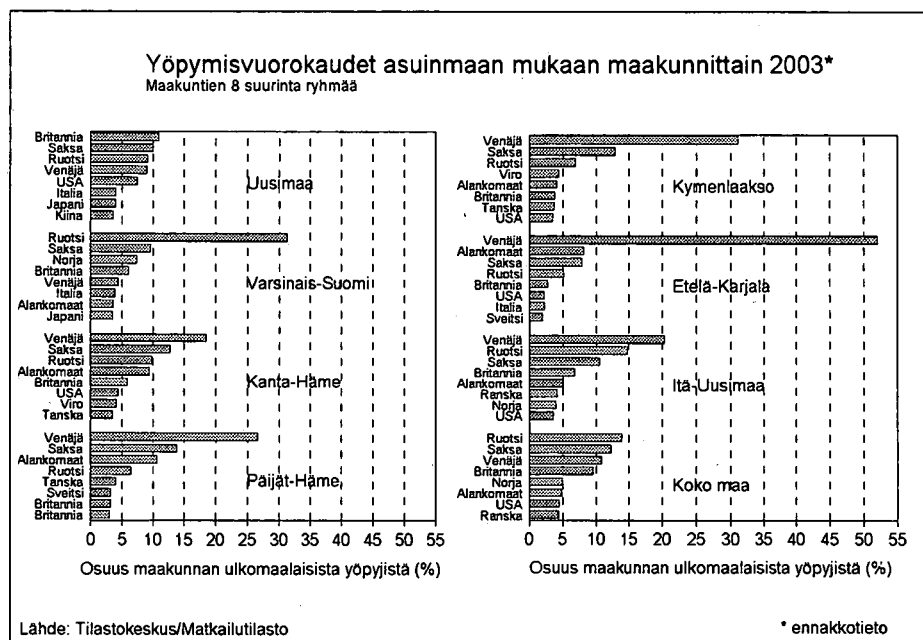
Hotellihuoneiden käyttöaste oli koko maassa vuonna 2003 (ennakkotieto) 47,6 %. Vuonna 2002 se oli 48,2 %.

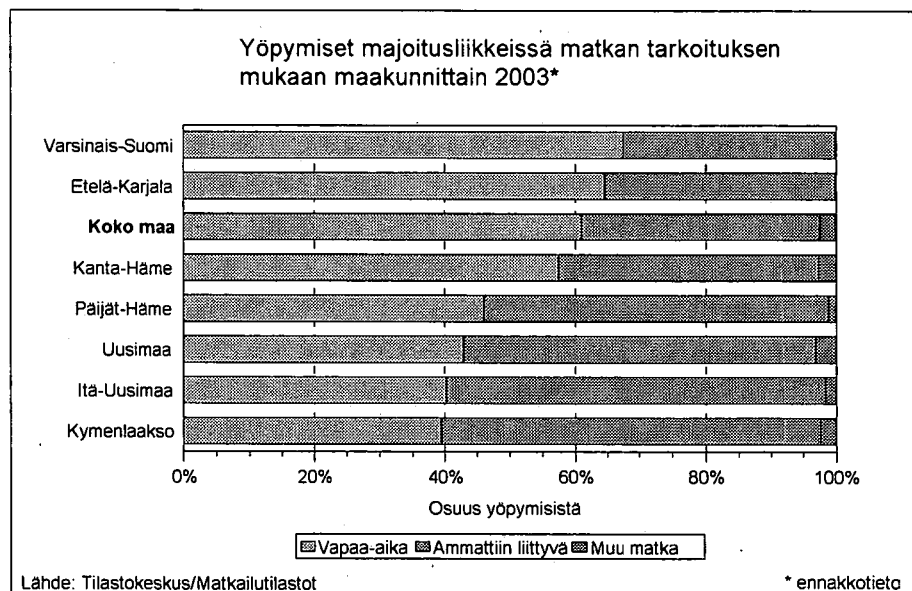
Kuva 10.10. Yöpymisvuorokaudet maakunnittain 1997–2003.

Kuva 10.11. Majoituskapasiteetti maakunnittain 1994–2003.

Kuva 10.12. Yöpymisvuorokaudet asuinmaan mukaan maakunnittain 2003.

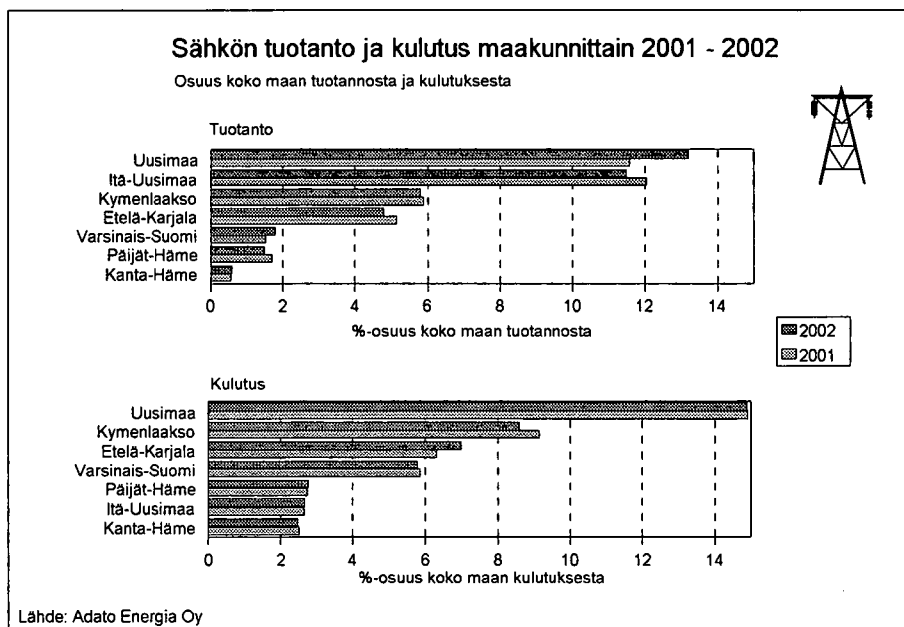

Kuva 10.13. Yöpymiset majoitusliikkeissä matkan tarkoituksen mukaan maakunnittain 2003.

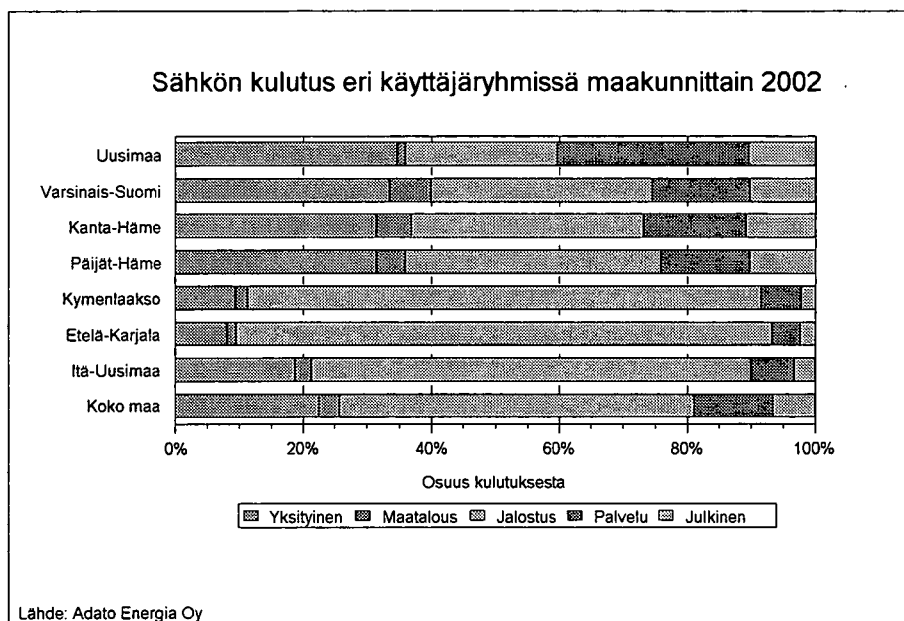
Koko maan yöpymisistä reilu 60 % oli vapaa-aikaan liittyviä vuoden 2003 ennakkotietojen mukaan. Suurimman ulkomaalaisryhmän yöpymisvuorokausilla mitattuna muodostivat ruotsalaiset. Heidän osuus oli lähes 15 % kaikista ulkomaalaisista yöpyjistä.

Energiatalous

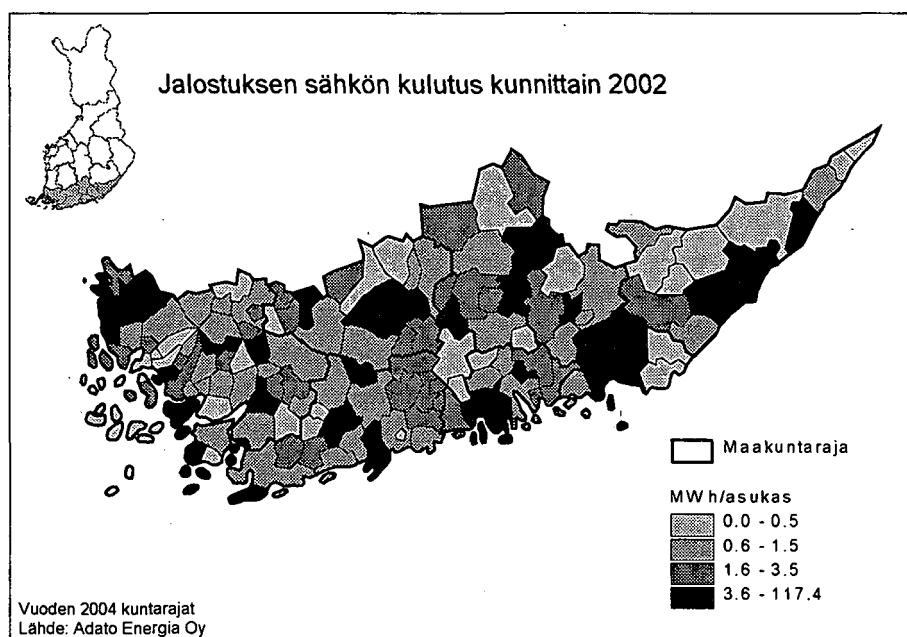
Sähköä tuotettiin vuonna 2002 Suomessa 71 617 GWh ja kulutettiin 83 542 GWh. Suurin sähkön käyttäjäryhmä oli teollisuus. Vuonna 2002 sen osuus koko energian käytöstä oli 55,3 %. Kotitaloudet kuluttivat sähköä 22,5 % ja palvelut 12,3 %. Maatalouden käyttämän sähkön osuus koko kulutuksesta oli 3,3 %.

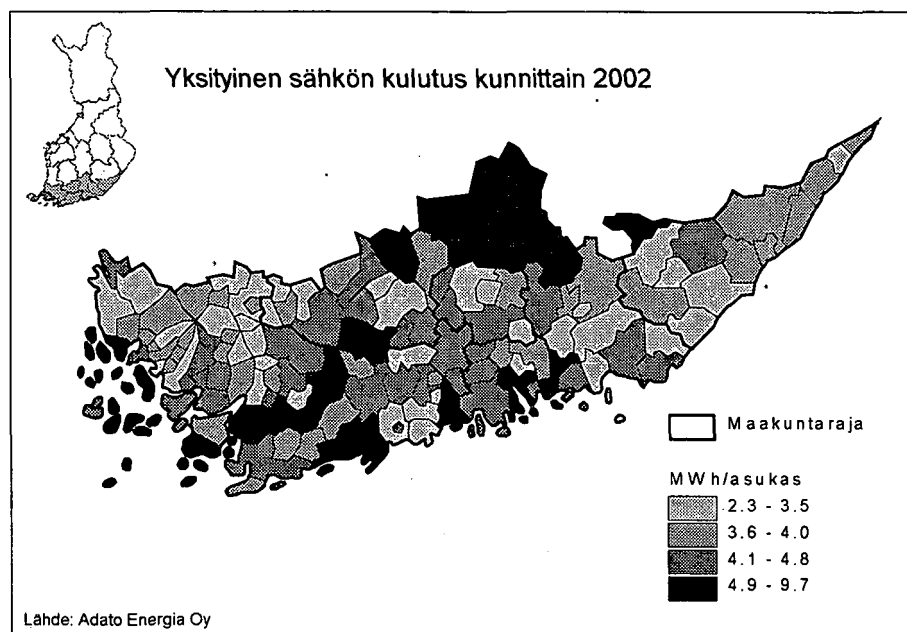
Kuva 11.1. Sähkön tuotanto ja kulutus maakunnittain 2001–2002.

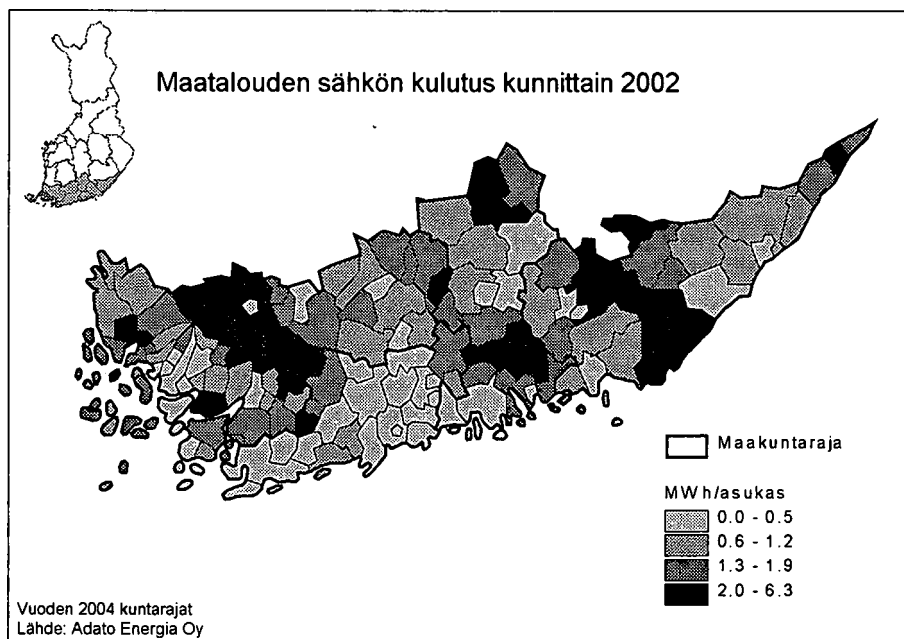
Kuva 11.2. Sähkön kulutus eri käyttäjäryhmissä maakunnittain 2002.

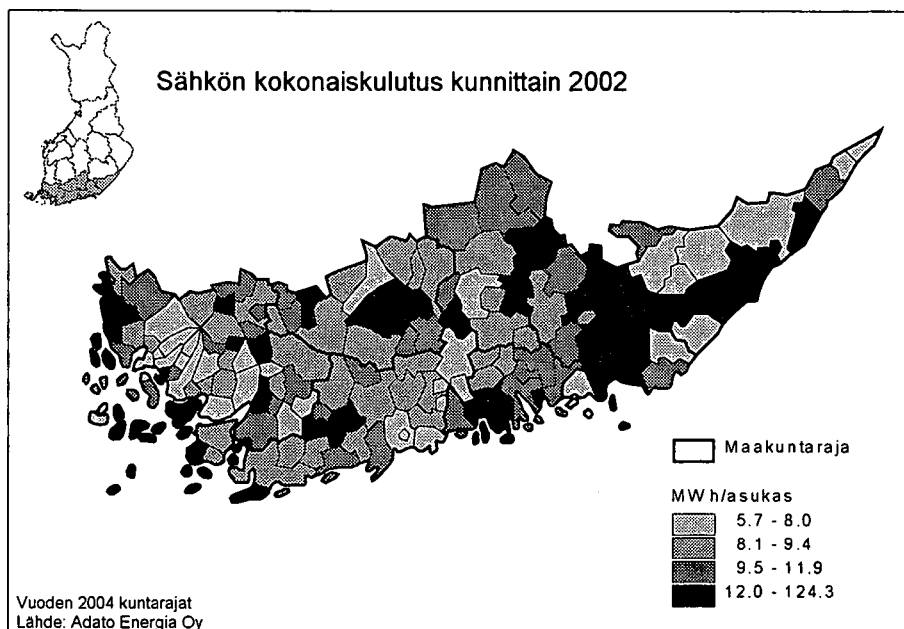
Kuva 11.3. Jalostuksen sähkön kulutus kunnittain 2002.

Kuva 11.4. Yksityinen sähkön kulutus kunnittain 2002.

Kuva 11.5. Maatalouden sähkön kulutus kunnittain 2002.

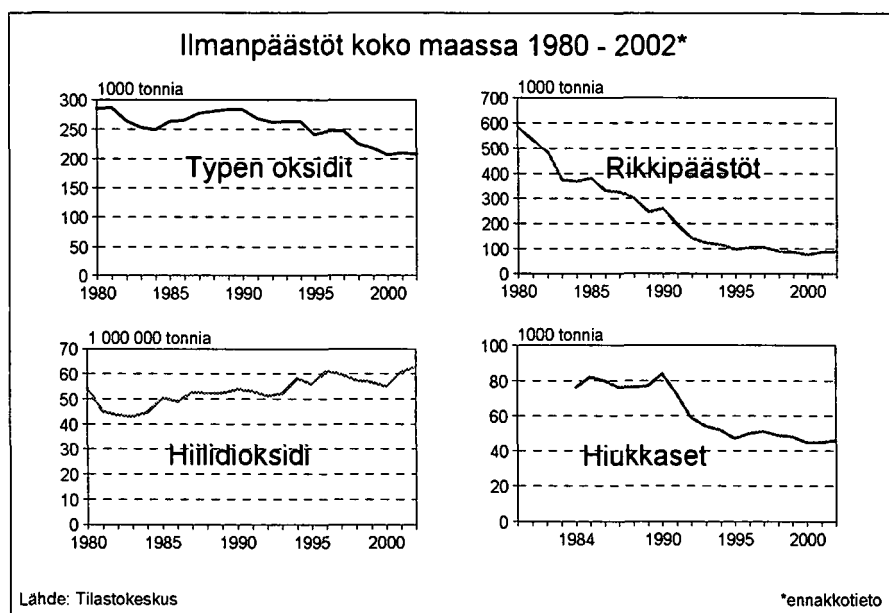
Kuva 11.6. Sähkön kokonaiskulutus kunnittain 2002.

Ympäristön tila

Keskeisimmät ilman laatuun vaikuttavat epäpuhtaudet ovat typen oksidit, rikkidioksidi, hiilimonoksidi, hiilivedyt ja hiukkaset. Suurin osa päästöistä aiheutuu teollisuudesta, energiantuotannosta ja liikenteestä. Ne vaikuttavat kasvihuoneilmiön voimistumiseen, otsonikatoon ja happamaan laskeumaan.

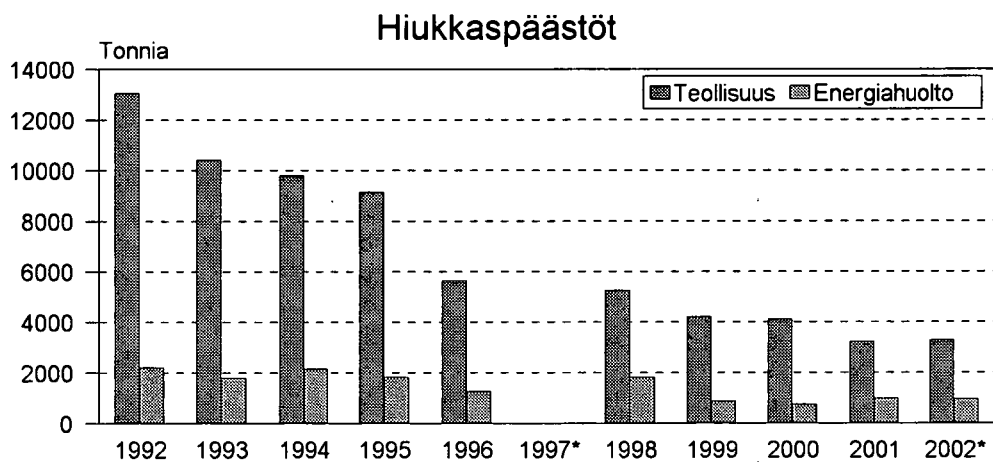
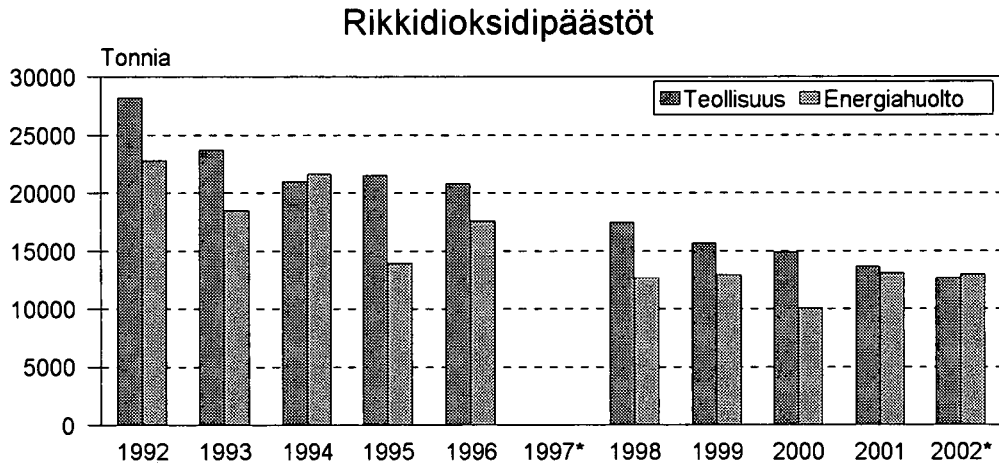
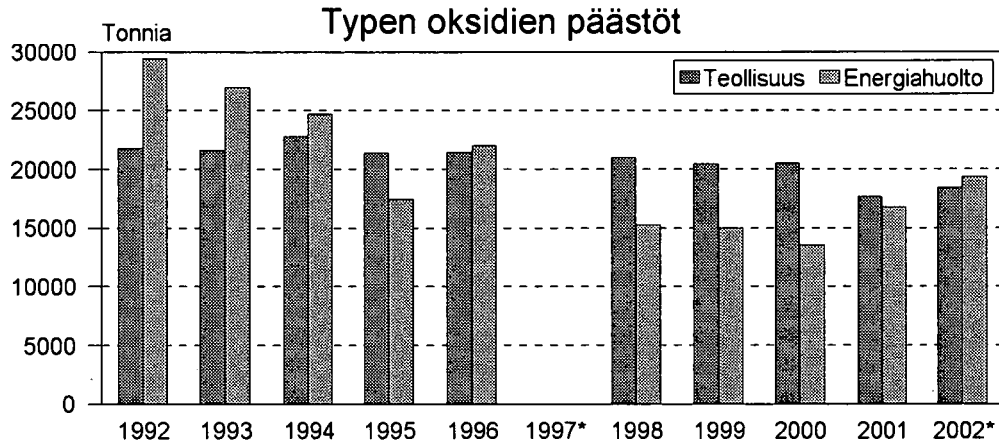
Typen oksidien päästöt alentuivat 1980-luvun alkupuolella, mutta lähtivät uudelleen nousuun vuosikymmenen lopulla. 1990-luvulla päästöt ovat hitaasti alentuneet. Vuonna 2002 ennakkotiedon mukaan typpipäästöt olivat koko maassa noin 208 000 tonnia. Rikkidioksidipäästöt ovat vähentyneet voimakkaasti viimeisen kahdenkymmenen vuoden aikana, ja ne olivat noin 90 000 tonnia vuonna 2002 (ennakkotieto). Hiilidioksidipäästöt aiheutuvat pääasiassa fossiilisten polttoaineiden ja turpeen poltosta, ja päästöissä tapahtuu vuosittaisia heilahteluja riippuen vesivoiman tuotannosta. Hiukkaspäästöt vähenevät erityisesti 1990-luvun alkuvuosina. (ks. Ympäristötilasto 2003. SVT. Ympäristö ja luonnonvarat 2003:2).

Kansallispuistoja oli 1.3.2003 yhteensä 35, ja niiden pinta-ala on 8 150 km². Uusimmat puistot ovat vuoden 2003 alussa perustetut Repoveden kansallispuisto, joka sijaitsee Kymenlaakson ja Etelä-Savon maakuntien raja-alueella sekä Keski-Suomessa sijaitseva Leivonmäen kansallispuisto. *Luonnonpuistoja* on Suomessa 19 ja niiden yhteispinta-ala on 1 531 km². Kansallispuiston ja luonnonpuiston perustamisesta ja tarkoituksesta säädetään lailla. Kansallis- ja luonnonpuistojen lisäksi maassamme on soita, lintuvesiä, harjuja, lehtoja ja vanhoja metsiä sekä rantoja koskevat suojeluohjelmat. Koskia ja erämaa-alueita suojellaan, samoin arvokkaita kallioalueita ja pienvesiä. Luonnonsuojelualueiden rauhoittaminen perustuu luonnonsuojelulakiin. Valtion varoin toteutetaan valtakunnallisia suojeluohjelmia sekä seutu- ja yleiskaavojen suojelualuevarauksia. Valtio ostaa ja vaihtaa maata suojelualueiden perustamiseksi. Myös yksityisiä alueita rauhoitetaan maanomistajien hakemuksesta (www.ymparisto.fi).

Kuva 12.1. Ilmanpäästöt koko maassa 1980–2002.

Teollisuuden ja energiahuollon päästöt Etelä-Suomessa 1992 - 2002*

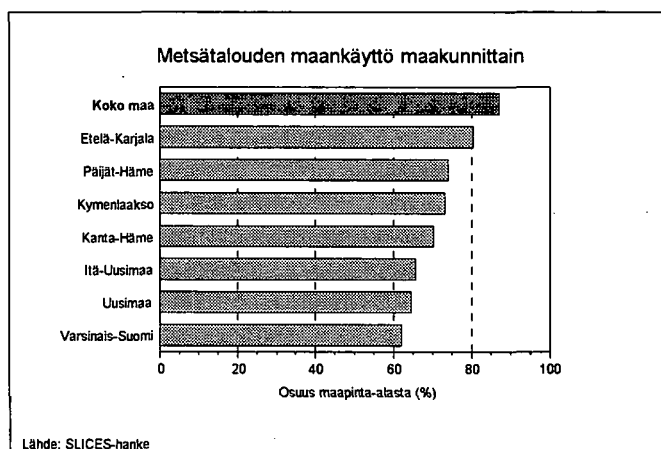

Lähde: Tilastokeskus

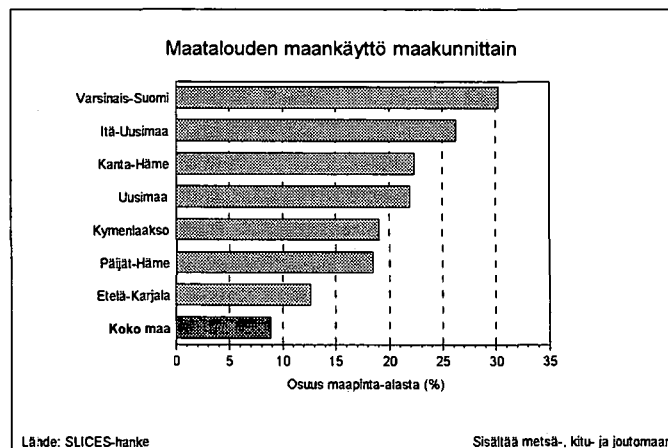
* Vuoden 1997 tiedot puuttuvat, v.2002 ennakkotieto

Kuva 12.2. Teollisuuden ja energiahuollon päästöt Etelä-Suomessa 1992–2002.

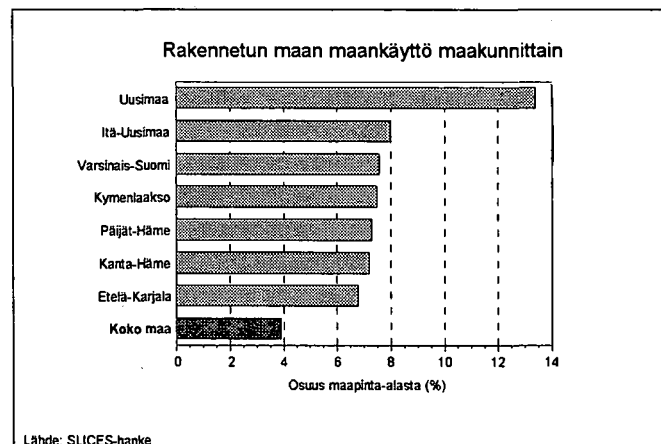
Suomen maapinta-alasta 87 % on metsätalouden maata, 9 % maatalouden maata ja 4 % rakennettua maata. Metsätalouden maat on selvästi suurin maaluokka kaikissa Suomen maakunnissa. Maatalouden maiden osuus maakunnittaisesta maapinta-alasta on jo paljon vaihtelevampi, yhdestä 30 prosenttiin. Rakennettua maata on useimmissa maakunnissamme 4–8 prosenttia. Tiedot perustuvat vuonna 2000 valmistuneeseen paikkatietojen yhteiskäyttöhankkeeseen (SLICES-hanke), jonka tavoitteena on tuottaa mm. alueiden käyttöä ja peitteisyyttä kuvaavat paikkatietoaineistot koko valtakunnan alueelta.

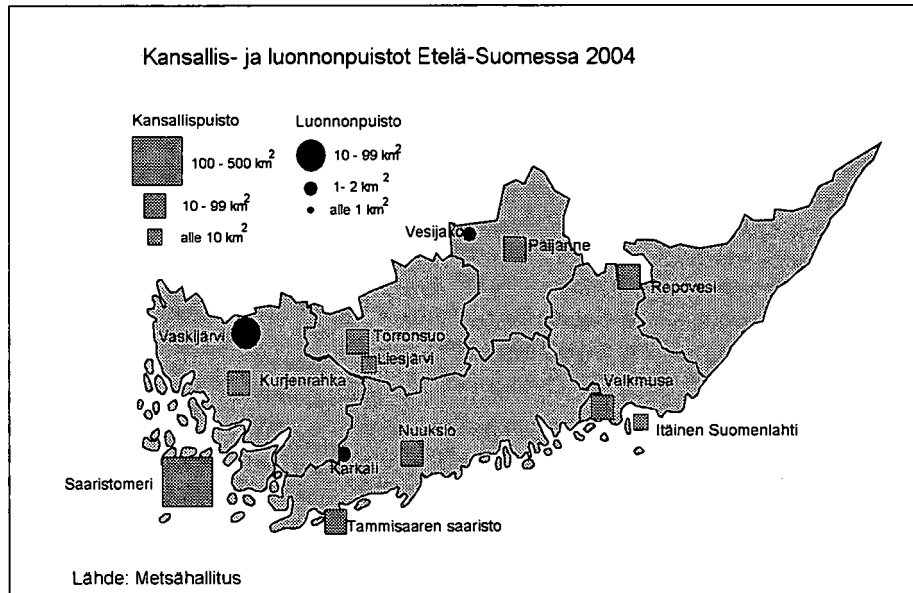
Kuva 12.3. Metsätalouden maankäyttö maakunnittain.

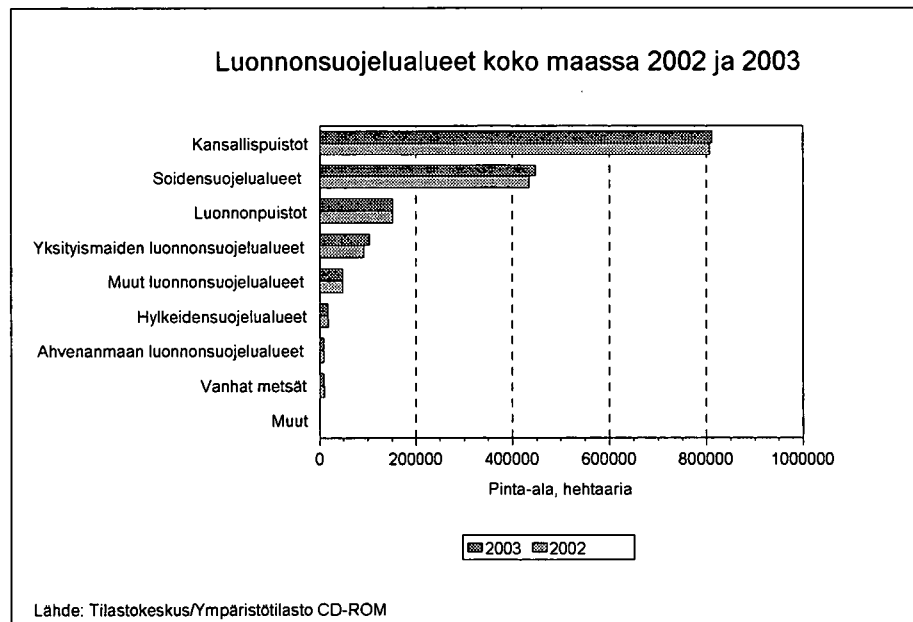
Kuva 12.4. Maatalouden maankäyttö maakunnittain.

Kuva 12.5. Rakennetun maan maankäyttö maakunnittain.

Kuva 12.6. Kansallis- ja luonnonpuistot Etelä-Suomessa 2004.

Kuva 12.7. Luonnonsuojelualueet koko maassa 2002 ja 2003.

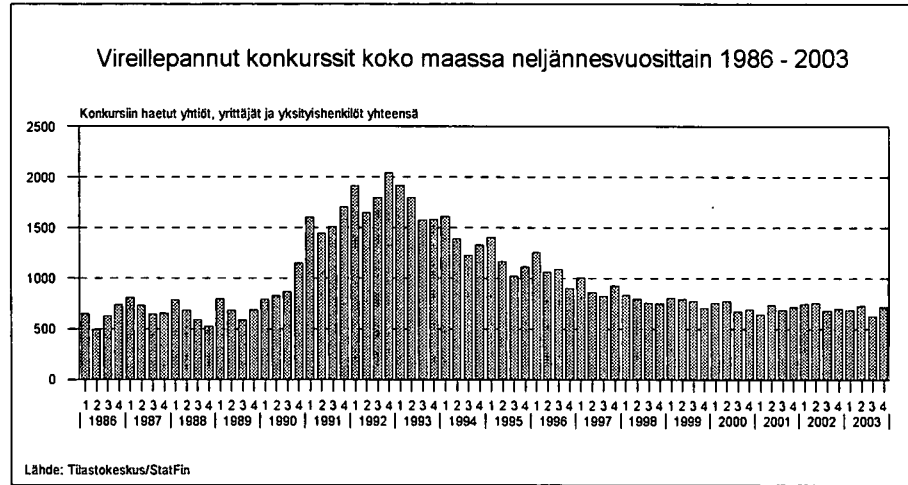
Elollisen luonnon monimuotoisuutta turvaamaan on laadittu kansallinen toimintaohjelma. Sen pohjana on biologista monimuotoisuutta koskeva yleissopimus. Keskeisenä toteutuskeinona on monipuolisten luonnonsuojelualueiden perustaminen, ja sitä kautta kasvi- ja eläinkunnan lajien säilyttäminen. Ilman suojelutoimia monet jo harvinaiset luontotyypit, kuten ikimetsät, rehevät suot ja letot saattaisivat hävitä maastamme kokonaan.

Suojelualueiden määrä Suomessa kaksinkertaistui 1990-luvulla, mutta niiden kokonaispinta-ala kasvoi vain vähän.

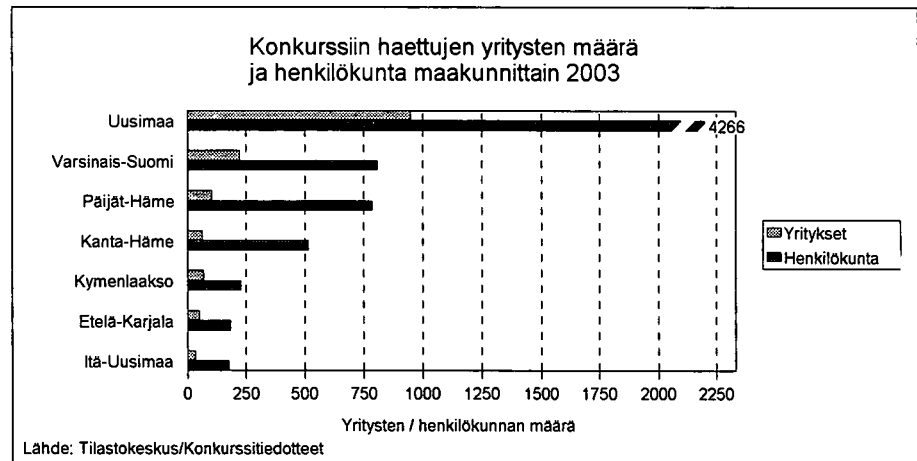
Oikeustilastot

Vuoden 2003 aikana pantiin koko maassa vireille 2 769 konkurssia, mikä on 4 % vähemmän kuin edellisellä vuonna. Konkurssien määrä kääntyi vuositasolla jälleen laskuun nousemaan vuonna 2002 ensimmäistä kertaa edellisvuotisesta sitten vuoden 1992.

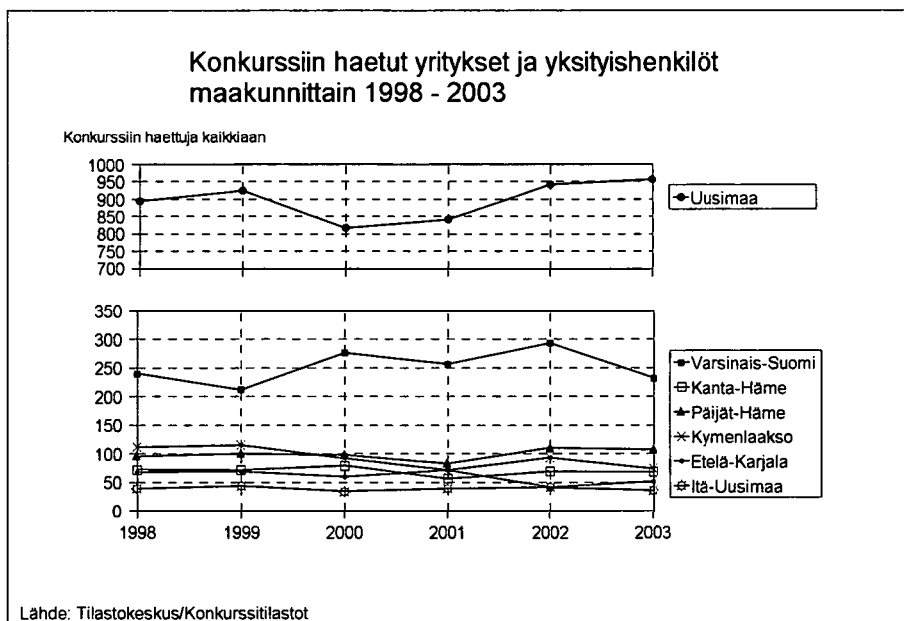
Konkurssien takia uhanalaisiksi joutui vuonna 2003 kaikkiaan 11 000 työpaikkaa, mikä on prosentin vähemmän kuin edellisellä vuonna.

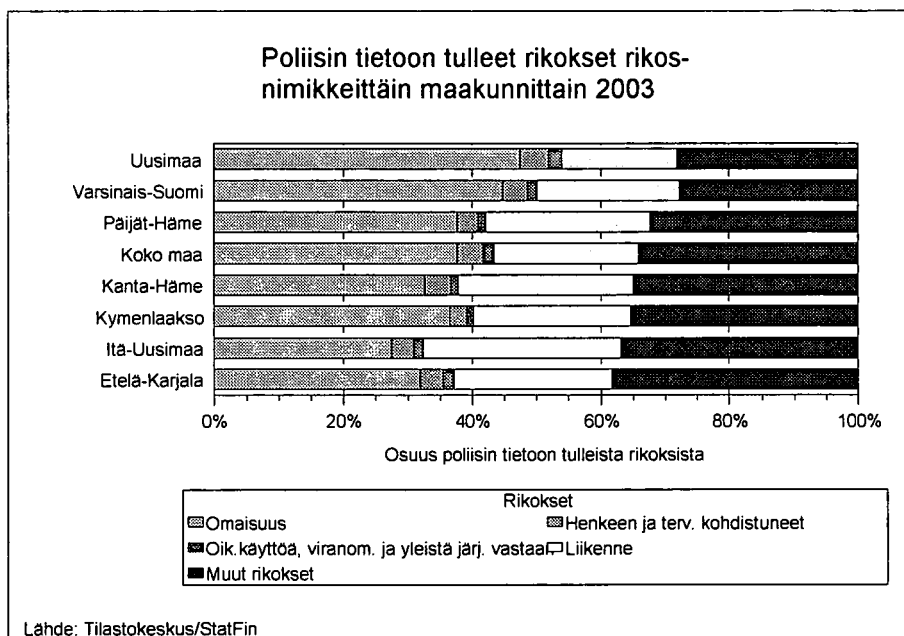
Kuva 13.1. Vireillepannut konkurssit koko maassa neljännesvuosittain 1986 - 2003.

Kuva 13.2. Konkurssiin haettujen yritysten määrä ja henkilökunta maakunnittain 2003.

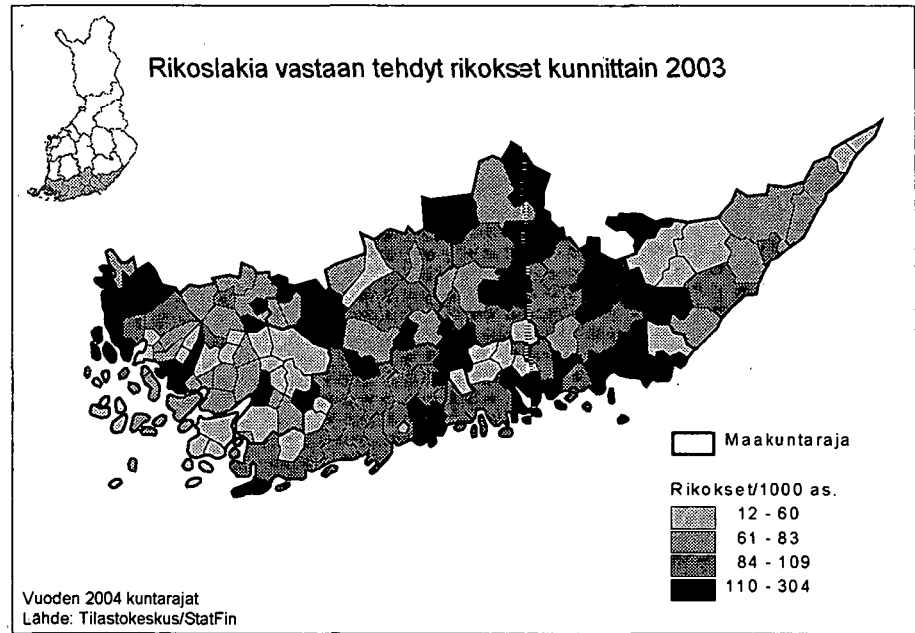
Kuva 13.3. Konkurssiin haetut yritykset ja yksityishenkilöt maakunnittain 1998–2003.

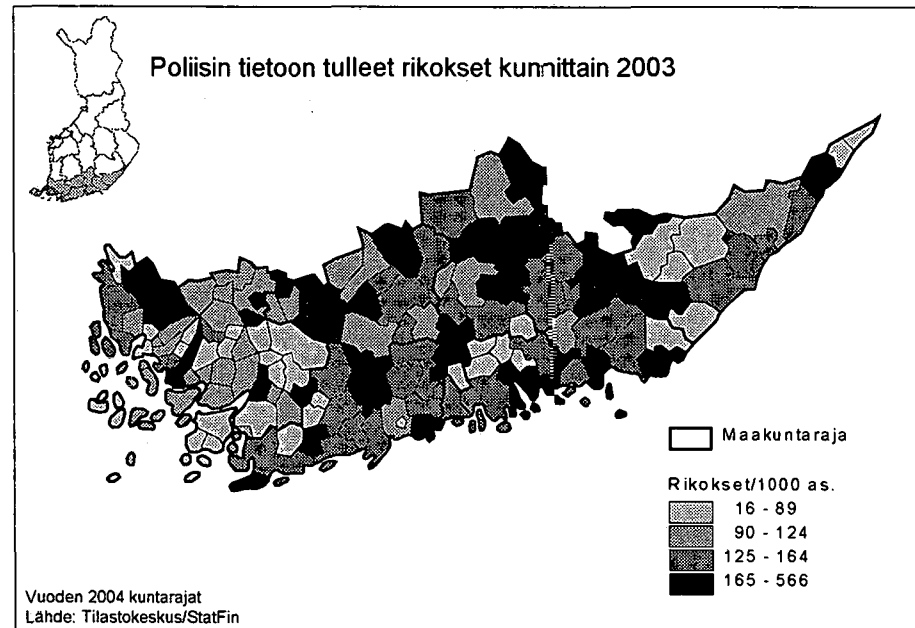
Kuva 13.4. Poliisin tietoon tulleet rikokset rikosnimikkeittäin maakunnittain 2003.

Rikostilastoilla kuvataan niiden rikosten määriä, joista on tehty rikosilmoitus, rangaistusvaatimusilmoitus tai annettu rikesakko. *Rikoslakia vastaan tehdyt rikokset* sisältävät mm. omaisuusrikokset, henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset, siveellisyysrikokset, rikokset julkista viranomaista ja yleistä järjestystä vastaan sekä liikennejuopumukset. *Muihin rikoksiin* kuuluvat mm. alkoholilakirikokset ja liikenne rikokset. Yhdessä nämä ryhmät muodostavat *poliisin tietoon tulleen rikollisuuden*.

Koko maan poliisin tietoon tulleista rikoksista vajaa 40 % oli omaisuusrikoksia ja vajaa neljännes liikenne rikoksia vuonna 2003.

Kuva 13.5. Rikoslakia vastaan tehdyt rikokset kunnittain 2003.

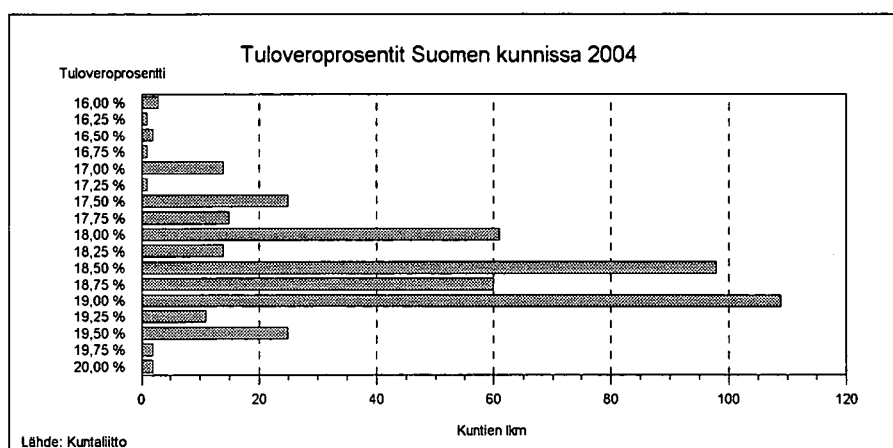
Kuva 13.6. Poliisin tietoon tulleet rikokset kunnittain 2003.

Koko maassa poliisin tietoon tuli vuonna 2003 kaikkiaan yli 762 400 rikosta. Poliisin tietoon tuli 146 rikosta tuhatta asukasta kohden vuonna 2003. Rikoslakia vastaan tehtyjä rikoksia oli lähes 538 300.

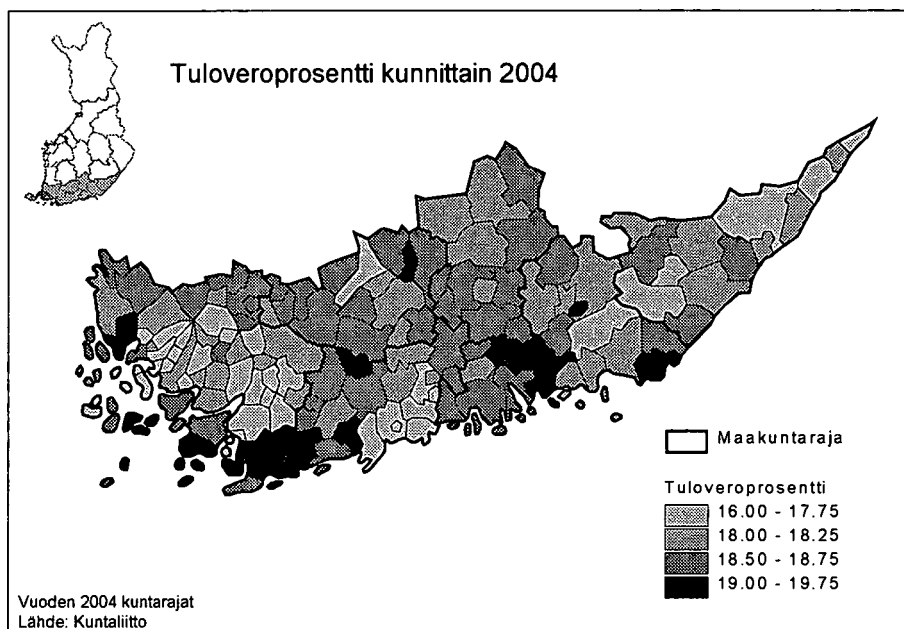
Kunnallistalous

Katsauksessa esitetyt kunnallistaloutta kuvaavat talousarvioluvut on laadittu kuntien Tilastokeskukselle ilmoittamien tietojen perusteella. Talousarvio- ja kirjanpituudistuksen vuoksi vuosien 1997–2004 talousarviotiedot ovat vain osittain vertailukelpoisia aikaisempien vuosien tietojen kanssa.

Esitetyt talousarviotiedot vuodelta 2004 poikkeavat kuntien virallisista talousarvioista siten, että kunnan lukuihin on yhdistetty ns. liikelaitosmallia noudattavien liikelaitosten tiedot. Näin talousarviotiedot ovat vertailukelpoisia tilinpäätöstietojen kanssa. Liikelaitosten käsittelytapa saattaa vaikuttaa huomattavasti mm. vuosikatteisiin. Liikelaitosmallia noudattavia liikelaitoksia on kuntien ilmoituksen mukaan 66 kunnalla koko maassa.

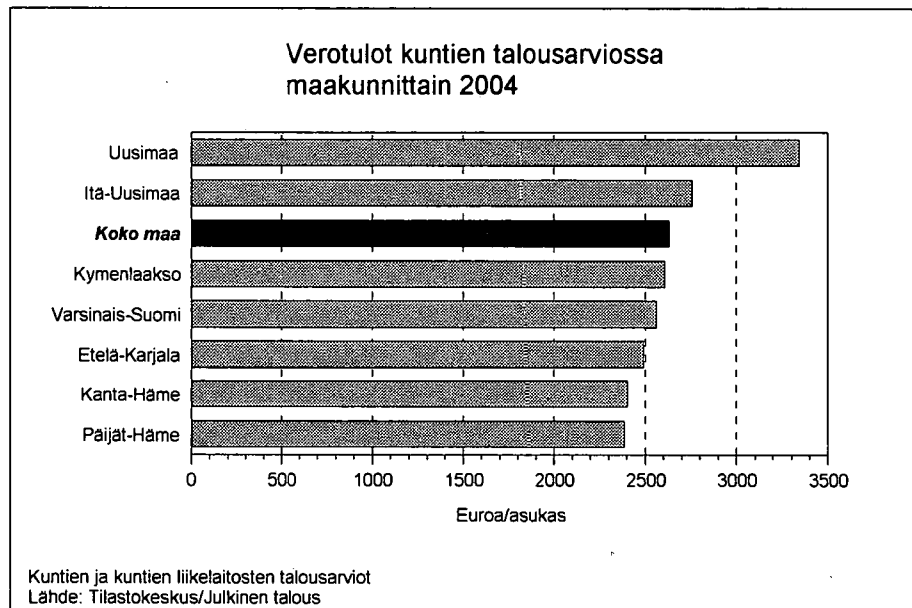

Kuva 14.1. Tuloveroprosentit Suomen kunnissa 2004.

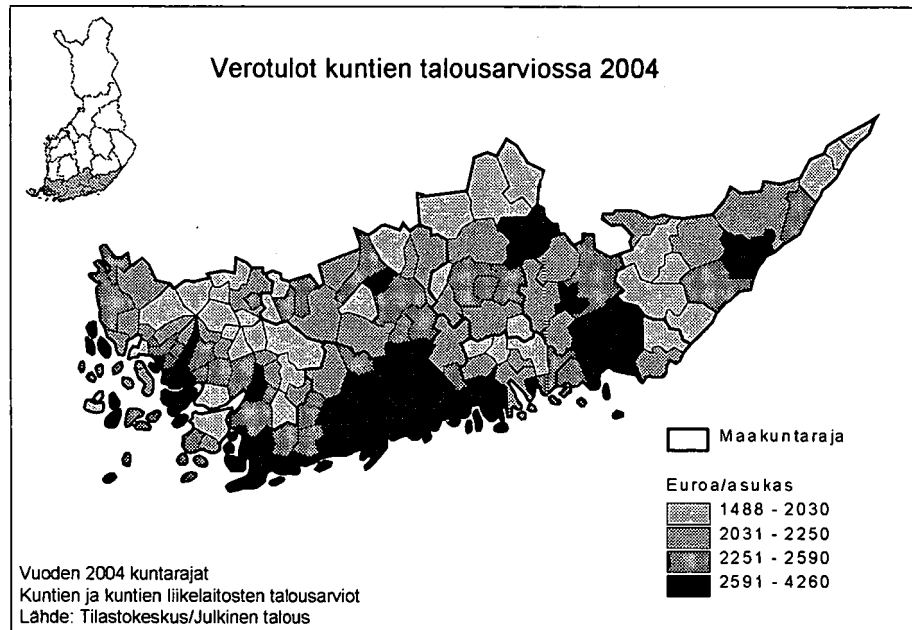

Kuva 14.2. Tuloveroprosentti kunnittain 2004.

Veroprosentti vaihtelee kunnittain vuonna 2004 koko maassa 16,00 prosentin (3 kuntaa) ja 20,00 prosentin (2 kuntaa) välillä.

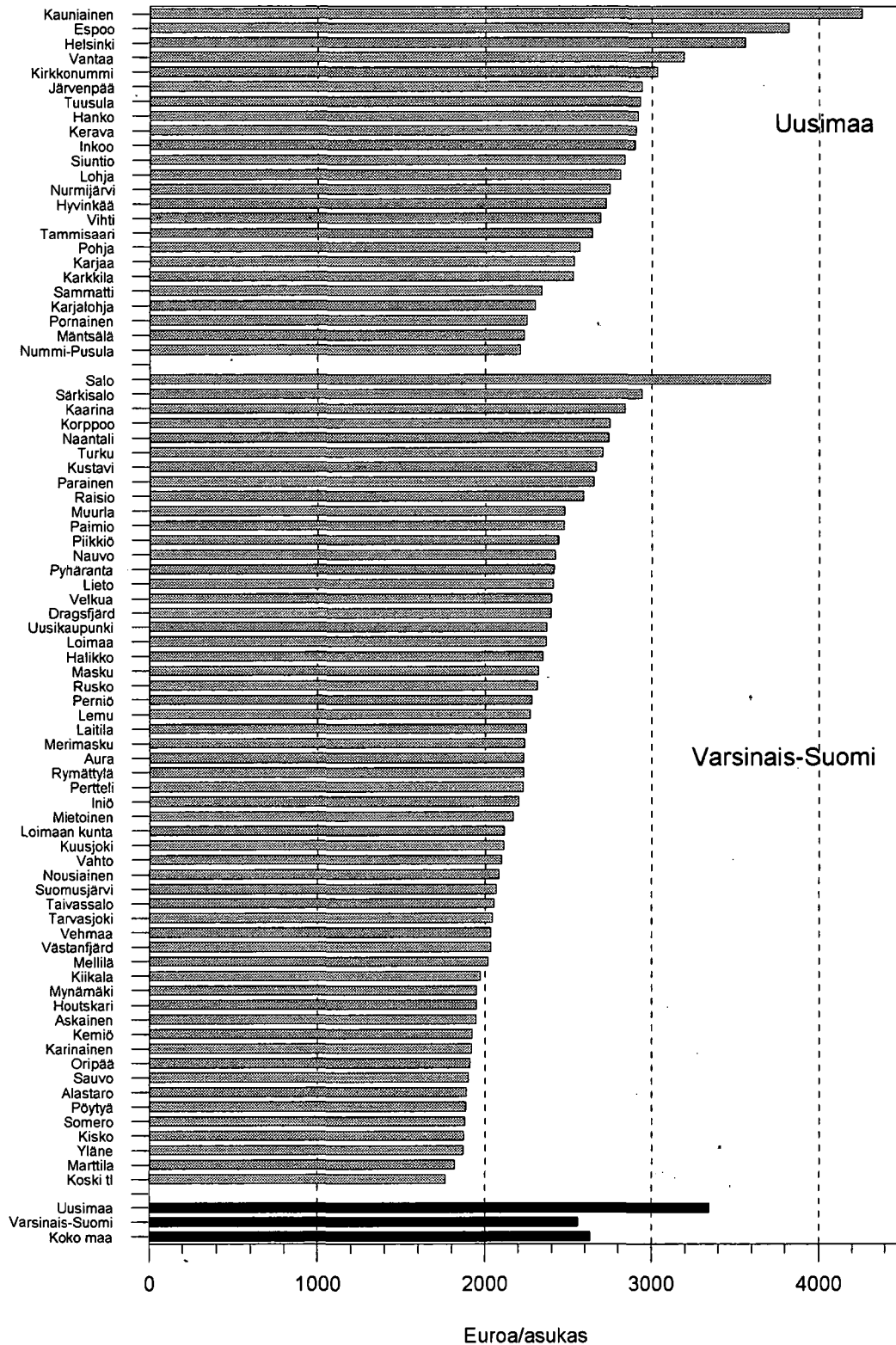
Kuva 14.3. Verotulot kuntien talousarviossa maakunnittain 2004.

Kuva 14.4. Verotulo kuntien talousarviossa 2004.

Verotulojen arvioidaan olevan koko maan kunnissa keskimäärin 2 634 euroa asukasta kohti vuonna 2004. Kasvua edellisen vuoden talousarvioon verrattuna on prosentin verran. Kunnittain arviot vaihtelevat 4 260 ja 1 391 euron välillä.

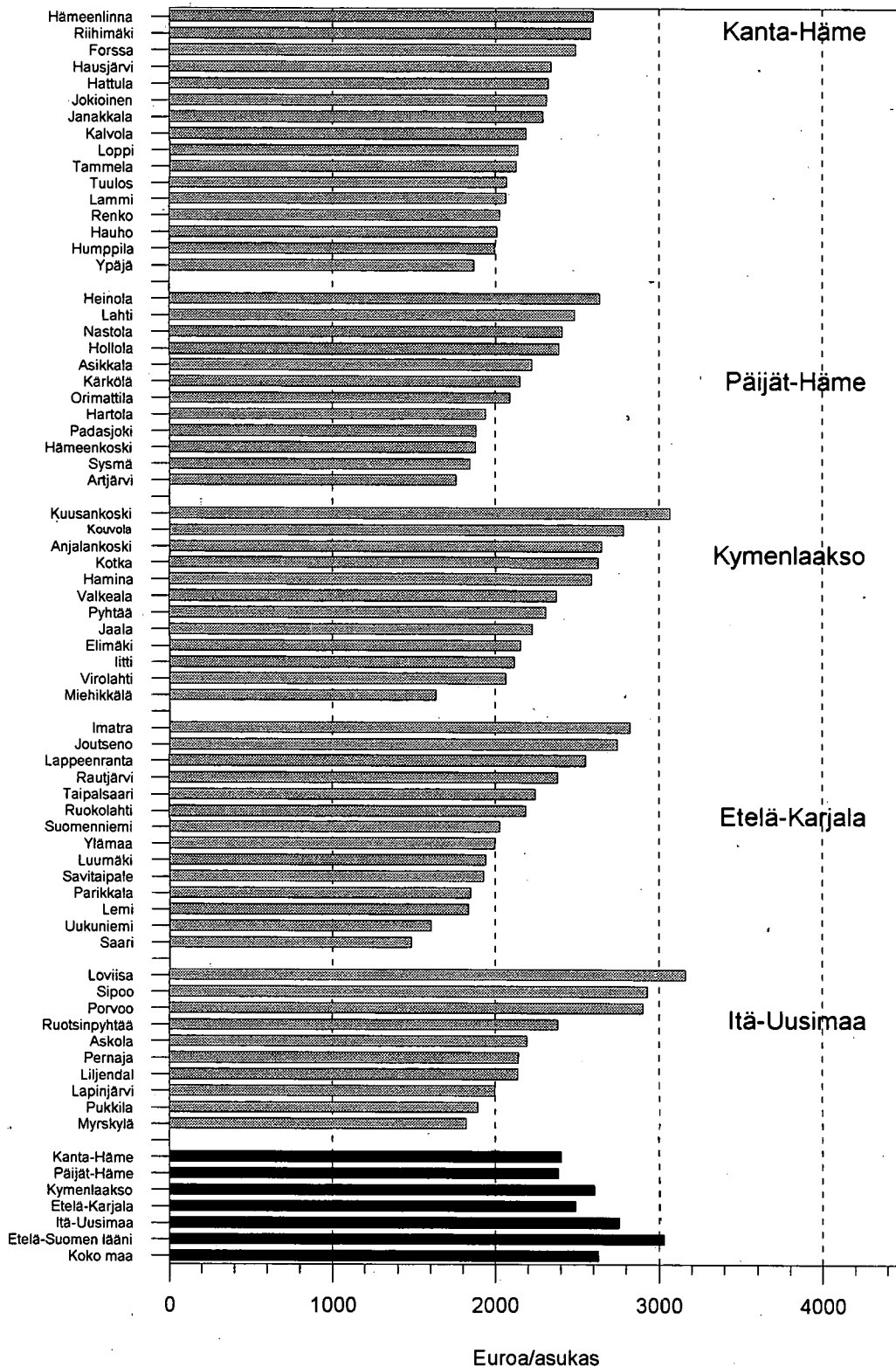
Verotulo kuntien talousarviossa 2004

Kuntien ja kuntien liikelaitosten talousarviot
Lähde: Tilastokeskus/Julkinen talous

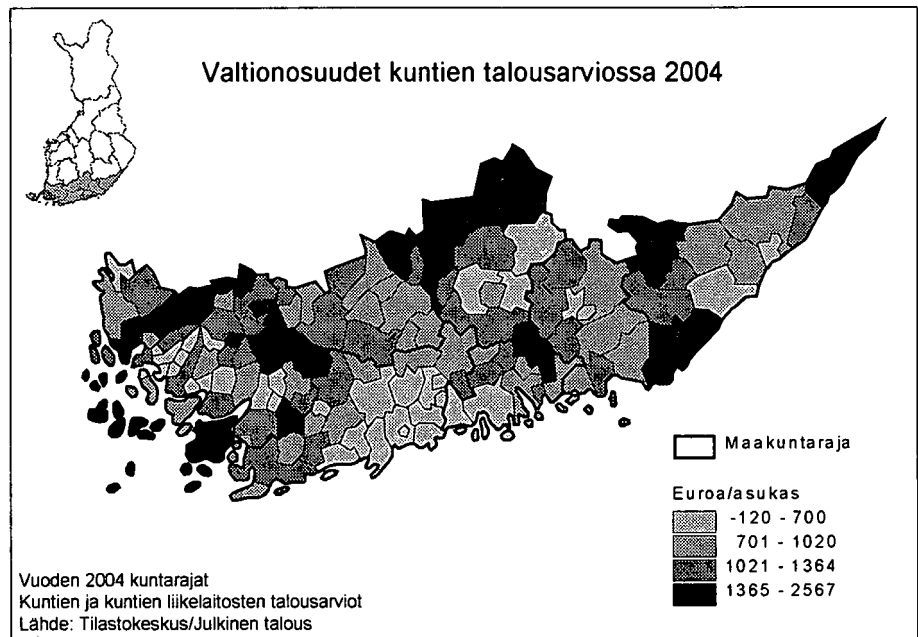
Kuva 14.5a. Verotulo kuntien talousarviossa 2004.

Verotulo kuntien talousarviossa 2004

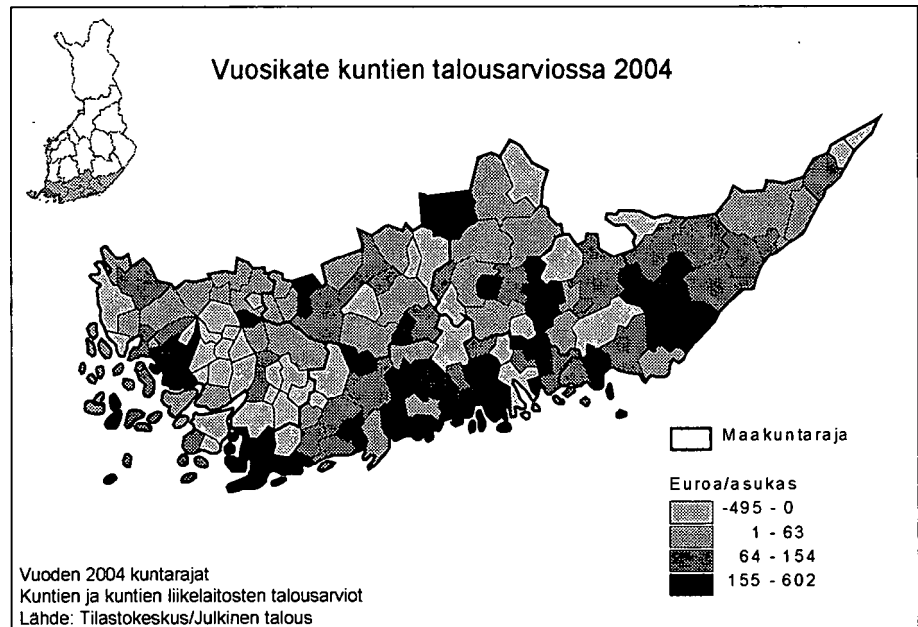

Kuntien ja kuntien liikelaitosten talousarviot
Lähde: Tilastokeskus/Julkinen talous

Kuva 14.5b. Verotulo kuntien talousarviossa 2004.

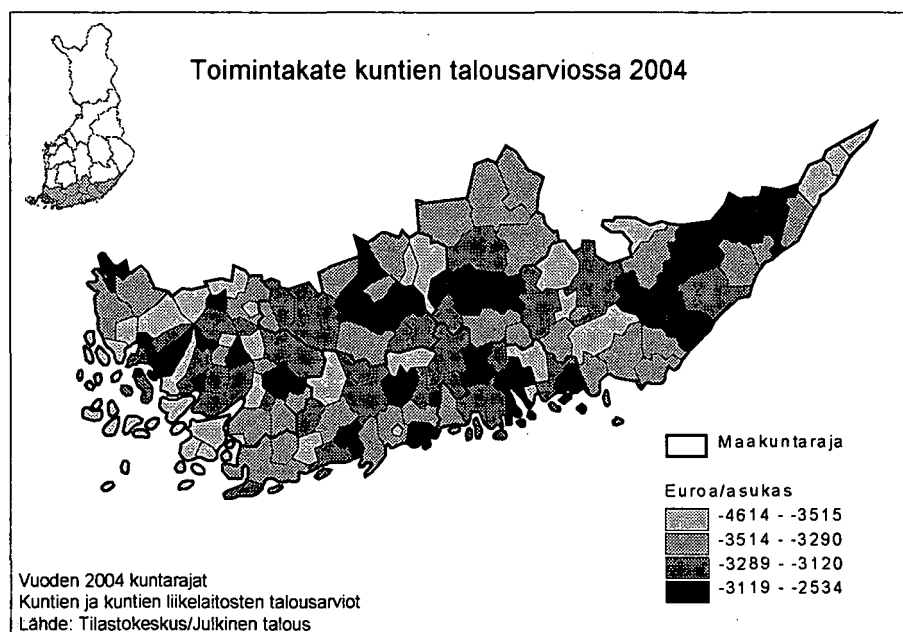
Kuva 14.6. Valtionosuudet kuntien talousarviossa 2004.

Kuva 14.7. Vuosikate kuntien talousarviossa 2004.

Valtionosuuksien odotetaan kasvavan 16 % edellisestä vuodesta vuonna 2004. Koko maan kuntien keskimääräinen valtionosuus on arvioiden mukaan 887 euroa asukasta kohti. Suurimmillaan sen arvioidaan olevan 2 889 euroa ja pienimmillään –120 euroa asukasta kohti.

Kuntien vuosikate on yhteensä 389 miljoonaa euroa, mikä on 21 miljoonaa euroa vähemmän kuin vastaava luku edellisen vuoden talousarviossa. Vuonna 2004 118 kuntaa arvioi vuosikatteensa olevan negatiivinen. Keskimäärin arvioitu vuosikate on 185 euroa asukasta kohti.

Kuva 14.8. Toimintakate kuntien talousarviossa 2004.

Talousarvioiden mukaan kuntien toimintamenot ovat vuonna 2004 yhteensä 24,4 miljardia euroa ja toimintatulot 5,9 miljardia euroa. *Toimintakate* jää 18,3 miljardia euroa miinukselle. Toimintakatteen arvioidaan olevan kunnissa keskimäärin -3 342 euroa asukasta kohti.

Tunnuslukujen laskeminen:

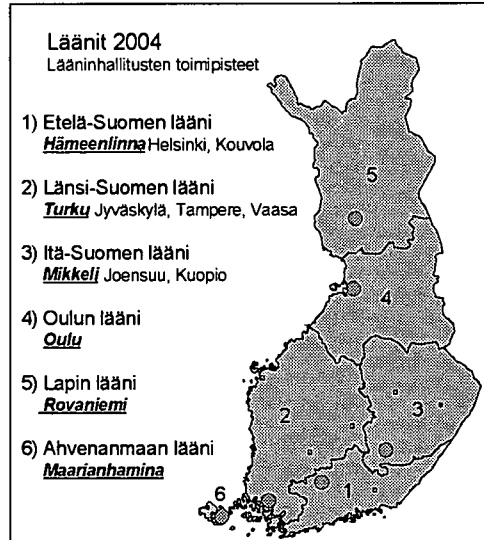
Vuosikate muodostuu seuraavasti: toimintakate + verotulot ja valtionosuudet - arvonlisäveron takaisinperintä + korkotuotot + osinkotulot + muut rahoitustuotot - korkokulut - muut rahoituskulut.

Toimintakate muodostuu toimintatuottojen (=myyntitulot, maksutuotot, tuet ja avustukset, muut tuotot, valmistevarastojen lisäys tai vähennys, valmistus omaan käyttöön) ja toimintakulujen (=henkilöstökulut, palvelujen ostot, aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden ostot, varastojen lisäys tai vähennys, avustukset, muut kulut) erotuksesta.

Tehtäväkohtaiset nettokustannukset on laskettu seuraavasti: Käyttökustannuksiin on käyttötalouden menoista laskettu yhteen toimintamenot, käyttöomaisuuden poistot ja arvonalentumiset sekä vyörytyserät. Käyttötuoitoihin on laskettu toimintatulot ja vyörytyserät. Nettokustannukset ovat käyttökustannusten ja käyttötuottojen erotus. Tehtäväkohtaisia kunnallistalouden nettokustannuksia vuodelta 2002 on tarkasteltu julkaisun terveys- ja sosiaalipalvelut -kappaleessa.

LÄÄNIT

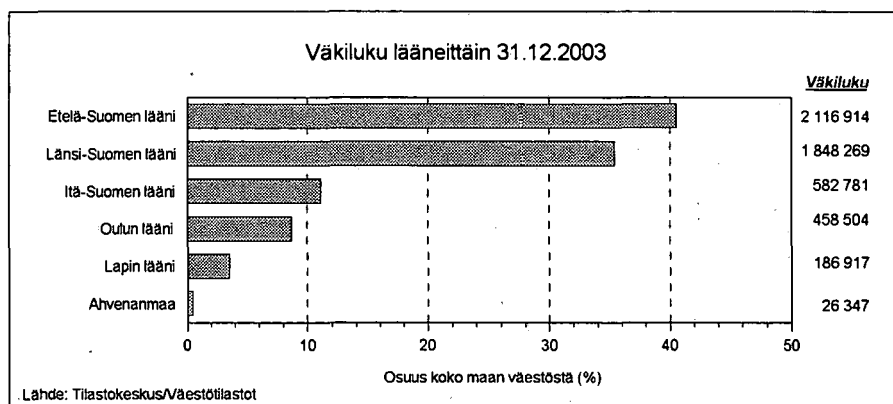
Suomessa on kuusi lääniä. *Etelä-Suomen* lääni käsittää kuusi maakuntaa, joissa on yhteensä 88 kuntaa vuonna 2004. *Länsi-Suomen* lääniin kuuluu yhteensä 204 kuntaa ja seitsemän maakuntaa. *Itä-Suomen* lääni muodostuu kolmesta maakunnasta ja 64 kunnasta. *Oulun* läänissä on kaksi maakuntaa ja 50 kuntaa. *Lapin* läänissä on 22 ja *Ahvenanmaalla* 16 kuntaa.

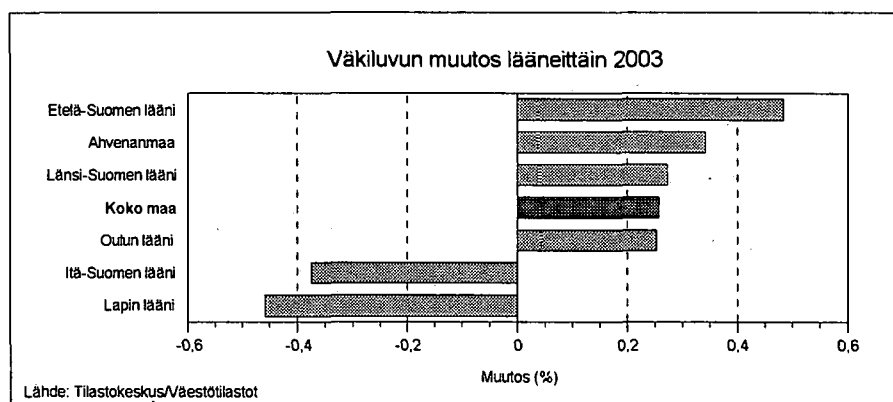
Taulukko 1. Perustietoja lääneistä.

Kuva B1. Läänit 2004

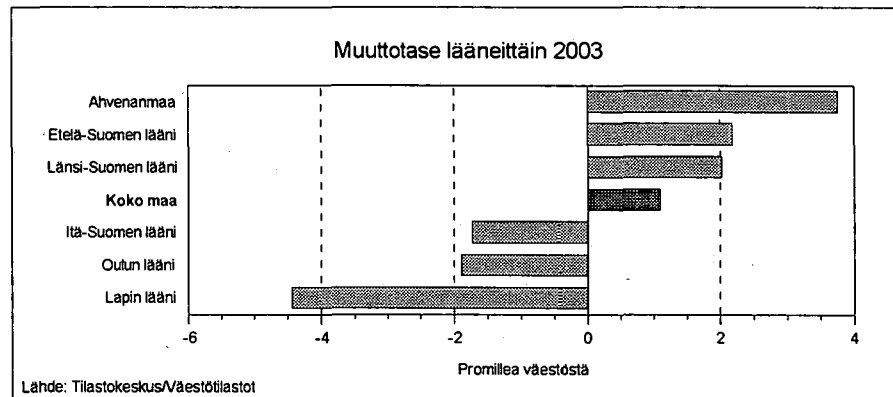
* ennakkotieto	Etelä-Suomen lääni	Länsi-Suomen lääni	Itä-Suomen lääni	Oulun lääni	Lapin lääni	Ahvenanmaa
Väkiluku 2003	2 116 914	1 848 269	582 781	458 504	186 917	26 347
Väestönmuutos 2003 %	0,5	0,3	-0,4	0,3	-0,5	0,3
Syntyneet 2003	23 909	19 412	5 276	5 997	1 774	262
Kuolleet 2003	18 332	18 138	6 449	4 003	1 806	268
Kokonaisnettomuutto 2003	4 630	3 731	-1 007	-868	-830	99
Syntyneet / 1000 as 2003	11,3	10,5	9,0	13,1	9,5	10,0
Kuolleet / 1000 as 2003	8,7	9,8	11,0	8,7	9,6	10,2
Miesten keski-ikä 2003, vuotta	37,8	39,0	40,3	36,8	39,6	39,6
Naisten keski-ikä 2003, vuotta	40,9	42,3	43,5	39,3	41,9	42,1
Työlliset alkutuotanto 2002*	18 733	43 310	19 468	11 626	4 077	648
Työlliset jalostus 2002*	225 240	238 082	53 139	47 727	15 338	2 207
Työlliset palvelut 2002*	733 715	485 759	143 685	115 297	48 814	10 109
Verotulot kuntien talousarviossa 2004 €/asukas	3 037	2 424	2 161	2 319	2 374	2 670
Valtionosuudet kuntien talousarviossa 2004 €/asukas	473	1091	1308	1259	1348	829
Vuosikate kuntien talousarviossa 2004 €/asukas	261	144	101	157	37	305
Tulot €/tulonsaaja 2002	22 246	18 188	16 234	17 396	16 172	20 514
Asuntotuotanto 2003*	13 271	8 822	2 024	2 849	354	119
Toimipaikat tammikuussa 2004	127 680	108 475	29 910	21 076	10 576	2 263
Majoitus- ja ravitsemistoimipaikat tammikuussa 2004	6 525	5 511	1 691	1 262	804	192
Korkean teknologian toimipaikat tammikuussa 2004	609	501	125	154	31	5

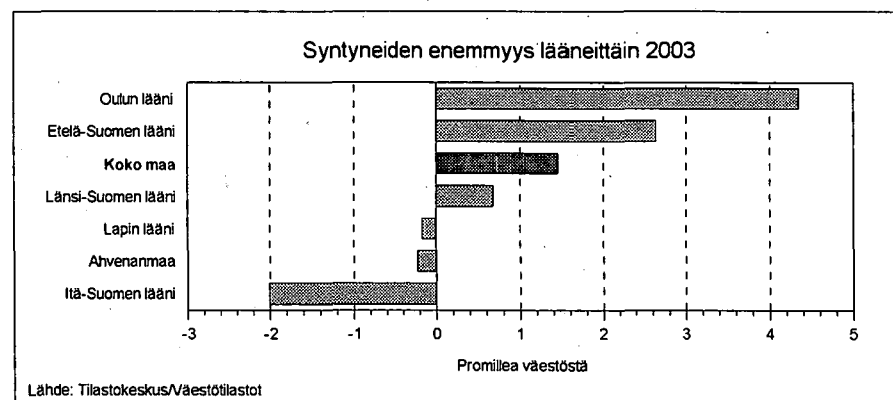
Kuva B2. Väkiluku lääneittäin 31.12.2003.

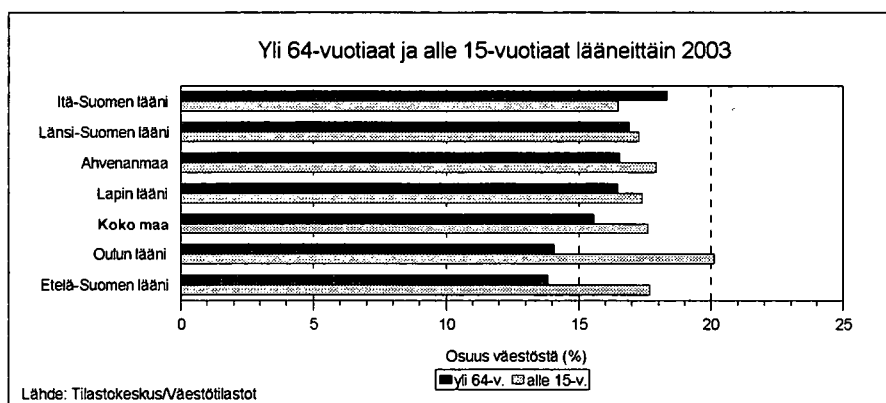
Kuva B3. Väkiluvun muutos lääneittäin 2003.

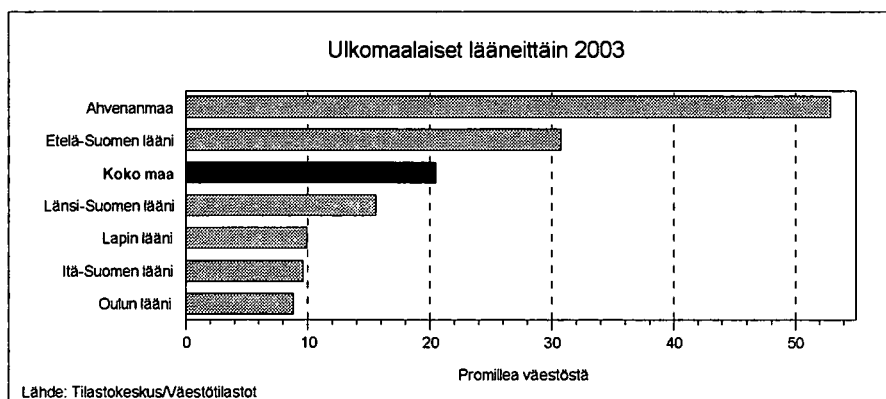
Kuva B4. Muuttotase lääneittäin 2003.

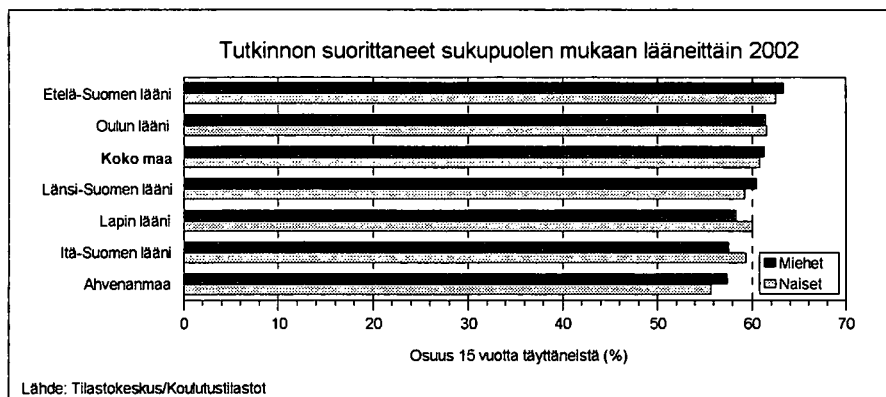
Kuva B5. Syntyneiden enemmitys lääneittäin 2003.

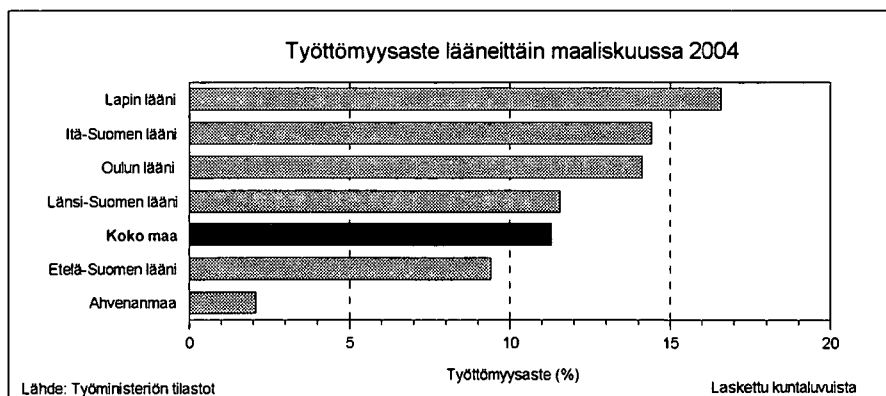
Kuva B6. Yli 64-vuotiaat ja alle 15-vuotiaat lääneittäin 2003.

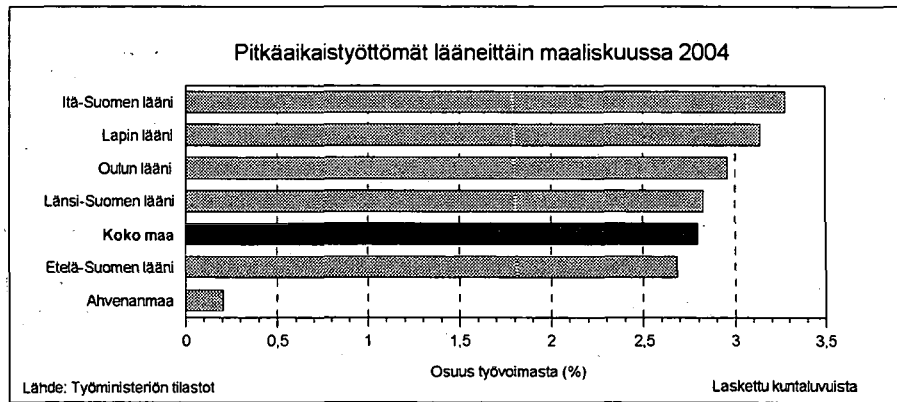
Kuva B7. Ulkomaalaiset lääneittäin 2003.

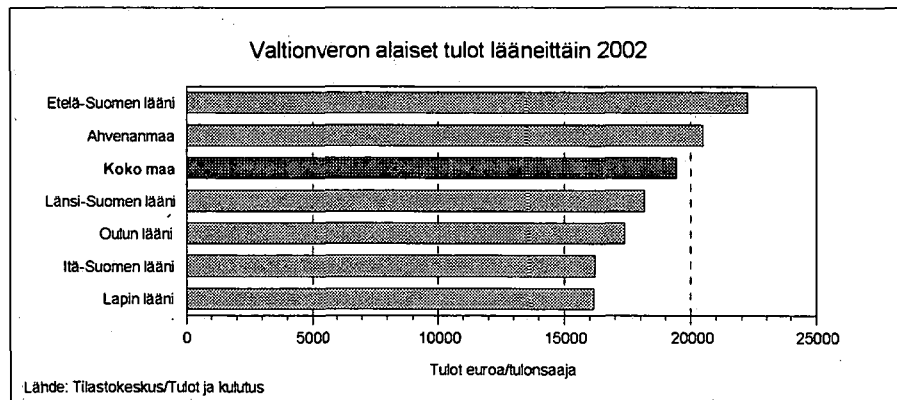
Kuva B8. Tutkinnon suorittaneet sukupuolen mukaan lääneittäin 2002.

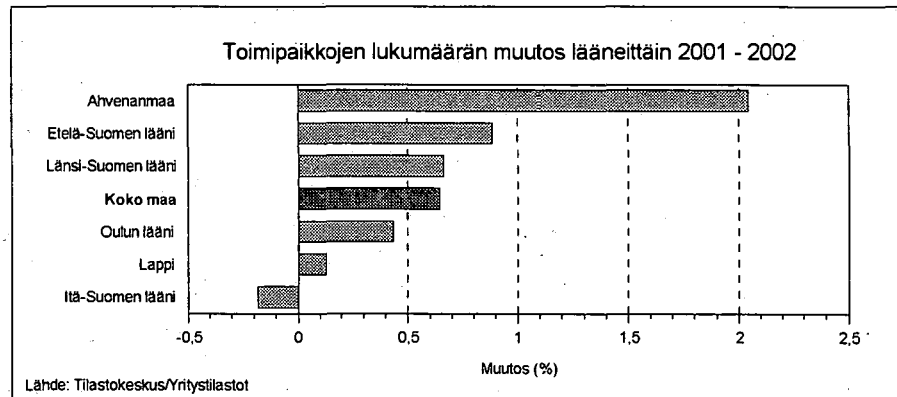
Kuva B9. Työttömyysaste lääneittäin maaliskuussa 2004.

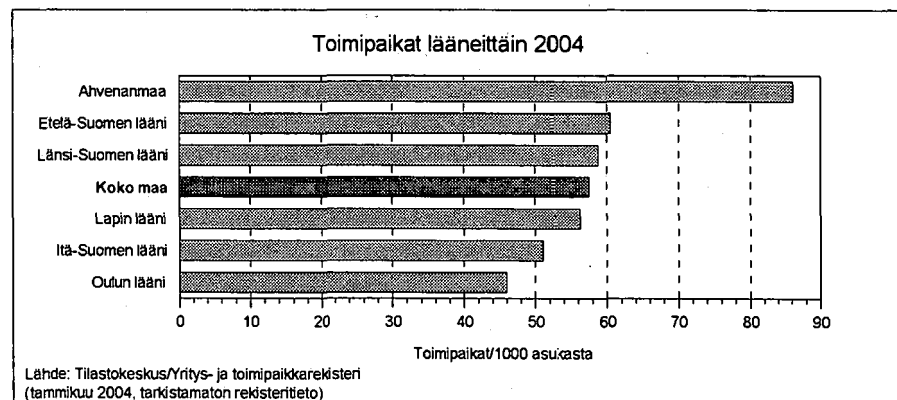
Kuva B10. Pitkäaikaistyöttömät lääneittäin maaliskuussa 2004.

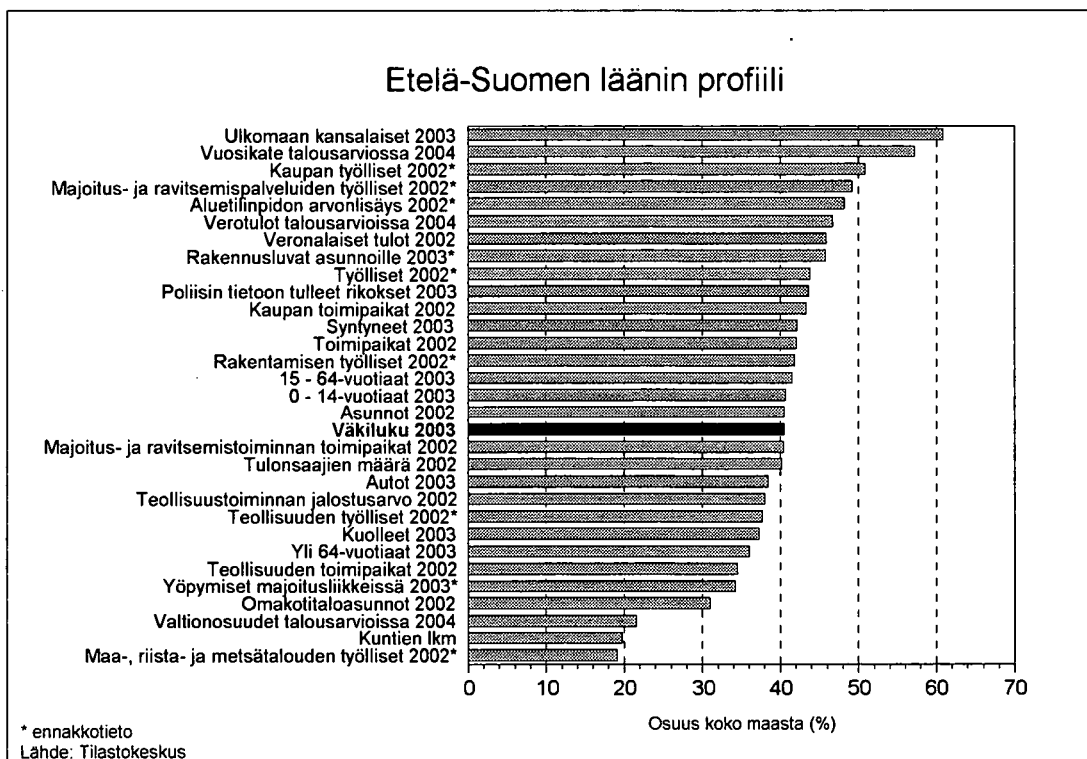
Kuva B11. Valtionveron alaiset tulot lääneittäin 2002.

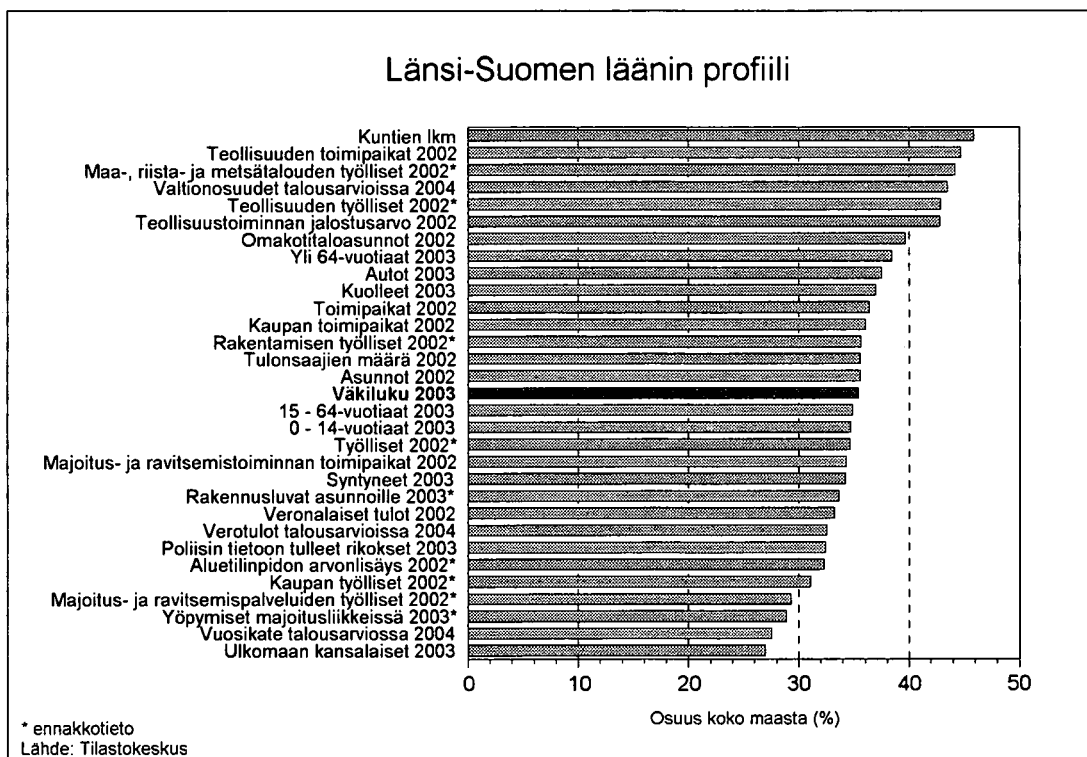
Kuva B12. Toimipaikkojen lukumäärän muutos lääneittäin 2001–2002.

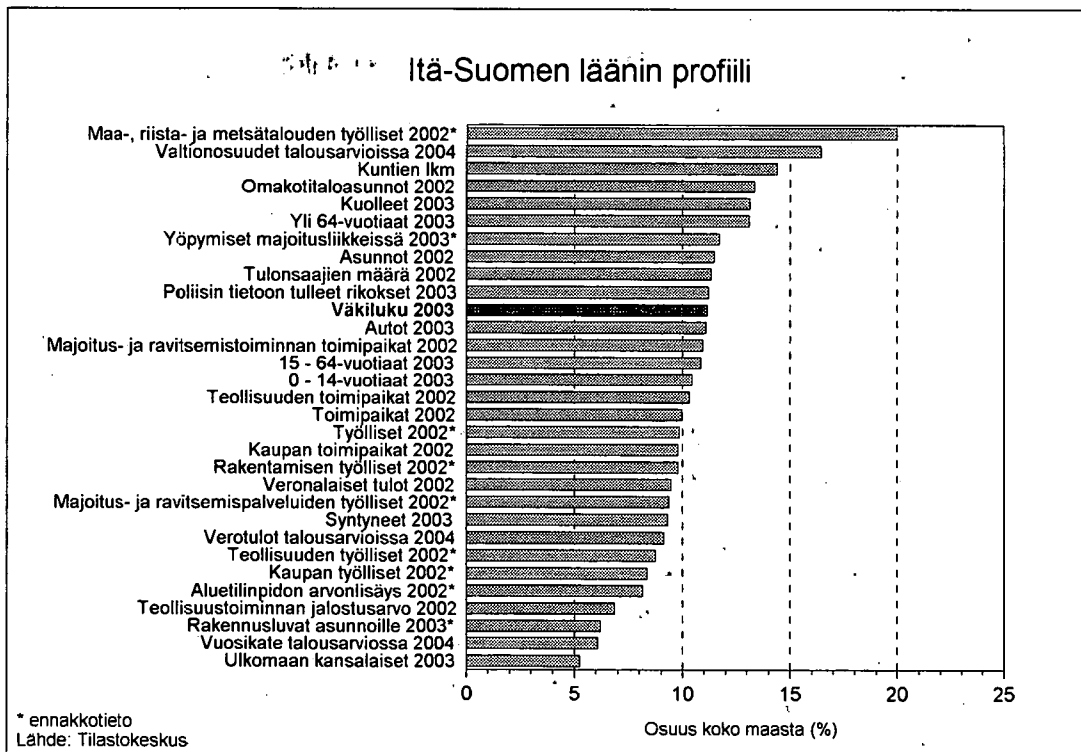
Kuva B13. Toimipaikat lääneittäin 2004.

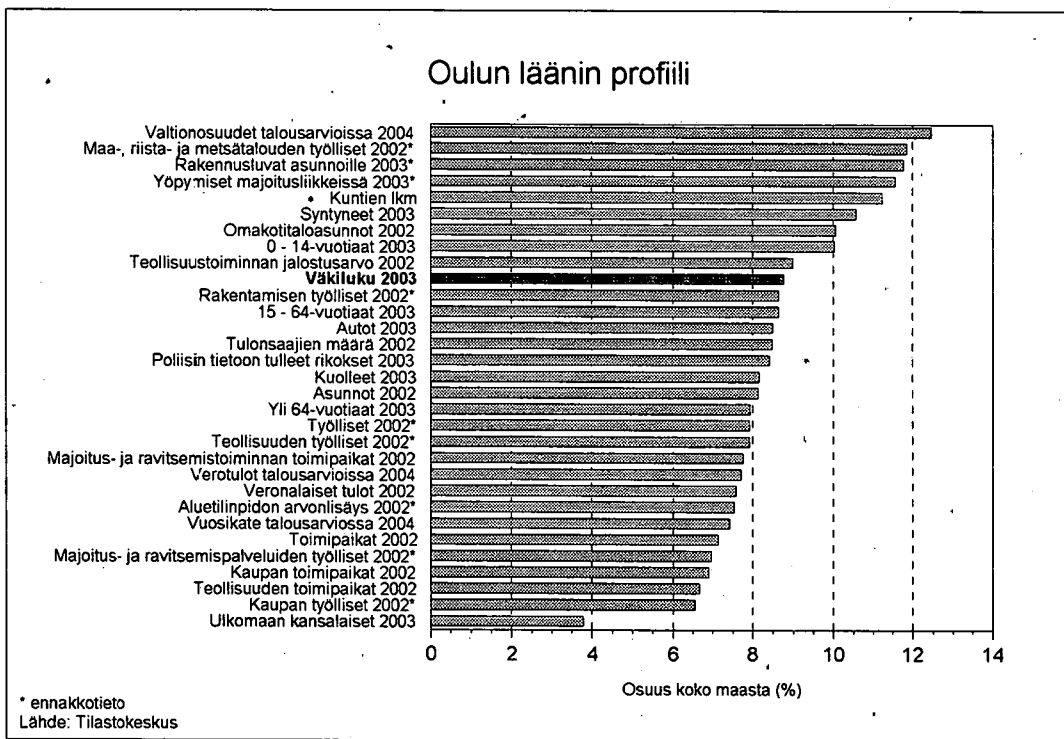
Kuva B14. Etelä-Suomen läänin profiili.

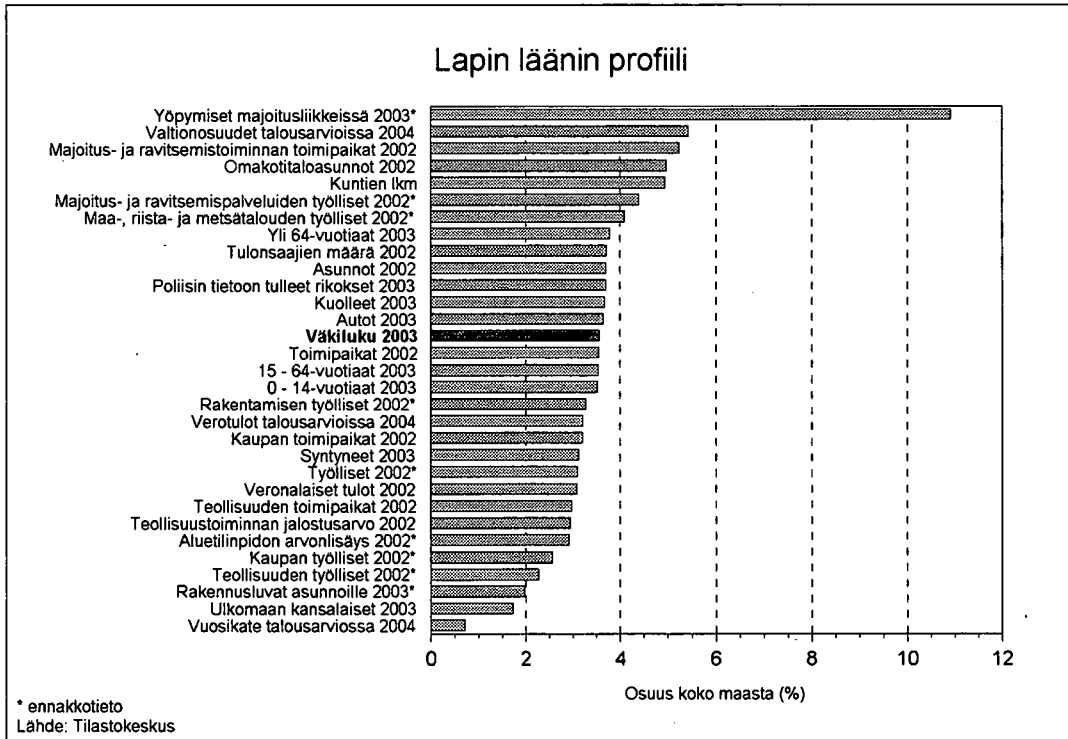
Kuva B15. Länsi-Suomen läänin profiili.

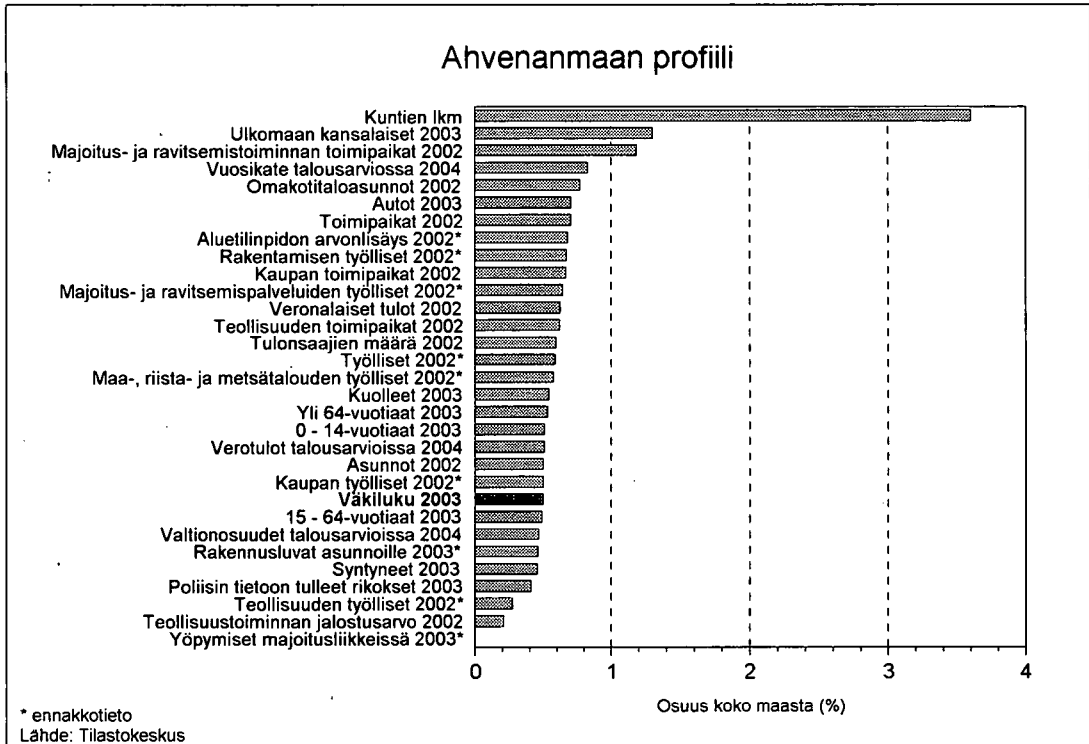
Kuva B16. Itä-Suomen läänin profiili.

Kuva B17. Oulun läänin profiili.

Kuva B18. Lapin läänin profiili

Kuva B19. Ahvenanmaan profiili.

Keskeiset toimialamuutokset

Toimialaluokitus 1995

Toimialaluokitus 2002

Koodi	Luokan nimi	Koodi	Luokan nimi
-------	-------------	-------	-------------

Jakautuneet toimialat

01110	Viljakasvien ja muiden viljelykasvien viljely	01111	Viljakasvien sekä palko- ja öljykasvien viljely
		01112	Muiden viljelykasvien viljely
01210	Nautakarjan hoito	01211	Lypsykarjatalous
		01212	Lihakarjan kasvatusta
		01213	Muu nautakarjatalous
01300	Yhdistetty kasvinviljely ja kotieläintalous	01301	Yhdistetty kasvinviljely ja kotieläintalous
		01302	Yhdistetty kasvinviljely ja muu kotieläintalous
29400	Työstökoneiden valmistus	29410	Voimakäyttöisten käsityökalujen valmistus
		29420	Muiden metallin työstökoneiden valmistus
		29430	Muualle luokittelemattomien muiden työstökoneiden valmistus
33100	Lääkintäkojeiden, kirurgisten kojeiden sekä ortopediavälineiden valmistus	33101	Lääkintäkojeiden, kirurgisten kojeiden sekä ortopediavälineiden valmistus
		33102	Hammasproteesien valmistus
51659	Muulla mainitsemattomien koneiden ja tarvikkeiden tukkukauppa	51871	Teollisuudessa käytettävien koneiden tukkukauppa
		51879	Muulla mainitsemattomien koneiden ja laitteiden tukkukauppa
55400	Kahvi-, olut- ja drinkkibaarit	55401	Olut- ja drinkkibaarit
		55402	Kahvilat ja kahvibaarit
63300	Matkatoimistot ja muu matkailua palveleva toiminta	63301	Matkatoimistot
		63302	Muu matkailua palveleva toiminta
72200	Ohjelmistojen suunnittelu, valmistus ja konsultointi	72210	Ohjelmistojen kustantaminen
		72220	Muu ohjelmistojen suunnittelu, valmistus ja konsultointi
72400	Tietopankkitoiminta	72401	Tietokantapalvelut
		72402	Tietoverkkopalvelut
		64204	Internet-yhteyksien tarjoaminen
85110	Sairaalapalvelut	85111	Varsinaiset sairaalapalvelut
		85112	Kuntoutuslaitokset ja sairaskodit
85142	Laboratorio- ja röntgentutkimukset	85142	Laboratoriotutkimukset
		85143	Kuvantamistutkimukset
93010	Pesulatoiminta	93011	Pesulapalvelut yrityksille
		93012	Pesulapalvelut kotitalouksille

Eriytyneet toimialat

51389	Muulla mainitsematon elintarvikkeiden tukkukauppa	51362	Leipomotuotteiden tukkukauppa
		51383	Lemmikkieläinten ruokien tukkukauppa
51533	Metalli- ja kivennäistuotteiden tukkukauppa	51534	Kylpyhuonekalusteiden ja -tarvikkeiden tukkukauppa
52442	Muu sisustustarvikkeiden vähittäiskauppa	52489	Mattojen vähittäiskauppa
52469	Muu rauta- ja rakennusalan vähittäiskauppa	52463	Keittiö- ja saniteettitilojen kalusteiden vähittäiskauppa
		52464	Lukkoseppä- ja avainliikkeet
60240	Tieliikenteen tavarankuljetus	60241	Tieliikenteen tavarankuljetus
		60242	Muuttokuljetus
74300	Tekninen testaus ja analysointi	74301	Tekninen testaus ja analysointi
		74302	Autokatsastus
85329	Muu sosiaalitoiminta	85325	Neuvolat

Yhdistyneet toimialat

02011	Metsän uudistaminen	02011	Metsän kasvatus
02012	Metsänhoito		
23201	Öljyn jalostus	23200	Öljytuotteiden valmistus
23209	Voiteluaineiden ja muiden öljytuotteiden valmistus		
27100	Raudan ja teräksen sekä rautaseosten muu valmistus (ei ECSC-tuotteet)	27100	Raudan, teräksen ja rautaseosten valmistus
27350	Raudan, teräksen ja rautaseosten valmistus (ECSC-tuotteet)		
40131	Teollisuuden omatarpeinen sähkön tuotanto vesivoimalla	40115	Teollisuutta palveleva sähkön ja lämmön yhteistuotanto
40132	Teollisuuden omatarpeinen sähkön tuotanto lämpövoimalla mukaan lukien yhteistuotantolämpö		
40139	Teollisuuden omatarpeinen sähkön tuotanto muulla tavalla		
55110	Hotellit, joissa on ravintola	55100	Hotellit
55120	Hotellit, joissa ei ole ravintolaa		
85311	Lasten ja nuorten huoltolaitokset	85311	Lasten ja nuorten laitokset
85317	Perhehoito		

Toimialaluokitus 1995

Toimialaluokitus 2002

Koodi	Luokan nimi	Koodi	Luokan nimi
-------	-------------	-------	-------------

Siirtyneet toiminnot

Koodi	Luokan nimi	Koodi	Luokan nimi		
	Sähköisessä muodossa tapahtuva kustantaminen silloin, kun yritys ei harjoita perinteistä kustannustoimintaa.	221	Kustantaminen	72210	Ohjelmistojen kustantaminen
	Äänitysstudiot	22140	Äänitalenteiden kustantaminen	92110	Elokuvien ja videoiden tuotanto
	Autohajottamat	37100	Metallijätteiden ja -romun kierrätys	51570	Jätteiden ja romun tukkukauppa
	Pilaantuneen maaperän ja pohjaveden puhdistus	45110	Raivaus, purku ja pohjarakentaminen	90032	Maaperän ja vesistöjen kunnostus
	Turkishuutokauppiat	51110	Maatalousraaka-aineiden, teuraseläinten, tekstiiliraaka-aineiden sekä puolivalmisteiden agentuuritoiminta	51160	Tekstiilien, vaatteiden, jalkineiden ja nahkavalmisteen agentuuritoiminta
	Kosmetiikan ja taakkeiden sekä polkupyörien välityskauppa	51150	Huonekalujen, kotitaloustarvikkeiden ja rautakauppatavaroiden agentuuritoiminta	51189	Muulla mainitsematon erikoistunut agentuuritoiminta
	Telemarkkinointi	51150	Huonekalujen, kotitaloustarvikkeiden ja rautakauppatavaroiden agentuuritoiminta	74860	Puhelinpalvelukeskusten toiminta
	Huutokaupat kotitalouksille	51190	Yleisagentuuritoiminta	52630	Muu vähittäiskauppa muualla kuin myymälöissä
	Yksityiset huutokauppiat	51190	Yleisagentuuritoiminta	74873	Messujen ja kongressien järjestäminen
	Autojen hinaus	63219	Muulla mainitsematon maaliikennettä palveleva toiminta	50201	Mootoriajoneuvojen huolto ja korjaus
	Panttilainamat	67130	Muu rahoitusta ja sijoitusta palveleva toiminta	65220	Muu luotonanto

Lisää tietoa toimialamuutoksesta Tilastokeskuksen internetsivulta:

www.tilastokeskus.fi/luokitukset

Kuvaluettelo

Kuva 1.1. Läänit ja maakunnat 2004	7
Kuva 1.2. Etelä-Suomen kunnat 2004	9
Kuva 1.3. Taajama-aste kunnittain 2003	10
Kuva 1.4. Seutukunnat Etelä-Suomessa 2004	10
Kuva 2.1. Väkiluku Suomessa 1850–2003	11
Kuva 2.2. Väkiluvun kehitys maakunnittain 1985–2003 (1985=100)	11
Kuva 2.3a. Väkiluku kunnittain 31.12.2003	12
Kuva 2.3b. Väkiluku kunnittain 31.12.2003	13
Kuva 2.4a. Väkiluvun muutos kunnittain 2003	14
Kuva 2.4b. Väkiluvun muutos kunnittain 2003	15
Kuva 2.5. Väkiluvun muutos kunnittain 2003	16
Kuva 2.6. Väkiluvun muutos kunnittain 2000–2003	16
Kuva 2.7. Väkiluvun muutos maakunnittain tilastollisen kuntaryhmän mukaan 1995 - 2003	17
Kuva 2.8. Väkiluvun muutos maakunnittain tilastollisen kuntaryhmän mukaan 2003	17
Kuva 2.9a. Syntyneiden enemmitys kunnittain 2000–2003.	18
Kuva 2.9b. Syntyneiden enemmitys kunnittain 2000–2003.	19
Kuva 2.10. Syntyneiden enemmitys kunnittain 2000–2003.	20
Kuva 2.11. Muuttotase kunnittain 2000–2003	20
Kuva 2.12. Maakuntien välinen muuttoliike maakunnittain 2003	21
Kuva 2.13. Maahan- ja maastamuutto, nettomaahanmuutto koko maassa 1971–2003	21
Kuva 2.14a. Muuttotase kunnittain 2000–2003	22
Kuva 2.14b. Muuttotase kunnittain 2000–2003	23
Kuva 2.15. Maakuntien väliset muutot 2003	24
Kuva 2.16. Väestönmuutokset maakunnittain 1980–2003.	25
Kuva 2.17. Sukupuolirakenne kunnittain 2003	26
Kuva 2.18. Alle 7-vuotiaat kunnittain 2003	26
Kuva 2.19. Alle 15 -vuotiaat kunnittain 2003	27
Kuva 2.20. 15–64 -vuotiaat kunnittain 2003	27
Kuva 2.21. Yli 64 -vuotiaat kunnittain 2003	27
Kuva 2.22. Väestön ikä- ja sukupuolirakenne maakunnittain 2003	28
Kuva 2.23. Väestön keski-ikä kunnittain 2003	29
Kuva 2.24. Väestön keski-ikä muutos kunnittain 2000– 2003	29
Kuva 2.25. Ruotsinkieliset kunnittain 2003	30
Kuva 2.26. Ulkomaan kansalaiset kunnittain 2003	30
Kuva 2.27. Suurimmat ulkomaalaisryhmät maakunnittain 2003	31
Kuva 2.28. Ulkomaan kansalaiset maakunnittain 1990 – 2003	31
Kuva 3.1. Toimipaikkojen lukumäärä ja henkilöstö toimialoitain koko maassa 2002 ja muutos vuodesta 2001	32
Kuva 3.2. Toimipaikkojen lukumäärä maakunnittain 1993– 2002	33
Kuva 3.3. Toimipaikat kunnittain tammikuussa 2004 ...	33
Kuva 3.4. Toimipaikkojen lukumäärän muutos toimialoitain maakunnittain 2001–2002	34
Kuva 3.5. Toimipaikkojen henkilöstö ja liikevaihto toimialoitain maakunnittain 2002	35
Kuva 3.6a. Toimipaikkojen lukumäärän muutos kunnittain 2001–2002	36
Kuva 3.6b. Toimipaikkojen lukumäärän muutos kunnittain 2001–2002	37
Kuva 3.7. Toimipaikkojen lukumäärän muutos kunnittain 2001–2002	38
Kuva 3.8. Toimipaikkojen liikevaihdon muutos kunnittain 2001–2002	38
Kuva 3.9. Toimipaikkojen henkilöstön muutos kunnittain 2001–2002	38
Kuva 3.10. Työlliset toimialoitain koko maassa 1996– 2002	39
Kuva 3.11. Työllinen työvoima maakunnittain 1987–2002.	40
Kuva 3.12. Elinkeinorakenne maakunnittain 2002	41
Kuva 3.13. Maatilat koko maassa 1984–2001	42
Kuva 3.14. Alkutuotannon työllistyvyys koko maassa 1990–2002	42
Kuva 3.15. Alkutuotannon työllistyvyys kunnittain 2002	42
Kuva 3.16. Tilojen keskimääräinen peltoala kunnittain 2001	43
Kuva 3.17. Tilojen keskimääräinen metsäala kunnittain 2001	43
Kuva 3.18a. Alkutuotannon työllistyvyys kunnittain 2002	44
Kuva 3.18b. Alkutuotannon työllistyvyys kunnittain 2002	45
Kuva 3.19. Verotettavat tulot tilaa kohti valtionverotuksessa kunnittain 2001	46
Kuva 3.20. Maatilatalouden velat tilaa kohti kunnittain 2001	46
Kuva 3.21. Jalostuksen työllistyvyys koko maassa 1990 – 2002	47
Kuva 3.22. Teollisuustoiminnan vienti maakunnittain 1995– 2002	47
Kuva 3.23. Jalostuksen työllistyvyys kunnittain 2002	47
Kuva 3.24a. Jalostuksen työllistyvyys kunnittain 2002	48
Kuva 3.24b. Jalostuksen työllistyvyys kunnittain 2002	49
Kuva 3.25. Teollisuustoiminnan tuottavuus kunnittain 2002	50
Kuva 3.26. Teollisuuden jalostusarvo maakunnittain 1985– 2002	50
Kuva 3.27. Teollisuustoiminnan henkilöstö kunnittain 2002.	51
Kuva 3.28. Teollisuustoiminnan vienti kunnittain 2002	51
Kuva 3.29. Teollisuuden toimipaikat toimialoitain maakunnittain 2002	52
Kuva 3.30. Palvelutoimialojen työllistyvyys koko maassa 1990–2002	53
Kuva 3.31. Palvelutoimialojen työllistyvyys kunnittain 2002.	53
Kuva 3.32a. Palvelutoimialojen työllistyvyys kunnittain 2002	54
Kuva 3.32b. Palvelutoimialojen työllistyvyys kunnittain 2002	55
Kuva 3.33. Työpaikkojen muutokset maakunnittain palvelutoimialoilla 1998–2002	56
Kuva 4.1. Veronalaiset tulot sukupuolen mukaan koko maassa 1990–2002	57
Kuva 4.2. Valtionveron alaiset tulot maakunnittain 1994 – 2002	57
Kuva 4.3a. Valtionveron alaiset tulot kunnittain 2002	58
Kuva 4.3b. Valtionveron alaiset tulot kunnittain 2002	59

Kuva 4.4. Valtionveron alaiset tulot kunnittain 2002.	60	työpaikat kunnittain 2002	79
Kuva 4.5. Tulonsaajat tuloluokittain maakunnittain 2002 ja 1997.	60	Kuva 8.6b. Terveydenhuolto- ja sosiaalipalveluiden työpaikat kunnittain 2002.	79
Kuva 5.1. Aluetilinpidon arvonlisäys asukasta kohti suuralueittain, 1998–2002, indeksi EU 25 = 100.61		Kuva 8.7a. Toimeentulotukimenot kunnittain 2002.	80
Kuva 5.2. Aluetilinpidon arvonlisäys asukasta kohti suuralueittain 2002.	61	Kuva 8.7b. Toimeentulotukimenot kunnittain 2002.	81
Kuva 5.3. Aluetilinpidon arvonlisäys asukasta kohti maakunnittain 1995 – 2002, koko maa = 100.	62	Kuva 9.1. Myönnetty rakennusluvut koko maassa 1990–2003.	82
Kuva 5.4. Aluetilinpidon arvonlisäys asukasta kohti maakunnittain 1995–2002.	62	Kuva 9.2. Myönnetty rakennusluvut asunnoille maakunnittain 2000–2003.	82
Kuva 5.5. Aluetilinpidon arvonlisäys asukasta kohti maakunnittain 1995–2002, vuosi 1995 = 100.	63	Kuva 9.3. Asuntotuotanto koko maassa 1990–2003.	83
Kuva 5.6. Aluetilinpidon arvonlisäys maakunnittain 2002, toimialojen osuudet.	63	Kuva 9.4. Asuntotuotanto maakunnittain 1982–2003.	83
Kuva 6.1. Taloudellinen huoltosuhde koko maassa 1990 – 2002.	64	Kuva 9.5. Asuntotuotanto kunnittain 2003.	83
Kuva 6.2. Työpaikkaomavaraisuus kunnittain 2002.	64	Kuva 9.6. Asuntokanta rakennusvuoden mukaan maakunnittain 2002.	84
Kuva 6.3. Työllisyysaste kunnittain 2002.	65	Kuva 9.7. Asuntokanta talotyypin mukaan maakunnittain 2002.	84
Kuva 6.4. Työpaikkojen vuosimuutos maakunnittain 1988–2002.	65	Kuva 9.8. Asuntojen hinnat neljännesvuosittain alueittain 2000–2004.	85
Kuva 6.5a. Taloudellinen huoltosuhde kunnittain 1997 ja 2002.	66	Kuva 9.9. Asuntojen hinnat kunnittain 2003.	85
Kuva 6.5b. Taloudellinen huoltosuhde kunnittain 1997 ja 2002.	67	Kuva 9.10. Asunnottomat maakunnittain 1993 - 2003.	86
Kuva 6.6. Uudet avoimet työpaikat TE-keskuksittain 1996 – 2004.	68	Kuva 9.11. Ei vakinaisessa asuinkäytössä olevat asunnot kunnittain 2002.	86
Kuva 6.7. Työttömyysaste kunnittain maaliskuussa 2004.	68	Kuva 9.12. Vuokra-asuminen kunnittain 2002.	87
Kuva 6.8. Työttömyysaste kunnittain maaliskuussa 2004.	69	Kuva 9.13. Omistusasuminen kunnittain 2002.	87
Kuva 6.9. Työttömyysaste TE-keskuksittain 1991–2004.69		Kuva 9.14. Vakinaisesti asutut asunnot hallintaperusteiden ja talotyypin mukaan koko maassa 2002.	88
Kuva 6.10. Pitkäaikaistyöttömät kunnittain maaliskuussa 2004 (osuus työvoimasta).	70	Kuva 9.15. Kesämökkit koko maassa 1990–2002.	88
Kuva 6.11. Pitkäaikaistyöttömät kunnittain maaliskuussa 2004 (osuus työttömistä).	70	Kuva 9.16. Kesämökkit rakennusvuoden mukaan maakunnittain 2002.	88
Kuva 7.1. Perusasteen jälkeisiä tutkintoja suorittanut väestö koulutusasteen ja sukupuolen mukaan maakunnittain 2002.	71	Kuva 9.17. Kesämökkit maakunnittain 1970–2002.	89
Kuva 7.2. Koulutustaso maakunnittain 1998 - 2002.	72	Kuva 9.18. Kesämökkit kunnittain 2002.	89
Kuva 7.3. Koulutustaso kunnittain 2002.	72	Kuva 10.1. Yksityiseen käyttöön rekisteröidyt henkilöautot koko maassa 1990–2003.	90
Kuva 7.4. Tutkinnon suorittaneet kunnittain 2002.	73	Kuva 10.2. Henkilöautot kunnittain 2003.	90
Kuva 7.5. Korkea-asteen tutkinnon suorittaneet kunnittain 2002.	73	Kuva 10.3. Tieliikenteessä kuolleet koko maassa 1970–2003.	91
Kuva 7.6. Koulutusalan työpaikat kunnittain 2002.	73	Kuva 10.4. Tieliikenteessä kuolleet maakunnittain 1995–2003.	91
Kuva 7.7a. Koulutustaso sukupuolen mukaan kunnittain 2002.	74	Kuva 10.5. Tieliikenteessä kuolleet tienkäyttäjärhmittäin koko maassa 1990–2003.	91
Kuva 7.7b. Koulutustaso sukupuolen mukaan kunnittain 2002.	75	Kuva 10.6. Kotimaan lentoliikenne Etelä-Suomen suurimmilla asemilla 1986–2002.	92
Kuva 8.1. Terveydenhuollon ja sosiaalipalvelun työllistyvyys koko maassa 1990 - 2002.	76	Kuva 10.7. Saapuneet vieraat ja yöpymisvuorokaudet koko maassa 1993–2003.	92
Kuva 8.2. Terveydenhuollon ja sosiaalipalvelun työlliset sukupuolen ja toimialan mukaan koko maassa 1995–2002.	76	Kuva 10.8. Majoitus- ja ravitsemistoimipaikat kunnittain 2004.	93
Kuva 8.3. Sosiaali- ja terveystoimen nettokustannukset kunnittain 2002.	77	Kuva 10.9. Hotellien huonekapasiteetin käyttö alueittain 1987–2003.	93
Kuva 8.4. Lasten päivähoiton nettokustannukset kunnittain 2002.	77	Kuva 10.10. Yöpymisvuorokaudet maakunnittain 1997 – 2003.	94
Kuva 8.5. Kotipalvelun nettokustannukset kunnittain 2002.	77	Kuva 10.11. Majoituskapasiteetti maakunnittain 1994 – 2003.	94
Kuva 8.6a. Terveydenhuolto- ja sosiaalipalveluiden		Kuva 10.12. Yöpymisvuorokaudet asuinmaan mukaan maakunnittain 2003.	95
		Kuva 10.13. Yöpymiset majoitusliikkeissä matkan tarkoituksen mukaan maakunnittain 2003.	95
		Kuva 11.1. Sähkön tuotanto ja kulutus maakunnittain 2000–2002.	96
		Kuva 11.2. Sähkön kulutus eri käyttäjäryhmissä maakunnittain 2002.	96
		Kuva 11.3. Jalostuksen sähkön kulutus kunnittain 2002.	97

Kuva 11.4. Yksityinen sähkön kulutus kunnittain 2002.	97
Kuva 11.5. Maatalouden sähkön kulutus kunnittain 2002.	98
Kuva 11.6. Sähkön kokonaiskulutus kunnittain 2002.	98
Kuva 12.1. Ilmanpäästöt koko maassa 1980–2002.	99
Kuva 12.2. Teollisuuden ja energiahuollon päästöt Etelä-Suomessa 1992–2002.	100
Kuva 12.3. Metsätalouden maankäyttö maakunnittain.	101
Kuva 12.4. Maatalouden maankäyttö maakunnittain.	101
Kuva 12.5. Rakennetun maan maankäyttö maakunnittain.	101
Kuva 12.6. Kansallis- ja luonnonpuistot Etelä-Suomessa 2004.	102
Kuva 12.7. Luonnonsuojelualueet koko maassa 2002 ja 2003.	102
Kuva 13.1. Vireillepannut konkurssit koko maassa neljännesvuosittain 1986–2003.	103
Kuva 13.2. Konkurssiin haettujen yritysten määrä ja henkilökuunta maakunnittain 2003.	103
Kuva 13.3. Konkurssiin haetut yritykset ja yksityishenkilöt maakunnittain 1998–2003.	104
Kuva 13.4. Poliisin tietoon tulleet rikokset rikosnimikkeittäin maakunnittain 2003.	104
Kuva 13.5. Rikoslakia vastaan tehdyt rikokset kunnittain 2003.	105
Kuva 13.6. Poliisin tietoon tulleet rikokset kunnittain 2003.	105
Kuva 14.1. Tuloveroprosentit Suomen kunnissa 2004.	106
Kuva 14.2. Tuloveroprosentti kunnittain 2004.	106
Kuva 14.3. Verotulot kuntien talousarviossa maakunnittain 2004.	107
Kuva 14.4. Verotulo kuntien talousarviossa 2004.	107
Kuva 14.5a. Verotulo kuntien talousarviossa 2004.	108
Kuva 14.5b. Verotulo kuntien talousarviossa 2004.	109
Kuva 14.6. Valtionosuudet kuntien talousarviossa 2004.	110
Kuva 14.7. Vuosikate kuntien talousarviossa 2004.	110
Kuva 14.8. Toimintakate kuntien talousarviossa 2004.	111
Kuva B1. Läänit 2004.	112
Kuva B2. Väkiluku lääneittäin 31.12.2003.	113
Kuva B3. Väkiluvun muutos lääneittäin 2003.	113
Kuva B4. Muuttotase lääneittäin 2003.	113
Kuva B5. Syntyneiden enemmisyys lääneittäin 2003.	113
Kuva B6. Yli 64-vuotiaat ja alle 15-vuotiaat lääneittäin 2003.	114
Kuva B7. Ulkomaalaiset lääneittäin 2003.	114
Kuva B8. Tutkinnon suorittaneet sukupuolen mukaan lääneittäin 2002.	114
Kuva B9. Työttömyysaste lääneittäin maaliskuussa 2004.	114
Kuva B10. Pitkäaikaistyöttömät lääneittäin maaliskuussa 2004.	115
Kuva B11. Valtionveron alaiset tulot lääneittäin 2002.	115
Kuva B12. Toimipaikkojen lukumäärän muutos lääneittäin 2001–2002.	115
Kuva B13. Toimipaikat lääneittäin 2004.	115
Kuva B14. Etelä-Suomen läänin profiili.	116
Kuva B15. Länsi-Suomen läänin profiili.	116
Kuva B16. Itä-Suomen läänin profiili.	117
Kuva B17. Oulun läänin profiili.	117
Kuva B18. Lapin läänin profiili.	118

Kuva B19. Ahvenanmaan profiili.	118
---------------------------------	-----

KÄYTETYT TIETOLÄHTEET JA LYHENTEET

Tilastokeskuksen Internet-palveluita:

AlueOnline

www.tilastokeskus.fi/alueonline

StatFin-tilastopalvelu

www.tilastokeskus.fi/statfin

Kaupunki- ja seutuindikaattorit

www.tilastokeskus.fi

Tilastokeskus (TK)	www.tilastokeskus.fi
Adato Energia Oy	www.energia.fi
Ilmailulaitos	www.ilmailulaitos.fi
Metsähallitus	www.metsahallitus.fi
Oikeusministeriö	www.om.fi
Sisäasiainministeriö	www.intermin.fi
TE-keskus	www.te-keskus.fi
Tielaitos	www.tiehallinto.fi
Tullihallitus	www.tulli.fi
Työministeriö	www.mol.fi
Ympäristöhallinto	www.ymparisto.fi

Taulukko 2. Perustietoja Etelä-Suomen kunnista.

Liite 1.

	Väestönmuutos (%)				Muutto- tase (%)	Syntyneiden enemm. (%)	Ikärakenne (%)			Elinkeinorakenne (%)			Taloudell. huoltosuhte 2002e	
	Väkiluku 2003	2003	2000-03	2000-03			0-14v.	15-64v. 2003	65-v.	Alkut.	Jal.	Palv.		Työll.aste (%)
										2002e	2002e	2002e		2002e
Uusimaa														
Espoo	224231	1,2	5,1	7,0	9,7	20,8	70,2	9,1	0	17	82	72,9	0,95	
Hanko	9918	-0,8	-1,3	-4,5	-2,2	16,2	67,3	16,6	0	38	61	68,4	1,15	
Helsinki	559330	-0,1	0,7	1,9	1,9	14,7	71,7	13,6	0	14	85	69,3	1,01	
Vantaa	184039	1,2	3,1	2,5	8,2	19,8	71,1	9,2	0	20	79	72,6	0,93	
Hyvinkää	43169	0,4	1,5	2,2	2,8	18,8	67,0	14,2	1	29	69	69,0	1,16	
Inkoo	5080	0,9	4,2	10,5	1,7	19,4	64,1	16,5	7	21	70	70,2	1,20	
Järvenpää	37114	1,4	3,3	4,5	6,9	20,6	70,1	9,3	0	24	74	72,1	0,97	
Karjaa	8990	1,0	1,3	8,0	-2,3	17,9	64,0	18,1	3	30	65	69,3	1,26	
Karjalohja	1494	0,3	3,9	15,0	-1,4	20,8	58,4	20,8	9	28	60	66,2	1,57	
Karkkila	8764	0,0	0,1	1,9	-1,5	17,5	64,8	17,7	3	40	56	69,4	1,22	
Kauniainen	8622	0,5	1,1	-0,7	3,7	21,8	63,2	15,0	0	13	85	69,4	1,24	
Kerava	31170	1,5	3,0	3,9	4,7	18,7	71,3	10,0	0	23	76	73,4	0,91	
Kirkkonummi	31695	2,5	6,7	10,7	8,9	23,2	68,4	8,4	1	22	76	73,2	0,98	
Lohja	36004	1,0	2,2	5,1	3,2	19,6	67,2	13,2	1	37	61	70,5	1,10	
Mäntsälä	17473	1,6	5,1	11,9	4,7	22,8	64,8	12,5	5	29	65	71,2	1,16	
Nummi-Pusula	5937	0,9	0,6	4,2	-3,0	18,9	62,5	18,5	11	29	57	68,7	1,32	
Nurmijärvi	35922	3,3	8,5	19,0	7,3	24,9	65,9	9,2	2	25	72	74,2	1,03	
Pohja	5004	-1,4	1,6	3,7	-1,9	18,4	62,6	18,9	5	38	55	68,7	1,32	
Pornainen	4433	2,2	7,3	13,9	9,2	28,0	62,7	9,4	5	27	67	73,3	1,17	
Sammatti	1239	1,0	3,0	7,3	-4,1	17,9	65,1	17,0	8	31	59	70,4	1,19	
Siuntio	5158	3,2	6,3	18,4	4,4	21,6	67,3	11,1	5	24	70	72,5	1,02	
Tammisaari	14488	-0,2	-1,0	2,0	-4,1	16,9	63,0	20,1	5	25	68	68,5	1,31	
Tuusula	33952	1,7	6,2	14,0	7,4	23,4	67,4	9,2	1	25	73	73,3	1,01	
Vihti	24954	0,9	4,6	8,2	5,6	21,7	67,7	10,7	2	27	69	72,4	1,03	
Itä-Uusimaa														
Askola	4474	0,6	1,9	3,2	3,4	21,3	65,7	13,0	9	36	54	71,2	1,11	
Lapinjärvi	2977	-0,1	-1,1	-0,7	-6,0	17,0	60,9	22,0	23	22	52	64,6	1,56	
Liljendal	1466	0,3	-0,1	6,5	-3,9	17,9	62,5	19,6	17	25	56	67,8	1,40	
Loviisa	7371	-0,9	-2,7	-3,9	-4,5	14,9	65,0	20,1	1	34	63	64,4	1,36	
Myrskylä	2012	1,0	0,4	1,6	-4,9	18,6	61,3	20,1	17	29	52	66,4	1,43	
Pernaja	3871	1,3	2,4	5,7	-1,4	19,5	62,6	18,0	10	28	61	68,3	1,33	
Pukkila	1979	1,5	3,0	4,1	-0,4	21,9	61,7	16,3	15	25	57	71,4	1,24	
Porvoo	46217	1,1	2,8	6,5	2,3	19,5	67,4	13,1	2	32	64	70,5	1,09	
Ruotsinpyhtää	2925	-0,3	-2,8	-3,6	-5,4	15,1	64,9	20,0	9	38	51	68,0	1,29	
Sipoo	18397	1,2	5,3	12,2	5,5	23,9	63,9	12,2	3	22	75	75,2	1,07	
Kanta-Häme														
Forssa	18104	-0,5	-2,2	-5,3	-1,8	15,0	66,0	19,0	3	40	56	64,8	1,32	
Hattula	9199	0,4	0,7	-1,3	3,2	19,2	65,9	14,8	5	26	68	66,8	1,26	
Hauho	3931	0,6	-1,3	8,4	-9,8	16,0	60,1	23,9	16	23	58	64,7	1,54	
Hausjärvi	8290	1,5	2,3	5,7	0,7	20,2	64,3	15,5	7	31	60	69,6	1,22	
Humppila	2584	-1,0	-0,1	1,7	-2,4	16,9	63,5	19,5	13	31	53	65,8	1,39	
Hämeenlinna	46909	0,4	1,7	4,9	0,2	16,8	65,7	17,5	1	26	72	64,5	1,35	
Janakkala	15517	0,2	0,6	2,1	-0,3	18,9	64,2	16,9	5	40	53	67,6	1,30	
Jokioinen	5672	0,5	-0,1	-2,0	1,7	20,4	63,1	16,6	8	33	57	70,3	1,25	
Kalvola	3449	0,8	0,8	6,1	-2,4	17,7	62,8	19,6	8	38	52	67,0	1,36	
Lammi	5616	0,0	-0,1	1,5	-4,8	16,9	60,4	22,7	15	23	59	66,1	1,49	
Loppi	7732	1,3	2,0	9,2	-1,6	19,5	62,8	17,7	10	27	62	67,6	1,34	
Renko	2338	0,3	1,2	1,6	-2,9	17,4	64,2	18,3	15	30	53	63,7	1,41	
Riihimäki	26654	1,2	1,8	4,5	0,7	17,6	66,8	15,6	1	26	72	66,4	1,24	
Tammela	6440	-0,2	1,2	4,0	-0,7	19,4	60,7	20,0	11	34	52	68,6	1,37	
Tuulos	1536	0,3	-3,3	-7,0	-0,7	16,3	61,4	22,3	10	26	62	63,8	1,51	
Ypäjä	2677	0,9	-2,1	-4,2	-2,7	16,5	63,1	20,4	17	31	51	67,0	1,36	

Väestönmuutos (%) Muutto- tase (%)	Väestönmuutos (%)		Muutto- tase (%)		Syntyneiden enemm. (%)		Ikärakenne (%)			Elinkeinorakenne (%)			Taloudell.	
	2003		2000-03		2000-03		0-14v.	15-64v.	65-v.	Alkut.	Jal.	Palv.	Työll.aste (%)	huoltosuhte
	2003	2003	2000-03	2000-03	2000-03	2000-03	2003	2003	2003	2002e	2002e	2002e	2002e	
Päijät-Häme														
Artjärvi	1564	0,1	-0,6	4,9	-7,3	15,5	59,7	24,7	27	29	41	63,4	1,58	
Asikkala	8554	-1,1	-1,0	0,9	-3,0	16,3	63,6	20,0	11	30	57	65,3	1,39	
Hartola	3740	-1,1	-2,5	-2,3	-7,9	15,4	61,0	23,6	19	22	55	61,1	1,69	
Hollola	20755	1,1	1,9	1,6	5,3	20,7	66,7	12,6	4	34	62	67,4	1,20	
Heinola	20887	-0,3	-1,4	-3,0	-2,3	15,6	65,8	18,7	2	40	56	62,6	1,41	
Hämeenkoski	2177	-0,7	-1,7	1,1	-5,9	17,0	62,1	20,9	19	20	57	63,1	1,55	
Kärkölä	4990	0,8	-1,1	1,2	-1,6	18,6	65,1	16,4	11	39	48	65,2	1,35	
Lahti	98253	0,3	1,4	3,7	0,5	15,8	67,8	16,4	0	31	68	61,6	1,37	
Nastola	14738	0,4	0,0	-2,6	2,2	19,6	68,2	12,2	3	43	53	63,6	1,29	
Orihattila	14339	0,2	2,0	4,6	-0,3	18,9	64,2	16,9	8	36	54	65,7	1,37	
Padasjoki	3721	-0,7	-4,1	-9,6	-7,7	14,8	59,8	25,3	11	37	50	60,6	1,72	
Sysmä	4716	-1,3	-4,0	-6,3	-8,7	14,8	58,0	27,2	23	20	53	60,3	1,81	

Kymenlaakso													
Elimäki	8516	-1,1	-0,9	-3,3	0,3	19,4	63,6	17,1	13	29	55	64,1	1,43
Hamina	21763	0,2	-0,4	-0,8	-1,8	15,8	65,4	18,9	5	27	67	63,2	1,40
Iitti	7321	-0,7	-2,8	-2,0	-4,5	16,0	63,4	20,6	13	35	51	60,9	1,58
Jaala	1906	-0,9	-3,6	-4,3	-7,3	15,1	60,5	24,3	19	26	53	60,7	1,68
Kotka	54618	0,0	-0,4	0,7	-3,5	15,6	65,9	18,5	1	29	68	60,5	1,49
Kouvola	31339	-0,1	-0,1	0,0	-2,2	14,2	68,0	17,8	1	24	73	60,8	1,41
Kuusankoski	20392	-0,3	-1,3	-3,3	-2,0	16,6	65,0	18,5	1	39	59	62,2	1,46
Miehikkälä	2502	-1,4	-1,5	-0,2	-7,3	14,7	59,2	26,1	26	14	56	61,2	1,71
Pyhtää	5209	-0,2	-0,8	1,1	-3,3	18,3	63,8	17,9	7	32	61	65,2	1,38
Anjalankoski	17106	-1,1	-3,0	-4,6	-4,2	16,9	64,1	19,0	7	43	47	63,3	1,45
Valkeala	11238	0,4	-0,8	-2,9	0,6	19,7	65,5	14,8	10	26	63	64,5	1,35
Virolahti	3752	-0,5	-3,9	-1,5	-8,8	14,3	63,4	22,3	16	18	62	64,6	1,43

Etelä-Karjala													
Imatra	29969	-0,9	-2,3	-4,1	-3,2	15,0	65,2	19,8	1	37	61	59,1	1,57
Joutseno	10821	-0,4	-1,7	-5,1	-1,6	16,3	66,0	17,7	5	35	58	61,2	1,46
Lappeenranta	58897	0,3	1,5	4,9	0,6	16,0	67,9	16,1	2	27	68	60,3	1,43
Lemi	3137	0,5	0,0	3,0	-2,2	18,7	63,6	17,8	12	26	60	63,8	1,43
Luumäki	5299	-1,1	-0,5	4,4	-6,3	15,2	60,6	24,2	19	26	53	60,9	1,69
Parikkala	4426	-1,1	-3,4	-3,8	-10,7	13,3	61,3	25,4	16	24	57	57,0	1,86
Rautjärvi	4422	-1,6	-4,3	-8,9	-6,1	14,9	61,8	23,4	8	41	49	57,1	1,80
Ruokolahti	6029	-0,4	-2,3	-4,4	-5,8	14,5	62,7	22,8	11	31	56	61,0	1,57
Saari	1411	-1,6	-6,2	-11,4	-13,0	12,7	60,4	26,9	38	16	40	53,3	2,06
Savitaipale	4224	-1,6	-3,9	-3,4	-8,4	15,0	58,6	26,4	16	21	59	60,6	1,79
Suomenniemi	843	-1,3	-0,8	6,5	-9,7	13,9	55,5	30,6	20	20	58	56,5	2,09
Taipalsaari	4802	1,7	1,9	4,4	0,8	20,4	65,2	14,4	6	25	66	66,5	1,30
Uukuniemi	516	-8,0	-9,0	-20,2	-13,0	15,1	56,8	28,1	26	15	55	50,2	2,53
Ylämaa	1505	-1,8	-2,3	-4,5	-8,7	11,4	62,6	26,0	24	22	51	63,5	1,49

Väkiluku	Väestönmuutos (%)		Muutto-	Syntyneiden	Ikärakenne (%)				Eiinkelinorakenne (%)			Taloudell.	
			tase (%)	enemm. (%)	0-14v.	15-64v.	65-v.	Alkut.	Jal.	Palv.	Työll.aste (%)	huoltosuhte	
	2003	2003	2000-03	2000-03	2000-03	2003			2002e			2002e	
Varsinais-Suomi													
Alastaro	3017	-1,1	-3,0	-5,3	-4,1	15,3	60,4	24,3	21	28	47	63,9	1,57
Askainen	931	0,6	2,0	6,8	-3,8	16,1	64,6	19,3	15	26	55	69,6	1,20
Aura	3514	1,6	5,3	13,3	1,4	21,4	65,5	13,1	6	39	53	72,5	1,11
Dragsfjärd	3419	-0,1	-2,5	-0,2	-10,0	14,8	59,3	25,9	6	34	59	67,3	1,49
Halikko	9374	1,4	4,2	10,3	3,3	19,7	66,3	14,0	6	40	53	70,3	1,14
Houtskari	662	1,4	-4,5	-9,0	-6,3	14,2	60,6	25,2	18	12	64	61,5	1,69
Iniö	251	1,2	5,9	12,3	-5,2	9,6	65,7	24,7	19	5	70	67,7	1,25
Kaarina	21151	1,2	4,8	9,3	6,5	20,5	67,2	12,3	1	27	71	71,3	1,08
Karinainen	2499	1,3	3,1	4,2	2,6	22,6	58,5	19,0	11	36	51	68,3	1,48
Kemiö	3299	-0,8	-0,9	6,3	-7,7	16,7	59,7	23,6	12	20	65	67,0	1,50
Kiikala	1875	0,8	-2,0	2,5	-6,8	16,7	61,2	22,1	20	35	42	66,4	1,43
Kisko	1912	-1,4	-0,7	4,3	-8,3	15,4	59,8	24,7	15	36	47	64,1	1,59
Korppoo	921	-2,1	-5,5	-12,7	-9,4	15,2	62,1	22,7	10	11	78	65,1	1,48
Koski Tl	2559	0,2	0,4	1,7	-2,8	16,0	60,8	23,1	22	28	46	67,2	1,39
Kustavi	953	-2,1	-5,5	-1,4	-14,6	13,0	62,2	24,8	14	40	43	67,7	1,34
Kuusjoki	1800	-1,9	-3,3	-7,0	-0,4	17,6	62,6	19,8	18	35	44	70,2	1,27
Laitila	8581	-1,2	-2,7	-8,2	-0,9	16,7	64,8	18,5	12	40	47	66,2	1,31
Lemu	1548	1,2	6,2	12,3	7,4	23,7	65,4	10,9	6	31	62	76,3	1,00
Lieto	14777	1,2	4,3	11,5	4,7	22,8	64,9	12,3	3	31	65	72,3	1,11
Loimaa	7185	0,5	0,0	6,7	-2,6	15,4	62,8	21,8	2	31	65	64,7	1,45
Loimaan kunta	5909	-1,4	-2,3	-8,5	-2,0	17,7	62,3	20,1	17	31	50	66,5	1,39
Marttila	2081	-1,0	-2,5	1,4	-6,8	15,6	63,0	21,4	21	29	47	69,0	1,32
Masku	5785	2,5	7,3	18,1	6,9	22,8	66,1	11,1	4	30	65	74,4	1,02
Mellilä	1252	2,4	0,5	-2,9	-4,4	18,1	60,9	21,0	19	27	51	65,9	1,48
Merimasku	1508	2,7	8,9	18,6	2,8	22,9	65,9	11,1	7	28	64	73,7	1,06
Mietoinen	1722	-1,5	0,3	1,0	1,6	20,6	62,8	16,6	12	32	54	71,9	1,20
Muurila	1444	-0,6	1,6	7,7	-0,3	18,8	63,4	17,7	7	44	47	70,6	1,25
Mynämäki	6287	1,4	2,2	6,8	-1,1	19,1	62,6	18,3	10	31	56	69,3	1,30
Naantali	13710	2,1	4,4	10,1	3,0	19,1	67,1	13,8	1	28	71	69,6	1,12
Nauvo	1446	1,5	-0,1	7,5	-8,0	15,4	64,8	19,8	17	19	62	66,1	1,36
Nousiainen	4333	1,5	3,4	5,6	4,7	22,0	64,3	13,6	8	31	60	71,8	1,14
Oripää	1346	1,5	0,3	-0,9	-1,5	16,8	61,3	21,9	24	24	51	69,5	1,31
Parainen	12001	0,2	0,5	0,7	-0,2	18,4	63,9	17,7	2	30	67	69,6	1,23
Paimio	9791	-0,9	-0,2	-1,4	1,5	19,1	66,7	14,3	5	33	61	71,5	1,08
Perniö	6023	-0,5	-2,2	-2,3	-6,6	15,5	63,6	20,8	12	37	50	68,1	1,30
Pertteli	3773	1,6	2,4	3,0	5,0	20,7	64,7	14,6	9	47	44	71,5	1,14
Piikkiö	6695	0,9	1,9	5,4	1,8	20,4	65,4	14,2	3	32	64	70,4	1,17
Pyhäranta	2276	-0,6	-1,5	-4,3	-0,1	18,8	64,5	16,7	7	45	46	62,7	1,45
Pöytyä	3684	0,1	-1,3	-3,4	-1,3	18,7	62,9	18,4	18	31	48	68,4	1,33
Raisio	23430	0,5	1,2	0,2	3,4	19,3	66,6	14,2	0	33	65	69,3	1,15
Rusko	3629	1,8	7,1	20,5	6,0	24,2	64,9	10,9	3	32	64	73,7	1,08
Rymättylä	1986	1,1	0,7	6,7	-2,5	18,9	63,7	17,4	17	26	55	72,3	1,17
Salo	24794	0,4	0,9	4,3	1,4	16,6	66,2	17,2	1	44	53	68,8	1,17
Sauvo	2888	0,6	1,3	7,1	-3,8	18,1	63,5	18,4	18	27	52	68,5	1,30
Somero	9680	0,0	-1,1	0,5	-3,8	16,1	61,2	22,7	14	29	54	66,9	1,43
Suomusjärvi	1311	-1,0	-1,3	3,4	-8,7	15,8	62,0	22,2	10	32	56	67,0	1,39
Särkisalo	723	-2,8	-3,7	-0,1	-13,4	13,1	57,1	29,7	17	29	51	66,5	1,61
Taivassalo	1766	0,4	-3,0	-4,7	-6,8	14,9	59,7	25,4	16	26	54	67,6	1,45
Tarvasjoki	1949	0,9	1,5	0,0	2,1	21,6	60,8	17,6	9	37	52	70,4	1,34
Turku	175059	0,3	1,4	4,2	0,1	14,1	69,4	16,6	1	24	74	62,1	1,32
Uusikaupunki	16405	-1,7	-3,6	-11,3	-0,6	16,3	67,5	16,1	5	44	49	63,8	1,30
Vahto	1859	0,8	4,2	5,9	5,4	23,6	65,0	11,5	8	33	58	70,3	1,17
Vehmaa	2470	-0,8	-2,7	2,4	-7,1	17,4	61,6	21,0	18	28	51	65,2	1,49
Velkua	233	-2,9	-7,5	-23,6	1,1	14,6	66,1	19,3	21	22	54	65,2	1,31
Västanfjärd	811	0,1	-2,2	2,5	-9,8	15,4	60,2	24,4	12	23	62	71,8	1,31
Yläne	2157	0,1	-0,8	2,0	-5,1	15,8	60,0	24,2	18	28	51	65,6	1,51

	Tulot euroa/	Toimipaikkoja/	Teoll.toiminnan tuottavuus	Kuntien talousarvio			
	tulonsaaja	1000 as.	euroa/henkilöstö	Valtionosuus, €/as	Verotulo€/as.	Vuosikate€/as.	Tulovero%
	2 002	tammik.2004	2 002	2004	2004	2004	2004
Uusimaa							
Espoo	28 475	56	118 505	-120	3825	288	17,50
Hanko	19 370	55	60 659	731	2920	407	18,75
Helsinki	24 893	77	54 956	105	3560	602	17,50
Vantaa	22 453	52	58 852	312	3195	53	17,75
Hyvinkää	21 116	55	62 525	881	2725	63	18,00
Inkoo	20 256	71	15 631	492	2902	115	18,75
Järvenpää	22 624	53	49 429	413	2943	189	18,25
Karjaa	17 914	63	35 013	1231	2534	143	19,50
Karjalohja	18 215	66	29 275	865	2301	53	18,75
Karkkila	18 425	62	47 936	988	2533	285	19,75
Kauniainen	44 323	59	59 421	93	4260	214	16,00
Kerava	22 783	48	81 092	346	2907	257	17,50
Kirkkonummi	24 871	52	67 169	323	3038	38	17,75
Lohja	21 285	55	82 334	704	2812	134	18,00
Mäntsälä	19 474	59	50 627	937	2236	-34	18,75
Nummi-Pusula	17 495	66	44 755	1260	2210	-110	18,50
Nurmijärvi	22 919	59	80 682	511	2750	231	18,25
Pohja	18 220	57	52 317	771	2567	-110	19,00
Pornainen	19 689	53	37 118	1075	2251	117	18,75
Sammatti	17 690	64	37 955	638	2341	-189	18,75
Siuntio	21 819	65	59 678	378	2837	199	19,50
Tammisaari	18 424	71	57 676	1034	2644	234	19,00
Tuusula	23 449	60	48 229	430	2934	241	17,75
Vihti	21 411	61	47 142	605	2693	64	18,75
Itä-Uusimaa							
Askola	19 116	61	45 703	1074	2195	181	18,25
Lapinjärvi	16 342	69	19 286	1992	1999	177	19,00
Lijjendal	16 323	75	148 508	922	2141	97	19,00
Loviisa	18 449	74	148 270	1214	3164	155	19,00
Myrskylä	16 037	69	47 169	1237	1824	-102	19,00
Pernaja	15 714	56	45 328	843	2144	-38	18,50
Pukkila	17 412	65	58 000	998	1897	80	18,50
Porvoo	21 605	58	102 879	593	2905	193	18,75
Ruotsinpyhtää	16 489	61	64 139	841	2383	103	19,00
Sipoo	26 197	61	60 935	679	2931	196	18,75
Kanta-Häme							
Forssa	17 489	64	52 376	940	2491	213	18,75
Hattula	19 002	43	38 909	821	2321	72	17,75
Hauho	16 089	63	43 681	1476	2012	38	18,50
Hausjärvi	19 438	53	53 302	1000	2340	99	18,50
Humppila	15 978	66	32 578	1276	1998	3	18,50
Hämeenlinna	19 331	53	57 748	817	2602	131	18,00
Janakkala	19 025	49	54 425	835	2292	9	18,00
Jokioinen	18 068	43	52 660	954	2313	33	18,75
Kalvola	17 520	51	52 657	1175	2189	5	18,50
Lammi	16 764	60	53 308	1598	2064	-4	18,75
Loppi	17 531	63	51 222	1232	2142	2	18,75
Renko	17 254	55	44 023	985	2028	-27	18,50
Riihimäki	16 407	49	38 896	846	2583	162	18,00
Tammela	17 146	48	51 879	1248	2131	152	18,50
Tuulos	16 556	54	50 933	1121	2068	-495	19,00
Ypäjä	15 892	54	44 330	1485	1872	49	18,00

	Tulot euroa/ tulonsaaja	Toimipaikkoja/ 1000 as. tammik.2004	Teoll.toiminnan tuottavuus euroa/henkilöstö 2 002	Kuntien talousarvio			Tulovero%
	2 002			Valtionosuus, €/as	Verotulo€/as.	Vuosikate€/as.	
				2004	2004	2004	
Päijät-Häme							
Arjärvi	16 085	52	39 422	1380	1762	-159	18,50
Asikkala	17 525	59	48 387	1101	2225	37	18,00
Hartola	14 474	77	30 733	1540	1945	-22	18,75
Hollola	19 569	53	45 762	598	2388	10	18,50
Heinola	18 157	52	57 036	695	2638	7	18,75
Hämeenkoski	15 685	50	85 927	1232	1883	93	18,75
Kärkölä	18 359	54	53 285	1092	2154	-4	18,50
Lahti	18 226	58	49 245	764	2485	199	18,25
Nastola	18 332	54	46 057	631	2409	89	18,50
Orimattila	17 529	59	46 389	1235	2093	2	18,75
Padasjoki	16 002	69	35 938	1653	1889	232	18,00
Sysmä	14 542	61	35 417	1665	1848	35	18,00

Kymenlaakso							
Elimäki	18 200	49	61 758	1184	2159	44	18,50
Hamina	18 725	49	83 861	912	2594	67	18,00
Iitti	16 078	56	42 574	1265	2120	163	18,00
Jaala	15 921	56	51 786	1070	2230	-251	18,50
Kotka	18 580	50	77 598	1029	2635	247	18,00
Kouvola	18 889	62	72 437	658	2787	141	19,00
Kuusankoski	19 619	37	104 066	590	3074	62	18,00
Miehikkälä	14 167	53	33 240	1960	1637	204	18,50
Pyhtää	18 366	51	50 817	954	2311	120	18,25
Anjalankoski	19 115	40	104 527	754	2654	-189	17,50
Valkeala	18 335	44	48 747	860	2376	88	18,00
Virolahti	15 840	60	49 605	1515	2070	58	19,00

Etelä-Karjala							
Imatra	18 641	48	112 526	700	2830	64	18,00
Joutseno	18 290	46	86 924	748	2752	88	18,50
Lappeenranta	18 270	53	101 971	662	2557	96	18,00
Lemi	16 006	47	39 459	1294	1836	155	17,50
Luumäki	15 638	54	50 111	1190	1944	173	17,00
Parikkala	14 958	55	49 823	1808	1853	78	17,50
Rautjärvi	17 181	43	148 875	1088	2385	42	18,00
Ruokolahti	17 576	46	29 778	983	2188	63	17,00
Saari	13 352	45	0	1843	1488	-335	18,00
Savitaipale	15 506	55	44 225	1672	1933	109	18,50
Suomenniemi	14 378	84	21 375	1391	2032	-247	18,00
Taipalsaari	18 781	46	38 645	773	2246	103	18,00
Uukuniemi	13 681	48	0	1963	1605	-326	17,00
Ylämaa	15 216	50	91 648	1365	1999	249	18,50

	Tulot euroa/	Toimipaikkoja/	Teoll.toiminnan tuottavuus	Kuntien talousarvio			
	tulonsaaja	1000 as.	euroa/henkilöstö	Valtionosuus, €/as	Verotulo€/as.	Vuosikate€/as.	Tulovero%
	2 002	tammik.2004	2 002	2004	2004	2004	2004
Varsinais-Suomi							
Alastaro	15 668	60	52 546	1717	1887	7	18,50
Askainen	16 540	62	52 750	1277	1947	117	18,50
Aura	18 575	69	47 795	665	2232	-97	18,00
Dragsfjärd	15 880	83	36 852	1561	2398	139	19,00
Halikko	20 626	48	45 112	789	2347	-63	17,50
Houtskari	12 796	70	30 688	1872	1952	6	17,75
Iniö	13 710	73	0	1709	2203	16	18,00
Kaarina	23 098	55	45 118	523	2841	225	17,50
Karinainen	17 233	90	68 851	2567	1923	-64	17,75
Kemiö	15 593	79	55 021	1948	1925	-38	18,75
Kiikala	15 970	69	351 820	1013	1973	0	17,00
Kisko	16 817	63	46 609	1481	1871	-7	17,50
Korppoo	14 306	92	36 778	1984	2750	198	18,50
Koski Tl	16 060	68	60 843	1894	1764	30	17,50
Kustavi	15 096	125	32 346	1059	2668	2	18,75
Kuusjoki	16 410	56	37 685	1507	2114	81	18,00
Laitila	16 897	75	50 054	1222	2249	83	18,75
Lemu	19 389	54	41 176	601	2272	41	18,00
Lieto	21 318	60	47 064	720	2409	-116	17,75
Loimaa	17 318	74	39 325	1409	2368	-89	18,50
Loimaan kunta	17 880	61	44 233	1277	2117	1	18,50
Marttila	16 409	68	45 069	1212	1816	-14	18,00
Masku	21 889	57	57 013	493	2320	175	16,25
Mellilä	17 421	53	52 208	1309	2022	206	18,75
Merimasku	23 776	58	51 050	338	2238	66	16,50
Mietoinen	18 799	54	226 240	866	2168	81	17,50
Muurla	20 896	69	46 708	600	2479	-55	17,00
Mynämäki	17 237	62	38 258	1612	1952	55	18,00
Naantali	22 165	56	151 137	560	2742	512	16,50
Nauvo	14 598	119	46 500	1571	2420	80	19,00
Nousiainen	18 651	55	46 113	1309	2085	154	17,75
Oripää	16 535	75	40 062	951	1913	4	18,00
Parainen	19 470	65	64 657	918	2654	18	18,75
Paimio	19 906	54	137 899	700	2476	-38	18,00
Perniö	17 488	67	40 898	1185	2280	-14	17,75
Pertteli	17 759	46	46 753	665	2229	-151	17,50
Piikkiö	19 638	57	34 706	636	2438	0	18,25
Pyhäranta	17 788	44	53 087	666	2413	8	18,50
Pöytyä	17 215	62	43 726	1112	1884	-115	17,50
Raisio	20 915	55	47 909	624	2589	318	17,50
Rusko	20 965	55	75 109	686	2315	272	17,00
Rymättylä	17 848	77	54 718	973	2231	80	17,75
Salo	21 023	65	262 286	323	3711	150	17,00
Sauvo	16 998	56	48 677	1363	1903	17	18,00
Somero	16 392	68	38 549	1379	1880	56	18,00
Suomusjärvi	16 196	58	40 180	1276	2071	0	18,00
Särkisalo	20 230	69	174 507	882	2943	214	17,25
Taivassalo	15 210	75	36 365	1598	2056	-113	19,00
Tarvasjoki	18 181	68	51 171	1337	2045	-23	18,50
Turku	19 236	60	67 004	1079	2707	171	18,00
Uusikaupunki	18 347	62	62 731	971	2369	-3	18,00
Vahto	19 152	51	52 361	619	2100	-72	17,75
Vehmaa	15 564	79	42 284	1671	2037	25	19,50
Velkua	17 402	88	21 000	1888	2399	73	17,50
Västanfjärd	17 143	77	42 000	1477	2037	-89	19,00
Yläne	14 964	64	47 446	1713	1869	22	18,50

Etelä-Suomen katsaus 2004 on kunnittaista vertailutietoa sisältävä vuosikatsaus. Se antaa päättäjille ja muille tiedontarvitsijoille tuoretta ja valmiiksi muokattua aluetietoa Etelä-Suomen 144 kunnasta ja 7 maakunnasta. Havainnollisissa diagrammeissa ja teemakartoissa esitetään tietoa

- väestöstä
- elinkeinoelämästä
- bruttokansantuotteesta
- työllisyydestä ja työttömyydestä
- koulutuksesta
- rakentamisesta ja asumisesta
- terveys- ja sosiaalipalveluista
- rikollisuudesta
- energiataloudesta
- ympäristöstä
- kunnallistaloudesta

Etelä-Suomen katsaus ja sen sisältämä materiaali on kokonaisuudessaan saatavana Internetistä AlueOnline-palvelun kautta. Myös yksittäisten kuvien tulostus on palvelusta mahdollista. Tutustu palveluun osoitteessa: www.tilastokeskus.fi/alueonline

Vastaavan tietosisältöisinä tuotetaan myös Pohjois-Suomen, Itä-Suomen ja Länsi-Suomen katsaukset.

Katsauksen on tuottanut Tilastokeskuksen Oulun aluepalvelu.

www.tilastokeskus.fi/aluekatsaus

Julkaisujen myynti: Tilastokeskus

<i>Aluepalvelut:</i>	<i>puhelin</i>	<i>faksi</i>	<i>sähköposti</i>	
<i>Oulu</i>	<i>(08) 535 1410</i>	<i>(08) 535 1430</i>	<i>oulu@tilastokeskus.fi</i>	
<i>Seinäjoki</i>	<i>(06) 429 0600</i>	<i>(06) 429 0645</i>	<i>seinajoki@tilastokeskus.fi</i>	
<i>Tampere</i>	<i>(03) 3141 5900</i>	<i>(03) 3141 5950</i>	<i>tampere@tilastokeskus.fi</i>	
<i>Turku</i>	<i>(02) 274 3430</i>	<i>(02) 274 3440</i>	<i>turku@tilastokeskus.fi</i>	
<i>Myyntipalvelu</i>	<i>(09) 1734 2011</i>	<i>(09) 1734 2500</i>	<i>myynti@tilastokeskus.fi</i>	

ISSN 1239-7474
ISBN 952-467-284-7
Tuotenro: 9732

